Charles Wighton şi Günter Peis

SPIONII veneau din infern

CHARLES WIGHTON & GÜNTER PEIS
Spionii veneau din infern

Autorii prezentului volum şi-au ales ca temă activitatea unor agenţi hitlerişti în timpul celui de-al doilea război mondial, dezvăluind resorturile întunecate ale complicatului sistem de spionaj la a cărui conducere se găsea, din 1934, amiralul Canaris.

Sarcina autorilor nu a fost dintre cele mai uşoare; să scormoneşti cu minuţiozitate viaţa şi maşinaţiile unor oameni înrolaţi voluntar în armata îndobitocită a cavalerilor crucii încârligate, să prezinţi sub puternicul reflector al naraţiunii obiective activitatea unor «spioni ai infernului» înseamnă să stârneşti în cititor amintiri dureroase, resentimente, repulsii…

În descrierea metodelor de acţiune, recrutare, pregătire şi expediere a spionilor spre ţările de destinaţie, autorii cărţii de faţă înregistrează o situaţie de fapt, fotografiază funcţionarea sinistrei maşinării a spionajului hitlerist. Pregătirea agenţilor care iau parte la «operaţia Pastorius», detaliile transportului în ţara de destinaţie a «sabotorului olimpic», Leibbrandt, care se visează führer al Africii de Sud, peripeţiile «plantării» în Anglia a lui Schmidt şi Björnson, «spionii care picau din cer», şi altele relatate în carte îşi menţin autenticitatea unei realităţi.

Personajele cărţii «Spionii veneau din infern» sunt departe de «supraoamenii» plăsmuiţi de lozincarda propagandă nazistă. Unii dintre ei sunt nişte sabotori conştiincioşi, care îşi îndeplinesc misiunile îndreptate împotriva popoarelor iubitoare de libertate tot aşa de meticulos şi «curăţel» cum îşi făceau treaba călăii SS-işti în lagărele de concentrare sau în regiunile cotropite. Adeseori sunt îngâmfaţi, îmbătaţi de ambiţii, nedisciplinaţi, spiritual şi fizic, neputincioşi în faţa

situaţiilor neprevăzute. Uneori nu sunt capabili să respecte nici precauţiile obligatorii elementare pentru meseria lor.

Agenţii hitlerişti n-au naţiune, n-au justificare morală. Ei ştiu că, peste tot, sunt pândiţi, urmăriţi. Nu numai aparatul de contraspionaj oficial, dar întreaga populaţie este pe urmele lor. În această lume, care le e ostilă, nici un ideal nu le dă tărie.

Cei doi scriitori au reînviat personajele lor din penumbra unor vremi trecute, pe care lumea nu mai vrea să le trăiască. Maşinăria subterană care a constituit un ajutor activ pentru aventurile militare ale fascismului a fost sfărâmată cu preţul multor jertfe

Dar în cenuşa rece a ultimului război mondial mai scurmă forţe ostile colaborării şi destinderii în lume…

Charles Wighton şi Günter Peis
Spionii veneau din infern

Traducere de A. COSTA
Prefaţă de C. POPA

EDITURA POLITICĂ
Bucureşti – 1971

CHARLES WIGHTON AND GUNTER PEIS
They spied on England

Prefaţă

Deşi a trecut multă vreme de la descoperirea lor în tainiţele neştiute unde fuseseră ascunse, arhivele secrete ale celui de-al doilea război mondial continuă să furnizeze atât materialul necesar stabilirii adevărurilor istorice, cât şi pretexte pentru descrierea unor episoade

mai puţin cunoscute ale marii încleştări a popoarelor care avea să ducă la zdrobirea fascismului.

Dacă momentele cruciale politice şi militare-strategice ale acestei încercări fără precedent prin care a trecut întreaga umanitate au fost descifrate aproape în întregime şi cu ajutorul memoriei îngălbenite şi ştampilate a documentelor, se pare că în domeniul activităţii serviciilor de spionaj sursa subiectelor pentru scriitorii din ţările apusene este încă departe de a se fi epuizat.

Uneori, câteva simple foi volante, un carneţel scorojit, frânturi de discuţie dusă în liniştea birourilor capitonate ale căpeteniilor „războiului viclean" şi consemnate de adjutantul tăcut sunt suficiente pentru imaginaţia autorilor care aprovizionează librăriile cu lucrări de acest gen; din ele se construiesc labirintele întortocheate ale unor episoade mai mult sau mai puţin veridice, se creează legende, care populează trecutul cu siluetele supradimensionate ale „eroilor" luptei secrete.

Multe din aceste cărţi, chiar dacă păcătuiesc din punctul de vedere al acurateţei istorice şi nu sunt în stare să treacă în întregime dincolo de limitele impuse de doctrinele occidentale la modă, reuşesc să „stârnească interesul cititorului, mai ales când porţile lumii necunoscute a serviciilor speciale sunt deschise, cu talent literar şi cu onestitate faţă de cauza dezvoltări progresiste a umanităţii. Desigur, nu se poate include aici acea „subliteratură" creată exclusiv în scopuri comerciale sau de propagandă anticomunistă, care jonglează cu trivialitate şi aberaţiile pornografice, ridică violenţa sângeroasă la rangul de virtute personală sau pur şi simplu încearcă să şteargă din memoria popoarelor culpabilitatea celor vinovaţi de crime împotriva umanităţii, prezentând tendenţios anumite fapte istorice.

De fapt, în aceste „slum”-uri ale literaturii occidentale, coperta cu fata dezbrăcată şi nelipsitul automat îndreptat spre silueta cu pălărie şi cu gulerul pardesiului ridicat îşi pierde treptat puterea de atracţie. Cititorul, de atâtea ori păcălit, nu mai crede în manşeta care anunţă că în carte sunt dezvăluite acţiuni adevărate ale serviciilor secrete.

Au apărut însă destule relatări interesante, scrise cu talent, care pun în lumină evenimentele începţoşate ale războiului tăcut şi care, satisfăcând curiozitatea şi gustul cititorului pentru această autentică literatură de aventuri, îi furnizează în acelaşi timp informaţii remarcabile asupra unor aspecte mai puţin cunoscute ale operaţiilor militare şi ale politicii pe care o continuau ele.

Cum era şi firesc, cele mai multe romane, memorii sau reportaje din această, categorie au fost şi sunt predominate de „marile figuri”, de „maeştrii” serviciilor de informaţii; ele se referă, de regulă, la acţiunile personale îndrăzneţe, pline de abilitate şi curaj ale principalilor agenţi ai coaliţiei antihitleriste, la cei care s-au distins ca organizatori pricepuţi ai unor operaţii de mare anvergură, care au ajutat din plin rezistenţa eroică a partizanilor în spatele fronturilor de luptă sau au prevenit, cu o oră mai devreme, comandamentele superioare asupra planurilor pe care cotropitorii nazişti le urzeau în Europa sau pe alte continente…

Lupta dusă de serviciile secrete aliate, şi în special de cele sovietice împotriva formidabilei maşini de agresiune pe care o pusese în acţiune Germania nazistă a imortalizat o galerie de eroi cunoscuţi sau mai puţin ştiuţi până acum de marele public, care au dovedit calităţi excepţionale de abnegaţie şi patriotism.

Tipul luptătorului inteligent, cu imaginaţie şi supleţe de gândire, hotărât în acţiuni primejdioase, grijuliu fata de colaboratori şi de o desăvârşită probitate a fost

consacrat în literatura bună de spionaj, în filme.

Curajul şi încrederea în justeţea cauzei finale au supravieţuit plutoanelor de execuţie; exemplul acestor luptători singulari insufla opiniei publice mondiale speranţă în victorie.

Cărţile care descriu asemenea fapte joacă un rol pozitiv şi în educaţia patriotică-cetăţenească a tineretului nostru.

* * *

Volumul de faţă, al autorilor Charles Wighton şi Günter Peis, face parte din puţinele cărţi consacrate unui subiect întrucâtva diferit. Dacă majoritatea scriitorilor au preferat să scrie despre cei care au luptat împotriva naziştilor, despre umanitarismul adânc al acţiunilor lor, autorii de mai sus şi-au ales ca temă chiar activitatea unor agenţi hitlerişti, dezvăluind resorturile întunecate ale complicatului sistem de spionaj la a cărui conducere se găsea, din 1934, amiralul Canaris.

E adevărat că, deşi spionajul constituie o armă puternică, el nu este suficient pentru a câştiga un război. Dar tot atât de adevărat poate fi socotit şi faptul că spionajul modern practicat de organele specializate ale celui de-al III-lea Keich a jucat un rol important în pregătirea agresiunii fasciste şi a contribuit la succesul militar iniţial. El a constituit o primejdie mortală pentru popoarele cotropite de naziști, îngreuind activitatea mişcărilor de rezistenţă naţională împotriva forţelor principale ale clicilor fascizante ale reacţiunii interne.

Din acest punct de vedere, sarcina autorilor nu poate fi considerată uşoară; să scormoneşti cu minuţiozitate viaţa şi maşinaţiile unor oameni înrolaţi voluntar în armata îndobitocită a cavalerilor crucii încârligate, să prezinţi sub” puternicul reflector al

naraţiunii obiective activitatea unor spioni ai infernului”, înseamnă să stârneşti în cititor amintiri dureroase, resentimente, repulsii… (

Pe de altă parte, efortul autorilor de a feri generaţiile de azi şi pe cele viitoare de înnegurarea cu care timpul, în mod normal, învăluie evenimentele vechi şi de a păstra vii obiectivitatea şi vigilenţa ni se pare folositor.

Cititorul mai tânăr, captivat de lectura aventurilor din paginile lucrării de faţă se simte îndemnat să mediteze şi asupra grelelor semnificaţii umane ale unor astfel de acţiuni…

Sursa principală folosită de autori o constituie preţiosul… „jurnalul secret” pe care l-ar fi ţinut generalul Lahousen, prieten personal al lui Canaris şi unul din principalii lui colaboratori, jurnal în care el ar fi notat sârguincios activitatea de spionaj, sabotaj şi diversiune organizate, conduse şi executate de Abwehr. Oricât de „meticulos” ar fi fost un ofiţer hitlerist în timpul războiului, este greu de conceput că un conducător de serviciu secret ar fi putut însemna într-un carnet special toate detaliile unor acţiuni întreprinse de agenţi pe care-i conducea peste mări şi ţări. Existau, desigur, fişe, dosare, arhive. care consemnau zilnic această activitate. „Însemnările generalului Lahousen” reprezintă, mai probabil nişte note sporadice, completate în carte de relatările orale ale unor colaboratori ai lui. Imaginaţia reportericească a autorilor a umplut lacunele. După mulţi cercetători şi autori, „jurnalul” nici n-a existat în realitate. Este adevărat că, în lucrarea apologetică a lui Gert Buchheit *Le Complot des généraux contre Hitler*, se arată că „generalul Lahousen a vorbit după război despre un jurnal pe care l-ar fi ţinut Canaris…” şi mai departe: „Serviciile secrete americane n-au putut descoperi acest document. Nu s-au putut regăsi decât o

parte a contribuţiilor lui Lahousen la jurnalul în chestiune şi ele au fost puse la dispoziţia Tribunalului de la Nürnberg”... Bineînţeles că în aceste „contribuţii” ale lui Lahousen nu era vorba nicidecum de activitatea distructivă a agenţilor Abwehrului în ţările celor cinci continente» ci despre aşa-zisele manevre întreprinse de Canaris... pentru a împiedica... „realizarea proiectelor criminale ale lui Hitler” (Gert Buchheit, *Le Complot des généraux contre Hitler*, Edit. Arthaud, Paris, 1967). Cititorul român poate deduce cu uşurinţă că notiţele lui Lahousen, menite să-l „reabiliteze” pe şeful Abwehrului hitlerist şi să-l „umanizeze”, introducându-l în tabăra „inamicilor lui Hitler”, notiţe care au fost „descoperite”, ca prin minune, în momentul când şobolanii de pe corabia-pirat a hitlerismului încercau să se salveze, cu greu pot fi considerate de domeniul materialelor istorice autentice...

Ţinând seama deci de rezervele impuse de obiectivitate şi de logică în privinţa autenticităţii jurnalului generalului Lahousen şi considerând această soluţie pentru fundamentarea cărţii ca o concesie făcută senzaţionalului, trebuie să arătăm că volumul *Spionii veneau din infern*, fără a fi o lucrare istorică propriu-zisă, oglindeşte episoade, procedee şi detalii semnificative şi interesante privind Serviciul secret hitlerist.

Este vorba, în primul rând, de metodele de lucru ale conducătorilor Abwehrului şi agenţilor recrutaţi şi trimişi de ei în diferite ţări. Deşi în volum nu se vorbeşte decât de operaţii îndreptate împotriva Statelor Unite, Angliei şi într-un singur caz împotriva Republicii Sud-Africane, pe baza acestora cititorul îşi poate face o idee despre întreaga activitate a acestei organizaţii tentaculare, al cărei aparat central număra, în timpul războiului, peste 3.000 de ofiţeri. Perioada în care se petrec evenimentele coincide cu perioada „de vârf” a activităţii spionajului

hitlerist. Modernizarea Abwehrului şi a altor ramuri ale serviciilor secrete germane (erau, în total, mai mult de zece organizaţii de acest gen) se terminase. În atmosfera politică febrilă a celui de-al III-lea Reich, când agresiunea hitleristă s-a dezlănţuit, ritmul şi volumul de lucru al acestor organe devenise excesiv, ceea ce justifică oarecum o anumită notă de improvizaţie chiar în pregătirea unor operaţii importante, de felul celor descrise de cei doi autori.

— Să nu uităm că, în perioada pregătirii agresiunii –, în afara graniţelor Germaniei fasciste operau „peste 2 450 de agenţi nazişti «înscrişi», aproximativ 20.000" de colaborator! şi peste 24.000 de celule naziste, al căror „program era: propagandă, denunţuri, provocări, răpiri, crime, trafic de armament, agresiuni, sabotaj şi spionaj" (Alain Guérin. *Le Général gris*, Edit. Julliard, Paris, 1968). Chiar considerat din punctul de vedere al spionajului total întreprins de cel de-al III-lea Reich, acest program, care viza cucerirea întregii lumi civilizate, depăşea mijloacele de desfăşurare ale serviciilor de spionaj civile ale Reichului german. Din această cauză, pe deasupra fricţiunilor administrative şi ranchiunelor personale care frământau oligarhia nazistă, Abwehrul îşi asumase o parte importantă a ducerii la bun sfârşit a multor acţiuni murdare, în afara celor legate direct de desfăşurarea operaţiilor militare. Amploarea exagerată a serviciilor de spionaj ale Germaniei fasciste, care în ultimii ani ai celui de-al doilea război mondial însumau, după unii autori, peste 25.000 – 30.000 de persoane, constituia o caracteristică importantă a metodelor de lucru ale Reichului totalitarist.

În descrierea metodelor de acţiune, recrutare, pregătire şi expediere a spionilor spre ţările de destinaţie, autorii cărţii de faţă înregistrează o situaţie de fapt, fotografiază funcţionarea sinistrei maşinării a

spionajului hitlerist. Pregătirea agenţilor care iau parte la operaţia Pastorius, detaliile transportului în ţara de destinaţie a „sabotorului olimpic”, Leibbrandt, care se visează führer al Africii de Sud, peripeţiile „plantării” lui Schmidt şi Björnsoo, „spionii care picau din cer”, şi altele relatate în carte îşi menţin, reliefate de savoarea stilului, autenticitatea unei realităţi corect înregistrate. Cartierul general al Abwehrului dispunea de mijloace materiale imense, de agenţi în marină şi aviaţie, de colaboratori bine „acoperiţi” sub firma unor activităţi economice normale. El avea şcoli şi centre speciale, aparatura de transmisiuni cea mai modernă pentru acele timpuri şi „profesori” preocupaţi să facă din agenţii încredinţaţi lor profesionişti în arta sabotajului şi spionajului. Poate că în nicio altă carte nu găsim atâtea amănunte privind pregătirea individuală sau în grup a agenţilor spionajului german. Autorii acordă atenţie şi aspectelor politice şi psihologice ale pregătirii acţiunilor de spionaj. Conducătorii şcolilor speciale ale Abwehrului exploatau starea de spirit a unor minorităţi naţionale, animozităţile dintre grupurile etnice cită Africa de Sud, ambiţiile personale ale conducătorilor iascizanţi şi corupţi din ţările vizate, existenţa în Ţara Galilor a unor cetăţeni ostili faţă de stăpânirea engleză. Legile internaţionale privind folosirea apelor, teritoriilor sau ambasadelor ţărilor străine, inamice sau aliate, erau nesocotite. Strategia spionajului global, mitul invincibilităţii şi al superiorităţii absolute militare, economice, rasiale şi politice a Germaniei hitleriste asupra restului lumii erau singurele elemente care aveau importanţă în ţeserea pânzei de păianjen comandate de Canaris şi Lahousen. Faptele consemnate de cei doi autori sunt urmărite până la deznodământul final; cititorului îi sunt lăsate libere opţiunile pe care acestea ic implică şi, deşi cartea nu conţine nici lecţii de morală civică, nici concluzii

didactice, cititorul descoperă uşor mesajul de comportament social practio în funcţie de urmările pe care evenimentele le dedans séază pe traiectoria lor. Ni se pare că cele expuse mai sus sunt suficiente pentru a opri atenţia cititorului asupra acestei lucrări, care pune în lumină unele aspecte mai puţin cunoscute ale războiului trecut şi ale metodelor folosite de spionajul ţărilor capitaliste

Cartea celor doi ziarişti ne face să cunoaştem materialul uman din care se recrutau agenţii hitlerişti. Majoritatea operaţiilor descrise în carte eşuează, spionii sunt arestaţi, banii organizatorilor sunt cheltuiţi în zadar şi planurile Abwehrului nu se văd realizate tocmai dip cauza calităţii mediocre a acestor indivizi. Personajele cărţii *Spionii veneau din infern* sunt departe de „supraoameni", de „invincibilii" eroi oare populează de regulă literatura de acest gen. Unii dintre ei sunt nişte sabotori conştiincioşi, care îşi îndeplinesc misiunile îndreptate e împotriva popoarelor iubitoare de libertate tot aşa de meticulos şi „curăţel" cum îşi făceau treaba călăii SS-işti în lagărele de concentrare sau în regiunile cotropite. Nu le lipseşte curajul. Adeseori însă sunt îngâmfaţi peste măsură, îmbătaţi de lozincarda propagandă nazistă, nedisciplinaţi spiritual şi fizic, neputincioşi în faţa situaţiilor neprevăzute. Uneori nu sunt capabili să respecte nici precauţiile elementare obligatorii pentru meseria lor. Autorii reuşesc să dea în vileag angrenajul interior ai fasciştilor, mizeria lor spirituală, nepăsarea ascunsă în spatele „devotamentului" declarat celor care îi recrutează pentru misiunile de spionaj. Convingerile lor politice nu rezistă în faţa încercărilor şi chiar cei mai bine aleşi (ca cei din operaţia Pastorius) când înainte de a intra, cât de cât, în confruntare directă cu adversarii. Cât despre „autoritatea" de care se bucură agenţii nazişti, ea este

plastic reliefată în cazul „sabotorului olimpic”, tratat cu dispreţ de conaţionalii săi sud-africani.

Într-unul din romanele sale de început, W. Somerset Maugham îşi caracteriza un personaj în felul următor: „Dacă avea de ales între două căi care duceau la acelaşi rezultat, el o alegea pe cea a necinstei, crimei sau cel puţin a înşelăciunii”. Citind cartea lui Wighton şi Peisai impresia că, pentru realizarea scopurilor lor, atât Canaris cât şi ajutoarele sale aveau în vedere numai acest tip de om. Personajele care reprezintă „osatura” agenturii pentru ţările pe care se pregăteau să le cotropească sunt recrutate din rândurile aventurierilor notorii, ale unor smintiţi ca Rumrich din „Vizorul Norden traversează Atlanticul”, iar pentru ţările cotropite sau neutre alegerea lor se oprea la elementele furnizate de căutătorii de îmbogăţire facilă.

Pătrunderea agenţilor contraspionajului anglo-american în reţelele germane, recrutarea de agenţi dubli de la început, căderea rapidă a reţelelor, imposibilitatea de a ajuta agentura descoperită şi de a stabili legătura cu ea nu sunt, aşa cum lasă să se întrevadă autorii, urmările diletantismului subordonaţilor lui Canaris şi comp. sau ale directivelor dictate de Hitler în accese de nebunie... Cititorul simte slăbiciunea morală a eşafodajului ceaiul de al III-lea Reich, roadele. unei ideologii inumane, rezultatul multor ani de drogare fascistă a elementelor sociale instabile şi dezechilibrate. Banii, prin ei înşişi, nu pot crea sau stimula idealuri umane statornice, spunea odată Bernard Shaw; nici sacii cu hârtii albastre, nici lăzile cu explozivi, nici, aparatura radio nu puteau da agenţilor Abwehrului încrederea, statornicia morală pe care le generează numai prezenţa unei cauze profund umanitare.

Agenţii hitlerişti n-an: naţiune, ţi-au justificare morală. Ei ştiu că peste tot sunt pândiţi – urmăriţi. Nu

numai aparatul de contraspionaj oficial, dar întreaga populaţie este pe urmele lor. În această lume care le e ostilă, niciun ideal nu le dă tărie. Şi, dacă într-o serie de cazuri reuşesc să se strecoare şi să transmită informaţii importante şefilor lor, misiunea le este uşurată de greşelile unor. cetăţeni, de insuficienta vigilenţă a vreunui lucrător fermier sau negustor palavragiu.

Se poate reproşa cărţii lui Wighton şi Peis o atitudine pe alocuri apologetică faţă de Abwehr în general, faţă de Canaris şi Lahousen în special. Se întrevede ideea „capacităţii şi integrităţii" lui Canaris şi chiar a unei anumite opoziţii a lui manifestate faţă de Hitler. În ultimul capitol, „Cade cortina", autorii, plătind, un tribut nedorit. istoriografiei falsificate a unor perioade din cel de-al doilea război mondial, menţin aserţiunile care circulă în literatura occidentală, potrivit cărora Canaris ar fi participat activ la complotul din 20 iulie 1944 împotriva lui Hitler. Faptul că, dintre toţi generalii hitlerişti, lui Canaris i s-a conferit rolul de „mistery-man" nu e nou. Conducând o perioadă îndelungată un compartiment important al maşinăriei de stat fasciste, i s-au putut atribui puteri sau sentimente cu atât mai deosebite, cu cât mai ascunse şi mai întunecate erau treburile cu care se ocupa. Philip John Stead, în lucrarea *Le deuxième Bureau sous l'occupation* (Edit. Fayard, 1966), scria: „Un serviciu secret străin opera metodic şi fără teamă în toată Franţa. Conducerea Abwehrului german fusese încredinţată amiralului Cânaris". Şi mai departe: „Numai când a început să acţioneze amiralul Canaris a fost posibil să se pună pe picioare, traversând Belgia şi Olanda un sistem de supraveghere sistematică a activităţii marinei franceze în Canalul Mânecii şi pe coasta Atlanticului". În continuare, autorul enumeră, obiectivele urmărite de serviciul de spionaj, german: depozite, stocuri de carburanţi, armamentul de coastă,

capacitatea şi importanţa rafinăriilor de petrol etc; Deşi nici acest autor nu e lipsit de o anumită „afecţiune” faţă de Canaris, din descrierea de mai sus nu reiese că şeful spionajului german nutrea sentimente calde pentru Franţa!...

Cu privire la aşa-zisa opoziţie faţă de Hitler şi participarea lui la complot, din lunga bibliografie care poate fi consultată ne oprim numai la câteva elemente care ni se par mai. deosebite. Allan W. Dulles în *Germany's underground* şi H.B. Gisevius (unul din principalii martori ai procesului de la Nürnberg) declară pe acelaşi ton „Canaris nu a făcut parte din conjuraţie”, spune cel dintâi, iar al doilea „el ţinea în mod categoric să nu joace un rol în conspiraţie” (citat în *Le Général gris*). Iar Gert Buchheit conchide: „Canaris nu a participat în niciun fel la evenimentele din 20 iulie 1944” (*Le Complot des généraux contre Hitler*). Din declaraţiile generalului Jodl făcute în faţa Tribunalului de la Nürnberg reiese că „Canaris avea acces la Hitler ori de câte ori voia, putea să-i comunice tot ce ştia şi tot ce voia... Acest om era în termenii cei mai buni cu Himmler şi cu Heydrich”... Pe cât era Canaris de inactiv faţă de hitlerişti, executând fidel ordinele acestora, pe atât era de activ ca anticomunist încă de la începutul activităţii lui. Terence Prittie, în cartea sa *Germans against Hitler*, scrie: „Era un anticomunist convins, aproape fanatic, şi acesta a fost, fără îndoială, motivul care a contat cel mai mult în promovarea lui” (citat în *Le Général gris*).

Ca să încheiem scurta retrospectivă în trecutul lipsit de glorie al acestui general hitlerist, vom cita o caracterizare sintetică şi, după părerea noastră, veridică făcută de scriitorul francez Alain Guérin: „Prezentarea lui Frederik Wilhelm Canaris, născut la Dortmund în 1893, din tată german şi mamă grecoaică... n-ar fi completă dacă nu am semnala în mod egal puterea sa în

activitatea lui contra hitlerismului, anticomunismul său şi talentul lui pentru intrigă”.

Persistenţa legendelor cu privire la Abwehr şi în special la Canaris se datoreşte nu numai dorinţei cercurilor politice reacţionare de a menţine o anumită istoriografie pe meridianele războiului rece sau considerentelor editoriale pur financiare. Este interesant de remarcat că în apus, printre primii care au încercat „reabilitarea” lui Canaris a fost un anume Karl Heinz Abshagen, fost adjunct al generalului Lahousen, care l-a elogiat pe amiral la bara Tribunalului de la Nürnberg. Numai că istoria are regulile ei imuabile, care nu justifică elogiul personalităţii decât prin faptele puse în slujba umanităţii şi progresului. Or, faptele lui Canaris şi activitatea Abwehrului pe care l-a condus sunt prea bine cunoscute ca să mai fie nevoie de vreo argumentare istorică a sensului distructiv în care s-au desfăşurat.

Am simţit nevoia acestor rezumative explicaţii ca introducere la cartea *Spionii veneau din infern*, care nu trebuie privită, repet, ca documentar istoric riguros, ci ca relatarea unor fapte istorice reale completată de imaginaţie.

Cei doi scriitori au reînviat personajele lor din penumbra unor vremi trecute, pe care lumea nu mai vrea să le trăiască: maşinăria întunecată care a constituit un ajutor activ pentru aventurile militare ale fascismului, a fost sfărâmată cu preţul a nenumărate jertfe.

Dar în cenuşa rece a ultimului război mondial mai scurmă forţe ostile progresului, adversarii înlăturării suspiciunii şi promovării colaborării şi destinderii în lume. Cercurile internaţionale reacţionare menţin încă în solda lor agenţi de spionaj, sabotori şi diversionişti. Poate că anecdota lui Joachim Joestein, în care se spune că o înaltă personalitate care participa la un dineu dat de şeful serviciului de spionaj hitlerist a găsit lângă tacâmul

lui un bileţel pe care scria: „Nu ezitaţi să discutaţi pe faţă; chelnerul va fi împuşcat după dineu”, este inventată sau aparţine trecutului. Dar faptul că astăzi spionii călătoresc cu avioane supersonice, că legăturile între ei sunt păstrate prin metodele avansate ale electronicii moderne, că sateliţii artificiali iau în ritm accelerat locul aparatelor japoneze cu care fotografiau oamenii lui Canaris constituie realităţi, cărora nu le putem nega existenţa»

Spionajul modern dispune acum în arsenalul său de parametrii unei tehnici superioare.

Dar parametrii sufleteşti, fondul moral al celor care-l practică împotriva ţărilor socialiste nu sunt superioare celor ale spionilor „veniţi din infern”, împotriva cărora au avut de luptat popoarele coaliţiei antihitleriste în cel de-al doilea război mondial.

General-locotenent CONSTANTIN POPA

Însemnările secrete ale generalului Lahousen

„Au fost date ordine categorice (de către Hitler) ca scrisoarea primită din Maroc să fie clasată STRICT SECRETĂ. Ea conţine informaţii *de cea mai mare importanţa strategică şi politică”*.

Această frază, datată 25 ianuarie 1943, figurează în jurnalul secret al generalului Erwin von Lahousen-Virement, fost şef al secţiei a II-a a Abwehrului, secţia de „sabotaj” a Serviciului secret al Forţelor armate germane. Lahousen, mâna dreaptă a celebrului amiral Canaris; Lahousen, care făcuse senzaţie în lumea întreagă prin revelaţiile sale asupra crimelor naziste atunci când compăruse ca principal martor al acuzării în procesul de la Nürnberg. La sfârşitul depoziţiei sale, Göring se întorsese către ministrul nazist al afacerilor externe şi-i spusese cu glas tare:

— Ai văzut, Ribbentrop!... încă unul pe care am uitat să-l spânzurăm!

Prin intermediul spionilor germani arestaţi în timpul războiului în Statele Unite şi în Marea Britanie, aliaţii aflaseră multe lucruri despre generalul Lahousen; ei erau siguri că deţine secrete care privesc îndeaproape Intelligence Service-ul, O.S.S.-ul şi chiar Casa Albă, secrete din care nu lăsase să-i scape nimic la proces.

Săptămâni de-a rândul, ofiţerii Serviciului de informaţii englez şi al celui american se înverşunaseră, fără prea mult succes, împotriva generalului. Lahousen comunică aliaţilor ceea ce considera că trebuie să afle pl în perioada aceea imediat următoare, războiului, dar ascunse în mod deliberat interlocutorilor săi existenţa jurnalului de război, pe care îl ţinuse” de la începutul războiului, din 1939, până la plecarea sa din Abwehr, în 1943, şi în care consemnase, în limbaj cifrat, prin notaţii foarte scurte, etapele esenţiale ale celor mai importante

operaţii lansate de Abwehr. Secretul cu privire ta, jurnalul lui Lahousen a fost atât de bine păstrat, încât abia atunci când am început să lucrăm la această carte Pentagonul a admis existenţa jurnalului şi a căutat să pună mâna pe el.

Drept răsplată pentru serviciile pe care le adusese aliaţilor occidentali cu prilejul primului proces de la Nürnberg, Lahousen a fost pus curând în libertate. El s-a retras, la scurt timp după aceea, în munţii Tirolului, nu departe la Innsbruck, pentru a duce existenţa obişnuită a unui general în retragere oarecare al armatei austriece. În cursul anilor care au urmat, el a căutat şi a sfârşit prin a da de urma jurnalului său, pe care nu-l mai avusese în mină din ziua aceea de august a anului 1943 în care, fiind transferat pe frontul de răsărit, părăsise Cartierul general din Berlin al Abwehrului. Din momentul în care a regăsit jurnalul şi până la moartea lui în 1955, el a dezvăluit, puţin câte puţin, în amănunt, de dedesubturile faptelor notate pe scurt în jurnalul său; confidentul său a fost Günter Peis, un tânăr austriac pe care îl cunoscuse la Nürnberg.

Lahousen a dezvăluit, de asemenea, identitatea unora dintre subordonaţii săi din Abwehr, arătând şi ce deveniseră ei după război. Acest lucru s-a dovedit a fi deosebit de util, în măsura în care, în calitate de înalt funcţionar al unui serviciu secret, nu era chemat să urmărească, în cea mai mare parte din cazuri, decât principalele operaţii în linii mari.

— El a dezvăluit până şi numele de împrumut sub care trăiau câţiva dintre foştii săi agenţi însărcinaţi cu misiuni de spionaj şi sabotaj în ţările aliate. Datorită, mărturiilor acestor oameni, faptele au putut fi reconstituite.

Încă de la absolvirea Şcolii de război, Lahousen se specializase în domeniul serviciului secret, dar abia în

primăvara anului 1938 el a intrat oficial în contact cu Abwehrul. La sfârşitul lunii martie a acelui an, silueta înalta a austriacului trecea pentru prima dată pe sub portalul coşcovit al clădirii de pe Tirpitzufer nr. 74 – 76 (vechea reşedinţă berlineză a unui iuncher prusac) care adăpostea Cartierul general al organizaţiei amiralului Canaris.

După câteva minute de aşteptare, Lahousen fu introdus în încăperea prăfuită ce servise odinioară ca salon şi din care acest om scund cu părul argintiu controla reţelele secrete din întreaga lume ale armatei germane.

— Mă bucur că te văd la Berlin, Lahousen – spuse Canaris strângându-i mâna…

— Am nevoie de dumneata!

Lahousen nu încercă să-şi ascundă surpriza. Cu optsprezece luni înainte, cei doi bărbaţi se întâlniseră la hotelul „Sacher" din Viena; locotenent-colonelul Lahousen deţinea pe vremea aceea postul-cheie de şef al biroului pentru Europa centrală al Serviciului secret austriac. De atunci, Hitler cotropise Austria sa natală, Forţele armate austriece fuseseră încorporate Wehrmachtului german, dar viitorul Serviciului secret austriac şi în special cel al lui Lahousen – rămăsese mai mult decât problematic.

Canaris dispunea de o organizaţie uriaşă de informaţii, care-i era devotată.

— Ştim totul despre dumneata, Lahousen – spuse el. De aceea ţi-am telegrafiat… şi pentru că ţin să te am alături.

Apoi Canaris întrebă pe neaşteptate:

— Vrei să intri în Abwehr, da sau nu?

Lahousen îşi dădu asentimentul.

Lahousen descindea dintr-o familie aristocratică franceză care, în urma războaielor religioase, se stabilise

în secolul al XVII-lea în Silezia poloneză. La naşterea lui, Silezia poloneză constituia partea de nord a imperiului habsburgic şi, străbătând domeniile familiale, Lahousen ajunse să stăpânească limbile vorbite în Europa centrală; polona, ceha şi ungara, în afară de germană şi franceză, ceea ce îi crea un atu capital în exercitarea funcţiilor sale de agent secret.

În timpul primului război mondial, tânărul Lahousen luptase ca ofiţer „imperial şi regal" de partea Austriei apoi, după căderea Habsburgilor, continuase să lucreze la Viena, întâi în timpul guvernului socialist, apoi sub regimul clerical. În virtutea originii sale aristocratice urmaşe Academia de război austriacă de la Wiener Neustadt. După absolvirea şcolii, datorită limbilor străine pe care le cunoştea la perfecţie şi tinereţii petrecute în Silezia, fu repartizat în mod aproape automat la Serviciul secret austriac.

Când Hitler luă puterea în Germania, în 1933, Lahousen se afla în fruntea secţiei însărcinate cu spionajul în ţările limitrofe Cehoslovacia şi Polonia.

În această perioadă, el întreţinu legături foarte strânse cu Biroul 2 francez, care, împărţind cu dărnicie aur, îşi cucerise o poziţie dominantă în Europa centrală. La răstimpuri el colabora şi cu Abwehrul, făcând, mai cu seamă, schimb de informaţii cu privire la fortificaţiile cehe; de altfel, Canaris devenise atât de dornic să-şi asigure serviciile lui Lahousen tocmai datorită cursului pe care îl luaseră evenimentele în acest sector. 3

Într-adevăr, încă din primăvara anului 1938, Canaris ştia că următoarea rubrică din „catalogul agresiunilor führerului va fi Cehoslovacia – şi Lahousen era, fără îndoială, expert în materie de spionaj efectuat în tabără cehilor.

Lahousen se dovedi a fi de mare folos amiralului în cursul lunilor următoare, care fură marcate de criza

müncheneză. Când Hitler anexă Cehoslovacia, la începutul anului 1939, între cei doi oameni se stabilise o legătură foarte strânsă.

În perioada aceea, unul dintre posturile cele mai importante din Abwehr rămase vacant. Încrederea reciprocă ce se crease între Canaris şi Lahousen în cursul anului precedent era de asemenea natură, încât amiralul nu pregetă nicio. clipă să-l numească dintr-odată pe Lahousen şef al secţiei a II-a a Abwehrului, care era secţia de sabotaj. Această decizie avea să aibă consecinţe foarte importante.

Timp de patru ani ei aveau să lucreze mină în mân a. Rămâne, totuşi, fără răspuns întrebarea dacă au fost vreodată cu adevărat prieteni. Caracterele lor erau prea deosebite pentru a tace posibilă o camaraderie fără rezervă. Este însă incontestabil că în muncă, în acţiunea lor politică – şi îndeosebi în cazul conjuraţiei împotriva lui Hitler –, ei s-au comportat ca doi oameni apropiaţi.

Canaris cunoştea, fără îndoială, existenţa jurnalului lui Lahousen şi probabil că-l încuraja pe subalternul său să-l ţină, ceea ce pentru acest om reprezenta, poate, un mod ocolit, dar cu totul pe măsura lui, de a se asigura că actele şi mobilările sale vor fi consemnate aşa ciuntise cuvine. Pe scurt, iată cum, folosind nume codificate şi abrevieri profesionale, cunoscute numai de el însuşi „de Canaris şi de o mină de iniţiaţi, Lahousen deveni cronicarul operaţiilor desfăşurate de Abwehr în nenumărate părţi ale lumii.

Nu am inclus în acest volum decât operaţiile puse la cale împotriva ţărilor anglo-saxone: Statele Unite, Marea Britanie şi, numai într-un singur caz, Republica Sud-Africană. Dar, oricine citeşte jurnalul de război îşi dă seama că, din Asia centrală până în Mexic şi în America de Sud, trecând prin Rusia şi Europa occidentală, lumea întreagă a constituit de fapt teatrul de operaţii în care

Canaris şi Lahousen şi-au desfăşurat lupta.

Vizorul Norden traversează Atlanticul

Cu patru luni înainte de Pearl Harbor, un dezastru se abătu asupra Abwehrului în Statele Unite. Manşete enorme în ziarele din New York şi din alte mari oraşe aduseră americanilor înspăimântătoarea dezvăluire că o reţea germană de spionaj putuse opera în mijlocul lor fără să fi fost pedepsită.

Într-o singură noapte, aproape toată reţeaua Abwehrului fu arestată de F.B.I. La 1 august 1941, Lahousen nota laconic în jurnalul său: „Potrivit rapoartelor primite din Statele Unite, treizeci şi unu de agenţi germano-americani din serviciile noastre operând în America au fost arestaţi în seara de 30 iulie".

Prin intermediul telegramelor transmise de United Press şi de Associated Press, şefii de la Berlin ai organizaţiei aflară în plus că arestările fuseseră posibile din cauza „trădării unui agent dublu germano-american". Şi Lahousen admitea, în spirit sportiv, că „în urma acestor arestări ansamblul reţelei de agenţi ai Abwehrului, strecuraţi în Statele Unite cu atâta trudă, primise o lovitură mortală".

În acelaşi timp, din cauza celor întâmplate, Canaris şi Lahousen erau ţinta celor mai violente reproşuri din partea cercurilor sus-puse din capitala germană. Ribbentrop şi Ambasada Germaniei de la Washington, capitală. pe atunci neutră, le trimisese deja proteste vehemente. Abwehral comisese ceea ce este Considerat ca-o greşeală de neiertat în toate serviciile secrete din lume... se lăsase demascat. Ribbentrop se temea ca dezvăluirea publică a existenţei unei reţele germane bine organizate în Statele Unite să nu ducă la ruperea definitivă a relaţiilor diplomatice, şi aşa mult slăbite,

dintre Germania şi Washington.

În lunile acelea de vară din anul 1941, Statele Unite şi Germania nazistă se aflau, într-adevăr, una faţă de alta într-o situaţie foarte asemănătoare cu ceea ce s-ar numi astăzi război rece. De doi ani, Roosevelt continua să lărgească ajutorul american acordat englezilor, astfel încât ambasadorul Germaniei fusese rechemat la Berlin, lăsând la post un însărcinat cu afaceri care menţinea relaţii pur formale cu Cordell Hull, secretarul de stat., Cu trei săptămâni înainte, unităţi americane debarcaseră în Islanda şi, dacă ne amintim că vase de războii ale S.U.A. escortau în mod curent convoaiele americane până în Islanda – convoaie care cuprindeau nave britanice –, serpoate spune că neutralitatea Statelor Unite devenise o amabilă ficţiune… amabilă e un fel de a vorbi.

Cu toate acestea, Ministerul de Externe şi înattul comandament german păstraseră o amintire usturătoare despre manevra prin care serviciile secrete engleze ascuncaseră pur şi simplu Statele Unite în război în 1917. Fiindcă se fripsese o dată, Berlinul era hotărât să nu întreprindă nicio acţiune care ar fi putut grăbi intrarea oficială a americanilor în cel de-al doilea război mondial, intrare încă problematică, deoarece foarte numeroşi parlamentari americani continuau să rămână izolaţionişti.

Alarma, pentru a nu spune panica, provocată în cercurile diplomatice din Germania de căderea agenţilor Abwehrului în Statele Unite era, aşadar, uşor de înţeles…

1 Această pagină istorică extraordinară – şi. inedită – e poi vestită de marea istorică a primului război mondial Barbara Tuchmann în *Secretul marelui Tdzboi*.

Şi, pedeasupra, Ribbentrdp era departe de a-i fi prieten lui Canaris, aşa încât toate mijloacele erau bune pentru a lovi în Abwehr. De aceea, ministrul se grăbi să se plângă energic lui Hitler împotriva „incompetenţei

acestor indivizi de la Abwehr”.

Hitler avu una din crizele sale de furie obişnuite. La 48 de ore după ce consemnase cu melancolie în jurnalul său frazele lapidare citate mai sus, Lahousen era convocat de urgenţă împreună cu Canaris la noul cartier general al lui Hitler, în spatele frontului de est, de curând deschis. Cei doi bărbaţi avură parte de urletele şi de crizele de plâns obişnuite. Apoi, ajuns la paroxismul isteriei sale, Hitler îl somă pe Canaris să-i explice cum putuse să aibă loc „această trădare a unui germanoamerican”.

— Cum se poate, domnule amiral? – răcni el, exigent ca întotdeauna în privinţa formelor protocolare, chiar în momentele culminante ale crizelor sale de nervi.

— Cum s-a putut întâmpla un asemenea lucru? Pretind o explicaţie.

Cu cât urletele lui Hitler se înteţeau, eu atât capul cărunt al amiralului se pleca. El nu dădu niciun răspuns până când primul acces de furie al dictatorului nu se potoli puţin. Căci, poate mai bine decât oricare alt ştab german, Canaris se pricepea să-l manipuleze pe führer. Pentru a lua cuvântul, el aşteptă deci ca Hitler să înceapă să se bâlbâie din cauza extenuării.

— *Mein Führer* – începu el calm –, vă amintiţi, sunt sigur, de dificultăţile pe care le-am întâmpinat în trecut în Statele Unite. Vă amintiţi că, după ce am luat comanda Abwehrului, am constatat că era indispensabil să reorganizăm complet reţelele noastre din Americă. Ştiţi că în vremea aceea F.B.I.-ul ajunsese să ne submineze. De atunci, F.B.I.-ul a fost tot timpul în alarmă, aşa că astăzi, în ciuda tuturor precauţiilor luate, suferim încă contrălovitura acelui prim eşec.

Incapabil să pronunţe vreun cuvânt, Hitler îl străfulgera, pe Canaris cu privirea. El îşi amintea prea bine de împrejurările la care făcea aluzie Canaris.

Mormăi ceva incoerent, «apoi le făcu, lui Canaris şi lui Lahousen, semn cu mâna să plece.

Prin câteva cuvinte bine chibzuite, amiralul aruncase, în mod categoric, vina pentru greşeala comisă în spinarea… –, partidului nazist…

La începutul anului 1935, după ce Canaris preluase conducerea Abwehrului, activitatea organizaţiei din Statele Unite se afla într-o stare de haos desăvârşit. În cei doi ani care trecuseră de la venirea la putere a naziştilor, partidul se infiltrase în Serviciul secret şi Canaris îşi dăduse imediat seama că spionajul în Statele Unite se desfăşura după legile sacre ale principiului „fiecare pentru sine". Nu numai că Sicherheitsdienstul lui Heydrich, foarte recent creat, începuse lunga sa luptă împotriva Abwehrului, dar şi alte grupări – secţia pentru „străinătate" a partidului nazist (aflată sub biciul lui Bohle, gauleiterul ei, născut în Anglia), Frontul nazist al muncii, Ministerul Acrului şi chiar biroul de turism din New York al Căilor ferate naţionale germane – desfăşurau, fără ruşine, o „activitate de spionaj până în cele mai îndepărtate colţuri ale Statelor Unite. Şi culmea, orice membru, cât de mărunt, al tinerei Asociaţii à prietenilor Germaniei noi se considera un spion în perspectivă.

În cele din urmă, misiunea reţelei locale a Abwehrului ajunse să fie grav compromisă. Canaris nu a putut să-şi dea seama niciodată cât de adânc reuşise F.B.I.-ul să se infiltreze în această magmă de amatori entuziaşti. Dar la sfârşitul anilor? 30, după venirea lui Canaris, a devenit izbitor cât de stingherite de iniţiativele necontrolate ale acestora deveniseră activităţile secrete germane. Buboiul s-a spart în momentul în care un agent de legătură, vulpoi bătrân al Abwehrului, se înhăită cu un an urne Rumrich, german din regiunea sudetă, complet smintit, care întreţinea, în

Statele Unite, relaţii excelente cu partidul nazist.

Acest sudet trăsnit îl convinse pe agent să se lanseze împreună cu el în executarea unui plan fantezist, având ca ţinta un general al armatei terestre americane. Planul consta în a-l obliga pe general, fie prin persuasiune, fie prin şantaj, să predea planul mobilizării generale a S.U.A. Rumrich ajunse să-şi procure o hârtie cu anteţul Ministerului de Război şi-l convocă pe generalul pe care şi-l alesese la o întâlnire într-un bar cu un aşa-zis reprezentant al ministerului…«fr

Bineînţeles, generalul se grăbi să anunţe F.B.I.-ul, care deschise o anchetă, Rumrilh fu arestat şi, în cursul interogatoriului, dezvălui o listă necrezut de lungă de nume. Ca urmare, o mulţime de inşi fură arestaţi. Printre cei reţinuţi se aflau o chelnăriţă de pe pachebotul „Europa” – unul dintre curierii cei mai siguri ai Abwehrului între New York şi Hamburg – şi patru ofiţeri germani cu slujba în Statele Unite»

Acesta era eşecul partidului, nazist pe care Canaris îl reamintise lui Hitler, odată cu măsurile pe care fusese silit să le ia pentru a ieşi din această încurcătură. Căci, cu mult înainte de arestările din 1938, Canaris începuse să organizeze o nouă reţea a Abwehrului, bine compartimentată. Şi iată că, la Vândut ei, această reţea nou-nouţă fusese zdrobită de F.B.I. În acea vară a anului 1941.; J-In ciuda siguranţei, cu care-i răspunsese lui Hitler, Canaris nu avea, de fapt, nici cea mai mică idee despre cele întâmplate. De îndată ce se înapoiară la Berlin, amiralul şi Lahousen făcură o analiză aprofundată a relatărilor apărute în presa americană şi a telegramelor, de altfel foarte vagi, expediate de Ambasada germană de la Washington.

Cei doi şefi ai Abwehrului trecură în revistă lista celor „reţinuţi de F.B.L. Şi îşi dădură seama de îndată că aproape toţi agenţii siguri fuseseră arestaţi. Lahousen

avu măsura succesului repurtat de F.B.L. În momentul în care ochii îi căzură asupra unuia dintre numele care figurau în capul listei: Frédéric Joubert Duquesne, unul dintre agenţii cei mai preţuiţi ai Germaniei, fusese arestat; în 1941 se afla de cel puţin un sfert de secol, la intervale mai mult sau mai puţin regulate, în solda Serviciului secret german.

Cetăţean sud-african, Duquesne fusese arestat de englezi pentru spionaj în timpul războiului burilor şi condamnat la închisoare pe viaţă. Deportat în Bermude, el avea să fie eliberat după câţiva ani şi să devină corespondentul local al unor ziare americane şi franceze. Porni apoi să-şi încerce norocul în Extremul Orient, dar, la scurt timp după declanşarea primului război mondial, a reapărut sub identitatea unui ofiţer australian eu numele de Stanghton. În 1915 ajunse, eu ajutorul germanilor, la Londra, iar mai târziu se lăudă că ai fi fost cel care plasase explozivele la bordul crucişătorului britanic „Hampshire", care sărise în aer la nord de insulele Orkney, în 1916, în timp ce-l transporta pe mareşalul Kitchener în Rusia. Duquesne operase apoi ca sabotor în portul New York şi în diverse alte porturi de pe coasta răsăriteană a Statelor Unite. America de Sud îi oferi un timp adăpost, dar, imediat după preluarea puterii de către naziţti, se înapoie în Statele Unite, unde, cu ajutorul subsidiilor asigurate de germani, se instala în chip tic expert în domeniul aeronauticii.

Numele lui şi al multor altora dovedeau că cea mai importantă parte a reţelei „americane" a Abwehrului fusese neutralizată. Dar, la urma urmei, nu era decât o dovadă în plus că orice afacere secretă este supusă riscurilor.

Lahousen continua să cerceteze amănunţit lista. Deodată, scoase o exclamaţie:

— Doamne dumnezeule! Domnule amiral, au pus

mâna şi, pe Hermann Lang! Cum dracu’ au reuşit să-l dibuiască? Doar nu avea nicio legătură cu reţeaua.

Canaris simţi din plin lovitura. În timp ce întocmea împreună cu Lahousen bilanţul general al dezastrului, nu contenea să revină la numele lui Lang.

— T-E ceva suspect aici, Lahousen – făcu el deodată.

— Ceva cu mult mai suspect decât am bănuit în primul moment.

Căci Hermann Lang deţinea, în memoria lui Canaris, un loc cu totul aparte: el era „omul care furase vizorul de bombardament Norden” în 1937. Canaris era mai hotărât ca oricând să lămurească lucrurile până la capăt.

— Caută-mi-l pe Ranken la Hamburg – ordonă el.

— Spune-i să vină imediat încoace. El cunoaşte afacerea Lang pe degete… ca şi pe toate celelalte, de altfel; ou miei excepţii, el a participat la toate acţiunile legate de crearea întregii reţele.

La scurt timp după aceea, numitul Banken, un maior în puterea vârstei, voinic, se prezentă în Tirpitzufer. Banken nu era adevăratul lui nume. Nu era nici numele pe care-l folosea în relaţiile cu unii dintre agenţii săi din Statele Unite. Canaris însă îl numea uneori astfel şi de aceea îl vom numi şi noi aşa.

Timp de câţiva ani, doctorul Ranken exercitase profesiunea de om de afaceri în Statele Unite. Nici astăzi nu se ştie prea bine care au fost legăturile lui cu Abwehrul la începutul anilor ’30. Se ştie însă sigur că în 1937 făcea parte din organizaţie, lucrând, cu gradul de maior, la Cartierul general din Hamburg al Abwehrului. Din imobilul de care dispunea pe Sophienstrasse, arteră importantă a marelui oraş portuar din nordul Germaniei, secţia din Hamburg conducea toate operaţiile lansate împotriva Statelor Unite, Marii Britanii şi a celorlalte ţări apusene; doctorul Ranken a fost unul dintre cei cărora şefii din Hamburg le încredinţaseră misiunea de a

constitui o nouă reţea în Statele Unite.

Primul său recrut a fost Duquesne, vechea sa cunoştinţă, care nu avusese nimic de suferit de pe urma primelor ofensive ale F.B.I.-ului. Ou ajutorul unor stewarzi angajaţi de companiile de navigaţie „Hamburg-America" şi „Norddeutscher. Lloyd", Ranken şi Duquesne, unul la Hamburg şi celălalt la New York, începură de îndată să organizeze o gigantică reţea de spionaj, care să acopere ansamblul teritoriului Statelor Unite.

Unul din stewarzii amintiţi se prezentă, în vara anului 1937, la firma de import-export din Hamburg al cărei preşedinte-director general era, chipurile, un anume doctor Ranken.; –, J

Ca de obicei, curierul scoase din interiorul bastonului său găurit un sul de mesaje semnate Duquesne, apoi adăugă: – Mai am şi altceva pentru dumneavoastră, domnule doâtor.

Şi puse pe masă un obiect care la prima vedere părea a fi macheta unei elice de avion.

— Ce e asta? De unde o ai? – se interesă Ranken. Stewardul îi poveşti cum, de câteva luni, într-un bar din New York frecventat de mulţi germano-americani se împrietenise cu un anume Fritz Soehn, un german vâÿstnic, poreclit în cartier Papa, Acesta se dovedise foarte dornic să ajute „Germania nouă" şi, cu prilejul ultimei lor întâlniri, scoase din buzunar mica elice; ea provenea, după spusele „lui, de la urina mecanică în care lucra ca maistru.

Ranken era inginer, dar nu găsi nimic deosebit de interesant la această elice; O trimise, totuşi, la Cartierul general al aviaţiei din Berlin, care confirmă ulterior ça piesa nu prezintă interes.

Pentru a fi cu conştiinţa împăcată, Ranken îi ceru, totuşi, stewardului să rămână în legătură cu bătrânul,

care ar fi putut, eventual, să le furnizeze informaţii cu privire la cercetările tehnice americane.

După trei săptămâni, stewardul se afla din nou la Hamburg. De data aceasta scoase din interiorul bastonului-două planuri rulate cu grijă.

— Ce mai ai acolo? – întrebă Ranken.

— De unde le tot scoţi?

Stewardul îi povesti cum, prin intermediul, lui Papa, făcuse cunoştinţă cu un anume Paul, alt germanoramerican, care lucra cu bătrânul în aceeaşi uzină.

Paul îi spusese că îndeplineşte, la uzinele „Norden”, funcţia de controlor la bandă. Când se întâlniseră a doua oară, acesta îi înfăţişase planurile, adăugând că aveau o mare valoare. Ranken puse întrebarea obişnuită.

— Şi cât vrea pentru ele?

— Nimic – absolut nimic – răspunse stewardul.

— Să nu credeţi că n-am insistat, l-am întrebat cât ar cere ca să mai aducă alte planuri care să intereseze Berlinul. A făcut pe ofensatul. M-a asigurat că nu doreşte decât să ajute Germania.

Ranken se scărpină în cap. Se pricepea în ale spionajului cât se poate de bine şi-i cunoştea laturile cele mai sordide. Ideea că un om nu vrea bani îl depăşea însă pur şi simplu.

Planurile se dovediseră a fi prea complicate pentru el, de aceea apelă din nou la Ministerul Aerului de la Berlin. Şi de astă dată, răspunsul fu acelaşi: „Nu prezintă niciun interes. Este, probabil, vorba despre cineva care încearcă să obţină bani prin orice mijloace”»

Dar Ranken nu se mulţumi cu acest răspuns. Nu se împăca cu ideea că un om care refuzase bani putea să predea* planuri lipsite de orice valoare.

Reţeaua Abweferutef în Statele Unite se afla tocmai în perioada unei noi extinderi şi de aceea deveneaabsolut

necesar ca Ranken ia contact personal cu Duquesne, cu Edmund Heine (unul dintre principalii conducători ai filialei germane a companiei „Ford”, care fusese recrutat de Abwehr) şi cu anumiţi alţi agenţi din America ai organizaţiei. El se decise ca, profitând de prilejul oferit de această călătorie/să întreprindă o mică anchetă personala cu privire la omul care nu voia bani.

Către sfârşitul anului 1937, doctorul Ranken părăsea Bremerhaven la bordul transatlanticului „Bremen”, într-o cabină de clasa întâi, înscris ca „inginer german aflat în călătorie de afaceri în Statele Unite”. Câteva zile mai târziu sosea la New Yorix, unde, fără ca „domnul doctor” * să-şi dea seama, F.B.I.-ul îi făcu o excelentă fotografie chiar pe pasarela de debarcare.

Trase mai întâi la boldul „Taft”. După câteva zile se mută la „Astor ia”, supunându-se regulilor de precauţie în vigoare la Abwehr. Aceste reguli cereau ca, în tot cursul şederii, să-şi schimbe mereu reşedinţa. Săptămâni de-a rândul lucră fără întrerupere împreună cu Duquesne şi eu ceilalţi şefi ai reţelei, ale căror eforturi începeau să dea roade. Ranken le transmise instrucţiuni privind operaţiile de sabotaj, care nu trebuiau executate decât în cazul în care ar fi izbucnit ostilităţile între Statele Unite şi Germania. Abia după câtva t timp avu răgazul să se gândească serios la omul care trimisese planurile.

Într-o seară, după o întrevedere avută în ciocuri cu un agent de mâna a doua – pe care F.B.I-ul avea să-l prezinte, greşit, cu prilejul procesului, ca pe un spion de prim rang –, Ranken se găsi în apropierea localului în oare ştia că îl poate găsi pe Papa.

Bătrânul germano-american se afla într-adevăr acolo. Ranken se prezentă, ca fiind un prieten ăl steryardului german şi, încet-încet, aduse vorba despre numitul Paul.

— Nu e mumele lui adevărat îi mărturisi Papa – Se numeşte în realitate Hermann Lang. Dar n-ar fi mai bine să vă întâlniţi cu el la mine acasă?

Ranken primi cu plăcere. Întâlnirea fu, deci, fixată la locuinţa bătrânului.

În seara următoare, la şapte fix, Ranken intra la Papa; după câteva minute, bătrânul deschise unui bărbat foarte negricios, cu faţa ascuţită, care-l examina îndelung pe Banken dindărătiil ochelarilor săi cu ramă de oţel.

— Iată-l pe Hermann, domnule doctor, spuse Papa.

Lang, un băiat înalt şi vânjos, cu mâini musculoase – de muncitor manual, era de felul lui puţin Vorbăreţ, chiar bănuitor. După ce schimbară câteva fraze fără însemnătate, Ranken avu sentimentul că în faţa sa se găsea un muncitor foarte simplu, care nu-şi datora decât muncii şi seriozităţii promovarea în postul de controlor de producţie la uzinele „Norden”. Ranken înţelese, de asemenea, că* minat de o dorinţă instinctivă şi aproape copilărească de a se înapoia în Germania, Lang rămăsese profund ataşat ţării sale natale.

Până în cele din urmă, Lang ieşi din rezerva în care se menţinuse şi se porni să descrie amănunţit munca sa din uzină. La început, Ranken fu prea puţin interesat de ceea ce şi debita Lang, dar tresări şi deveni foarte atent în clipa în care interlocutorul său îi spuse, fără cea mai mică emoţie, că lucra la o comanda secretă pentru Forţele aeriene ale S.U.A. – realizarea unui vizor pentru avioane de bombardament.

Planurile pe care vi le-am trimis făceau parte din acest proiect – spuse el.

— Nimeni în lume nu mai; are un asemenea aparat şi aş dori foarte mult ca Germania să-l aibă şi ea, Am fost bine tratat în America, dar nu vei uita niciodată pafria-mamă. Vreau ca Germania să cunoască această invenţie

minunată, pentru că în curând ar putea să aibă nevoie de ea.

Lui Ranken i se tăie respiraţia. Comportarea lui Lang vădea un spirit pueril, pur şi simplu de neconceput. Reuşi, totuşi, să-şi păstreze calmul.

În clipa aceea, Lang scoase dintr-o servietă aşezată la picioarele lui câteva planuri care, la prima vedere, erau asemănătoare cu ceea ce primise Ranken la Hamburg.

— Munca mea constă în a verifica montarea vizorwlui Norden – spuse el – şi de aceea sunt în măsură se va furnizez planurile lui. În fiecare seară le iau la mine acasă, bucată cu bucată, şi, după ce soţia mea teare nu ştie nimic despre ceea ce fac eu – se culcă, le copiez. V-am trimis până acum prin steward două elemente ale planului integral. Iată alte două.

Ranken era din ce în ce mai stupefiat. Toate îndoielile pe care le-ar mai fi putut avea cu privire la Lang fură spulberate de candoarea explicaţiilor sale: să stai să copiezi de mână fiecare plan!… Se vedea bine că acest suflet simplu nu avea habar de metodele spionajului modern şi nu-i trecuse vreodată prin minte că documentele ar putea fi microfotografiate.

— Dar, dragă domnule Lang – exclamă Ranken, toate astea sunt pur şi simplu admirabile!

Adânc mişcat de patriotismul lui Lang, îi strânse îndelung mâna şi continuă:

— Vă voi spune un lucru pe care, în principiu, nu am voie să-l dezvălui pe pământ străin. Sunt ofiţer al armatei germane şi onoarea îmi ordonă să vă spun că aceste documente – dacă sunt întocmai ceea ce pretindeţi, şi nu mă îndoiesc nicio clipă că îmi spuneţi adevărul – au o valoare nepreţuită. Ar putea fi vândute multor ţări străine… Franţei, Rusiei, ba chiar şi Angliei, contra unei sume enorme. Sunt deci, în mod firesc, obligat să vă

întreb cât doriţi să primiţi în cazul în care serviciile noastre tehnice vor confirma că este într-adevăr vorba despre planurile noului vizor Norden.

Lang îl privi pe Ranken în faţă, cu ochii ieşiţi din orbite. Apoi, ridicându-se cât era de lung, controlorul de producţie germano-american rosti cu glas răspicat:

— Aşa ceva nu intră în discuţie, domnule doctor. Vreau să fac ceva pentru patria-mamă. Vreau ca Germania să aibă acest vizor. Dacă mi-aţi da bani, i-aş arunca… ar fi bani blestemaţi.

Ranken cunoştea bine oamenii – şi spionii. Dar întâlnea pentru prima oară un om de un asemenea soi.

Îi luă din nou mâna lui Lang şi i-o strânse îndelung, cu căldură.

— Eşti un bun german, domnule Lang – îi spuse cu glasul puţin sugrumat.

— În numele celui de-al III-lea Reich vă felicit şi în numele führerului vă mulţumesc… Şi acum, câte planuri v-au mai rămas?

Punerea la punct a vizorului, îi explică Lang, ceruse o mulţime de desene; dar, cum începuse mai demult să le copieze la el acasă, acum deţinea, probabil, trei sferturi din elé.

În seara următoare, Ranken lua în primire toate copiile executate până atunci de Lang. O întâmplare fericită făcu ca stewardul care stabilise primul contact cu Lang să se afle la New York; când pachebotul pe care servea se înapoie, după o zi-două, la Hamburg, primul lot de planuri ale vizorului se aflau ascunse cu iscusinţă în cabina lui.

Ranken îi ceruse să predea planurile la Hamburg secretarei sale, cu consemnul ca ele să fie puse la loc sigur până la înapoierea lui în Germania. După care domnul doctor Ranken decise să-şi amine plecarea cu cincisprezece zile, l-a capătul cărora Lang făgăduise să-i

predea toate planurile. Şi, în momentul când Ranken, Lang şi Papa se întâlniră la ultimul pahar, în ajunul plecării lui Ranken, ultimul lot de planuri se şi afla în drum spre Germania. Ranken ţinuse seama de faptul că F.B.I.-ul ar fi putut afla despre întâlnirile lui cu Lang. De aceea preferă să nu aibă nimic compromiţător asupra lui, iar planurile fură împărţite între alţi doi curieri.

Ranken reveni la biroul său din Hamburg la începutul anului 1938. La câteva zile după aceea, pe masa sa de lucru se afla un set complet de planuri ale vizorului Norden, reconstituit bucată cu bucată. Ţinând seama de tratamentul cel puţin expeditiv pe care experţii aviaţiei îl aplicaseră, cu câtva timp înainte, primelor două mostre ale planului, Ranken se hotărî să se deplaseze la Berlin şi să-i expună situaţia lui Canaris personal.

Amiralul intră într-o agitaţie extremă. îl chemă în grabă pe principalul său consilier tehnic, care se obligă să dea un răspuns în douăzeci şi patru de ore. În după – amiaiza zilei următoare, Ranken se prezentă la biroul lui Canaris, unde îi găsi pe amiral şi pe tehnician măsurând, ca nişte lei zân cuşcă, covorul mâncat de molii. Amiralul se repezi la el…”

— Doamne* dumnezeule! Ranken, îţi dai seama ce ne-ai adus?…

Dar, până să mai spună ceva, expertul îi luă vorba din gură:

— De luni… ţie luni de zile ne dăm peste cap să punem mâna pe asta… Aşa, foarte vag, auzisem vorbindu-se ţie un nou vizor american, care ar fi ultimul strigăt al tehnicii. Dar nimeni nu putea să afle nimic. Şi-apoi, între noi fie vorba, am să-ţi mărturisesc ceva: vizorul „perfecţionat” de care dispune acum aviaţia noastră nu e decât un r… pe băţ. Tocmai de aceea construim atâtea aparate de bombardament în picaj de

tip Stuka… sunt singurele avioane de care suntem siguri că-şi pot atinge ţinta. Maşinăria dumitale are să revoluţioneze complet strategia noastră în materie de bombardamente.

Canaris îl căută de urgenţă pe generalul Udet, unul dintre cei mai apropiaţi colaboratori ai lui Göring şi, după părerea amiralului, unul dintre puţinii oameni inteligenţi de la Luftwaffe. Încă înainte de sfârşitul săptămânii, Udet îi aducea lui Canaris confirmarea faptului că Lang pescuise, nici mai mult, nici mai puţin, decât „o perlă de o valoare nepreţuită”.

Amiralul îi recomandă lui Ranken să păstreze legătura cu Lang; îi ştia el prea bine» pe tehnicienii de la Luftwaffei într-adevăr, după cum prevăzuse, aceştia se năpustiră asupra lui cu o listă de întrebări lungă ca un roman-fluviu şi fură cuprinşi de desperare când le comunică, pe un ton batjocoritor, că-i venea greu să-l găsească. pe Lang la telefon şi să le dea răspunsurile cerute într-o oră…

Tehnicienii de la Luftwaffe erau convinşi că vor putea fabrica vizorul. A fost comandat de îndată un prototip. Dar metodele americane de producţie în serie aveau un avans considerabil asupra celor de care dispunea al III-lea Reich şi, de aceea, germanii ar fi dat oricât ca să afle pe ce drum trebuiau să meargă. În cefe din urmă, după un lung şi infructuos schimb de mesaje cu Lang, Ranken primi ordin să-l convingă prin toate mijloacele pe acesta să facă o plimbare în Germania.

Cu prilejul urmăţoărci sale călătorii, neobositul ste „ward ducea un mesaj din partea lui Ranken: „Domnul doctor ar fi încântaf ca d-na Lang şi dumneavoastră să fiţi oaspeţii săi în Germania timp de câteva săptămâni în\, emrsnt acestei” veri. Veţi avea astfel prilejul să vă revedeţi familia. Ar fi pentru dumneavoastră *o* variaţie plăcută” etc.

Lang trebuie să fi întâmpinat ceva greutăţi în obţinerea unui concediu, dar, în cele din urmă, răspunsul sosi; dl. şi d-na Lang sunt încântaţi de amabila invitaţie a doftorului Ranken şi *o* acceptă.

La începutul verii, după ce au fost îndeplinite toate formalităţile, Lang şi soţia sa, Betty, s-au îmbarcat, cu destinaţia Hamburg, pe „Amerika”... cheltuielile fiind integral suportate de Abwehrul recunoscător. După opt zile au sosit la Cuxhaven şi, de cum au debarcat, Lang şi-a şi auzit numele repetat de difuzoarele gării maritime. Curând au fost luaţi în primire de un ofiţer al Abwehrului, în împrejurări întructivadiferite de cele descrise într-un stil melodramatic de Lang, trei ani mai târzni, în cursul procesului său.

Însoţiţi de această călăuză, Lang şi soţia lui au fost conduşi la Berlin şi cazaţi la un hotel discret, dar confortabil din apropiere de Kurfürstendamm. Abwehrul nu a ştiut niciodată dacă Lang şi-a pus sau nu soţia la curent cu această afacere; mai degrabă’s – ar părea că a găsit o explicaţie convingătoare pentru o asemenea călătorie în care „turcul plăteşte”.

A doua zi după sosire, Lang fu condus într-un birou.al Ministerului Aerului, unde fu primit de reprezentanţi ai: lui Canaris şi ai lui Udet. După saluturile uzuale, unul dintre tehnicieni trecu la problemă:

Am ceva să vă arăt, domnule Lang, spuse el şi-l pofti pe oaspete într-un birou alăturat, unde era expus prototipul vizorului Norden.

Un timp, Lang, nu putu să scoată nicio vorbă, căci deşi procurase germanilor planurile complete ale dispozitivului, nu-şi imaginase că prototipul ar putea fi reconstituit într-un timp atât de scurt îl examina cu grijă* apoi se întoarse către tehnician:

— Impecabil, spuse el simplu.

Săptămâni deso rândul avu zilnic convorbiri cu experţii

germani, dezvăluindu-le treptat metodele puse la punct de uzinele „Norden” pentru producerea în serie a/vizorului. I se permise apoi sălipsească timp de câteva săptămâni pentru a-şi vizita familia. Fusese prevăzut ca, înainte de a se înapoia în Statele Unite, să se întâlnească din nou cu doctorul Ranken, la Hamburg.

Între timp, Canaris, care fusese ţinut la curent cu mersul lucrurilor, începu să privească cu nelinişte viitorul lui Lang. Ideea că acesta urma să se înapoieze în Statele Unite îl tracasa. De aceea, când Lang şi soţia sa se întâlniră la Hamburg cu Ranken, acesta îi transmise un mesaj din partea mai marelui Abwehrului.

— Şeful m-a rugat să vă spun că, având în vedere marile servicii pe care le-aţi adus Germaniei, e de părere că nu ar trebui să vă întoarceţi în Statele Unite... şi mai ales că nu trebuie să vă întoarceţi la vechea slujbă. Aşa că vă invită să rămâneţi aici. Veţi avea o existenţă confortabilă şi venituri asigurate. Vi se va găsi un post fie în serviciile tehnice ale aviaţiei, fie într-o mare uzină de armament, unde cunoştinţele dumneavoastră tehnice asupra fabricării vizorului vor fi folosite la maximum.

Lang păru foarte stingherit de această ofertă, dar promise să dea un răspuns a doua zi dimineaţă... După cât se părea, d-na Lang prefera să trăiască în Statele Unite a doua zi, Lang respingea categoric oferta de a se stabili în cel de-al III-lea Reich. Cei doi soţi se îmbarcară într-o bună zi pe un pachebqÿ care pleca spre New York şi, pentru Abwehr, acesta fu sfârşitul afacerii Lang.

Din Hamburg, doctorul Ranken continua să dirijeze şi să extindă reţeaua din America. Dar, întrucât în 1939 războiul devenise iminent, se puse cu toată seriozitatea problema viitorului comunicaţiilor cu Statele Unite.

„După instaurarea blocadei britanice, era evident că

transmiterea de mesaje asigurată de stewarzii de pe trapsatlantice avea să devină extrem de nesigură, dacă nu cHiar cu totul imposibilă. Ca şi în alte sectoare ale Abwehrului, prea puţine erau măsurile de perspectivă care fuseseră luate; şi astfel, când veni vara anului 1939, nimeni nu ştia cum vor fi transmise informaţiile culese în America; şi instrucţiunile din Germania spre S.U.A.

De câtva timp, Ranken se afla sub focul imputărilor care i se făceau de la Berlin pentru că nu fusese în stare să ţţtii Mteze un sistem de legătură prin radio între Statele Unite şi Gertnania". Themai atunci primi, un telefon de la ofiţerul de legătură al Abwehrului de pe lângă Cartierul general al armatei de pe Rin, stabilit la Münster, în Westfalia. Acest ofiţer îl înştiinţă că făcuse cunoştinţă cu un germano-american care ar putea să se dovedească folositor. Se numea Harry Sebold şi lucra ca inginer într-o uzină a companiei „Consolidated Aircraft", la San Diego, în California.

După cât se pare, avusese ceva necazuri cu paşaportul în timp ce se afla în vizită la mama sa, în Renania. Poliţia locală îl predase biroului regional al secţiei a III-a a Abwehrului – serviciul de contraspionaj –, unde dăduse glas marii sale admiraţii pentru Germania nouă.

Sebold lăsase chiar să se înţeleagă că, după înapoierea în Statele Unite, ar fi dispus să facă câte ceva pentru al III-lea Reich; astfel se explica faptul că ofiţerul Abwehrului găsise cu cale să-l pună la curent pe Ranken cu toată afacerea.

Sebold fu luat în primire de Ranken, care fu foarte impresionat de declaraţiile sale. Evident, Ranken ar fi trebuit să se conformeze regulilor (categorice ale organizaţiei sale şi să verifice afirmaţiile lui Sebold prin intermediul lui Duquesne sau al altui agent din Statele Unite. Dar Germania şi Marea Britanie" aflau deja în

război şi comunicaţiile.cu America se făceau încet şi greu. Şi apoi, după cum am arătat, Ranken era serios criticat de Berlin. Pentru aceste motive se hotărî să-şi asume riscul şi să-l recruteze fără întârziere pe Sebold ca operator radio.

Aceasta implica prelungirea cu câteva săptămâni sau chiar cu câteva luni a şederii lui Sebold în Germania, pentru a învăţa noua sa meserie; germano-americanul îi atrase atenţia lui Ranken că era obligat să se ducă la Köln pentru a-şi pune în ordine actele la Consulatul Statelor Unite. Înapoindu-se la Hamburg, el comunică Abwehrului că totul se aranjase cu bine… ceea ce, într-o anumită privinţă, era perfect adevărat.

Instruirea lui Sebold se aseamănă prea puţin cu versiunea mult înfrumuseţată pe care acesta a prezentat-o doi ani mai târziu în faţa unui tribunal american; oricum, spre sfârşitul anului) 1939, el cunoştea temeinic alfabetul Morse şi manipularea aparatelor de radio emisie-reoepţie pe unde scurte. Deoarece exista temerea că un aparat pe care l-ar fi luat cu sine din Germania ar fi putut fi lesne reperat de F.B.I., el fu învăţat să construiască singur un asemenea aparat din piese care puteau fi procurate cu uşurinţă în Statele Unite. În chip de precauţie, fu iniţiat şi în misterele microfotografiei punctiforme, care permite fotografierea conţinutului unei pagini întregi de text şi aducerea ei la dimensiunile unui punct, care este apoi aplicat pe o carte poştală sau pe o scrisoare.

Sobald sosi la New York spre sfârşitul lunii ianuarie 1940, cu consemnul de a deschide, ca acoperire pentru activităţile sale reale, un birou de inginer consultant. Până la construirea emiţătorului i se permise să menţină legătura cu Abwehrul prin intermediul unui steward de pe pachebotul american „George Washington”, care făcea curse între New York şi anumite porturi din Spania

şi Italia, aceasta din urmă fiind încă neutră pe vremea aceea. În mod virtual, Scbold devenise principalul agent de legătură între Abwehr şi reţeaua de spionaj a acestuia din Statele Unite.

Sebold primise ordin să intre, încă de la sosire, în contact cu Duquesne, căci Abwehrul considera că experienţa vastă a sud-africanului era suficientă pentru a face faţă greutăţilor care s-ar fi creat din cauza lipsei de experienţă a noului agent. Fiind însă singurul element de legătură cu Germania, acesta din urmă ajunse curând să cunoască şi alţi agenţi ai Abwehrului: pe Edmund Heine, pe Everett Roeder – care semnala plecarea din New York a vaselor engleze – şi pe fermecătoarea Lily Barbara Stein, o tânără evreică ai cărei părinţi, foarte bogaţi, se sinuciseseră la Viena în 1938, în momentul Anschlussulul Canaris o ajutase să se refugieze la New York, unde devenise agentă a Abwehrului.

La începutul anului 1940, Canaris, ca şi Lahousen, care avusese destul timp să afle povestea vizorului Norden, se gândiră cu îngrijorare la Lang. De câtva timp, bombardierele aviaţiei germane utilate cu versiunea germană a vizorului executau raiduri deasupra Insulelor britanice şi Canaris era sigur că, mai devreme său. mai târziu, un vizor intact va cădea în mâinile englezilor. Lahausen şi şeful său îşi dădeau seama mai bine ca oricine aâfe.

cineva de la Beilin de caracterul relaţiilor anglo-americane şi aveau convingerea: intimă că, în ciuda neutralităţii Statelor Unite, caracteristicile instrumentului capturat ar fi transmise de îndată la Washington.

Era, aşadar, urgent ca, în propriul său interes, Lang să părăsească Statele Unite şi să se înapoieze în Germania. De la Berlin, Abwehrul dădu ordinele necesare pentru ca Lang şi soţia lui să-şi poată procura

bilete de călătorie în Germania via America de Sud şi pentru ca sumele de care aveau nevoie să le fie puse la dispoziţie de către Consulatul german din New York.

Dar comunicaţiile fiind perturbate din cauza blocadei britanice, Abwehrul nu dispunea de niciun mijloc pentru a lua legătură direct cu Lang. Mesajul fu deci transmis lui Sebold, cu ordinul de a lua legătură cu Lang, care, i se spuse, continua să lucreze la uzinele „Norden”.

În ziua de 7 martie 1940, Lang se prezentă în Strada a 42-a din New York, unde, potrivit instrucţiunilor Abwehrului, Sebold îşi deschisese – sub numele de Sawyer – un birou de inginer consultant.

Când se aşează în faţa lui Sebold, care stătea eu spatele la un perete gol, Lang se simţi stânjenit de lumina puternică a încăperii. Dar, pe moment, nu dădu acestui fapt nicio atenţie.

Sebold îi declară pe şleau că face parte din Abwehr şi că, dacă Lang s-ar comporta ca un bun german, ar putea să-i garanteze înapoierea în Germania în absolută securitate plus o sumă de 30.000 de dolari în numerar.

— Ce vreţi să spuneţi? – întrebă Lang, departe de a bănui că soarta şi liniştea lui frământau cercuri sus-puse de la Berlin.

— Hm – făcu Sebold –, lucraţi la uzinele „Norden”, nu-i aşa?

Pe ocolite, inginerul consultant lăsă să se înţeleagă că Lang ar putea, eventual, să şterpelească planurile vizorului Norden.

— Să fur planurile vizorului Norden! Să le fur! Ce tot spui acolo? – strigă Lang, sufocat – Dar, bătrâne, e mult de când le-am predat Germaniei!”

Şi, fără să-i lase lui Sebold timp să scoată un strigpr Cuvânt, îi povesti cum, încă din 1938, în cursul unei calăţorii pe care o făcuse în Germania, îi iniţiase pe

specialiştii germani asupra celor mai rapide met Qtie de fabricare în serie a vizorului.

Aparent derutat, Sebold consultă o hârtie care se afla în faţa lui.

— Vă cer scuze – spuse el…

— Da, într-adevăr, văd aici că aţi furnizat Berlinului informaţii importante… Bun, în sfârşit, dacă apare ceva nou, anunţaţi-ne.

În aceeaşi clipă se produse un fulger orbitor, ca şi cum ar fi făcut explozie un bec. Lang, orbit de lumină, nu ştia ce să creadă, Când redeschise ochii, Sebold îl privea surâzător.

— Ei bine, încă o dată, scuzele mele – spuse el.

— Permiteţi-mi să salut în persoana dumneavoastră un excelent soldat al führerului.

— Asta aşa este – făcu Lang, strângându-i mâna.

— Sunt un adevărat discipol al führerului. Sunt chiar unul dintre „vechii luptători” (primii adepţi ai nazismului, care luaseră parte, împreună cu Hitler, la faimosul marş de la München în 1923).

Uşa se închise şi Sebold zâmbi satisfăcut… Căci Sebold făcea parte din secţia de contraspionaj a F.B.I.-ului.

Tot ceea ce spusese Lang fusese consemnat de doi agenţi ai F.B.I.-ului ascunşi îndărătul peretelui spre care stătuse el cu faţa. „Fulgerul” nu fusese altceva decât o defecţiune intervenită la aparatul cu care fusese filmată întreaga convorbire.

— Pentru moment, F.B.I.-ul îl lăsă în pace pe Lang, ca şi pe ceilalţi treizeci de agenţi ai reţelei în care se strecurase Sebold. Acesta se mulţumi să urmărească cu atenţie evenimentele.

În luna mai 1940, specialiştii de la F.B.I. sfârşiseră construirea postului de emisie al lui Sébold şi foarte curând a fost stabilit contactul cu Abwehrul., Sub

supravegherea F.B.I.-ului, Sebold continuă până în 1941 să transmită mesaje la Hamburg şi să primească instrucţiuni din Germania. Pentru amu stârni suspiciuni Abwehrului, autorităţile militare americane furnizau din când în când frânturi de informaţii absolut autentice „dar lipsite de orice valoare strategică, privind, în general, cercetări tehnice care, în urma unor experienţe foarte complete, se dovediseră, în ultimă instanţă, cu totul nerentabile. Bineînţeles* experţii de la Abwehr se concentrară luni în şir asupra acestor planuri inutilizabile.

Pe scurt, F.B.I.-ul adoptă o tactică extrem de prudentă: să nu-i slăbească din ochi pe spionii care fuseseră reperaţi, dar să nu facă niciun pas în plus. Atâta timp cât Statele Unite rămâneau neutre, la ce bun să fie lichidată reţeaua Abwehrului? Mai bine era să fie lăsată să lucreze în voie, iar tot ceea ce transmitea în Germania să fie înregistrat sistematic, decât să fie făcuţi inofensivi toţi aceşti oameni, care ar fi putut fi înlocuiţi de îndată cu alţii… care, la rândul lor, ar fi trebuit descoperiţi. Dar în vara anului 1941, Statele Unite şi Germania se aflau atât de aproape de momentul – declanşării conflictului, încât alte considerente ajunseră să primeze. Şi, în cele din urmă, Washingtonul dădu ordin ca F.B.I.-ul să execute o lovitură în stil mare.

Operaţia începu în dimineaţa zilei de 30 iulie. Lang, care locuia la New York, pe Strada a 64-a, fu arestat în? ori într-un bungalow din apropierea oraşului pe care îl închiriase pentru vară. Fu transportat pentru interogatoriu la sediul. RB. I.-ului din La Fayette Street, Trei săptămâni după aceea fu găsit în celula lui pe jumătate inconştient, pradă unei depresiuni nervoase. Fu transportat la un spital, de unde avea să fie-scos abia în ziua de 2 septembrie, când se deschidea, în faţa Tribunalului federal din Brooklyn, procesul reţelei de

spionaj a Abwehrului.

Lang fu apărat în chip magistral de un strălucit avocat newyorkez, G.W. Herz, dar, ca şi în cazul celorlalţi treizeci de spioni germani, soarta lui era hotărâtă dinainte.

El se încăpăţână totuşi să pretindă în particular, ca şi în faţa tribunalului, că nu acţionase decât sub presiunea naziştilor. Adoptând o versiune dintre cele mai romantice, el povesti că, la sosirea la Cuxhaven, în 1938, fusese acostat de un om al Gestapoului şi că, sub ameninţare, acesta îl silise să se prezinte la Ministerul Aerului din Berlin. Acolo se întâlnise cu doi oameni, dintre cate un german pe care îşi amintea că-l văzuse la New York în locuinţa prietenului său, bătrânul Papa; Aceşti doi dartiéni, preciză el, îl ameninţaseră cu represalii împotriva familiei sale din Sermania în cazul când ar refh & a să predea pâantttile vizorului Norden. Se gândise, fireşte „să ceară ajutor consulului Statelor Unite, dar pe atunci mai avea încă paşaport german, astfel încât se găsea la cheremul naziştilor.

Din nefericire pentru el, toată povestea pe care o debitase se prăbuşi când cei doi agenţi ai F.B.I.-ului care stătuseră ascunşi îndărătul peretelui fals din biroul lui Sebold se prezentară în faţa tribunalului pentru a depune mărturie.

Ei confirmară că, în faţa lui Sebold, Lang se lăudase că „a şi predat germanilor, încă din 1938, vizorul Norden” şi că la plecare. Îi mărturisise că era unul dintre „vechii luptători” ai lui Hitler. A

Senzaţia procesului o constitui totuşi, incontestabil, apariţia lui Sebold însuşi, identificat pentru prima oară în faţa Curţii ca agent de contraspionaj în serviciul F.B.I.-ului. El declară că, după ce îşi pierduse paşaportul în Germania, fusese pus sub stare de arest. I se propuse atunci un târg: paşaportul nu-i va fi înapoiat decât dacă

accepta să lucreze pentru Abwehr. Sfârşise prin a consimţi. Atunci fusese pus în libertate şi i se permisese să se înapoieze la Köln, unde îi relatase totul consulului Statelor Unite. Acesta îl sfătuise să intre în joc, să facă tot ceea ce îi cerea Abwehrul şi să încerce chiar să obţină o poziţie-cheie. Fu asigurat la consulat că, după ce avea să se înapoieze în Statele Unite, „toate se vor aranja”.

Sigur pe aceste recomandări, se înapoiase la Hamburg, unde Abwehrul îl puse să urmeze un curs de radio emisie-recepţie; după încheierea instruirii, un ofiţer al Abwehrului îi dăduse ordin să se stabilească la New York ca inginer consultant.

Plecase din Hamburg având asupra lui o mie de dolari şi patru microfilme, pe care nu trebuia să le developeze decât după ce avea să sosească la New York: ele conţineau lista completă a spionilor germani introduşi în Statele Unite. *Pe* chei fu întâmpinat de doi agenţi ai F.B.I.-ului, cărora le predă banii şi microfilmele; cu ajutorul lor, îşi deschise apoi cabinetul din Strada a 42-a.

Sebold declară, de asemenea, că numele lui Lang figura în capul listei microfilmate şi că, înainte de a pleca din Hamburg, un ofiţer al Abwehrului – Ranken, după toate aparenţele – îi spusese: „Nu e cazul să te ocupa de îtang. Vizorul îl avem deja, Ne interesează numai ce e putea să mai dea* altceva”.

Canaris* care cunoştea perfect engleza, urmări eu atenţie procesul în *New York Times* şi *New York Herald Tribune*, pe care le primea prin Lisabona. Depoziţia lui Sebold era cea care îl irită cel mai mult.

Nu-şi făcea nicio iluzie: Sebold fusese recrutat de F.B.I. cu mult înainte de a se fi prezentat la Consulatul Statelor Unite din Köln în vara anului 1939; dar dezvăluirile amănunţite ale agentului american cu privire

la secţia din Hamburg îi provocară amiralului o mare consternare. Aceste declaraţii nu se potriveau de loc cu rapoartele optimiste trimise de doctorul Ranken. Măsurile nu întârziară: ca semn al nemulţumirii superiorilor săi, domnul doctor fu transferat într-un post mult mai puţin confortabil.

Procesul de la New York se prelungi timp de trei luni şi se încheie abia după intrarea Statelor Unite în război, în decembrie 1941.

Ca şi ceilalţi spioni, Lang fu găsit vinovat şi condamnat la 14 ani de temniţă grea.

Fu trimis la Fort Leavenworth, în Kansas, unde stătu cinci ani într-o celulă. După aceea fu transferat la penitenciarul din Milano, în Michigan. La începutul lunii august 1950 fu chemat în biroul directorului, unde află că, datorită unei măsuri de clemenţă a autorităţilor federale, avea să fie eliberat şi expulzat de îndată în „Germania nouă a doctorului Adenauer”. Fu dus la New York, unde-şi regăsi soţia. După câteva săptămâni, cei doi soţi söseau la Bremerhaven, la bordul vasului de transport oficial „MacGrath”. Lipsiţi de mijloace, aproape fără niciun prieten, ajunseră totuşi într-un mic sat de la frontiera cehoslovacă, în apropiere de Hof, unde aveau ceva rude. Y /

Lang rămase multă vreme fără nicio sursă de venituri, dar până la urmă găsi de lucru într-o uzină din Bavaria.

Foşti agenţi de-ai Abwehrului se interesară de el, 116 – tăriţi să cunoască versiunea sa asupră afacerii. Dar, lucrul cel mai curios, în ciuda impresiei foarte onorabile pe care o lăsase colaboratorilor lui Canaris, Lang continua să refuze cu hotărâre să facă vreo mărturisire.

— Sunt nevinovat – repeta el.

— Credeţi-mă, nu am fost niciodată spion.

Acesta era refrenul cu care îi întâmpina pe toţi cei ce veneau să-l viziteze în umila lui locuinţă din fundul Bayariei.

Lahousen avu însă ultimul cuvânt:

— Cu siguranţă, Lang nu a fost un spion, dacă prin aceasta se înţelege un om care predă informaţii pentru bani.

…/,.1

Operaţia Pastorius

În urma loviturii pe care o aplicase F.B.I-ul, în varş anului 1941, principalei reţele germane din Statele Unite, în luna decembrie a aceluiaşi an (cele două ţări se aflau deja în război) Abwehrul se găsi, practic, lipsit de o organizaţie cât de cât serioasă în S.U.A.

Câţiva agenţi scăpaseră de arestare, dar erau dintre cei mai puţin valoroşi. În acest timp, la numai câteva luni după Pearl Harbor, Lahousen începu să facă aluzie în jurnalul său la o misterioasă operaţie, purtând numele codificat „Pastorius”. Spre mijlocul lunii aprilie a anului 1942 începuse să noteze că pregătirile în vederea acestei acţiuni se desfuşuraseră cu promptitudine.

„Amiralitatea germană – scria el – ne-a făcut cunoscut că este gata să ne debarce agenţii pe coasta estică a Statelor Unite, folosind în acest scop submarine. Scopul operaţiei este de a lovi în punctul cel mai sensibil al economiei de război americane, sabotând producţia de aluminiu a Statelor Unite”.

Era proiectul celei mai ambiţioase acţiuni de sabotaj pe care Abwehrul o pusese vreodată la cale şi, după cum am arătat, pregătirile se aflau într-un stadiu foarte înaintat.

Viitorii sabotori, germani care trăiseră cu toţii mulţi ani în Statele. Unite, fuseseră aleşi cum se cuvine, iar antrenamentul lor eră aproape terminat. În cursul lunilor precedente, operaţia Pastorius dăduse lui Lahousen şi lui

Canaris o bătaie de cap îngrozitoare. Ne amintim că, atunci când cei treizeci de spioni fuseseră arestaţi, în cursul toamnei, Hitler făcuse una din istericele sale crize. Dar după Pearl Harbor, când descoperise că în Statele Unite Abwehrul nu mai dispunea de nicio reţea utilizabilă, furia sa atinsese proporţii cu adevărat monumentale. Din hou Canaris şi Lahousen fură convooaţi la Cartierul general al führerului, pe frontul de răsărit. După o lungă tiradă de imputări, Hitler ceru ca, fără nicio întârziere, să fie lansată *o* campanie de sabotaj în Statele Unite.

Canaris şi Lahousen răspunseră că asemenea operaţii necesită existenţa unei reţele de informaţii întinse şi bine „aclimatizate” pe teritoriul respectiv, lucru de care Germania nu dispunea în acel moment.

— Ah, da?… Şi a cui e vina? – răcni führerul.

Stăpânindu-şi, de bine de rău, furia, el atrase atenţia interlocutorilor săi, pe un ton foarte sarcastic, că, „chiar dacă – după cât se pare – domnii de la Abwehr se îndoiesc, există în partid zeci de germano-americani profund devotaţi care n-ar fi decât foarte doritori să se înapoieze în Statele Unite pentru a îndeplini acolo misiuni de acest fel şi, la nevoie, să-şi dea viaţa pentru führerul lor şi pentru patiia-mamă”.

Fără să mai insiste, Canaris şi Lahousen se înapoiară la Berlin. În timp ce zbura pe deasupra Poloniei, Canaris spuse verde: chiar dacă s-ar face abstracţie de dificultăţile operaţionale ale unei asemenea acţiuni, el, Canaris, nu era nicidecum un partizan înfocat al unei tentative de debarcare în Statele Unite.

Cam în vremea aceea, ziarele britanice şi americane, care continuau să sosească în Germania, începuseră o campanie de aluzii la faptul că amiralul Canaris şi colaboratorii săi cei mai apropiaţi – printre care şi Lahousen – s-ar putea să facă parte dintr-o

mişcare antinazistă nou creată. Heydrich şi zbirii lui de la Gestapo, care de multă vreme aveau îndoieli àsupra lealităţii Abwehrului, începură să caute izvorul acestor ştiri: cum puteau oare puterile anglo-saxone să ştie atâtea?...

Oricum „Hitler era ferm hotărât să execute operaţii de sabotaj în Statele Unite şi, de data aceasta, Canaris, cu subterfugiile sale obişnuite, n-ar fi reuşit sări determine să-şi schimbe hotărârea., Din nu amiralul şi Lahousen fura convocaţi la Cartierul general al führerului, urateprimi» ordinul clar să debarce sabotori în America.

Înapoiaţi la Berlin, Canaris discută cu Lahousen:

— De data asta trebuie să ne supunem. De voie, de nevoie, în treaba asta. trebuie să facem dovada unui anumit spirit de cooperare...

Stăruinţa lui Hitler în direcţia lansării unei operaţii de sabotaj în Statele Unite răzbătuse, pe căi diferite, dar toate naziste, de la Cartierul său general până la anumite secţiuni ale partidului şi, în special, la Organizaţia pentru străinătate, condusă de gauleiterul Bohle. De aceea, la mai puţin de o săptămână după înapoierea lui Canaris şi Lahousen în capitală, unul dintre ofiţerii subalterni ai Abwehrului care întreţinea cu partidul legături mai strânse decât majoritatea colegilor săi îi comunică lui Lahousen că un ofiţer îl ruga să-l primească.

Acest om, îi explică lui Lahousen tânărul nazist de la Abwehr, avea asupra lui o listă de germano-americani. de/ritori să plece imediat în misiune de sabotaj în Statele Unite. Lahousen era foarte sceptic, dar îşi aminti că trebuie să facă un efort ca să se arate dornic de a colabora; vizitatorul, un anume locotenent Werner Kappe, fu. deci poftit înăuntru. Şi el era un germano-american care lucrase odinioară ca reporter la un ziar newyorkez de limbă germană; fusese, pe vremea aceea,

membru influent al faimosului Bund german din Statele Unite. De când se întorsese, se apropiase de gauleiterul Bohle; Lahausen simţi din prima clipă e antipatie faţă de acest pseudoamerican palavragiu, care i se adresase – după cum avea să-i mărturisească mai târziu lui Canaris „ca şi cum ar fi vrut să-i vândă o maşină de spălat rufe”.

Nu spuse „totuşi, niciun cuvânt când. Kappe scoase din buzunar faimoasa listă, declarându-i cu siguranţă de sine:

— Sunt oameni care au trăit toţi; ani de zile în Statele Unite. Se exprimă şi se comportă ca americanii adevăraţi sunt gata cu toţii să se înapoieze ca sabotori în America şi să-şi dea viaţa pentru führer. Toţi, fără excepţie, sunt membri devotaţi ai partidului.

— Foarte bine, foarte bine – răspunse Lahousen.

— Dar pot să te întreb, locotenente, ce ştiu aceşti oameni despre – munca de informaţii şi, mai ales, despre tehnica elementară a sabotajului?

— Absolut nimic, domnule colonel – făcu Kappe.

— Dar nimic nu-i împiedică să înveţe, adăugă el cu un zâmbet afectat şi uşor sarcastic.

Kappe îl ului apoi pe şeful secţiei de „sabotaj” comunicându-i cu dezinvoltură că, datorită sprijinului gauleitërului Bohle, se şi luaseră măsuri pentru transportarea celor zece oameni în America.

— Cu ajutorul unor camarazi din marină buni nazişti, am aranjat ca submarinele să-i ducă la faţa locului.

— Înţeleg, răspunse simplu Lahousen.

Apoi, bănuind că musafirul său nepoftit ar avea ambiţia să pună mâna pe secţia de „sabotaj”, încheie întrevederea. După ce tânărul fanfaron părăsi încăperea, Lahousen se repezi în biroul lui Canaris şi îi raportă convorbirea pe care o avusese.

Amiralul rămase câteva clipe tăcut. Apoi ridică din

umeri.

— Asta-i dementă furioasă – spuse el. – Dar ce putem face? Toţi şmecherii ăştia din partid au luat operaţia pe seama lor. Lahousen, nenorociţii ăştia or să-şi lase pielea acolo.

— Dacă înţeleg bine – spuse Lahousen –, Statele Unite vor fi pur şi simplu invadate de agenţii noştri.

Canaris dădu din cap melancolic:

— Ştii bine, am susţinut întotdeauna că o operaţie la care participă mai mult de trei sau patru oameni este sortită eşecului: la grămadă se va găsi oricând unul care să aibă limba prea lungă. Asta nu poate să ducă decât la dezastru. Dar acum, dacă amatorii din partid s-au hotărât să ia problema în mină, noi nu mai putem face nimic.

Îi încredinţă, deci, lui Lahousen misiunea de a se ocupa de cei zece oameni şi, pe cât posibil, să facă în aşa fel încât antecedentele lor să fie minuţios verificate de serviciul său de contraspionaj.

— Deşi în situaţia. actuală – adăugă el – nu văd de loc cum am putea verifica identitatea şi trecutul unor oameni care au trăit – cea mai importantă parte din existenţa lor în America 1 – Y

În concluzie, Canaris ordonă ca viitorii agenţi să fie transferaţi pentru două luni la şcoala de sabotaj a Abwehrului, la Brandenburg, unde tehnicile de sabotaj aveau să le fie predate pe cât de complet putea îngădui o perioadă atât de scurtă.

Cincisprezece zile mai târziu, locotenentul Kappe îi întâmpina pe cei zece voluntari ai operaţiei Pastorius la şcoala Abwehrului.

El le spuse că, începând din acel moment, nu vor vorbi decât englezeşte şi se vor comporta exact ca în cursul îndelungatei lor şederi în Statele Unite. Cei mai mulţi dintre ei erau cetăţeni germani care se întorseseră

în ţara lor de origine de cum începuseră ostilităţile cu Marea Britanie. Unii dintre ei profitaseră de călătoria gratuită care le fusese oferită de consulul lor general în Statele Unite şi se înapoiaseră prin Japonia şi Moscova. Unul singur, Hans Peter Burger, deşi născut în Germania, avea acte de cetăţean al Statelor Unite. Kappe nu ştia nici el aproape nimic despre acest om, dar găsise în arhivele secrete ale partidului nazist fişe care dovedeau că în 1923 participase alături de Hitler la marşul de la München.

În ürma eşecului acestei acţiuni, el fugise în Statele Unite, dar se înapoiase în Germania după ce Hitler luase puterea, în 1933, şi se angajase în SS; în momentul începerii războiului avea chiar gradul de colonel SS. Aflându-se în Polonia, se apucase să critice în public atrocităţile comise de nazişti în teritoriile ocupate şi sfârşise prin a fi arestat de Gestapo. Stătuse câtva timp în închisoare, dar din această perioadă în biografia lui începură să apară „pete albe”. Se ştia totuşi că, în cele din urmă – de bună seamă pentru a se reabilita în ochii naziştilor –, se oferise să se infiltreze, ca voluntar al lui Heydrich, în rândurile Abwehrului. Potrivit ordinelor patronilor săi de la Gestapo, el îşi puse candidatura pentru operaţia Pastorius. Cât despre ceilalţi nouă oameni care se prezentaseră odată cu el, iată-le caracterizările:

George John Dasch: germano-american, cu o faţă ascuţită, în vârstă de patruzeci de ani, cu un trecut mai degrabă agitat. Născut la Speyer, în Renănia, îşi începuse cariera după primul război mondial ca interpret pe lângă armata franceză de ocupaţie. În 1920 trecusela Hamburg, apoi ajunsese în Statele Unite ca pasager clandestin. Îndeplinise câtva timp inevitabila funcţie de spălător de vase la un hotel de lux din New York. apoi, după mai multe încercări zadarnice de a-şi găsi un

serviciu permanent, seangajase în armata americană. Dar, întrucât perioada militară nu fusese de lungă durată, continuase să se mute dintr-un loc într-altul. Activase în organizaţii sindicale felurite şi, în cursul tulburărilor sociale din anii ’30, fusese văzut în nenumărate rânduri, alături de soţia lui americană, în fruntea manifestanţilor. Se pare că de atunci a continuat să ducă existenţa unui agitator de stânga. Totuşi, în 1941, deşi soţia lui, grav bolnavă, era internată în spital, Dasch se decise brusc să profite de oferta pe care i-o făcuse consulul de a se înapoia în Germania pe cheltuiala statului. Nu s-a putut stabili niciodată în chip satisfăcător de ce un om cu trecutul lui Dasch simţise nevoia să se înapoieze, în perioada aceea, în Germania nazistă, clar este evident că a făcut-o potrivit unui plan dinainte conceput. Împreună cu un grup de germano-americani, el întreprinse călătoria de la San Francisco la Tokio, apoi ajunse la Vladivostok, de unde luă Transsiberianul. Dar, sosind la Moscova, în primăvara anului 1941, „pierdu legătura”, ajungând la Berlin abia cu trei sau patru zile în urma tovarăşilor săi de drum. El nu explică niciodată ce a făcut în timpul şederii în capitala sovietică.

Edward, *Kerling*: nazist fanatic, purtător al Insignei de aur a partidului. De profesiune mecanic, ocupase totuşi slujbe foarte diferite în Statele Unite, unde fusese un membru influent al Bunelului.

Herman Otto Neubauer: prieten cu Kerling, mecanic ca şi el. Practicase şi el în Statele Unite toate meseriile, inclusiv cea de maistru bucătar pe un vapor.

Heinrich Heink: alt mecanic calificat, marinar pe mai multe vase americane. Era genul gangster şi, ca şi mulţi dintre cei de aceeaşi speţă, suferea de un teribil complex de inferioritate.

Richard Quirin: prieten intim cu Heinkde profesiune tot mecanic. Împreună cu amicul lui fusese amestecat în

acţiunile gangstereşti cele mai răsunătoare de la Chicago* între anii. ’30 şi *4 h.

Werner Tfciet: muncitor necalificat, fără ocupaţie precisă. Străbătuse Statele Unite datorită feluritelor meserii pe care le îndeplinea.

Hans Schmidt: germano-canadian. Petrecuse mai mulţi ani atât în Canada cât şi în Statele Unite.

Heinrich Wanner: german din regiunea sudetă, de cetăţenie cehă. După mulţi ani petrecuţi în Statele Unite se înapoiase în Germania în 1939, devenind sergent în armată.

Herbert Haupt: cel mai tânăr participant la operaţia Pastorius. În vârstă de nouăsprezece ani, fiu al unei familii germano-amei icane ultranaziste, stabilită de mulţi ani la Chicago. Avea dublă naţionalitate. Pentru că prietena lui rămăsese însărcinată, fugise de acasă, refugiindu-se în Mexic. De acolo ajunsese în Japonia, unde se îmbarcase pe un vas german „spărgător de blocadă”. Scurtă călătorie la Bordeaux, via Capul Bunei Speranţe, apoi întoarcerea fiului risipitor la bunica lui de la Stettin.

Abia ajunşi la şcoala de sabotaj, cei zece viitori agenţi începură un curs rapid despre cele mai moderne metode de distrugere a potenţialului industrial. Într-o zi fură duşi pe o linie de garaj unde, după o şedinţă de instruire, se antrenară pentru a arunca în aer linii şi macazuri. Altă dată, un chimist le arătă cum se fabrică amestecurile explozive. Multe zile în şir studiară detonatoare de toate tipurile.

Apoi, cei zece sabotori fură transportaţi în zona unor instalaţii diverse, unde puteau dobândi o experienţă practică. În apropiere de Berlin li se arătară canale şi locurile în care trebuiau amplasate încărcăturile explozive pentru a arunca în aer nişte ecluze. Principalul obiectiv fiind totuşi uzinele americane de aluminiu, ci

studiară zile întregi infrastructura unei mari uzine din Saxonia. Expert îi le explicară că, dacă este întrerupt curentul de înaltă tensiune, indispensabil producerii aluminiului, conţinutul cuptoarelor se preface în câteva ore într-o materie solidă ca piatra. Ca atare li se predară cele mai eficace metode de întrerupere a curentului electric şi de distrugere a liniilor de înaltă tensiune. Apoi fură familiarizaţi rapid cu folosirea cernelurilor simpatice, dar problema legăturilor prin radio nu se puse de loc: Lahousen intenţiona, într-adevăr, să trimită o altă echipă, formată din operatori experimentaţi, de îndată ce primul grup Pastorius avea să fie debarcat.

Spre sfârşitul antrenamentului li se arătară agenţilor – acum înzestraţi cu cunoştinţe suficiente despre sabotaj – planurile şi fotografiile principalelor lor obiective, şi anume: centralele electrice pendinte de „Tennessee Valley Authority”; alte centrale în curs de construcţie, despre a căror existenţă germanii aflaseră datorită unor zvonuri vagi şi care erau destinate, de fapt, „Proiectului Manhattan” de fabricare a bombei atomice; uzine ale Companiei americane a aluminiului; uzinele de prelucrare a criolitului din Philadelphia; segmente ale căii ferate „Chesapeake and Ohio”; gara din Newark (New Jersey) a companiei „Pennsylvania”; podul de la Poarta Iadului de pe East River; o curbă în formă de potcoavă de pe linia de la Altoona a companiei „Pennsylvania”; în sfârşit, ecluze dintre Cincinanţi şi Saint Louis.

Către sfârşitul lunii aprilie, antrenamentul era practic încheiat. Kappe, care îndeplinise funcţia de responsabil al operaţiei, împărţi grupul în două echipe* pentru că la bordul unui submarin nu încăpeau decât câţiva oameni. Cu puţin timp înainte însă* Wanner, germanul din regiunea sudetă, căzuse brusc victimă unei crize de conştiinţă. După ce fusese instruit ca sabotor şi,

mai rău chiar, introdus în toate secretele operaţiei, îi declarase lui Kappe că simţul lui moral îl împiedica să fie de acord cu ceea ce i se cerea să facă. El fu trimis înapoi în unitatea militară din care făcuse parte, dar din acel moment era un om condamnat. Curând fu transferat. De atunci nu, s-a mai aflat nimic despre? el.

Dasch fu ales, dintre cei nouă rămaşi, ca şef al primei echipe, form & tă din Burger, Schmidt, Heink şi Quirin. A doua echipă a fost încredinţată lui Kerling, care avea în urma lui o îndelungată carieră de agitator nazist în Statele Unite.» –;

— Dasch află că debarcarea va avea loc pe Long Island, în timp ce echipa lui Kerling avea să fie transportată pe coasta Floridei. Sectoarete/de operaţii respective aveau să fie delimiţate de linia Mason-Dixon… Contactul dintre cele două echipe urma să fie menţinut prin intermediul unui cartier general instalat la Chicago de Burger sub forma unui atelier de artă publicitară. Schmidt, care-şi petrecuse tinereţea prin ferme din Canada, primi ordin să cumpere în Vestul mijlociu o proprietate care urma să fie folosită ca centru de depozitare a explozivilor şi a altor accesorii pentru sabotaj. Toţi fură instruiţi să pretindă că nu părăsiseră niciodată Statele Unite. Ca dovadă în sprijinul acestei afirmaţii, fiecare primi plicuri cu timbre ştampilate recent în Statele Unite, cu care îşi garnisiră portmoneele. Fiecare trebuia să-şi asigure o locuinţă în apropierea zonei de operaţii respective şi să se instaleze, în văzul tuturor, împreună cu câte o prietenă. Totodată, în măsura posibilului, trebuiau să-şi găsească şi un serviciu permanent ca acoperire pentru activitatea lor secretă.

Li se procură îmbrăcăminte în stil american, croită la Berlin după cele mai recente reclame de modă apărute în revistele americane. La sfârşitul lunii aprilie plecară în

permisie, având ordin să se prezinte după cincisprezece zile la Berlin în imobilul ocupat oficial de agenţia de presă „Caucaz”, care, în realitate, nu era altceva decât un organism de camuflaj pentru Abwehr. Fără ştirea celorlalţi, Dasch şi Kerling, ca şefi de echipă, primiră câte o batistă pe care erau imprimate cu cerneală simpatică numele şi numerele de telefon ale „contactelor” care scăpaseră de arestările efectuate de F.B.I. cu un an înainte. Lise dădură, de asemenea, sume mari de bani lichizi în dolari pentru finanţarea operaţiilor de sabotaj.

În cele din urmă, către mijlocul lunii mai 1942, toţi agenţii se înapoiară la Berlin, unde, în ajunul plecării, fură invitaţi la o serată de adio oferită de un anume doctor Müller, care nu era altul decât Lahousen îmbrăcat în hâine civile. Se zvonise că Hitler însuşi avea să vină să le ureze drum bun, dar, până la urmă, trebuiră să se mulţumească cu cuvântarea acestui tip înalt, slab şi chel, care îi puse în gardă să se ferească să-şi exprime în vreun fel părerile politice în Statele Unite.

— Pentru voi, cea mai mare şansa de succes constă în a gândi în toate privinţele ca nişte americani – le spuse el cub licărire ciudată în priviri.

— Insist asupra faptului că trebuie să uitaţi tot œ aţi învăţat aici în materie de politică.

De fapt, Lahousen nu făcea decât să repete poveţele lui Canaris. Amiralul se gândise să vină el însuşi, dar în ultima clipă îi ceruse lui Lahousen să-l înlocuiască. Înaintea plecării li se mai comunică agenţilor că operaţia purta numele „Pastorius”. Acest nume fusese ales de Kappe, care îşi amintise că un anume Daniel Pastorius fusese şeful primului grup de imigranţi germani care debarcaseră pe vremuri în Statele Unite.

În dimineaţa următoare, cei nouă sabotori împreună cu Kappe părăseau Berlinul, plecând la Paris într-un

vagon special, în care n-ar fi putut intra în contact cu niciun alt călător german, militar sau nu. Erau însoţiţi de şase cufere grele, umplute cu exploziv şi detonatoare destinate primelor operaţii de sabotaj; cuferele conţineau, de asemenea, uniforme ale marinei naţionale germane, pe care aveau ordin să le îmbrace în cazul în care, în timpul traversării, ar fi fost interceptaţi de nave britanice sau americane şi făcuţi prizonieri.

La Paris, grupul Pastorius fu cazat într-un hotel situat în vecinătatea Operei care servea ca centru de tranzit pentru germanii aflaţi în misiune specială; cuferele fură şi ele ascunse în camere. Aceste câteva zilé petrecute la Paris nu aveau însă să treacă fără necazuri, căci Haupt şi Schmidt adunaseră de pe stradă nişte fete şi le aduseră la hotel. În timpul nopţii, o bătaie în toată regula se iscă între Haupt şi partenera lui pentru suma pe care trebuia să i-o dea. La trei dimineaţa, tot hotelul era în picioare, trezit de un concert de urlete şi înjurături în franceză şi în… engleză, căci Haupt, care era mai mult american decât german, vorbea în cea mai mare parte a timpului englezeşte. Auzind aceste urlete, nişte ofiţeri germani care se aflau în hotel fură convinşi că erau atacaţi de paraşutişti englezi – gând care chinuia tot timpul mintea germanilor – şi ieşiră ca nebunii din camere cu revolverele în mină. După ce se liniştiră, începură să pună tot felul de întrebări stingheritoare cu privire la „aceşti inşi care vorbeau atât de curent engleza”. Kappe căută în tot restul dimineţii şi chiar în timpul micului dejun să calmeze bă – auie-Iile unei liote de colonei şi de maiori din Wehrmacht» cât se poate de severi. În scurt timp, tot hotelul şi, practic, toată lumea din împrejurimi ştia că agenţii operaţiei Pastorius se pregăteau să plece în misiune într-o ţară în care se vorbea englezeşte.

Dar asta n-a fost totul. În ziua următoare, la „Boxer

Bar", Dasch îi spuse barmanului fără înconjur că plecau în America. Puţin mai târziu, în cursul serii, Dasch se luă la bătaie cu acelaşi barman, bătaie în care se amestecară până la urmă Quirin, Heink şi Burger. Iată de ce Kappe simţi o profundă uşurare aflând, a doua zi dimineaţă, că marina germană era gata să-şi îndeplinească rolul în operaţia Pastorius şi, cu o mare satisfacţie, îşi dirija încărcătura spre Lorient, unde îşi aveau baza submarinele a căror misiune era să-i ducă pe spioni în America. Sabotorii fură cazaţi într-un mic hotel în faţa portului.

Şi de astă dată începură cu toţii să flecărească absolut deschis, în englezeşte bineînţeles, despre locul către care se îndreptau.

Dar capacul, după cum avea să istorisească mai târziu Kappe, îl puse Schmidt, germano-canadianul, care îl în7 ştiinţă că, după cât i se pare, contractase o boală venerică în cursul aventurilor sale nocturne de la Paris. Ideea de a petrece cincisprezece zile în tovărăşia lui Schmidt cel Putred în fundul unui submarin supraîncărcat se dovedi inacceptabilă pentru marinarii Marelui Reich, astfel încât ciumatul făcu degrabă calea-ntoarsă spre Berlin!

Era de ajuns, dar nu era tot: în ajunul plecării se descoperi că o parte însemnată din cei 200.000 de dolari alocaţi operaţiei Pastorius erau inutilizabili. Unele bancnote aveau imprimată o ciudată însemnare roşie în japoneză şi, după cât se părea, fuseseră întrebuinţate de japonezi cu ocazia unei tranzacţii comerciale în Extremul Orient. Altele făceau parte dintr-o emisiyne retrasă de mult din circulaţie în Statele Unite. Furioşi, spionii refuzară în cor să se atingă de aceste bancnote. Rămâneau, totuşi, destui bani normali pentru nevoile de început ale operaţiei şi Kappe făgădui să le trimită alte fonduri prin cel de-al treilea grup, care, nădăjduiai Mi,

avea să sosească în America în următoarele două luni.

Semnalul de plecare fu dat, în sfârşit, şi Lahousen putu să noteze în jurnalul său că cele două grupuri de sabotori însărcinaţi cu executarea operaţiei Pastorius părăsiseră coasta franceză cu submarinele la 26 şi 28 mai. Dasch şi cei trei camarazi ai lui, Burger, Heink şi Quirin, plecară cei dintâi. Fură trecuţi prin cordonul de siguranţă care înconjura baza de submarine de la Lorient şi, împreună cu cuferele lor doldora de explozivi, se urcară la bordul submarinului „U-202”. Îi întâmpină căpitanul de fregată Linder, care le oferi câte un pahar de Enzian, tradiţionalul rachiu austriac. Li se servi apoi un mic dejun copios, format din ouă cu şuncă, ceea ce nu reprezenta un amestec prea fericit cu melcii şi vinul pe care le consumaseră cu puţin înainte de miezul nopţii. Mirosul greu de ulei şi clătinăturile submarinului nu făcură decât să le sporească suferinţa şi, când „U-202” se strecură în afara radei portului, cei patru spioni se găsiră cramponaţi de baza turelei, bolnavi ca vai de ei. Încet, submarinul îşi croi drum prin câmpul de mine care înconjura portul, apoi se scufundă brusc la apariţia unor avioane, britanice, ale căror raiduri împotriva bazei de la Lorient erau aproape neîntrerupte.

Dasch şi Burger căpătată o cabină, dar ceilalţi doi trebuită să se mulţumească cu hamacurile reglementare. În tot cursul zilei, submarinul „U-202” navigă spre sud-vest, străbătând golful Gasconiei în direcţia capului Finisterre, şi în două rânduri comandantul fu obligat să ordone scufundarea grabnică la apariţia unor avioane britanice înzestrate cu noile instalaţii de radar, care provocau pierderi mari submarinelor. Nava rămase, aşadar, sub apă cea mai mare parte a zilei, pe care spionii o petrecută culcaţi, mai mult morţi decât vii. Dar, odată cu căderea nopţii, „U-202” ieşi la suprafaţă şi putu, în sfârşit, să se depărteze cu toată viteza de coasta

franceză.

După ce trecură de capul Finisterre, se îndreptară spre insulele Azore şi, în acele frumoase zile de vară, celor patru spioni le reveni pofta de viaţă. Fură lăsaţi să stea pe punte ore în şir şi petrecută chiar o zi întreagă bronzându-se la soare, în timp ce mecanicii făceau mici reparaţii ia adăpostul unei rade naturale din Azorele mici.

„Două un vapor şi fii dată alarma, dar nu era decât r un vas d, e pescuit portughez. După ce presta dispăru din vedere, comandantul îndreptă submarinul către vest, direct spre bancurile Terrei Nova. El le spuse spionilor că avea intenţia să se menţină la suprafaţă în dreptul Terrei Nova, apoi să navigheze de-a lungul coastei Statelor Unite şi foarte aproape de ea, spre Long Island, scufundându-se la nevoie în adânc.

Traversarea se făcu fără incidente până în apropiere de Terra Nova. Deodată, pe navă începură să sune claxoanele. Două distrugătoare apăruseră la orizont şi, în timp ce „U-202” cobora încet în adânc, deveni evident că prezenţa lui fusese reperată de sonarele[1] distrugătoarelor. Într-adevăr, elicele navelor aliate se auzeau din ce în ce mai aproape. Curând se aflau pe verticala submarinului. Apoi se produse un zgomot asurzitor, submarinul se cutremură şi luminile se stinseră.

Nu era decât începutul. În vreme ce „U-202” se imobiliza, cele două distrugătoare îi determinară poziţia şi începură să lanseze, una după alta, grenade submarine. Atacul se prelungi ore în şir, căci distrugătoarele ştiau că submarinul se afla pe undeva prin apropiere. O grenadă explodă atât de aproape, încât „U-202” fu zgâlţâit de parcă ar fi fost un biet dop. După

---

1 Echipamente de recepție a undelor sonore folosite pentru reperarea submarinelor. — Nota trad.

acest atac se auzi un strigăt: „Apă la prova! „Dar, pesemne că „U-202” pierduse puţin ulei, căci ceva mai târziu distrugătoarele părură să renunţe la atac, apoi. se auzi, în sfârşit, huruitul elicelor pierzându-se puţin câte puţin, până ce în interiorul submarinului se aşternu din nou liniştea.

Pe spioni îi trecuse toate sudorile. Fuseseră siguri că-şi rirăiau ultimele clipe. Dar comandantul şi echipajul submarinului luaseră totul ca pe un incident inevitabil în această bătălie pentru Atlantic. Se făcu un control care dovedi că nava nu suferise decât stricăciuni superficiale, astfel încât porniră mai departe, îndreptându-se din nou spre sud. A doua zi, în timp ce „U-202” naviga la suprafaţă, nu departe de estuarul fluviului Sfântul Laurenţiu, se dădu iarăşi alarma: un mare convoi britanic, venind, după toate probabilităţile, de la Halifax, ieşise din ceaţă.

Din nou scufundare grabnică. Dar, după cât se părea, vasele de escortă nu stabiliră contactul şi „U-202” rămase liniştit sub apă până ce convoiul se îndepărtă. Comandantul nu era câtuşi de puţin dornic să se încaiere tocmai în acest stadiu al operaţiei cu escorta vreunui convoi inamic. Puţin mai târziu, submarinul îşi relua drumul mai departe de-a lungul coastei Noii Anglii şi, după şaisprezece zile de navigaţie, comandantul fu în măsură să-l anunţe pe Dasch că debarcarea urma să aibă loc în câteva ore.

Cei patru spioni se aflau la capătul puterilor. De la plecarea din Lorient, fiecare zi le tocise tot mai rău nervii. Acum nu mai voiau decât uit lucru: să pună piciorul pe pământul american cât mai repede cu putinţă. Odată debarcaţi, ştiau ei ce aveau de făcut.

La Berlin, comandantul submarinului primise instrucţiuni precise asupra locului în care trebuia să-i debarce pe spioni. Fusese hotărât să acosteze în

apropierea unui sat în care Dasch petrecuse multe vacanţe de vară. Aşadar, în după-amiaza zilei de 13 iunie, „U-202” execută manevra de scufundare şi pătrunse cu viteză redusă în zona de debarcare. În timp ce nava se lăsa sub apă, spionii îşi scriseră mesajul de adio în cartea de aura submarinului: un desen înfăţişându-l pe Unchiul Sam cu un pumnal înfipt în spate şi deviza: „Drept în inimă!”

Îndată după aceea, cei patru spioni fură trimişi să se culce, deoarece aveau să vegheze cea mai mare parte a nopţii. În timp ce ei se odihneau, submarinul, scufundat la mică adâncime, se îndrepta încet spre ţărm. Comandantul ştia că se află în apele teritoriale inamice şi n-avea nici cea mai mică dorinţă să dea nas în nas cu vreo patrulă navală din cele care păzeau portul New York. Foarte încet, cu motoarele funcţionând în regim redus, se lăsă în derivă spre Long Island. La căderea nopţii se afla, după calculele lui, la mai puţin de opt sute de metri de punctul prevăzut pentru debarcare.

Spionii fură deşteptaţi la ora 11 seara şi li se spuse că ora H va suna peste două ceasuri. Pentru a le face aşteptarea mai uşoară, li se oferi o ultimă masă submarină, formată din ouă cu şuncă. Apoi ciocniră pentru ultima oară cu comandantul Linder şi, la miezul nopţii, începură pregătirile de plecare. Cele două cufere grele cu explozivi şi cei doi saci conţinând efectele civile fură scoşi din magazie. Fu pregătită o barcă mare de cauciuc şi, cu câteva minute înainte de ora unu, în noaptea de 14 iunie „11 – 202” se ridică la suprafaţă. De câtva timp, prin periscop nu se mai putea vedea nimic; cauza se arătă abia când deschiseră turela: suprafaţa apei era acoperită de o ceaţă groasă.

— Repede, aduceţi încărcătura şi barca! – comandă Linder de pe turelă.

— N-avem niciun minut de pierdut.

Barca de cauciuc fu umflată şi pusă pe apă. Marinarii care trebuiau să-i conducă pe spioni la ţărm aşezară încărcătura în barcă şi cei patru oameni îşi luară repede rămas bun.

— Dacă aveţi neplăceri, lansaţi un trasor roşu – spuse comandantul lui Dasch în ultima clipă.

— Am să execut o tragere cu tunul ca să vă acopăr. Dacă totul merge bine, trimiteţi-mi înapoi oamenii cât mai repede cu putinţă. N-am niciun chef să prind mucegai în locurile astea nesănătoase.

Spionii se aflau deja în barcă, gata să desfacă parâma, când comandantul începu să urle:

— Opriţi!

Îşi dăduse seama că în ceaţă barca nu va mai putea să găsească submarinul la întoarcere. Marinarii fură înzestraţi cu o bobină de sârmă legată de turela submarinului, pe care urmau să o deruleze până aveau să ia contact cu pământul. Pentru a reveni la navă, era suficient să se conducă după sârmă.

De data aceasta, parâma fu desfăcută definitiv şi spionii începură să vâslească în direcţia ţărmului. Din cauza ceţii şi a întunericului nu vedeau practic nimic, dai1 zgomotul valurilor care se loveau de pietre îi făcu să înţeleagă că se apropiau de coastă şi îi ajută să găsească cu uşurinţă direcţia cea bună. Unul sau două valuri mai puternice decât celelalte fură cât pe ce să treacă pe deasupra bărcii, care era foarte încărcată, dar un alt val mai blând îi lua, ajutându-i să treacă de bariera e stânci, şi îi depuse în zona liniştită a apei. Dasch, care stătea la prova, sări în apă, intrând până la brâu; în câteva secunde, el trase barca până pe plajă.

— Repede, coborâţi! – spuse Dasch celor trei oameni ai săi.

— Şi nu uitaţi: începând din clipa asta, niciun cuvânt nemţesc.

Cele două cufere şi sacii fură transportaţi pe nisip, unde Burger, Heink şi Quirin începură să scoată de pe ci uniformele de marinari. Acum trebuiau să-şi îmbrace hainele civile împachetate în saci şi să înapoieze uniformele celor doi marinari. Dasch singur debarcase îmbrăcat într-un pantalon vechi de flanelă şi o haină de piele, având pe cap o pălărie turtită; în timp ce ceilalţi se schimbau, el se îndreptă spre linia dunelor, care mărgineau plaja la o sută de metri de mare.

Abia atinsese creasta unei dune, când văzu apropiindu-se de el prin ceaţă o lumină camuflată. După câteva clipe putu distinge silueta unui tânăr care ţinea o lanternă într-o mână şi un revolver în cealaltă.

Dasch, căruia tot ce era american îi era familiar –, recunoscu de îndată chipiul alb şi uniforma de culoare închisă a pazei de coastă a Statelor Unite.

— Cine eşti? De unde ai ieşit 7 – întrebă tânărul cu o voce puţin tremurătoare.

— Nu te îngriji de noi, replică Dasch pe un ton foarte autoritar.

— Cine sunteţi? Pescari rătăciţi? – insistă tânărul din paza coastei, care, după cum aveau să afle mai târziu, se numea Tacky Culley.

— Da, ceva cam în genul ăsta – răspunse Dasch.

— Dar lasă-ne în pace. Nu te sinchisi, ai să auzi cu siguranţă în curând despre noi… şi asta, de la Washington.

— Bine, domnule, spuse tânărul, lăsând revolverul în jos.

După toate aparenţele, era convins că-şi băgase nasul într-o operaţie ultrasecretă, despre care un umil paznic de coastă ca el nu trebuia să ştie nimic.

— Nu te sinchisi – insistă Dasch.

— Îţi înţeleg foarte bine atitudinea. Uite, ia ăsta.

Şi scoase din buzunar o bancnotă de o sută de dolari

pe A care o fhtinse pazniculuí.

— Acum uite-te atent la mine. Vreau să fiu sigur că mai târziu ai să mă recunoşti.

— Bine, domnule – făcu tânărul, îndreptirâd raza de lumină a lanternei spre chipul lui Dasch.

— Am să vă recunosc, domnule. Mulţumesc, domnule, şi… hm… ziua bună.

Paznicul salută impecabil, se întoarse şi dispăru în direcţia din care venise.

Burger, care între timp îşi schimbase hainele înaintea celorlalţi, se găsea cu numai câţiva paşi îndărătul lui Dasch. Când paznicul dispăru, se repezi la camaradul lui:

— George, cine a fost? – întrebă el.

— Ce se petrece? E ceva în neregulă?

— Totul e în regulă. Şi, mai ales, nu intra în panică, totul s-a aranjat. Nu spune nimic celorlalţi.

Coborâră din nou pe plajă, unde Heink şi Quirin se îmbrăcaseră în costumele lor americăneşti. Cei doi marinari stăteau ca pe ghimpi, aşteptând ca uniformele de marină să fie băgate în saci. Dar, în aceeaşi clipă, submarinul lansă o rachetă de chemare.

— *Auf Wiedersehen*, strigară cei doi marinari, luându-şi tălpăşiţa în grabă în direcţia bărcii.

— Staţi! – urlă Dasch.

— Aţi uitat sacii!

Dar marinarii nu-i mai dădură nicio atenţie. Socoteau că şi aşa stătuseră prea mult pe ţărm şi semnalul comandantului lor nu făcuse decât să le confirme temerea. Înainte ca cei patru spioni să apuce să facă cel mai mic gest, marinarii se şi pierdură în ceaţă.

După câteva minute, spionii auziră şuieratul elicelor şi bubuitul motoarelor diesel. „U-202” pornise spre Lorient. Burger căpătase geanta care conţinea fondurile în dolari ale echipei. În timp ce strângea cu dragoste

această avere în braţe, Dasch şi ceilalţi doi începuseră să târască cuferele şi sacii spre interiorul zonei dunelor. Făcuseră o bucată destul de bună de drum, când Dasch se întoarse şi-i strigă lui Burger:

— Ei, vii? Ce mai aştepţi?

— Da, da; vin, răspunse Burger.

Părăsind; plaga, lăsă în urma lui pe nisip o mulţime de indicii. Fără a pune la socoteală urinei paşilor celor şase oameni, rămăsese acolo un pachet de ţigări marca „Oversţolz Zigaretten” lângă o sticlă purtând eticheta „Weihbrand” şi, la câţiva metri mai încolo, o haină de piele de marinar german.

Îi ajunse din urmă pe ceilalţi trei şi, cu mari eforturi, cei patru spioni târâră toată încărcătura de læ o dună la alta. Curând însă înţeleseră că în acest fel nu vor ajunge departe. După zece minute, Dasch îi opri cu un gest: – Am face mai bine să le îngropăm aici. O să le putem lua oricând mai târziu.

Înarmaţi cu cazmale cu miner scurt» cu care fuseseră înzestraţi în vederea unei asemenea operaţii, săpară gropi puţin adânci în nisip şi în curând tot materialul era îngropat.

Când sfârşeau de acoperit cu nisip cele două cufere, desluşiră zgomotul unui motor. Spre marea lor emoţie, descoperiră că se aflau în apropierea unei şosele pe care trecea în mare viteză un camion înţesat cu oameni din paza coastei. Vehiculul nu se opri, dar, abia dispăruse, că de jur-împrejurul lor se şi aprinseră lumini şi începu să urle o sirenă. Înspăimântaţi, îşi dădură seama că se aflau în mijlocul unui mic grup de clădiri – de bună seamă, barăci ale pazei de coastă –, la mai mulţi kilometri depărtare de locul în care comandantul submarinului credea că-i debarcase.

Era aproape patru dimineaţa. Şi, în timp ce cerul, se făcea cenuşiu, putură să distingă silueta albă a postului,

deasupra căruia flutura drapëlul înstelat. Foarte aproape se afla un sat despre care aveau să afle mai târziu că se numeşte Amagansett. Uzi leoarcă, morţi de somn şi înspăl mânţaţi, cei patru spioni porniră peste câmp, urmând şoseaua la capătul căreia dispăruse camionul... Peste câteva clipe ajunseră la un pasaj de nivel după ce-şi consultă harta, Dasch hotărî să urmeze liniile ferate spre Vest, în direcţia gării celei mai apropiate.

Către ora cinci intrau pe peronul unei mici gări a companiei „Long Island". Aşteptară, tolăniţi pe bănci, sosirea primilor muncitori matinali, Se aşezară şi ei la coada care se formase în faţa ghişeului şi, potrivit ordinelor primite la Berlin, luară Miete pentru Jamaica \ Trenul nu se lăsă aşteptat mult; cei patru oameni se urcară în el: Dasch şi Burger în primul vagon, ceilalţi doi în următorul.

Coborâră la Jamaica şi se înţeleseră să se întâlnească a doua zi la amiază la marea gară centrală din New York. Dasch ordonă lui Heink şi Quirin să-şi caute camere mobilate în apropiere de Central Park. Apoi, însoţit de Burger, se îndreptă spre un drugstore pentru a lua micul dejun. După ce mâncară pe săturate, intrară la o frizerie, unde îşi râseră bărbile, ce le crescuseră cât timp fuseseră la bordul lui, 11 – 202". După aceea, cu buzunarele doldora de bani, cei doi spioni făcură cumpărături. Îşi luară fiecare o garderobă completă: costume uşoare de vară, cămăşi, ciorapi, pantofi şi valize. Totul se desfăşură cu bine, în afară de un episod cât se poate de supărător: Dasch îşi uitase aparatul de ras pe submarin. Vrând să-şi cumpere altul, intră într-o drogherie şi, deschizând uşa, pocni din călcâie, ridică mândru braţul drept şi strigă: *Heil Hitler*! Vânzătorul se încruntă privindu-l, ezită, apoi păru să ajungă la concluzia că Dasch nu era în toate minţile, căci se mulţumi să-l întrebe ce dorea. Dasch cumpără, fără să

se uite măcar, primul aparat de ras pe care i-l arătă vânzătorul şi ieşi din prăvălie ca un bezmetic.

Împreună cu Burger se urcă în trenul spre New York; în gară lăsă geanta cu cei 80.000 de dolari la remiza de bagaje şi luă un taxi. Dasch cunoştea bine New York-ul: dădu adresa hotelului „Governor Clinton", unde cei doi luară două dintre cele mai. bune camere. Se odihniră toată ziua. A doua zi, după cum erau înţeleşi, se întâlniră cu Heink. şi Quirin; se stabili ca aceştia din urmă să vină la intervale regulate la Dasch şi Burger, care aveau să rămână la hotel până când se vor informa mai pe larg.

Când se lăsă seara, Dasch, care renunţa în ritm din ce în ce mai rapid la alura sa nemţească, îl invită pe Burger la masă la „Waldorf-Astoria". Mâncând copios, Dasch îi aminti tovarăşului său dialogul-fulger din ajun, de pe plajă, apoi ceea ce-i spusese într-o zi pe când se aflau în

1 Suburbie făcând parte din sectorul Queens al oraşului New York.

— *Nota* trad.

tr-o pădure din Brandenburg, când Burger îl atacase cu vehemenţă pe Hitler pentru persecuţiile la care-i supunea pe evrei. Cu acel prilej, Burger lăsase să se înţeleagă că avusese el însuşi de suferit de pe urma Gestapoului. Dasch îi mărturisi că încă din ziua aceea căpătase convingerea că, oricare ar fi fost trecutul său, Burger nu era un adevărat nazist.

— Hai, mărturiseşte – făcu el.

— De ce te-ai băgat în combinaţia asta? În orice caz, nu ca să-i serveşti pe nazişti…

Neştiind ce să răspundă, Bürger îl scrută cu privirea pe Dasch fără să scoată o vorbă. Dar era clar că Dasch ştia el ce ştia.

— Ascultă – urmă acesta –, ştiu totul despre tine. Îţi

cunosc fişa secretă ca pe propriul meu buzunar. În 1923 erai cu Hitler, dar, când toată şandramaua s-a prăbuşit, ai luat-o din loc… Întâi la Milwaukee, apoi la Detroit, unde ai găsit de lucru. Ştiu că, la fel ca şi mine, ai fost câtva timp în armata americană. Ştiu, de asemenea, că de asta te-au dat la SS, unde te-ai cocoţat până la gradul de colonel. Ştiu că ai avut necazuri în Polonia pentru că i-ai criticat pe nazişti şi că tocmai de aceea te-ai oferit voluntar pentru afacerea asta. Şi mai ştiu ceva: că n-ai niciun chef să te întorci în Germania. Ai acte americane şi eşti hotărât să rămâi, aici. E adevărat tot. ce-am spus? … Ah! Încă ceva. Am văzut pachetul de ţigări şi sticla aceea de rachiu pe plajă. Şi nu m-aş mira dacă aş afla că le-ai lăsat special ca să dovedeşti că nu ţii ca operaţia să reuşească. N-ai nici cea mai mică intenţie să sabotezi ceva în Statele Unite. De acord, *nici eu*.

Gâtuit, Burger îl privea pe Dasch cu ochii holbaţi. Apoi îşi aminti de vorbele pe care Dasch le spusese tânărului din paza coastei: „Ai să auzi cu siguranţă în curând despre noi… şi asta, de la Washington", Va să zică ăsta e jocul pe care-l face Dasch, îşi spuse Burger. De altfel, nu trecu mult şi celalalt îi şi confirmă:

— Îndată ce terminăm masa – îi spuse acesta, am, să telefonez la biroul din New York al F.B.L-ului Am f să le spun că am debarcat împreună cu alţi trei spioni, i care au primit ordinul de a sabota producţia de aluminiu a Statelor Unite. Am să le spun că vreau să mă întâlnesc cu dl. Edgar Hoover în persoană… cu el şi cu nimeni altul. Ai auzit ce i-am spus paznicului de coastă? Nu era nicio glumă. Am să le povestesc totul celor de la F.B.I., totul. Adevărata mea patrie e asta, nu Germania, iar eu sunt un socialist sută la sută şi am să fac totul ca să ajut Statele Unite să-i tragă o mamă de bătaie acestei spurcate bande de nazişti.

Şi acum, Peter, ce-ai de gând să faci? Eu am dat

cărţile pe faţă. Ţi-am spus tot ce gândesc. Tu. ai două soluţii, alege.

— Care? – întrebă Burger, devenind deodată palid şi cuprins de panică în urma stupefiantei expuneri de scopuri a lui Dasch.

— Peter, poţi să mergi cu mine şi să spui totul la F.B.I... – continuă Dasch.

— Sau...

— Sau?...

— Sau poţi să rămâi aici şi să te laşi arestat ca spion nazist. Trebuie să te hotărăşti. În ce mă priveşte, cred că naziştii nu s-au purtat chiar aşa de frumos cu tine şi că în Statele Unite e mult mai bine decât în Germania. În locul tău n-aş sta pe gânduri nicio clipă. Dar te las să te hotărăşti singur. Mergi cu mine, da sau nu?

— Şi dacă refuz? – întrebă Burger cu un zâmbet care nu avea nimic convingător.

— Ai să fii arestat ca spion de îndată ce am să dau totul pe faţă la F.B.I., răspunse Dasch.

— O.K., George – mormăi Burger, complet distrus de dezvăluirile lui Dasch. – O.K., George – repetă el.

— Merg cu tine. Tu hotărăşti cum e mai bine să procedăm.

Se despărţiră pe Fifth Avenue, după ce Dasch îi promise lui Burger să-l ţină la curent. De îndată ce tovarăşul său dispăru, Dasch intră într-un bar, comandă whisky cu sifon şi ceru cartea de telefon. Găsi numărul biroului local al F.B.I.-ului şi-l formă.

— La aparat Pastorius – anunţă el.

— Franz Daniel Pastorius. Aţi face bine să notaţi acest nume...

— Bine – răspunse vocea la celălalt capăt al firului.

— Şi ce doriţi?

— Pastorius la aparat – repetă Dasch.

— Vreau să vorbesc cu patronul. Am un mesaj pen

try. domnul Hoover.

Ia Washington.

— Dasch făcu o pauză, apoi continuă: – Spuneţi-i că Daniel Pastorius şi alţi trei germani au debarcat alaltăieri seară pe Long Island. Am adus explozivi pentru a arunca în aer uzine de aluminiu şi de avioane.

— Cu neputinţă! – pufni, neîncrezător, interlocutorul.

— Bine – răspunse Dasch.

— Credeţi ce vreţi, dar puteţi să-i comunicaţi domnului Hoover, la Washington, că voi sosi în capitală peste două-trei zile şi-l voi vizita personal.

Reprezentantul F.B.I.-ului din New York ratase cea mai mare şansă a vieţii sale. Dar nu era singurul.

În ajun, în cursul dimineţii, un raport provenind de la Corpul pazei de coastă ajunsese la Washington pe cale ierarhică: în cursul nopţii, un tânăr din paza coastei, pe nume Culley, întâlnise un grup de indivizi ciudaţi pe plaja de la Amagansett. Paznicul se înapoiase de îndată la post pentru a da alarma. Dar fusese ceaţă, o ceaţă foarte deasă, şi trebuise să aştepte ca ea să se ridice pentru a putea organiza o urmărire serioasă; raportul tânărului paznic fusese confirmat prin aceea că pe plajă fuseseră găsite: un pachet de ţigări purtând o inscripţie în limba germană, o sticlă cu eticheta „Weinbrand” şi o haină de piele aparţinând, după cât se părea, unei uniforme străine. Mai târziu, o altă echipă de cercetări descoperise, nu departe de bază, un loc în care nisipul fusese răscolit în chip vizibil. După ce s-a săpat, au fost găsite două lăzi cu explozivi şi detonatoare de diferite tipuri, precum şi doi saci marinăreşti conţinând uniforme germane. Pe un detonator erau înscrise următoarele cuvinte: *Hergestellt in der Feuer werkanstallt, Berlin, Spandau*. Acest raport senzaţional fusese transmis cu cea mai mare urgenţă şefului F.B.I.-ului, Edgar Hoover,

care declanşase alarma generală. Dar» pentru că paza de coastă omisese să trimită mesajul la F.B.I. cu prioritate absolută, fuseseră pierdute ore preţioase.

A doua zi, Dasch se urca în trenul spre Washington; înainte de a părăsi New York-ul, îi trimisese lui Burger un bileţel pentru a-i cere să achite camera pe care o reţinuse la „Governor Clinton" şi să aibă bunăvoinţa să-i păstreze bagajele până când el, Dasch, avea să se întoarcă. Îi promitea, în afară de asta, să-i dea veşti de îndată ce avea să ajungă în capitala federală.

Era în ziua de 16 iunie. Dasch coborî la Washington în cursul serii şi descinse la hotelul „Chesterfield", dar nu se arătă prea grăbit să intre în contact cu F.B.I.-ul. Mai întâi se duse să ia masa într-un mic restaurant, unde fu întâmpinat cu căldură de un chelner de vârstă matusalemică, un evreu originar din Strasbourg care locuia în Statele Unite de mulţi ani şi care fusese unul dintre cei mai. buni prieteni ai lui Dasch în timpul şederii acestuia în America. În timp ce se înapoiau acasă pe jos, Dasch îi spuse toată povestea de la A la Z şi îi ceru sfatul.

În ziua următoare, Dasch se duse în vizită la alţi prieteni socialişti. În timp ce el tărăgăna astfel lucrurile, operaţia Pastorius intra într-o fază nouă: cu sute de mile mai spre sud, submarinul „U-170", comandat de căpitanul de fregată Wagner, atinsese coasta Floridei şi, fără niciun fel de dificultate, în ciuda alarmei generale date de F.B.L. echipa lui Kerling debarcase – nevătămată în apropiere de Jacksonville. După ce-şi îngropaseră explozivii, spionii porniseră spre baza lor de operaţii.

Abia în ziua următoare (18 iunie), Dasch făcu, în sfârşit, un efort real pentru a informa autorităţile americane despre debarcarea sabotorilor. Din camera sa de hotel ceru legătura cu F.B.I.-ul. După câteva clipe, o voce de femeie rosti: j

— Biroul federal de investigaţii. Ce doriţi?

— Mă numesc Daniel Pastorius – răspunse Dasch.

— Am luat deja legătura cu biroul dumneavoastră din New York acum câteva zile. Aş vrea să vorbesc cu dl. Hoover.

— Dacă doriţi să vi-l dau pe dl. Hoover – răspunse telefonista –, trebuie să-mi spuneţi mai întâi amănunţit ce doriţi cu dânsul.

— Nu pot să vorbesc despre problemele mele decât cu dl. Hoover personal.

— Sunt dezolată. Am ordin categoric să nu fac d-lùi Hoover legătura cu niciun interlocutor care să nu fi fost precis identificat. Va trebui să explicaţi lucrurile unuia din ad juneţii săi.

— Telefonista manevră o cheie-şi vorbi cu altcineva: – Este pe fir un anume domn Pastorius care vrea să vorbească cu dl. Hoover. Luaţi dumneavoastră legătura?

— O.K. – răspunse vocea…

— Deci, domnule Pastorius, cu ce vă pot fi de folos?

— Aş dori să vă furnizez informaţii cu privire la patru spioni germani care au debarcat pe Long Island acum – câteva zile; poate că aţi auzit vorbindu-se despre asta.).

— Spuneţi că deţineţi informaţii privitoare la debarcarea unor agenţi germani pe Long Island? Aţi putea să-mi spuneţi ce ştiţi de fapt?

— Da – răspunse Dasch.

— *Sunt unul dintre ei*. Tocmai de aceea aş dori să vorbesc cu dl. Hoover personal.

— Sunteţi *cine*?

— Sunt unul dintre ei, după cum v-am spus. Fac parte din echipa care a debarcat sâmbăta trecută. Sunt chiar şeful echipei; numele meu nu este Pastorius… Pastorius este numele codificat al operaţiei.

Dasch auzi vocea interlocutorului de la F.B.I., care striga către cineva:

— Pentru numele lui dumnezeu, aflaţi de unde se vorbeşte! Vreau să ştiu unde stă tipul ăsta… E unul din nemernicii ăia de nazişti.

— Nu vă bateţi capul – interveni Dasch.

— Nu arh intenţia s-o şterg. Mă aflu la hotelul „Chesterfield”. N-aveţi decât să mă sunaţi.

— Rămâneţi pe loc, domnule Pastorius – spuse adjunctul lui Hoover.

— Nu vă mişcaţi. Vă trimitem în cinci minute un om. Se numeşte dl. connolly.

Dasch se aşează liniştit şi-şi aprinse o ţigară. Nici nu fumă bine jumătate din ea, căutând febril să-şi pună ordine în idei, că auzi bătând discret la uşă.

— Bună ziua, domnule – spuse cel mai înalt dintre cei doi bărbaţi eleganţi care se aflau în prag.

— Sunteţi domnul Pastorius, probabil. Putem intra?

Îndată ce uşa se închise, omul continuă:

— Mă numesc Connolly. Din întâmplare, locuiesc acum în acest hotel… Domnul este unul dintre colegii mei.

Celălalt salută printr-o mişcare a capului, dar nu-şi scoase mâna din buzunarul hainei.

— Domnule Pastorius – urmă Connolly –, am aflat de la biroul meu că susţineţi că aveţi informaţii cu privire la spionii germani care au debarcat pe Long Island sâmbăta trecută. Dacă nu mă înşel, aţi declarat chiar că sunteţi şeful lor.

— Exact – răspunse Dasch.

— Eu sunt şeful echipei. Ceilalţi trei se află încă la New York. Există şi o a doua echipă, care trebuie să fi debarcat acum în Florida. Eraţi la curent?

Connolly făcu ochii mari. F.B.I.-ul habar nu avea de a doua echipă. Dacă toate acestea erau adevărate, era, într-adevăr, o ştire formidabilă.

— Dar este de-a dreptul pasionant, domnule

Pastorius – spuse el.

— Nu, nu am auzit vorbindu-se despre aşa ceva. Spuneţi-mi tot ce ştiţi.

Încet „minuţios, Dasch începu să istorisească în linii mari geneza operaţiei, antrenamentul de la Brandenburg, traversarea Atlanticului la bordul submarinului, debarcarea pe Long Island, întâlnirea cu tânărul din paza coastei şi urmarea.

Connolly şi colegul său. nu lăsară niciun moment să se vadă că cea de-a doua parte a povestirii lui Dasch se potrivea perfect cu ceea ce li se comunicase de la paza coastei. Connolly îi răspunse chiar cu un zâmbet curtenitor, dar neîncrezător:

— Dar, în sfârşit, domnule Pastorius, presupun că nu vă aşteptaţi să luăm de bun tot ce ne-aţi spus fără nicio dovadă! Vă daţi seama că suntem copleşiţi de denunţuri de acest fel.

— Va să zică, nu mă credeţi! – strigă Dasch.

— Vă imaginaţi poate că am fabricat povestea asta ca să capăt vreo recompensă? Aşa e?... Bun, bine, aşteptaţi puţin…

Dasch se îndreptă spre dulap şi scoase de acolo geanta pe care o ridicase de la remiza din gara centrală înainte de a părăsi New York-ul. Alese o cheie din legătură şi o descuie.

— Aşadar, domnule Connolly, tot nu vreţi să mă credeţi? Ce sunt astea?... Amulete? – spuse el răsturnând cei 80.000 de dolari pe pat.

— Am să vă spun eu ce sunt: fondul nostru de rulment pentru sabotaje, sau cel puţin o parte. Kerling, şeful celeilalte echipe, are restul banilor.

— Doamne, dumnezeule! – croncăni agentul cu fata tristă, care nu deschisese încă gura.

— Ăştia sunt bani, nu glumă. Tipul ăsta ştie ce spune!

Connolly rămase o clipă tăcut, apoi ceru voie să vorbească la telefon. Obţinu legătura cu F.B.I.-ul imediat şi începu să vorbească cu omul care se ocupase de Dasch puţin mai înainte.

— Connolly la aparat. Trimiteţi-mi de urgenţă o maşină cu pază la „Chesterfield”. Tocmai am discutat cu dl. Pastorius. Îl aduc imediat. Trebuie să stea de vorbă cu şeful.

Zece minute mai târziu, Dasch, între Connolly şi acolitul acestuia, părăsea hotelul, intrând într-o limuzină mare, neagră, parcată în faţa intrării. Îndărătul ei se afla o altă limuzină cu patru oameni înăuntru. De cum ajunseră la Cartierul general al F.B.I.-ului, fu dus la unul din etajele superioare şi introdus direct în biroul şefului F.B.I.-ului.

— Vă prezint pe domnul Pastorius, proaspăt sosit din Germania – spuse Connolly.

— Şi cred, şefule, că o să ne fie foarte util.

hi timp ce Hoover se ridica pentru a-i primi pe oaspete, Dasch începu să vorbească:

— Ţin să pun lucrurile la punct o dată pentru totdeauna – spuse el.

— Numele meu nu e Pastorius. Încă o dată, Pastorius este numele ales de Serviciul secret german pentru această mică expediţie: operaţia Pastorius. Adevăratul meu nume este Dasch, George John Dasch.

Connolly recapitulă pe scurt ceea ce îi spusese Dasch la hotel, apoi arătă cei 80.000 de dolari. Hoover, foarte laconic, se mulţumi să pună din când în când scurte întrebări foarte judicioase. Când Connolly termină, şeful cel mare se întoarse spre spion şi spuse:

— Toate acestea sunt foarte interesante, domnule Dasch. Credeţi deci că celălalt grup a şi debarcat în Florida? Foarte bine. Am să fac o anchetă. În aşteptare, aţi putea eventual să vă înapoiaţi la „Chesterfield

Domnul Connolly şi un alt agent au. să vă însoţească. Aş vrea să le spuneţi totul, de la început până la sfârşit. Să nu emiteţi absolut nimic, căci detaliile au o foarte mare importanţă. Procedaţi pe îndelete. Deocamdată veţi rămâne la hotel împreună cu domnul Connolly, până vom hotărî ce avem de făcut.

Cu un gest al capului arătă oaspeţilor că vizita se terminase şi „Dasch ieşi în culmea bucuriei. Îl văzuse pe Hoover şi îi spusese ce avea de spus. Era sigur că va primi, o mare recompensă pentru serviciile imense pe care le adusese Statelor Unite.

— Să mergem, domnule Dasch, spuse Connolly.

Un alt agent al F.B.I.-ului li se alăturase. îl luară pe Dasch de câte un braţ, şi acesta înţelese în chip brutal că va mai trece un timp până să scape de compania lor. Înapoiat la hotel, îndrăzni, totuşi, să ceară aprobarea de a-i scrie lui Burger. Connolly acceptă fără şovăială şi Dasch putu mărturisi camaradului său că „luase contact cu autorităţile americane". Îl sfătuia să nu se mişte până la noi ordine.

Dasch nu ştia însă că, îndată după plecarea lui, Hoover dăduse ordin ca Burger, Heink şi Quirin să fie supravegheaţi zi şi noapte, în aşteptarea momentului în care vor fi arestaţi. Hoover lansase, de asemenea, un ordin privitor la căutarea celorlalţi spioni, care debarcaseră în Florida.

În următoarele patru zile, ţinut în cea mai mare parte a timpului în salonul lui Connolly de la „Chesterfield", Dasch îşi făcu depoziţia. După ce descrise operaţia Pastorius în cele mai mici amănunte, fu interogat asupra altor subiecte care interesau autorităţile americane. El furniza astfel informaţii asupra condiţiilor de viaţă din Germania după trei ani de război, asupra tratamentului prost aplicat muncitorilor străini, pe care putuse să-i vadă în uzinele vizitate în cursul

antrenamentului pentru sabotaj. El furniză, de asemenea, precizări privind Parisul, ceea ce văzuse la baza de submarine din Lorient (informaţii care fură transmise de urgenţă Marelui cartier al aviaţiei de bombardament, la Londra) şi, în sfârşit, altele cu privire la „U-202”. După cd fu interogat, apoi” reinterogat în Contradictoriu de agenţii F.B.I.-ului, în, aşa fel încât nu mai ştia pe ce lume trăieşte, trebui să-i înfrunte şi pe anchetatorii experimentaţi ai armatei şi marinei americane, toţi ferm. hotărâţi să scoată de la acest om, care cu numai câteva săptămâni înainte se afla încă la Berlin şi în Europa ocupată, toate informaţiile posibile şi imaginabile.

Connolly participă la primele 24 de ore de interogatorii. Dar a doua zi după ce Dasch fusese primit de Hoover, el părăsea camera de la „Chesterfield”, lăsându-l pe spion pe mâna altor agenţi de la F.B.I. în acelaşi moment, Burger, aflat tot la „Governor Clinton” din New York, primea scrisoarea trimisă de Dasch. Era stabilit că trebuia să se întâlnească în aceeaşi după-amiază cu Heink şi Quirin într-un magazin de articole bărbăteşti de pe Strada a 41-a în timp ce alegea noile costume şi cămăşi, le citi pasajul din scrisoare în care Dasch îi făcea cunoscut că luase contact cu autorităţile americane.

Burger adăugă câteva comentarii de la el asupra comportării lui Dasch şi conchise că ar fi poate mai prudent să-şi schimbe adresa. Dar Heink refuză să creadă că şeful lor îi trădase:

— George e un tip foarte tare – spuse el.

— Probabil că s-a dus la Washington să dibuiască pe vreunul care să ne ajute.

— Da, ai să vezi că aşa e – întări Quirin.

— Precis că e vorba de o combinaţie despre care a preferat să nu ne spună. E şeful nostru; mai bine să stăm

pe loc ca să ne poată găsi.

Burger ştia cum stau lucrurile, dar începuse să devină indiferent. Şi, când cei doi acoliţi ai săi îi spuseră că preferau să rămână pe loc, nu mai insistă.

Între timp, fără să-şi dea seama, Burger fusese urmărit până la magazin de un agent al F.B.I.-ului. Când ieşi, fu pus sub urmărire. Alţi poliţişti se ocupară de Heink şi Quirin: în timp ce aceştia se plimbau încet pe stradă, o maşină mare, neagră se opri la marginea trotuarului, la douăzeci de metri în spatele lor.

— Îi luăm acum, domnule Connolly? – întrebă unul din oamenii aşezaţi pe locurile din faţă.

— Nu, aşteptaţi să ajungă pe o stradă mai liniştită.

Aici e prea multă lume şi ar putea să scape în mulţime.

Discret, maşina F.B.I.-ului îi urmă pe Heink şi Quirin până aproape de întretăierea dintre Amsterdam Avenue şi Strada a 75-a.

— Acum! Daţi-i drumul! – spuse Connolly.

Maşina lunecă fără zgomot până în dreptul celor doi oameni. Până să poată înţelege ce se petrece cu ei, cei doi germani au şi fost înşfăcaţi de maşina cea mare şi s-au pomenit cu ţeava unui revolver vârâtă în capul pieptului. Maşina demară în grabă. O oră mai târziu, Burger ajungea în camera lui de hotel, unde se apucă să-şi aranjeze cu grijă cămăşile şi cravatele cele noi. Cineva bătu la uşă:

— Intră, strigă Burger cu capul băgat în dulap.

Când se întoarse, văzu în prag doi inşi înarmaţi cu revolvere:

— Sunteţi arestat, rosti unul dintre ei cu un uşor accent irlandez.

— Protestez! – răcni Burger.

— Sunt un cetăţean american cinstit! Cu ce drept vă permiteţi să intraţi astfel în camera mea?

— Cu toate drepturile – replică lunganul de la F.B.I., punându-i cătuşele.

— Şi dacă eşti, într-adevăr, cetăţean american, cu atât mai rău. Numele meu este Connolly. Ieri am stat de vorbă pe-ndelete cu un prieten de-al dumitale, un anume Dasch. E nevoie să mai adaug ceva?

După o jumătate de oră, Burger constată cu groază că în celulele închisorii municipale din New York se aflau şi Heink şi Quirin.

„Bun – îşi spuse Connolly - cu echipa de pe Long Island, lucrurile s-au aranjat. Rămâne să-i prindem pe ceilalţi”.

În cursul primelor ceasuri ale interogatoriului luat la hotelul „Chesterfield”, Connolly, din ordinul lui Hoover, îl manevrase cu grijă pe Dasch pentru a scoate, de la el toate indiciile care ar fi putut înlesni descoperirea celei de-a doua echipe a operaţiei Pastorius, cea de la Jacksonville, Aflând că şeful acestei echipe era un nazist fanatic, pe nume Kerling, Connolly stătuse o clipă pe gânduri, apoi strigase:

— Kerling! Sunt sigur că am mai auzit undeva numele ăsta!

Connolly era convins că omul acesta mai avusese de-a face cu F.B.I.-ul. Telefonă de îndată la arhive. După cinci minute primi răspunsul. Întorcându-se spre Dasch, spuse:

— E clar. Acum îmi amintesc. În vara anului 1940, dragul nostru Kerling, pe care îl supravegheam de mult ca mare şef al Bundului nazist din Statele Unite, se hotărâse să plece la führerul său.

Împreună cu un alt tip, pornise de pe coasta. Floridei la bordul unui mic iaht, sperând să ajungă până în Franţa ocupată. Din nenorocire sau din fericire, nu era prea tare în materie de navigaţie transatlantică. Iahtul nu întârziase să ia apă şi Kerling şi tovarăşul său

fuseseră salvaţi în ultima clipă de către paza de coastă a Statelor Unite. Iar în arhive e notat faptul că cel de-al doilea fugar se numea Neubauer, Hermann Neubauer. îl cunoşti?

O parte dintre spioni, cum erau Dasch, Burger şi Kerling, îşi păstraseră adevăratele nume, dar alţii foloseau pseudonime

— Nu, nu-l cunosc pe Neubauer, dar... staţi un pic. Cel mai bun prieten al lui Kerling din echipa cealaltă e un anume Nicholas, da, aşa îi spune, Herman Nicholas. A încercat cam toate meseriile în Statele Unite. Arătaţi-mi ce spun arhivele despre el.

Connolly reciti cu glas tare tot ce-şi notase despre cariera lui Neubauer în Statele Unite.

— Da, bineînţeles că el e – spuse Dasch.

— Nicholas Neubauer... Am impresia că unii dintre ei şi-au păstrat prenumele reale şi prima literă a numelui de familie pentru a simplifica lucrurile.

— Şi mai cine, în afară de el?

Dasch îi spuse că cel de-al treilea, membru.al echipei din Florida îşi spunea Werner Thomas. Îndată fu găsit şi el în fişierele F.B.I.-ului sub numele de Werner

Thiel. Nu mai rămânea decât mezinul trupei, Herbert Haupt.

— Ăsta e numele lui adevărat – spuse Dasch – şi tatăl lui, un nazist înfocat, locuieşte şi acum la Chicago. Cu siguranţă că îl aveţi notat şi pe el.

După o nouă consultare fu găsită şi fişa acestuia: „Hans Max Haupt, naţionalitate germană, membru açtiv al Bundului din Chicago. Un fiu dispărut din 1940".

— Ăsta e tatăl. spuse Dasch.

— Şi, cu toate că i s-a interzis, pot să pariez că puştiul nici nu aşteaptă altceva decât s-o şteargă direct acasă, la Chicago.

De îndată ce toţi cei patru membri ai grupului din

Florida fură identificaţi, Hoover dădu ordin să fie supravegheate îndeaproape locurile pe care obişnuiau să le frecventeze. Dar Dasch mai avea o carte de jucat. După ce dezvăluise toate, aceste nume, scoase din buzunar o batistă şi i-o întinse lui Connolly:

— Asta o să vă ajute să-i găsiţi, făcu el pe un ton nevinovat.

— Asta? – întrebă Connolly. – îţi baţi joc de mine, sau ce?

Dasch îi explică

— Mi s-a dat batista asta exact în clipa când am plecat din Berlin. Kerling are una la fel. Dacă o îmbibaţi cu vapori de iod ca revelator, veţi putea citi numele şi numerele de telefon ale tuturor contactelor Abwehrului în Statele Unite, care sunt scrise pe ea cu cerneală simpatică. Urma să folosim aceste contacte pentru a comunica cu Cartierul general al Abwehrului de la Lisabona, până când ar fi fost posibil să ne trimită operatorii noştri proprii, încheie Dasch.

Laboratoarele F.B.I.-ului intrară în acţiune şi curând toţi agenţii Abwehrului care reuşiseră să se menţină în Statele Unite deveniră cunoscuţi de autorităţi.

Unul dintre ei era deja considerat de F.B.I. ca foarte suspect. Era un pastor luteran răspopit, care avea o cameră mobilată într-un cartier sordid al New York-ului. Se dădu imediat ordin ca telefonul pensiunii respective să fie pus sub supraveghere; în dimineaţa zilei de 23 iunie, pastorul îşi dădea întâlnire cu un interlocutor misterică, la amiază, la intrarea pe peronul nr. 1 al gării Pennsylvania. Doi oameni ai F.B.I.-ului îl urmăriră pe pastor până la locul întâlnirii şi-l văzură intrând în vorbă cu un necunoscut. Acesta fu urmărit, la rândul său, şi, după semnalmentele trimise de urgenţă la Washington, se dovedi că nu era altul decât Kerling. În aceeaşi seară, Kerling, care continua să fie urmărit îndeaproape, se

întâlnea într-un bar cu un ins care nu putea fi decât Thiel. Când se despărţiră, amândoi fură filaţi şi, după câteva minute, Kerling era arestat în plină Lexington Avenue. Aproape în acelaşi timp, alţi agenţi îl reţineau pe Thiel în Strada a 42-a.

Vânătoarea de spioni continuă apoi la Chicago, unde, după ce Dasch îl identificase pe tatăl lui Haupt, casa acestuia era supravegheată fără întrerupere. După cum prevăzuse Dasch, târziu în cursul nopţii de 21 iunie, un tânăr înalt fu văzut bătând la uşa casei. Se auziră ţipete de surpriză, urmate de o conversaţie însufleţită, purtată cu o voce joasă, după care tânărul dispăru în interior. Herbert Haupt se înapoiase acasă! Dar Connolly şi Hoover hotărâră să se joace puţin de-a şoarecele cu pisica. Existau şanse ca Neubauer să vină şi el la Chicago şi să încerce să intre în legătură cu Haupt: asta ar fi însemnat să împuşti doi iepri dintr-odată. În plus, F.B.J.-ul ar fi dat mult să aibă un motiv valabil pentru a aresta şi pe alţi membri ai familiei Haupt, care erau cunoscuţi de mult ca nazişti dintre cei mai înfocaţi din capitala Vestului mijlociu.

În acelaşi timp era supravegheată şi locuinţa Gerdei Melind, fata aceea de douăzeci şi doi de ani pe care Herbert Haupt o părăsise cu doi ani în urmă, când aflase că era însărcinată. Connolly avusese dreptate: în dimineaţa zilei de 22 iunie, tânărul bătea la uşa Gerdei. Dar ea nu-l primi şi agentul F.B.I.-ului, care stătea la pândă în imediata apropiere, putu să audă atât versiunea lui Haupt asupra plecării sale precipitate în Mexic, cât şi răspunsul prea puţin drăgălaş al fetei părăsite. După câteva minute, Haupt plecă, roşu la faţă ca focul.

În cursul după-amiezii, biroul din Chicago ăl F.B.I.-ului primi vizita a doua persoane. Mai întâi, Gerda Melind. Ea comunică fără pic de reţinere că Haupt era un spion german debarcat foarte de curând în Statele

Unite. Fu puţin descumpănită aflând că F.B.I.-ul era la curent cu chestiunea şi acceptă cu plăcere sfatul pe çbre i-l dădu agentul: „Nu spuneţi nicio vorbă şi nu întreprindeţi nimic deocamdată”.

Nici nu ieşise bine fata din birou, când şeful F.B.I.-ului fu anunţat – spre extrema lui stupefacţie – că un ţinăr pe nume Herbert Haupt dorea să intre. Tânărul fusese un teanc întreg de circulare şi convocări, prihiite la locuinţa lui în ultimele luni în toate* aceste hărţii era rugat să explice de ce se înverşunase Ba ziu se prezinte în faţa comisiei de recrutare. Întruchipare a nevinovăţiei înseşi, Haupt dorea să ştie dacă Fvb. I.-ul continua să-l caute; el arătă şefului că în perioada respectivă fusese plecat în Mexic.

— Nu-i nimic, domnule Haupt, totul e în ordine – răspunse şeful F.B.I.-ului.

— Povestea cu comisia de recrutare e clasată de mult. Nu fiţi îngrijorat din cauza asta; întoarceţi-vă acasă.

Încântat că fusese atât de şiret şi că-şi putuse justifica absenţa din Statele Unite, Haupt plecă, iar F.B.I.-ul continuă să-l supravegheze îndeaproape.

Între timp, nici urmă de Neubauer, alias Nicholas. Dar Haupt era urmărit pretutindeni şi la 27 iunie, aşezat la volanul maşinii noi-nouţe pe care tatăl său o cumpărase cu dolarii berlinezi, se duse la un han situat pe şosea, în apropiere de Chicago. Acolo se întâlni cu un bărbat de vreo treizeci şi cinci de ani pe care agenţii îl recunoscură ca fiind Neubauer. F.B.I.-ul făcu de îndată o descindere în han; Haupt şi Neubauer fură arestaţi.

Cei opt spioni erau acum cu toţii descoperiţi, dar rămânea ceva important de făcut înainte ca operaţia Pastorius (varianta F.B.I.-ului) să fie într-adevăr încheiată, în seara aceleiaşi zile în care fuseseră arestaţi Haupt şi Neubauer, Connolly se duse la hotelul

„Chesterfield”, unde continua să locuiască Dasch, şi-i făcu cunoscut „eroului american”, uluit, că era şi el arestat.

Dasch simţi că i se taie respiraţia. Îşi închipuise cu toată sinceritatea că trădarea pe care o comisese avea să facă din el un om bogat şi un erou naţional. Dar

Hoover şi preşedintele Roosevelt* care tocmai se întâlnise cu Winston Churchill la Casa Albă, vedeau altfel lucrurile.

Târziu în cursul serii se răspândi senzaţionala veste că opt spioni germani debarcaţi cu cincisprezece zile în urmă pe coasta Atlanticul, ui fuseseră toţi arestaţi. A doua zi, Lahousen consemna dezastrul în jurnalul său: „Începând din primele ore ale zilei, primim telegrame Reuter, citind emisiuni de radio americare, care anunţă arestarea tuturor participanţilor la operaţia Pastorius. Aceste telegrame menţionează cu exactitate amplasarea punctelor de debarcare în Statele Unite, ca şi a obiectivelor care urmau a fi sabotate. Una din telegrame pretindea însă că agenţii operaţiei Pastorius primiseră ordin să arunce în aer podul de peste cascada Niagara, ceea ce este cu totul inexact”.

Îşi încheia însemnarea pe un ton pesimist, arătând că, potrivit telegramelor provenind din ţările aliate, cei opt oameni erau, cu toţii, pasibili de pedeapsa cu moartea.

Lahousen şi Canaris abia terminaseră, înduioşaţi, să-şi împărtăşească reciproc compătimirea, amintindu-şi că: „Totuşi, noi i-am prevenit!”, când telefoanele începură să sune din toate direcţiile. Telegramele agenţiei Reuter produseseră fierbere în cercurile guvernamentale naziste. Ministerul Afacerilor Externe ceruse Gestapoului să afle imediat cine îi trimisese pe spioni. Gestapoul, la rândul său, ceruse marinei să comunice cine aprobase Utilizarea submarinelor pentru

a-i trece pe spioni peste Atlantic. Dar. toate cercetările duseră, în cele din urmă, în acelaşi punct, la Abwehr, unde Canaris îşi rezervă plăcerea de a răspunde tuturor, inclusiv lui Ribbentrop, că „operaţia fusese lansată din ordinul expres al führerului”. / 1.

Din clipa aceea, uraganul se dezlănţui de-a binelea. A doua zi dimineaţă, după cum se aşteptau, Canaris şi Lahousen primiră ordin să se prezinte îţi ziua următoare, 30 iunie, la ora patru după-amiază, la Cartierul general al führerului „pe frontul de răsărit. Intrând în cabinetul de lucru al acestuia, văzură că alături de Hitler se aflau Ribbentrop şi şeful O.K.W.-ului (Înaltul Comandament al armatei), generalul Jodl, nazist sută la sută; niciunul, nici celălalt nu nutreau prea multă dragoste pentru Abwehr. Canaris şi Lahousen nici nu apucaseră să se aşeze bine pe scaune, că Hitler se şi năpusti. Telegramele aliate lăsaseră să se înţeleagă că spionii fuseseră prinşi în urma unei trădări şi în această direcţie îşi îndreptă führerul atacul.

— Vreau să ştiu cum s-a putut produce o catastrofă atât de îngrozitoare – tună Hitler.

— Am suferit un dezastru asemănător acum un an, când treizeci de agenţi de-ai noştri din America au fost arestaţi prin trădare. Şi-acum, din nou! Vă somez să-mi daţi explicaţii!

Lahousen observă că Ribbentrop era numai zâmbet; se bucura în chip vizibil de aparenta înfrângere a Abwehrului. Canaris se mulţumi să lase capul în jos, fără să scoată niciun cuvânt.

— Ce aveţi de spus? Sunteţi răspunzător. Cum aţi putut alege oameni capabili să trădeze?...

Minute în şir, tirada continuă, până când Hitler fu obligat să se oprească, peiftru a-şi trage sufletul. Canaris nu lăsă să-i scape ocazia.

— Dar, *mein Führer* – făcu micul amiral cu glas

liniştit –, nu noi am ales aceşti oameni. După cum vă veţi aminti şi dumneavoastră, toţi erau trimişi de partid, şi toţi ne-au făcut impresia, colonelului Lahousen şi mie, că sunt naţional-socialişti absolut loiali şi devotaţi. Amintiţi-vă că au fost trimişi toţi la Abwehr de către secţia gauleiterului Bohle, iar omul care i-a selecţionat este decorat, nici mai mult, nici mai puţin, decât cu Ordinul Sângele naţional-socialist.

De astă dată, Hitler rămase tăcut. Era, pur şi simplu, incapabil să-şi găsească cuvintele. Dar, până la urmă, trebuia să vină şi asta, şi a venit.

— Răcnind, delirând, hohotind de plâns, îi aruncă lui Canaris în faţă:

— Bun... ei bine, dacă e aşa... cu-atât mai rău!... Când mă gândesc la bieţii băieţi, toţi membri-model ai partidului! Să nu se mai repete asta niciodată, niciodată 1 Să nu mai trimiteţi niciodată în astfel de expediţii oameni devotaţi partidului nostru! Data viitoare trimiteţi evrei şi criminali!

— Am înţeles», *mein Führer*! – răspunse Canaris şi, după o pauză, adăugă: – E un ordin?

— Da, e un ordin! – lătră-Hitler.

Canaris şi Lahousen se retraseră fără să mai piardă mei un minut.

Dacă pentru Abwehr aceasta însemna sfârşitul operaţiei Pastorius, în Statele Unite afacerea era departe de a se încheia. La 29 – iunie, cei opt spioni fură adunaţi în închisoarea districtului Columbia, la Washington, şi, la începutul lunii iulie, preşedintele Roosevelt făcea cunoscută constituirea unui tribunal militar special pentru judecarea lor.

Tribunalul era prezidat de unul dintre ofiţerii cei mai înalţi în grad ai armatei Statelor Unite, generalul McCoy, şi, întrucât Burger avusese gradul de colonel în trupele SS, toţi câilalţi judecători erau generali ai

Forţelor armate americane. La puţină vreme după aceea, procesul începea, cu uşile închise, în clădirea Ministerului Justiţiei, la Washington. D-l Francis Biddle – care mai târziu avea să devină cunoscut în lumea întreagă ca membru al delegaţiei americane la Nürnberg – era procuror. Dasch era apărat de colonelul Reston, iar ceilalţi, de maiorul Roy el; cei doi ofiţeri făceau parte din trupele terestre.

Rechizitoriul domnului Biddle se sprijinea, în cea mai mare parte, pe mărturisirile lui Dasch, care acopereau două sute cincizeci de pagini, dar aceasta nu-l împiedică pe procuror să-l atace fără cruţare pe Dasch însuşi. El porni de la teza că lui Dasch „îi pierise curajul" după ce fusese reperat de paza coastei şi că nutrise speranţa că, după ce avea să-şi trădeze tovarăşii, va scăpa cu obraz curat, însuşindu-şi toţi banii.

Dasch negă categoric că ar fi avut o asemenea intenţie. El ceru să se reţină că predase, din proprie iniţiativă, F.B.Î.-ului toţi cei 80.000 de dolari. El susţinu că nu dezvăluise secretul operaţiei decât pentru ca socotea că Statele Unite sunt adevărata lui patrie. Preciză, de asemenea, ça făcea parte dintr-un grup de stânga care avea aderenţi în Germania şi că „unii dintre aceştia căzuseră deja victimă Gestapoului".

Ceilalţi şapte, copleşiţi de amploarea dezvăluirilor făcute de Dasch, nu mai dispuneau, practic, de niciun mijloc de apărare. În cursul primei săptămâni a lunii august, cei opt oameni, fără excepţie, fură declaraţi vinovaţi şi condamnaţi la moarte. În ziua de 12 august, Quirin, Heink, Kerling, Thiel, Neubauer şi Haupt erau aşezaţi pe scaunul electric, chiar la Washington.

În dimineaţa aceea, Dasch şi Burger trecură, escortaţi de paznicii lor obişnuiţi, pe coridorul principal al închisorii. Trecând prin faţa celulelor în care ştiau că sunt închişi complicii lor, constatară cu groază că uşile

erau date de perete. Observând surpriza lui Burger, Un paznic îi spuse:

— Ce, nu ştiaţi că amicii voştri au fost executaţi pe scaunul electric azi dimineaţă?

Curând după aceea, Dasch şi Burger erau convocaţi, fiecare în parte, în biroul guvernatorului, unde li se aduse la cunoştinţă că preşedintele Roosevelt le comutase pedepsele: Dasch se alegea cu treizeci de ani de temniţă, avându-se în vedere mărturisirile făcute. Burger era condamnat la închisoare pe viaţă, ţinându-se cont că, în calitate de ofiţer SS, acţionase din ordin.

În tot* restul războiului şi în anii imediat următori capitulării Germaniei, cei doi spioni fură transferaţi din penitenciar în penitenciar. Dasch fu internat în închisori alese în mod special, căci ştirea trădării sale ajunsese la urechile unor deţinuţi nazişti, care ameninţaseră că-l vor executa.

În 1948, în duminica paştelui, uşa celulei lui Burger din penitenciarul din Atlanta, statul Georgia, se deschise brusc şi un paznic îl duse în birourile administraţiei. Un croitor îi luă măsurile. Două zile mai târziu fu scos pentru ultima oară din celulă, gătit cu un costum civil şi urcat în avionul de New York. Lui Dasch, care se afla la Fort Leavenworth, i se aplică acelaşi tratament. Aflară însă că sunt din nou împreună abia după ce se întâlniră întâmplător într-o baracă de pe insula Guvernatorului, în rada portului New York. Puţin mai târziu fură urcaţi pe un vas şi închişi în cabine diferite. Rămjaseră astfel izolaţi timp de cincisprezece zile, fără să fie duşi măcar o dată pe punte, bolnavi ca vai de el, chinuiţi de tangajul vasului, de zgomotul şi mirosul din sala maşinilor, în care dădeau direct cuştile în care fuseseră băgaţi. În cea de-a şaisprezecea zi apăru un sergent al armatei americane:

— Afară! – făcu el.

— Aţi ajuns înapoi în Germania.

Se aflau la Bremerhaven. De acolo fură duşi în lagărul de internare de la Ludwigsburg, în sudul Germaniei. În cele din urmă, la 23 iunie fură puşi în libertate. Burger se înapoie de îndată acasă, la Würzburg, în zona americană.

Cât despre Dasch, odiseea lui încă nu luase sfârşit. Plecă mai întâi la Stuttgart, unde avea rude, şi luă contact cu Partidul Comunist German. După câtva timp apărea în „sectorul sovietic al Berlinului, unde locui în acelaşi apartament cu un inspector de poliţie. Într-o bună zi se decise să ţină o conferinţă de presă, în cursul căreia relată cum fusese tras pe şofară de americani. Anunţă, totodată, că va scrie o carte, după care se va face un film. Nu încăpea însă nicio îndoială că majoritatea conducătorilor comunişti germani bănuiau că Dasch devenise spion american; bănuiala era atât de gravă, încât nişte prieteni îl sfătuiră călduros să se înapoieze în Vest cât mai avea vreme.

La câtva timp după aceea, Dasch se prezenta la biroul Serviciului secret american din Heidelberg, unde fu bine primit. Mai târziu avea să ţină într-un oraş din Renan» a o tarabă cu cârnaţi de Frankfurt, dar se orientă treptat către negoţul cu articole de menaj şi, ultima oară când se auzi vorbindu-se despre el, făcea afaceri grase cu un vechi prieten german din America, devenit unul dintre miliardarii de vază ai Germaniei occidentale de după război.

Sabotorul olimpic

În cursul verii anului 1936, Jocurile Olimpice avură lôc pe imensul stadion din Berlin, special construit din ordinul lui Hitler în vederea acestui eveniment. Printre miile de atleţi care se adunaseră în capitala germană, venind din toate colţurile lumii, se afla şi un tânăr poliţist sud-african, Robey Leibbrandt, care făcea parte din echipa de box Springhoks.

Regimul nazist se afla încă în ameţitoarea sa primă copilărie şi Berlinul fu o revelaţie pentru cei douăzeci şi ceva de ani ai acestui bur de (zategorie grea, voinic ca un taur. Fanaticele sale convingeri antibritanice, hrănite de o tinereţe petrecută în cercurile naţionaliste cele mai extremiste, căpătară, în contact cu nazismul, un nou imbold. Pentru prima oară în viaţa lui, tânărul afrikaander se simţea cu adevărat fericit. Efectele şocului încercat la Berlin aveau să se facă simţite ani îndelungaţi asupra lui.

Leibbrandt îşi făcu mulţi prieteni printre cdncurenţii germani – deci arieni – şi mai mulţi încă printre tinerii cavaleri blonzi ai cultului hitlerist, însărcinaţi cu primirea atleţilor străini. Când părăsi Berlinul, la încheierea Olimpiadei, era ferm decis să se mai întoarcă în acest oraş.

La scurt timp după înapoierea în ţară, Leibbrandt devenea profesionist; la începutul anului 1937 cucerea titlul de campion al Africii de Sud la categoria grea, învingându-l pe Jim Penty prin K.O. în repriza a şasea.

Un boxer american de categorie pană, Phil Zwick, se oferi să-l ia în Anglia, lucru pe care el îl acceptă. Leibbrandt nu avea nici stil, nici metodă, dar îşi compensa lipsa de tehnică printr-o forţă brută de necrezut. Totuşi, se scurseră luni de zile fără ca succesul aşteptat să vină $ în cele din urmă, se decise să părăsească boxul şi se stabili în patria sa spirituală, al III-lea Reich.

Nu întârzie să reia legăturile cu vechii săi prieteni germani şi în 1938 intră la Academia de gimnastică a Reichului, cu intenţia de a deveni profesor de educaţie fizică, Când începu războiul, tocmai terminase şcoala, şi în Africa de Sud se crezu, în general, că fusese internat, la fel ca şi ceilalţi supuşi britanici sau asimilaţi care locuiau în momentul acela în Germania. Dar tânărul sud-

african devenise un partizan neşovăielnic al lui Adolf Hitler; vechea sa ura împotriva englezilor trebuia să-şi afle împlinirea firească acum, când Germania se găsea în război cu Marea Britanie.

În vremea aceea, Leibbrandt se afla în legătură cu una dintre secţiile cele mai pitoreşti ale Ministerului Afacerilor Externe al lui Ribbentrop, secţia care avea în sarcină organizarea de acţiuni subversive în teritoriile coloniale britanice. De la bun început îi oferi acestei secţii serviciile sale. După tergiversările obişnuite birocraţiei germane, se luă, în cele din urmă, hotărârea de a fi trimis îndărăt în Africa de Sud ca sabotor. Capetele înfierbântate ale fanaticilor din clica lui Ribbentrop merseră chiar până la a face din el führerul unei coloane a cincea naziste menite să ia puterea în Africa de Sud îndată după înfrângerea Marii Britanii.

Un diplomat de carieră ceva mai ponderat decât ceilalţi, doctorul Karlowa, fost consul general al Germaniei la Pretoria, îl puse însă pe Leibbrandt în gardă: deşi o mare parte a afrikaanderilor sunt antibritanici, nu înseamnă neapărat că sunt şi filogermani; cât despre adevăraţii nazişti, aceştia erau încă şi mai puţin numeroşi. În ciuda avertismentelor privitoare la riscurile pe care avea să le întâmpine, Leibbrandt hotărî să se înapoieze în Africa de Sud cât mai curând cu putinţă; linguşelile prietenilor săi îi întăriseră extrem de mult părerea bună pe care şi-o făcea despre sine. Dar, oricare ar fi fost viziunile, mai mult sau mai puţin ameţitoare, ale lui Ribbentrop, nu-i mai puţin adevărat că Abwehrul era răspunzător pentru acţiunile de sabotaj în lumea întreagă; Leibbrandt fü deci repartizat la şcoala de sabotaj de la Quentzsee, în Brandenburg, unde şefii Abwehrului sperau că va fi dat repede uitării.

Dar Leibbrandt, trambalat dintr-o secţie a şcolii în

alta – toate îşi antrenau elevii în vederea operaţiilor pe care Hitler avea intenţia să le lanseze în Vest –, nu avea câtuşi de puţin de gând să se lase uitat. Începu să-l bombardeze pe Ribbentrop cu scrisori şi memorii şi tot în perioada aceea se întâlni, în doi, cu Hitler. Deveni din acea clipă un sclav absolut devotat führerului. Pentru câtva timp, străpungerea realizată în Vest de armatele lui Hitler făcu ca fanaticul afrikaander să fie întrucâtva dat uitării, dar, odată cu venirea toamnei anului 1940, Ribbentrop avu răgazul să-şi amintească de elevul şcolii de sabotaj: într-o bună zi, Abwehrul primi ordin din partea înaltului Comandament să se ocupe puţin de el.

În octombrie, Lahousen nota în jurnalul său că situaţia lui Leibbrandt, de care, în calitate de sabotor, răspundea, fusese discutată în cursul unei şedinţe cu reprezentanţi, ai lui Ribbentrop; cu acel prilej fusese trasată în linii mari operaţia sud-africană, denumită „Weissdorn”. La o lună după aceea era în măsură să anunţe că faza pregătitoare a operaţiei era încheiată, cel puţin din punctul de vedere al secţiei sale. Leibbrandt era pregătit, dar cea mai complicată problemă rămânea nerezolvată: cum să fie transportat burul nazist până în Africa de Sud, de-a lungul a şase mii de mile, „pe mările controlate de marina britanică? Ribbentrop sperase că marina germană îi va pune la dispoziţie un submarin, dar Doenitz refuză categoric să rişte să piardă vreuna din navele sale pentru transportul unui singur om (sau doi, cel mult).

Lahousen avu atunci o idee grozavă. El îşi aminti de Hein Mück, curajosul yachtman german care, în vremea aceea, făcea naveta transportând spioni peste Canalul Mânecii. Lahousen ştia că pentru Christian Nissen, alias Hein Mück, aceste plimbări peste Canalul Mânecii erau o joacă, căci încă înainte de război îşi cucerise faima făcând lungi croaziere transoceanice la bordul unor

ambarcaţii minuscule.

În noiembrie 1940. Nissen fu convocat la Abwehr, unde fu întrebat dacă se simte în stare să conducă un vas de tonaj mic până în Atlanticul de sud, străpungând blocada engleză. Nu i se dădu nicio indicaţie asupra operaţiei propriu-zise sau asupra destinaţiei, dar navigatorul avu impresia că trebuia să transporte nişte spioni în America de Sud. Nissen răspunse că treaba se putea face fără nicio greutate, cu condiţia să-şi poată procura un vas pe care să-l aleagă el singur şi care să fie echipat aşa cum credea el de cuviinţă. I se spuse să-şi înceapă cercetările şi, la 24 noiembrie, Lahousen nota că agentul Hein fusese repartizat pentru operaţia Weissdorn şi că pornise să caute prin porturile din nordul Franţei un vas potrivit pentru un asemenea gen de croazieră.

La Abwehr, Nissen nu-şi formulase pretenţiile în anfănunt, dar ştia foarte precis ce căuta. În timpul cursei de la Fastnet, în 1938, fusese foarte impresionat de calităţile maritime ale iahtului francez „Kyloe”, împotriva căruia trebuise să lupte. Aşadar, începu să-l caute pe „Kyloe”.

Înzestrat de Abwehr cu o maşină cu şofer, Nissen începu să colinde sistematic toate porturile franceze, de la Dunkerque la Le Havre, dar nu gafei nici urmă de iaht. Se zvonea că fusese văzut la Saint-Malo. Plecă într-acolo, dar fără niciun rezultat. Se afla pe punctul de a renunţa şi de a începe să caute altă ambarcaţie, când dădu peste prada râvnită în micul port Paimpol. „Kyloe” era ancorat acolo, liniştit, şi nu suferise nicio stricăciune de pe urma războiului, prezentându-se la fel ca în urmă cu doi ani, când Nissen îl văzuse depăşind farul de la Fastnet. Între timp, iahtul devenise proprietatea unui medic din Paris. Nissen, care îşi păstrase gradul de ofiţer în marina de război germană, îşi putu permite să ceară în mod

reglementar rechiziţionarea iahtului. Se întoarse apoi la Hamburg, unde recrută pe cei când oameni de care. avea nevoie, toţi ÿachtmani profesionişti, oare traversaseră Atlanticul împreună cu el cu un an în urmă.

Luna decembrie începuse de mult şi Nissen calcula că-i vor trebui cel puţin trei luni pentru a transforma iahtul în vederea unei călătorii atât de lungi. Până la jumătatea lunii martie, dulgheri şi mecanici din marină lucrară fără întrerupere la echiparea vasului, lung de douăzeci şi opt de metri, pe care Nissen preferase să-l lase la Paimpol.

„Kyloe”, care avea un deplasament dre peste patruzeci de tone, fu înzestrat eu un puternic motor auxiliar; dar rezervoarele erau departe de a fi suficiente pentru o călătorie de mai multe săptămâni. Fură adăugate două noi rezervoare pentru carburanţi şi pentru apă de băut şi, în general, se ţinu seama pentru toate preparativele de împrejurările excepţionale ale expediţiei. În sfârşit, în ultimele zile ale lunii martie 1941, Nissen se prezentă din nou la Cartierul general din Berlin al Abwehrului.

— Sunt gata să ies în larg în cel mult opt zile – îl încunoştinţă el pe unul dintre adjuncţii lui Lahousen.

— Acum, dacă vreţi, să-mi spuneţi unde doriţi să plec şi ce am de făcut…

— Ei bine – răspunse ofiţerul de la Abwehr –, ai auzit poate vorbindu-se despre un boxer pe nume Robey Leibbrandt, care a fost campionul Africii de Sud la categoria grea.

— Pe legea mea, nu – răspunse Nissen râzând.

— Dar presupun că asta înseamnă că vom face o mică plimbare spre Africa de Sud.

— Exact – răspunse celălalt – Leibbrandt este un tânăr bur, tipul de antibritanic fanatic. A terminat de curând nişte cursuri de sabotaj şi intenţionăm să-l

trimitem înapoi în Africa de Sud pentru a crea cât mai multă dezordine şi pentru a sabota tot ce va putea. Se află în camera de alături şi am să ţi-l prezint. De fapt, cred că vei avea încă un pasager, un operator radio care va fi debarcat odată cu Leibbrandt, pentru a menţine contactul cu Berlinul.

Uşa se deschise şi Nissen văzu intrând un tânăr înalt şi foarte voinic. După ce se făcură prezentările, Nissen întrebă:

— Şi acum, domnule Leibbrandt, aţi vrea să-mi spuneţi unde vă propuneţi să debarcaţi?

— Cunoaşteţi coasta Namaqualandului, la aproximativ două sute de kilometri nord de Capetown? Aproape de vărsarea Fluviului Verde există două stânci mari care apără ţărmul de valurile Atlanticului. Se numesc Gemenii.

Nissen izbucni în râs:

— Sigur că cunosc Gemenii – spuse el.

— Dar nu i-am mai văzut de o bucată bună de vreme, mai exact din 1913. Deci, acolo trebuie să vă duc? Perfect, domnule Leibbrandt… Şi când veţi fi gata?

Leibbrandt răspunse că e gata să ridice ancora în momentul în care dorea Nissen. Se hotărî să se înfăţişeze la Paimpol în ziua de 1 aprilie.

— Presupun că ştiţi – adăugă Leibbrandt râzând – că iau cu mine o încărcătură întreagă… explozivi împachetaţi frumuşel în sticle de termos. Am şi detonatoare în formă de stilou sau de periuţă de dinţi… fără să mai spun de staţia de radio-emisie cu acumulatorii ei şi cu tot tacâmul.

— Aşa este – interveni ofiţerul de stat-major al Abwehrului.

— Există chiar şi un om care să mânuiască staţia.

Leibbrandt se întunecă la faţă. Nu ascunse interlocutorilor săi că era contra proiectului de a lua cu

el uh operator radio.

— Există o mulţime de operatori în Africa de Sud

— Spuse el – şi omul pe care vreţi să mi-l daţi nu e bun de nimic. Vorbeşte bine franceza, dar abia ştie engleza şi, bineînţeles, nu are habar de afrikaans. Efectiv, nu văd cum are să se descurce în Africa de Sud. Nu am nevoie de el.

Lui Nissen nu-i prea plăcu faptul că, deşi operaţia se afla într-un stadiu atât de puţin avansat, se şi manifesta o anumită tensiune. Se întoarse spre Leibbrandt:

— Sunt ofiţer şi mă limitez să execut ordinele

— Spuse el sec. – Oricare ar fi părerea dumneavoastră personală, dacă mi se dă ordin să iau un operator radio, îl iau.

Leibbrandt nu mai insistă, dar Nissen îşi spuse că avea să mai aibă necazuri cu boxerul. Acesta ieşi salutând după moda hitleristă. Ca şi când ar fi citit gândurile lui Nissen, omul Abwehrului comentă:

— Da, veţi avea necazuri cu băiatul ăsta. Dar Lahousen consideră că este de cea mai mare importanţă să dispună de o legătură directă cu Leibbrandt, Am avut până acum destule buclucuri de felul ăsta cam peste tot; dacă nu-şi ia un operator radio, n-o să mai ştim niciodată nimic despre el. Ştiu, bineînţeles, că omul care a fost ales ca să-l însoţească n-are habar de engleză, sau aproape, dar, după cum ştiţi şi dumneavoastră, operatorii noştri radio de limbă engleză au, în momentul de faţă, lucruri mult mai importante de făcut.

În timpul traversării – urmă el –, numele oficial ai lui Leibbrandt va fi Walther Kempf; va fi considerat ca marinar din flota naţională, asta în cazul în care veţi avea ghinionul să fiţi interceptaţi de vreun crucişător britanic.

Opt zile mai târziu, în dimineaţa de 1 aprilie, Leibbrandt şi operatorul radio soseau pe căi diferite la Paimpol, pe chei. „Kyloe” fluxese oficial echipat ca vas

auxiliar al marinei de război germane, sub comanda lui Nissen; toţi membrii echipajului, inclusiv Leibbrandt şi operatorul* primiră uniforme şi livrete militare de marinari germani. În ziua următoare, două remorchere îl scoteau pe „Kyloe” afară din portul Paimpol. Timp de 48 de ore, iahtul rămase remorcat: trebuia să ajungă în largul mării, dincolo de zona de operaţii apropiate ale vaselor de patrulare britanice. În zorii zilei de 4 aprilie atinseră un punct situat la vest de Camaret; remorcherele putură, în sfârşit, să fie detaşate şi „Kyloe”, eu toate pânzele întinse, pătrunse în Atlantic.

Cea dintâi grijă a lui Nissen era să treacă peste linia itinerarului obişnuit al convoaielor britanice şi să iasă cât mai repede cu putinţă din zona zborurilor de recunoaştere; în ciuda vânturilor foarte puternice şi a mării foarte agitate, se îndreptă direct către vest. Aruncat de valuri, iahtul se clătina şi se zbătea ca un turbat; la răstimpuri se părea că „Kyloe” avea să fie înghiţit de valurile enorme ale Atlanticului, dar Nissen avea o experienţă neasemuită în materie de navigaţie oceanică şi, făcând apel la toate secretele meşteşugului marinăresc pe care le învăţase de-a lungul anilor, îşi urmă neabătut drumul.

Leibbrandt însă n-avea nimic dintr-un marinar. Spre marea uşurare a lui Nissen, aproape îndată după ieşirea din port se refugiase în patul lui şi rămase acolo în primele zece zile, perpelindu-se şi suferind ca un câine. Râul de mare al lui Leibbrandt rezolva, pentru moment, problema nr. 1 a lui Nissen: tensiunea crescândă dintre bur şi operatorul Abwehrului. Timpul rău şi pericolul permanent al patrulelor britanice nu-i permiteau lui Nissen să piardă niciun minut cu ciorovăieli pentru chestiuni personale. Primise ordin ca, în cazul unei întâlniri nedorite – să ridice pavilionul înstelat şi, dacă ar fi fost silit să vorbească, s-o facă folosind cel mai bun

accent yankeu cu putinţă. Dar îşi dădea prea bine seama că şansele de scăpare, dacă ar fi fost abordat şi controlat de marina engleză, ar fi fost slabe de tot.

Pe la mijlocul lunii aprilie, „Kyloe” pătrunsese, totuşi, foarte adânc în inima Atlanticului şi începuse să navigheze în direcţia sud. Odată cu îmbunătăţirea vremii, Leibbrandt se înzdrăveni şi-şi reluă, treptat-treprat, atitudinea agresivă.

Când süd-africanul fu complet restabilit, Nissen «ttacă un subiect care nu încetase să-i provoace o anumită nelinişte: într-adşvăr, Leibbrandt îngrămădise sub patul lui explozivii, postul de radio-emisie şi miile de lire şi dolari cu care fusese înzestrat.

— Robey – îi spuse el într-o bună zi –, trebuie să-mipredai explozivii şi tot ce mai ai. În felul ăsta, dacă suntem abordaţi şi controlaţi de vreun vas englez, aş putea, să le arunc în apă înainte de a apuca ei să se urce la bord.

Leibbrandt se îndreptă în scaun şi-l străpunse pe Nissen cu privirea.

— Să nu te atingi de nimic, Nissen – răspunse el.

— Să nu-ţi bagi nasul în treburile mele. Bagajul meu nu te priveşte în niciun fel. Treaba dumitale este să mă duci în Africa de Sud şi nimic mai mult, nu uita asta. Să se urce şi douăzeci de englezi la bord şi ştiu exact ce am de făcut: am să fac în aşa fel încât să arunc în aer epava asta împreună cu dumneata, cu mine şi cu ceilalţi şi cu cei douăzeci de englezi pe deasupra.

Se auziră murmure de protest din partea echipajului, care auzise această ieşire violentă. Renunţând la manierele sale* de obicei amabile, Nissen replică pe un ton hotărât:

— O clipă, Leibbrandt. La bordul acestui vas te afli sub ordinele mele. Sunt ofiţer al marinei germane şi cormandantul navei. Predă-mi tot ce posezi până când

ajungem în Africa de Sud. Când vom fi gata de debarcare, îţi dau totul înapoi.

— Nu-i nimic de făcut, Nissen – urlă Leibbrandt, care se ridică dintr-un salt şi luă poziţia boxerului, în gardă”.

— N-am nimic de predat, chiar dacă eşti ofiţer german. Eu sunt afrikaander, asta să-ţi intre bine în cap. Dacă încerci să te amesteci unde nu-ţi fierbe oala, vă fac bucăţi pe toţi, pe toţi câţi sunteţi. Admir Germania şi am fost antrenat în Germania, dar nu voi, nemţii, o să-mi daţi ordine mie acum, când am ieşit din Germania. Bagă-ţi bine în cap asta, o dată pentru totdeauna, omule.

Nissen nu ştia ce să mai facă. Iahtul era mic şi, cu toate că la bord erau destui germani ca să-i vină de hac lui Leibbrandt şi să-l pună sub cheie, o asemenea soluţie extremă îl scârbea. La urma urmei, obiectivul esenţial al operaţiei era să-l debarce pe Leibbrandt la destinaţie, pentru ca acesta să-şi poată îndeplini misiunile de sabotaj. De aceea se decise să nu mai insiste. Dar Leibbrandt nu terminase:

— Şi fiindcă a venit vorba – adăugă el –, ai face bine să-ţi mairixagi în cap că n-am să admit niciodată ca operatorul ăsta pomădat să debarce cu mine în Africa de Sud. Mi-am spus părerea despre asta încă ia Berlin. Dacă vrea să mă mai plictisească sau dacă încearcă să se urce cu mine în barca de cauciuc, îl arunc în mare. Să ştii ca nu glumesc de loc…

Din ce în ce mai turbat, burul începu să-şi agite pumnii în direcţia lui Nissen, a operatorului şi a restului echipajului. Nissen, în sinea lui, clocotea, dar reuşi să se stăpânească; nuri. mai rămânea decât să-l depună pe insuportabilul bur pe pământul. sud-african cât mai repede cu putinţă»

Totuşi, a doua zi, Leibbrandt era cu totul alt om. Alb ca varul, tremurând ca varga, îl căută pe Nissen; avea un

deget foarte umflat, probabil din cauza unui paji arițiu, pe care îl rugă pe Nissen să i-l spargă. Vechi marinar, învățat cu toate, Nissen îi deschise rapid abcesul şi avu prilejul să se bucure o clipă, nu fără o urmă de cinism, văzându-l pe Leibbrandt cum se prăbuşeşte pe punte complet sfârşit.

— Înclinaţi-vă, domnilor, înaintea marelui erou bur, spuse el oamenilor.

Între timp, „Kyloe”, profitând de cea mai slabă adiere a vântului, îşi urma drumul drept către sud, în plin Ocean Atlantic. Până atunci nu se întâlniseră cu nimeni, dar într-o bună zi, în timp ce pătrundeau într-o zonă mai caldă, marinarul de cart reperă un avion. Era un masiv hidroavion, purtând semne distinctive britanice, care se roti aproape o oră deasupra iahtului. Dar Nissen începu să fluture un pavilion mare. american şi, deîndată, hidroavionul dispăru spre est, probabil în direcţia Gibraltar ului.

La o lună după ce plecase din Paimpol, „Kyloe” traversa ecuatorul şi, cu pânzele umflate de vânturi prielnice, se apropie curând de extremitatea nord-estică a Braziliei. Nissen era hotărât să se ţină cât mai departe cu putinţă de itinerariile obişnuite ale convoaielor britanice, care porneau de la Capetown şi de la Freetown; în acelaşi timp alese o direcţie care îi permitea să navigheze la distanţă suficientă de coastele braziliene. La 14 mai, pe o vreme splendidă, „Kyloc” trecu la 25 de mile est; de o insulă apropiată de ţărmul Braziliei şi îşi continuă drumul direct către sud. Cincisprezece zile mai târziu, atingând o latitudine apropiată de cea a Capetown-ului, Nissen descrise cu iahtul său o curbă de o sută de grade şi începu să navigheze spre est, direct către Africa.

Câteva zile mai târziu reperă o navă care se îndrepta, cu viteză maximă, în aceeaşi direcţie. Nissen o

identifică ca fiind, probabil, unul din vasele-frigorifer engleze care aduceau carne de la Rio de la Plata. Nu părea să aibă escortă şi nu făcu nicio încercare de a lua contact cu micul iaht. După toate probabilităţile, căpitanul vasului comercial se ferea tot atât cât şi Nissen de orice întâlnire neprevăzută în aceste ape periculoase. Curând, vasul dispăru dincolo de orizont, împins de vânturile latitudinilor sudice, „Kyloew îşi urmă în ritm regulat drumul spre est, spre coasta africană. Dar cu cât înainta, timpul se înrăutăţea. Din cauza mării dezlănţuite, a norilor foarte joşi şi, la răstimpuri, din cauza ceţei marine dese, zile de-a rândul Nissen se găsi în imposibilitate de a-şi stabili poziţia. Într-un rând fu chiar obligat să oprească vasul, atât de ameninţătoare deveniseră vânturile puternice ale Atlanticului de sud.

Pe la sfârşitul primei săptămâni a lunii iunie, Nissen ar fi putut să parieze că se afla în largul coastei africane, deşi sondajele nu arătau încă nimic. Atent să nu se apropie prea mult, de teamă să nu se lovească de stâncile ţărmului, începu să înainteze încet, făcând sondaje la intervale regulate. La 8 iunie, către seară, Nissen, care stătea pe punte, învăluit într-o negură de nepătruns, simţi un miros. Nu mai navigase în aceste ape de aproape treizeci de ani, dar nu se putea înşela: era mireasma uscată şi pătrunzătoare a pământului african.

În cursul săptămânii precedente, Leibbrandt îşi petrecuse cea mai mare parte a timpului ghemuit pe pat, cu stomacul întors pe dos, incapabil să continue bădărăniile pe care, le formulase în tot timpul călătoriei.

— Am ajuns, Robey – îi strigă Nissen.

— Pământul natal ţi-e pe aici, pe undeva, ascuns în ceaţă. Încarcă-ţi echipamentul în barca de cauciuc şi pregăteşte-te s-o porneşti.

Gemând şi înjurând ba pe unul, ba pe altul, boxerul de categhrie grea se smulse din cuşetă şi începu să-şi

adune materialul, ceea ce nu era o treabă uşoară. Îndesă, de bine de rău, în rucsac şi în valiză explozivii şi detonatoarele, postul de radio şi teancurile de dolari americani şi de lire sud-africane. Apoi aşeză totul în barca de cauciuc. După ce termină, Nissen îi puse întrebarea care se impunea:

— Şi operatorul?

Drept răspuns, se alese cu insulte şi înjurături.

— Ştii prea bine ce ţi-am spus – răcni Leibbrandt.

— Numai dacă se apropie de barcă, şi ajunge direct în apă, fără nicio glumă! Fă ce vrei cil el, dar cu mine în Africa de Sud nu debarcă!

Nu era nimic de făcut şi Nissen nu insistă. Se mulţumi să-l manevreze pe „Kyloe* încet înainte, în direcţia pământului, care încă nu se vedea.

La ora două noaptea, în ziua de 9 iunie, ceaţa se ridică brusc şi, la mai puţin de cinci mile, Nissen zări linia întunecată a coastei, tivită de valurile care scânteiau la lumina lunii. În aceeaşi clipă, marinarul de cart strigă:

— Înainte babord! Două stânci mari: Gemenii!

Navigaţia lui Nissen şi a timonierului său, Paul Tamme, fusese perfectă. După şaptezeci şi şapte de zile pe mare, timp în care nu atinsese niciodată pământul, după ce străbătuse fără întrerupere opt mii de mile marine, „Kyloe* acostase exact în punctul prevăzut. Foarte încet, iahtul se apropie de coastă, până ce Nissen putu să audă zgomotul valurilor care se spărgeau de stânci.

— Daţi drumul la barcă peste bord! – strigă el către doi membri ai echipajului, care se grăbiră să lase barca cu greaua ei încărcătură pe apa agitată.

— Şi acum, Leibbrandt, e rândul dumitale! Dă-i drumul!

Fără o vorbă de mulţumire către oamenii care-l

aduseseră cu atâta măiestrie de la celălalt capăt al oceanului, boxerul îşi trecu un picior peste bastingaj şi-şi dădu drumul cu atâta putere în barcă, încât fu cât pe ce s-o răstoarne. Câteva clipe – mica ambarcaţie se clătină şi se zvârcoli sub greutatea fostului campion de box, apoi Leibbrandt începu să vâslească cu furie. Două minute mai târziu dispărea, mistuit de ceaţă. În acelaşi moment, pe iaht se auzi un urlet sălbatic, dar niciunul dintre cei aflaţi la bordul lui „Kyloe* n-ar fi putut să spună dacă era vorba de un strigăt de adio sau de unul de spaimă.

Nissen nu mai întârzie. N-avea pofta să se întâlnească cu vreunul dintre distrugătoarele britanice care aveau baza la Simonstown. Cu un simţământ de adâncă bucurie, la gândul că se descotorosise de insuportabilul său pasager, porni în direcţia nord. Forţase blocada britanică şi îşi îndeplinise misiunea. Nu-i mai rămânea decât să-i readucă cu bine la ţărm pe „Kyloe”, echipajul şi pe sine însuşi.

În zori, ceaţa se ridică, dar Africa dispăruse undeva la răsărit; „Kyloe” spinteca valurile în direcţia nord, cu pânzele umflate de un vânt prielnic. Trei zile mai târziu, marinarul de cart dădu deodată alarma:

— Vas la tribord prova! – strigă el.

Deîndată, Nissen schimbă direcţia pentru a se feri din calea unui vas de tonaj mijlociu care apăruse la orizont. Dar nu era decât o navă portugheză aflată în drum de la Lisabona spre Angola şi, după un schimb de saluturi, cele două bastimente îşi continuară drumul, fiecare în direcţia lui.

A doua zi era 13 şi, pe deasupra, vineri; cu superstiţia proprie adevăraţilor marinari, Nissen şi echipajul său se întrebară ce le va aduce această zi. Nu trebuiră să aştepte prea mult. În zori, o şuviţă de fum se ridică deasupra orizontului. Nissen schimbă deîndată direcţia şi încercă să se îndepărteze cât mai mult cu

putinţă de vasul necunoscut. Fusese însă reperat şi o navă mare se năpusti cu toată presiunea înspre „Kyloe”. Era, după toate aparenţele, un vechi pachebot, de cel puţin zece mii de föne; Nissen descoperi curând pavilionul alb de crucişător auxiliar al marinei militare engleze. Englezii începură să emită semnale în direcţia lui „Kyloe”.

Nissen se prefăcu că nu înţelege şi îşi urmă liniştit drumul, ca şi când prezenţa unui vas de război britanic nu-l privea pe el. Dar comandantul britanic nu era omul care să se lase păcălit. Vasul se apropie şi Nissen auzi comanda transmisă prin difuzor:

— Opriţi sau deschid focul. Spuneţi-vă numele… numele!

Nissen trase o înghiţitură bună din sticla de coniac aflată lângă el şi, după ce dădu ordin de oprire, înălţă drapelul înstelat. Se aştepta ca, dintr-o clipă într-alta, vasul de război să lase o şalupă la apă şi se întrebă dacă nu cumva avea să petreacă restul celui de-al doilea război mondial acolo unde petrecuse şi primul război… într-un lagăr de prizonieri englez.

Din difuzor se auzi din nou i

— Numele! Care. este numele vasului? Care e destinaţia?

Nissen apucă megafonul şi urlă ca răspuns:

— „White Star”, „White Star”! Iaht american. Punct de plecare – Capetown, destinaţia – Baltimore!

Se pare că răspunsul fu suficient ca să-l liniştească pe comandantul crucişătorului:

— La bord totul e-n regulă? – întrebă el.

— Aveţi nevoie de apă, de alimente?

— Nu, mulţumesc, totul e-n regulă, mulţumim foarte mult! – urlă Nissen. Mulţumind cerului că membrii echipajului său erau îmbrăcaţi cu pantaloni de flanelă unsuroşi şi cu tricouri vechi de marinar, mormăi o

rugăciune; ce s-ar fi întâmplat dacă Leibbrandt s-ar fi găsit la bord în cursul acestui incident?

Incidentul îl determină, totuşi, pe Nissen să-şi reconsidere situaţia. Brusc îşi dădu seama de faptul că în tot cursul acestei interminabile călătorii avusese un noroc uluitor, care îi îngăduise să străpungă fără pierderi blocada britanică. Dar nu era sigur că norocul avea să-l însoţească până la reîntoarcerea sa în Europa ocupată. De aceea studie harta şi calculă că teritoriul neostil cel mai apropiat era colonia spaniolă Rio de Oro, departe în nord.

Nissen îşi schimbă deci direcţia, luând-o spre nord-est, către portul Villa Cisneros. Pentru a ajunge în teritoriul spaniol, trebuia să traverseze principalele căi ale convoaielor britanice care navigau între Capetown şi Gibraltar, dar, respectând un program foarte strict, reuşi să se strecoare prin zonele periculoase în timpul orelor de noapte. În imensitatea Atlanticului de sud nu întâlniră nicio navă britanică şi, la 22 iulie, „Kyloe” pătrundea în apele teritoriale spaniole. După o sută zece zile de călătorie pe mare, în cursul cărora parcursese 14128 de mile marine, „Kyloe” intra, în sfârşit, într-un port. La bordul unui iaht care nu era mai mare decât o barcă de salvare a transatlanticului „Queen Elizabeth”, Nissen săvârşise una dintre cele mai memorabile călătorii din istoria iahtingului şi, cu mare regret, comandantul iahtului predă mica şi uimitoarea ambarcaţie consulului Germaniei. Însoţit de echipajul său, Nissen luă un avion spaniol spre Madrid, Trei zile mai târziu se afla din nou la Hamburg.

Dar ce s-a întâmplat cu Leibbrandt după ce a părăsit iahtul „Kyloe”? După cum am mai arătat, el se depărtase vâslind cu furie. Dar, mai înainte chiar ca iahtul să fi dispărut în ceaţă, fusese luat de un val enorm, care-l aruncase spre ţărm. Din păcate, valul se sparse la o sută

de metri de plajă, astfel încât, în ciuda forţei herculeene a lui Leibbrandt, refluxul puternic fârâse din nou barca în larg. În mai multe rânduri fu cât pe ce să fie acoperit de valuri. Scoţând apa din barcă cu ajutorul unui termos pe care îl golise de exploziv, Leibbrandt se luptase, cu energia desperării, timp de aproape cinci ore cu marea şi cu stâncile. În cele din urmă, exact la răsăritul soarelui, un val imens, aşa cum numai în Atlantic poate să se nască, apucă barca pe jumătate scufundată şi, purtând-o pe creastă, îl duse pe Leibbrandt, pe jumătate mort, dincolo de limita apelor adânci. Câteva ceasuri, Leibbrandt rămase lungit pe plajă, fără cunoştinţă. Abia în dimineaţa zilei de 10 iunie îşi reveni îndeajuns ca să se poată ridica şi să mănânce puţin din cutiile de conserve pe care le avea în rucsac.

După ce exploră plaja, îşi dădu seama că materialul i se împrăştiase în toate direcţiile, dar că, din fericire, nimic nu părea să se şi stricat rău sau să se fi pierdut. Îşi împachetă la loc explozivii, postul de radio şi, ceea ce era şi mai important, teancurile de bancnote, apoi se îndepărtă, în sfârşit, de plajă, cu picioarele tremurânde. În tot cursul acelei zile şi al zilei următoare străbătu, clătinându-se, zona dunelor de nisip, apoi veldul[2] Namaqualandului, încărcat „ca un catâr”, cum avea să povestească el mai târziu. De douăzeci, de treizeci de ori se prăbuşi ca un pietroi, ridicându-se de fiecare dată ca un somnambul. În seara zilei de 11 iunie, mort de sete, se prăbuşi pentru ultima oară exact înainte de asfinţit şi, neputând să se mai ridice, rămase întins pe jos şi dormi până a doua zi dimineaţa.

Puţin după răsăritul soarelui căzu o ploaie scurtă. Aşa întins cum stătea, Leibbrandt linse stropii de ploaie care rămăseseră pe firele de iarbă firave într-un efort desperat de a-şi astâmpăra setea. Potolindu-şi-o puţin,

2 Nume dat de buri platourilor golașe din Africa de Sud, — Nota trad.

reuşi să se pună din nou pe picioare şi-şi reluă drumul prin veld, cu valiza şi sacul după el. În cursul după-amiezii observă urme de maşini şi, cu puţin înainte de căderea nopţii, în timp ce rătăcea prin veld ca un om beat, nu departe de o fermă izolată, fu descoperit de un lucrător negru.

Negrul îl ajută pe Leibbrandt să ajungă la ferma din Saritsaam, al cărei proprietar afrikaander, M.J.A. Engelbrecht, îl examină cu multă suspiciune. Boxerul se rătăcise într-o zonă diamantiferă, păzită cu severitate, în care vizitele inopinate erau strict interzise; fermierul nu crezu niciun cuvânt din tot ce-i istorisi Leibbrandt; după ce reuşi să-şi adune gândurile îndeajuns pentru *a* improviza o poveste coerentă, acesta îi spusese că era profesor de gimnastică, venea de la Pretoria şi se ducea cu motocicleta la o fermă din apropiere de Port Nolloth; vehiculul rămăsese însă în pană; după ce încercase zadarnic să-l repare, pornise să caute ajutor, dar se rătăcise şi de patruzeci şi opt de ore umbla în necunoscut.

Fermierul îl acuză pe Leibbrandt că este un achizitor clandestin, de diamante şi bănuielile lui nu făcură decât să crească atunci când Leibbrandt, într-un acces de furie, îi flutură prin faţa ochilor un teanc de mai multe sute de lire, chipurile, pentru a-i „dovedi" că nu era vorba despre aşa ceva. Leibbrandt se afla însă într-un asemenea hal, încât dl. Engelbrecht îl băgă în pat într-o cameră pe care o încuie. Aceasta nu-l împiedică pe pretendentul la titlul de führer al Africii de Sud ca, în timpul nopţii, să sară pe fereastră şi să-şi îngroape explozivii şi postul ce radio la oarecare depărtare de fermă, Până la urmă, după două zile de odihnă, Leibbrandt decise că era de ajuns de zdravăn ca să-şi continue drumul, iar dl. Engélbrecht îl văzu, cu Uşurare, cum se îndepărtează, într-o şiretă, în direcţia celui mai

apropiat sat, Wallekrali. Leibbrandt descoperi acolo un automobilist afrikaander, pe care-l convinse să-l ducă până la Capetown, la depărtare de două sute de kilometri.

— Leibbrandt sosi la Capetown în ziua de 16 iunie, taman la o săptămână după ce fusese debarcat de pe „Kyloe”; de îndată începu să ia contact cu cele mai antibritahice clemente ale populaţiei şi, mai ales, să descopere ascunzătorile şefilor organizaţiei interzise a trupelor de asalt afrikaander, numită „Ossewa Brandwag”. Ribbentrop îşi exprimase convingerea că, graţie ajutorului dat de „Ossewa Brandwrag”, Leibbrandt va ajunge în scurt timp în fruntea unei bande organizate de sabotori şi buri disidenţi; executând ordinele ministrului german al afacerilor externe, Leibbrandt începu, aşadar, să tatoneze terenul.

Pe de altă parte, organizaţia „Ossewa Brand wag „fusese înştiinţată, prin intermediul lui „Afrikaner Nationales Garfevene”, de sosirea unui misterios bur care pretindea că este Robey Leibbrandt; după o serie de tratative preliminare, la două sau trei zile după sosirea sa la Capetown, fu invitat să se prezinte într-o casă de la periferie. Fu primit cu cea mai mare suspiciune şi „ofiţerii” care-i luară interogatoriul nu se stfiiră să-i spună că-l considérau un spion german care se dădea drept bur. Leibbrandt – îi spuseră ei – era internat în Germania. Ca să-l pună la încercare, îi cerură să vorbească mai întâi în germană, apoi în afrikaans: voiau să-i verifice accentul în cele două limbi. După o lungă discuţie, zbirii din „Ossewa Brandwag” admiseră în sfârşit, mai mult de nevoie, că avea, într-adevăr, aerul unui bur, dar continuau să fie foarte uimiţi.

— Presupun că ai adus cu dumneata o încărcătură bună de arme ca să ne ajuţi să luptăm împotriva lui Smuts şi a englezilor! – îi spuse unul dintre rebeli pe un

ton foarte ironic…

Când Leibbrandt le mărturisi că nu avea decât o valiză, dădură drumul la un şir de insulte la adresa lui şi a germanilor. /: / 4

Dar atitudinea acestor indivizi din „Ossewa Brandwag” nu-l clinti câtuşi de puţin pe Leibbrandt; el ceru cu aroganţă să fie dus la „comandantul general”, doctorul Van Rensburg, al cărui domiciliu era ţinut în cel mai straşnic secret. Ofiţerii îi repli-cara că, dacă nu se teme să meargă cu ei, aveau să-l ducă a doua zi la comandantul adjunct, care se afla atunci în statul Orange. A doua zi dimineaţa deci, Leibbrandt, escortat de doi oameni, părăsea Capetown-ul pentru a face o lungă călătorie spre Bloemfontein. Ajungând în apropierea capitalei statului liber, maşina se îndreptă spre o fermă izolată; Leibbrandt observă că ea era înconjurată de un cordon de pază.

După ce fu minuţios percheziţionat, putu, în sfârşit, cu escorta alături, să se apropie de fermă. Se prezentă în faţa comandantului adjunct, care trona într-o încăpere, înconjurat de membri ai trupelor de asalt; primirea fu şi mai glacială decât cea de care se bucurase la Capetown. Comandantul îl întrebă sec pe Leibbrandt ce intenţiona să facă. Când acesta îi spuse că venise să lanseze o campanie de sabotaj şi să dea poporului afrikaander un şef de îndată ce Germania va fi învins Marea Britanie, ofiţerul îi ripostă bătăios:

— Bine, dar cine crezi că eşti? îţi închipui că poţi să descinzi aşa, pur şi simplu, dinx Germania şi să ne dictezi ce avem de făcut?

Leibbrandt precizează că avea intenţia să arunce în aer câteva din principalele artere de comunicaţie, cum erau liniile de cale ferată Johannesburg-Capetown şi Durban-Johannesburg. Aceasta nu-i atrase însă decât un răspuns glacial din partea comandantului; o asemenea acţiune,

spuse el, ar provoca cu siguranţă moartea unor buni afrikaanderi, fără să se atingă vreun obiectiv important.

Leibbrandt înţelese că, dacă voia să ajungă la un rezultat, trebuia să-l menajeze pe ofiţer; de aceea îl asigură că nu va fi executată nicio operaţie de sabotaj împotriva proprietăţilor particulare şi că autorităţile feroviare vor fi avertizate de acţiunile de sabotaj cu o oră înainte, pentru a se evita orice pierdere de vieţi omeneşti. Întrucâtva liniştit de aceste precizări, comandantul adjunct îi spuse că-l va trimite în nord pentru a se întâlni çii comandantul general, Van Rensburg. În acest scop fu dat în grija unui membru al trupelor de asalt din „Ossewa Braiidwag", Hendrik Erasmus, care avea să devină curând principalul locotenent al lui Leibbrandt. După ce se cerură informaţii, reieşi că nu va putea fi primit de Van Rensburg decât peste câteva zile. Ţintuit pentru moment la Bloemfontein, Leibbrandt avu tot timpul să recruteze doi poliţişti, foşti colegi de-ai lui de pe vremea când făcea parte din poliţie. Însoţit de Erasmus şi de aceşti doi oameni, plecă, la sfârşitul lunii, spre Namaqualand; abia îi rămase timp să recupereze staţia de radio şi explozivii pe care le îngropase în apropierea fermei lui Engelbrecht.

Înapoiat la Bloemfontein la începutul lunii iulie, Leibbrandt făcu bilanţul situaţiei: era clar că, treptat-treptat, trebuia să renunţe la orice speranţă de a obţine sprijin din partea organizaţiei „Ossewa Brandwag". împreună cu Erasmus, cei doi poliţişti şi câţiva partizani ai fracţiunii ultrafanatice din „Ossewa Brandwag", hotărî să întemeieze un partid nazist – „Rebelii naţional-socialişti din Africa de Sud". Statutul fu întocmit potrivit celor mai tipice principii ale „Casei brune" şi membrii depuseră jurământul solemn, semnând actul constitutiv cu sângele lor, după ce îşi făcură tradiţionala tăietură pe

antebraţ.

Se înţeleseră asupra ideii că ştirea venirii „führerului" trebuia anunţată afribaanderilor treptat; unul din cei doi poliţişti se prefăcu într-un dr. Goebbels afrikaander şi începu să răspândească anumite zvonuri cu privire la misiunea lui Leibbrandt. Acesta din urmă continuă să se menţină la prima sa versiune, potriviţ căreia debarcase de pe un submarin german, căci/ în ciuda neînţelegerilor sale cu Nissen, ajunsese să aibă un mare respect pentru navigator şi se temea să nu compromită, printr-o indiscreţie, înapoierea lui „Kyloe" în portul său de bază. De altfel, nu avea să dezvăluie niciodată, nici chiar în faţa tribunalului care avea să-l judece, felul în care ajunsese în Africa de Sud.

Între „timp, comandantul general al organizaţiei „Ossewa Brandwag" anunţase că era dispus să se întâlnească în secret cu Leibbrandt, însoţit de Erasmus şi de un alt simpatizant, Karel Theron, pretendentul la titlul de führer plecă în Transvaal. Li se fixă un punct de întâlnire în apropiere de Johannesburg. Într-un loc aflat pe un drum pustiu şi într-o noapte întunecoasă, Leibbrandt se întâlni cu Van Rensburg într-o maşină păzită cu străşnicie de trupe de şoc ale organizaţiei.

Van Rensburg nu spuse mare lucru, lăsând conversaţia în grija în Leibbrandt. După o oră îl invită pe Leibbrandt să se întâlnească a doua zi cu el într-o vilă din cartierul elegant al capitalei Rândului. Înainte de a pătrunde în vizuina secretă a comandantului general, Leibbrandt fu silit din nou să se supună unei percheziţii în toată regula, din cap până în picioare; fu deosebit de contrariat şi nu ezită să-şi manifeste. indignarea atunci când se află faţă în faţă cu Van Rensburg. Dintru început, acesta se arătă ostil. În primul rând, era evident că îl considera pe Leibbrandt ca pe un rival posibil, cel puţin în ceea ce privea conducerea aripii extremiste a

afrikaanderilor; mai mult chiar, îl considera pe boxer ca omul lui Ribbentrop, trimis în Africa de Sud pentru a îndeplini o misiune care nu era neapărat spre binele populaţiei de limbă afrikaans.

— Am ascultat ce aveaţi de spus – zise comandantul general.

— De asemenea, i-am auzit pe ofiţerii, mei vorbind mult despre dumneavoastră; ştiu că aţi venit în Africa de Sud cu sprijinul germanilor. Ca să fiu absolut sincer, gândesc că nu sunteţi altceva decât un aventurier subvenţionat de Germania şi ţin să înţelegeţi limpede că de la „Ossewa Brandwag" nu veţi obţine niciun sprijin. Dumneavoastră nu vă daţi seama de ceea ce este pe cale să se întâmple? Cu mai puţin de două săptămâni în urmă, Germania a invadat Rusia şi, pentru oricine trăieşte în afara Germaniei, este evident că America se va alia cu Marea Britanie pentru a lupta împotriva germanilor; nu e decât o – chestiune de timp. Roosevelt acţionează în acest sens cât poate de repede. Noi, cei din „Ossewa Brandwag", continuăm luptape care părinţii noştri au început-o acum patruzeci de ani împotriva Angliel. Dar. *ştiinţ*. să recunoaştem când o bătălie e pierdută. E mult de când aventuri ca a dumneavoastră au fost depăşite, cel puţin în cadrul acestui război. Nu mă îndoiesc nicio clipă că, în cele din urmă, soarele va răsări pentru poporul afrikaander şi că vom guverna această ţară în deplină suveranitate. Dar această zi nu va sosi datorită unor acţiuni nebuneşti, Cum vreţi să întreprindeţi dumneavoastră, şi care nu pot aduce decât nenorocire, lacrimi şi moarte poporului afrikaander care vă ajută.

Van Rensburg făcu o pauză, îl privi pe Leibbrandt drept în ochi, apoi, vorbind în afrikaans, îi arunca în obraz aceste cuvinte:

— Pentru mine, Robey Leibbrandt, nu eşti altceva decât un spion german… O scârbă de spion german.

Insulta era prea grea pentru Leibbrandt, care, dintr-o săritură, se ridică şi, cu pumnii întinşi, ca şi când s-ar fi aflat pe ring, se năpusti asupra comandantului general. Dar oamenii din garda acestuia fură mai iuţi decât – el şi-l imobilizară pe scaun, în timp ce el dădea drumul unui val de injurii la adresa lui Van Rensburg:

— Într-o zi am să te ucid pentru ce ai spus acum! – răcni el.

— M-ai făcut scârbă de spion german. N-ai să scapi aşa, cu una, cu două... nici tu, nici ceilalţi. Când mă gândesc că am avut de suferit în Germania ca să mă pot întoarce aici!...

„Gorilele" comandantului intrară în acţiune şi, apucându-l pe Leibbrandt de mâini şi de picioare, îl târâră prin toată casa şi-l azvârliră în stradă.

Din clipa aceea, Leibbrandt consideră „Ossewa Brandwag" un duşman, mai mare decât primul ministru proaliat Smuts şi chiar decât englezii înşişi, în multe privinţe, conducătorii organizaţiei „Ossewa Brandwag" aveau aceeaşi concepţie ca el şi urmăreau scopuri asemănătoare, dar, spre deosebire de Leibbrandt, ale cărui opinii politice fuseseră alterate de faptul că se adăpase prea mult de la izvoarele naziste din Berlin, erau prea şireţi ca să se lase înşelaţi de fanteziile şcolii lui Ribbentrop.

Deîndată ce ruptura cu „Ossewa Brandwag" fu un fapt consumat, Leibbrandt se puse pe treabă pentru a extinde şi a reorganiza „Rebelii naţional-socialişti", al căror führer recunoscut era. În decurs de câteva săptămâni adună în jurul său un grup pestriţ de afrikaanderi antibritanici fanatici, de haimanale din Johannesburg şi de colonişti germani nostalgici, care tânjeau după crearea unui al III-lea Reich în Africa de Sud.

Hendrik Erasmus, cel mai apropiat dintre partizanii

săi, o rupse complet cu „Ossewa Brandwag”; de altfel, maşina pe care Leibbrandt o cumpără la Johannesburg cu o parte din banii aduşi de la Berlin fu înregistrată pe numele lui Erasmus. Prima vizită, Leibbrandt o făcu la Potchefstroom, unde părinţii şi restul familiei îi făcură o primire clandestină, dar entuziastă; părinţii, care nu-l văzuseră de patru ani, crezuseră, plini de naivitate, că fiul lor se prăpădea în vreun lagăr de concentrare german. De acasă, Leibbrandt plecă în capitala ţării, Pretoria, pe care o cunoştea foarte bine pentru că îşi făcuse studiile acolo şi avea mulţi prieteni printre naţionaliştii extremişti ai coloniei germane. Curând recrută noi adepţi, printre care pe fraţii Van der Walt, unul din ei fiind un fost luptător foarte cunoscut. Şi, cum nu putea să umble ţanţoş pe străzile Pretoriei, văzut şi auzit de toţi, Leibbrandt se retrase împreună eu statul său major la ferma familiei Van der Walt, în apropierea munţilor Waterberg, la nord-vest de Pretoria. De la această bază, cei mai fervenţi partizani ai „Rebelilor naţional-socialişti” dădură prima lovitură.

Printre noii membri ai mişcării naziste sud-africane se găsea un anumit număr de afrikaanderi care lucrau la „Iscor”, imensa, uzină a Companiei sud-africane de fier şi oţel, situată la câţiva kilometri de Pretoria. Aceşti oameni depuseseră cu toţii jurământul şi-l pecetluiseră cu sânge. Cu ajutorul unora dintre ei a fost organizat un raid asupra uzinei. În noaptea, de 16 iulie, o bandă de afrikaanderi antibritanici fanatici, comandaţi de Karel Theron, se introduse prin efracţie în uzină; după ce răniră pe cei doi paznici de noapte, sparseră uşa magaziei de explozivi şi luară cinci lăzi mari cu dinamită, o mie şase sute de detonatoare electrice şi sute de detonatoare de toate tipurile. Retrăgându-se cu prada, spărgătorii luară şi puşca, baioneta şi cartuşele unuia dintre paznici.

Acum, „Rebelii naţional-socialişti” erau bine echipaţi în vederea campaniei de sabotaj cu care Leibbrandt se lăudase atât în faţa celor de la „Ossewa Brandwag”. Niciodată însă nu s-a putut şti cu certitudine. dacă Leibbrandt însuşi luase parte la atac. Doi ani mai târziu, în cursul procesului său, judecătorii stabiliră că acuzarea nu este capabilă să dovedească dacă el a fost amestecat personal în această operaţie. Leibbrandt susţinu că îi ilustrase sever pe Theron şi pe ceilalţi participanţi de îndată ce auzise vorbindu-se de raid, înfierând mai cu seamă violenţele la care fuseseră supuşi cei doi paznici, y

Vestea înapoierii lui Leibbrandt în Africa de Sud se răspândise în toată ţara, de la Capetown până la Limpopo, şi poliţia primi ordin să-l găsească şi să-l aresteze. În cursul unei ciocniri între poliţie şi un grup de „rebeli naţional-socialişti” în apropiere de Warmbaths, la circa optzeci de kilometri nord de Pretoria, fu ucis Hendrik Erasmus. Dar, în ciuda câtorva acţiuni de acest fel, personalul puţin numeros al poliţiei, în mare majoritate format din buri, părea incapabil, ba chiar lipsit de dorinţa de a face ceva ca să pună capăt activităţii trădătoare a fostului lor coleg; acesta continua să călătorească în toate direcţiile – păstrând Pretoria ca baza –, tipărea manifeste, organiza noi operaţii, într-un cuvânt, se comporta la fel ca un alt führer în cursul anilor premergători lui 1933.

În acest timp însă, Leibbrandt nu reuşise să intre în contact cu patronii săi berlinezi şi se preocupa stărruitor de găsirea unui operator radio convenabil, căci, deşi înainte de a pleca din Germania afirmase sus şi tare că în Uniunea Sud-Africană se aflau nenumăraţi radiotehnicieni, curând îşi dădu seama că cei mai mulţi dintre ei erau englezi; cât despre afrikaanderii pe care reuşea să-i recruteze, aceştia erau cu totul incapabili să

înţeleagă ceva din mecanismele complicate concepute de cei mai buni specialişti ai Reichului. De nenumărate ori, cei doi operatori pe care îi convinsese să se alăture mişcării încercară, de pe culmile munţilor Waterberg şi Zouptansberg, să intre în contact cu Berlinul, dar legătura radio n-a fost niciodată stabilită. Începând din august 1941, Abwehrul îl consideră pe Leibbrandt definitiv pierdut, iar Lahousen nota în jurnalul său de război că avusese o convorbire cu Ribbentrop în vederea trimiterii altor sabotori în Africa de Sud...

A doua dificultate întâmpinată de Leibbrandt se datora lipsei de bani. Rezerva sa de lire sud-africane se epuizase, astfel încât fu obligat să recurgă la cei 20.000 de dolari pe care-i adusese cu el. Dar, ca şi multe alte teritorii din zona lirei sterline, Africa de Sud exercita un control sever asupra circulaţiei dolarilor, iar băncile se arătau extrem de bănuitoare în (privinţa tuturor celor care deţineau sume importante, mai ales în bancnote mari. Leibbrandt fu silit, aşadar, să recurgă, la bursa neagră din Johannesburg, unde i se ofereau cursuri mult inferioare celor practicate la Berlin.

Către sfârşitul lunii august, poliţia căpătă certitudinea că Leibbrandt avea o ascunzătoare în munţi, la nord de Pretoria, şi începu pregătirile pentru o expediţie în toată regula împotriva Lul Dar Leibbrandt avea numeroşi simpatizanţi în rândurile poliţiei; într-o bună zi, în coliba în care locuia, de pe domeniul familiei Van der Walt, se pomeni cu o carte poştală anonimă în care era avertizat asupra unei iminente operaţii poliţieneşti. Fără să stea pe gânduri, Leibbrandt, Theron şi unul din fraţii Van der Walt se retraseră într-o cabană, cocoţată pe povârnişul muntelui Zouptansberg. La 11 septembrie, unul dintre membrii familiei Van der Walt veni la ascunzătoare pentru a-l avertiza\pe Leibbrandt că trei oameni – fără îndoială poliţişti, deşi erau îmbrăcaţi în

haine civile – tocmai sosiseră la postul local de poliţie. Cei trei inşi, veniţi cu o maşină cu număr, de înmatri – culare dintr-un alt stat, erau înarmaţi cu puşti şi purtau încălţăminte de munte. Nu încăpea nicio îndoială că se aflau în căutarea proscrisului.

— Să aveţi armele la îndemână, băieţi, îi sfătui Leibbrandt.

Toată noaptea, el şi oamenii lui făcură de gardă cu schimbul. Dimineaţa, când soarele se ridica, deasupra crestelor răsăritene ale, muntelui Zouptansberg, putură, în sfârşit, să-i vadă pe cei trei oameni cpm. Jtotep urcuşal. Curând, aceştia ajunseră la vreo patruzeci de metri de führerul sud-african.

Şeful patrulei de poliţişti se prefăcu că-l descoperă pe Leibbrandt din întâmplare:

— Ce faceţi aici? – îi strigă el.

Cei trei poliţişti îşi ascunseră puştile prin mărăciniş, pentru ca Leibbrandt să nu observe că erau înarmaţi.

— Vedeţi bine ce facem! – le răcni Leibbrandt.

— Ne-am petrecut noaptea aici şi acum tocmai voiam să luăm micul dejun.

— Oh i M-aş mira! – strigă şeful patrulei, în timp ce cei trei poliţişti îşi îndreptau armele asupra fugarilor.

— Ai să faci bine să ne urmezi frumuşel, Robey. Trebuie să te arestăm.

Exact în clipa în care poliţiştii îşi ridicau puştile, Leibbrandt scoase fulgerător Mauserul din buzunar, în timp ce Theron şi Van der Walt îi ameninţau pe poliţişti cu carabinele. Situaţia era fără ieşire. Se vedea bine că poliţiştii erau prea puţin dornici ca, deschizând focul, să atragă riposta adversarilor. Cele două grupuri rămaseră nemişcate faţă în faţă, iar Leibbrandt se apucă să-i copleşească pe poliţişti cu ironii.

— Hai, daţi-i drumul! – răcni el.

— Ce s-a întâmplat?… Vă e frică să trageţi? Poate că

Janny Smuts v-a cerut să mă aduceţi viu? Vă promit că, dacă trageţi un singur foc, niciunul dintre voi n-o să rămână viu ca să poată povesti ce s-a întâmplat»

Leibbrandt înţelesese că cei trei erau afrikaanderi, ca şi el. Situaţia devenea din ce în ce mai absurdă şi de aceea se făcu mai împăciuitor:

— Nu faceţi pe nebunii, băieţi! – strigă el.

— Eu n-am nimic cu voi. Duceţi-vă acasă şi spuneţi-i din partea mea lui Jan Smuts că n-o să mă prindă viu niciodată.

— Ţie îţi vine la socoteala să vorbeşti aşa, Robey – răspunse şeful patrulei –, dar pentru noi lucrurile stau altfel. Trebuie neapărat să ne prefacem că ne-am bătut. Uite, dă-ne o puşcă de-a ta; aşa o să putem spune că aţi reuşit să spălaţi, puţina fel timpul încăierării; vă promit că vă lăsăm şni pace.

— O.K. – răspunse Leibbrandt, izbucnind în râs.

— Ce nu facem noi ca să vă fim pe plac! Hai, Karel, aruncă-le puşca ta.

Şeful patrulei înainta, ridică puşca lui Theron şi, cu un semn de rămas bun, cei trei oameni coborâră muntele pentru a duce vestea că Leibbrandt scăpase.

Astfel, prima „tentativă serioasă” a poliţiei din Transvaal de a-l captura pe Leibbrandt se încheiase cu o farsă. Ziarele de limbă engleză aflară curând de eşecul ruşinos de pe Zouptansberg şi furia sud-africanilor leali, care formau marea majoritate a populaţiei albe – olandeze şi britanice –, nu mai avu margini. În fiecare zi, manşetele ziarelor erau tot mai senzaţionale: *Lezbbrandt, micul Hitler al Africii de Sud, continua să fie liber*; *Robey înfruntă întreaga poliţie a ţării; cea mai mare urmărire din istoria ţării a dat chix*: *încă nicio urmă a lui Robey*.

Forţele oficiale ale legii şi ordinii erau sfidate pe faţă şi la „Liberias” (alba vilă a primului ministru, căţărată pe

un deal care domină Pretoria) avură loc scene furtunoase între cel mai sus-pus afrikaander, Smuts, şi şefii poliţiei din Africa de Sud.

La Berlin, Lahousen, căruia poznele lui Leibbrandt îi fuseseră, în sfârşit, raportate în amănunţime de agenţii săi, nota cu oarecare scepticism în jurnalul său: „Agentul Kempf (Leibbrandt) pare să desfăşoare o activitate cu totul excepţională". El adaugă că Leibbrandt părea să-şi fi format o bandă regulată din terorişti şi extremişti notorii, pe care o înzestrase pentru sabotaj datorită unor acte de banditism săvârşite ziua în amiaza mare.

Dacă Lahousen era surprins, Ribbentrop nu era câtuşi de puţin mulţumit. La 20 septembrie, Lahousen scria ca, în cursul unei şedinţe de la Ministerul Afacerilor Externe, experţii lui Ribbentrop în problemele sud-africané se plânseseră cu amărăciune de faptul că Leibbrandt îi decepţionase profund. Cel mai mult se temeau să nu stăruie pe drumul pe care apucase. Diplomaţii germani regretau mai cu seamă – după ce luaseră cunoştinţă, fără îndoială, de rapoarte secrete venite din Africa de Sud faptul care Leibbrandt se ridicase împotriva organizaţiei „Ossewa Brandwag", „pe care Leibbrandt, după cât se pare, nu o găsea îndeajuns de activă". La aceasta, Lahousen replică cu răceală că, la origine, Leibbrandt fusese creaţia lor, nu a sa.

În timp ce constituia subiectul unor convorbiri pline de sarcasm „la cel mai înalt nivel" atât la Pretoria cât şi la Berlin, Leibbrandt continua să se plimbe liber între Zouptansberg şi capitala Africii de Sud. Deplasările sale erau perfect cunoscute de toţi fermierii buri din regiune. Şi, pentru că mulţi dintre ei, deşi afrikaanderi „erau departe de a nutri simpatie pentru el, coordonatele mişcărilor lui fură comunicate poliţiei.

Leibbrandt, care avea şi el informatori, hotărî să treacă la represalii tipic naziste împotriva acestor

„trădători”. La începutul lunii octombrie, împreună cu doi oameni din bandă, execută un raidâm potriva à două ferme din Zouptansberg, în cursul căruia îl ciomăgi zdravăn pe un fermier, aplicând astfel o metodă care amintea teroarea brună din 1933 din Germania în ajunul preluării puterii de către Hitler. Cu acelaşi prilej mutilă şi un soldat care încercase să-l aresteze. Într-o altă fermă, care, bănuia el, adăpostea un „trădător”, făcu uz de umorul său – puţin cam aparte, ce-i drept – şi, în loc să-l snopească pe ins în bătăi, cum făcuse în primul caz, Leibbrandt îl apucă pe nefericit şi-i smulse, pantalonii. Apoi trimise pe unul din oamenii săi să aducă aparatul fotografic pe care-l avea în maşină şi-l fotografie pe fermierul pe jumătate dezbrăcat „pentru ziarele londpneze de duminică”.

Leibbrandt era încredinţat că poliţia sud-africană nu-l va aresta niciodată. La 7 octombrie străbătu, în văzul tuturor, Pretoria de la nord la sud, ducându-se să petreacă câteva zile la un unchi, pastor al bisericii olandeze reformate, în apropiere de Brits, la oarecare depărtare de capitală. Dar poliţia veghea. Leibbrandt fu reperat la Pretoria şi urmărit. Chiar în scara aceea, puţin înainte de căderea nopţii, pe când culegea fructe în grădină împreună cu tânărul lui văr, văzu două maşini care opreau în faţa casei. La început crezu că maşinile aduseseră ceva „veterani” ai bisericii calvine care veneau în vizită la unchiul lui. Dar în clipa următoare recunoscu uniforma kaki a poliţiei din Transvaal şi-şi scoase fulgerător din buzunar Mauserul, de care nu se despărţea niciodată.

— Te-am prins, Robey – strigă căpitanul.

— La cea mai mică mişcare, trag.

— Dacă tragi, trag şi eu, răcni Leibbrandt, arătându-şi revolverul.

În clipa aceea, un poliţist îşi ridică puşca şi un

glonte îi şuieră lui Leibbrandt pe lângă ureche. Detunătura îi alarmă pe cei din casă şi unchiul lui Leibbrandt, pastorul, ieşi în fugă, ţipând în afrikaans:!

— Terminaţi cu împuşcăturile aici. În casa asta n-o să se verse sânge, căci eu sunt slujitor al Domnului şi casa asta e a mea.

— De acord – spuse Leibbrandt, trecând în spatele unchiului său, în timp ce poliţiştii, încremeniţi, nu ştiau ce să facă.

— Sunt gata să discut, adăugă Leibbrandt.

— Foarte bine – răspunse căpitanul de poliţie.

— Dar mai întâi lasă revolverul, Robey.

— Şi voi să staţi cu puştile în mâini?… – făcu Leibbrandt.

— Lăsaţi-l mai. bine pe unchiul meu să stea între noi şi vă garantez că nu se va trage niciun foc.

Şi, pentru a arăta că, într-adevăr „nu se temea de poliţie, îşi puse revolverul în buzunarul de la spate.

— Ascultă, Robey – urmă căpitanul.

— Ştii pentru ce am venit aici. Am datoria să te arestez. Dacă ne urmezi fără mofturi, n-o să păţeşti nimic decât c-o să fii internat până la sfârşitul războiului. Ţi-o promit.

— Ce! – făcu Leibbrandt.

— Crezi *ta* sunt chiar aşa de nebun ca să mă predau? Duceţi-vă înapoi la colonelul vostru şi spuneţi-i din partea mea că poliţia n-o să mă prindă viu niciodată. Gata! Acum spălaţi puţina până nu mă apucă iarăşi turbarea!

Căpitanul făcu un gest de neputinţă:

— Ai făcut parte din poliţie, Robey, şi ştii foarte bine că nu pot să fac aşa ceva… Nu pot, totuşi, să mă întorc şi să-i spun pur şişimplu colonelului că nu vrei să vii!: 1 / y… v.

— Bine, lasă că aranjez eu asta – spuse Leibbrandt.

— Dă-mi carnetul dumitale şi un creion; am să-i scriu colonelului că nu ai nicio vină. Cum îl cheamă?

— Verster – răspunse căpitanul de poliţie – Colonelul Verster.

Leibbrandt îl trase pe unchiul său mai aproape şi, sprijinindu-se de spatele pastorului, începu să scrie:

„Dragă colonele Verster, înţeleg foarte bine punctul dumneavoastră de vedere şi pe al fraţilor mei afrikaanderi pe care i-aţi trimis aici, astă seară, ca să mă aresteze. Mă văd însă obligat se va cer să mă acceptaţi ca reprezentantul autentic al tinerei Africi de Sud. În această calitate, în faţa poporului meu şi în faţa lui Dumnezeu, sunt obligat să refuz de a mă preda. Este posibil ca într-o zi cadavrul meu să cadă în mâinile guvernului, dar, ca luptător pentru libertate, nu mă veţi avea niciodată viu”.

— Poftim, spuse Leibbrandt, întinzând căpitanului de poliţie foaia.

Deşi căpitanul avea sentimentul că făcuse tot ceea ce îi stătuse – în putere, colonelul nu-şi putu stăpâni furia, îi spuse căpitanului să se considere suspendat din funcţie şi chemă de îndată întăriri în zonă pentru a organiza o urmărire cum nu se mai văzuse. Dar führerul sud-african era îndeajuns de viclean pentru a-şi da seama că scăpase ca prin urechile acului; fără să stea pe gânduri, se afundă în hăţişurile din regiunea Brits. Petrecu toată noaptea dârdâind, culcat într-un şanţ şi privind cum trec maşinile poliţiei.

— A doua zi-dimineaţă se dezlănţui furtuna. Scrisoarea trimisă de Leibbrandt colonelului Verster fu publicată în toate. ziarele din ţară. Furia poporului sud-african şi a lui Smuts nu mai avu margini. Nefericitul căpitan de poliţie fu concediat şi, în seara aceleiaşi zile, Smuts luă hotărârea: dacă poliţia nu voia să acţioneze, va acţiona el însuşi. Ajutat de consilierul său cel mai

apropiat, touis Esscler primul ministru întocmi un plan de luptă. Două zile mm târziu, Jintr-o fermă izolată din apropierea domiciliului personal al lui Smuts, la „Irene”, Esselen

Se întâlnea cu unul dintre cei mai ciudaţi oameni din Africa de Sud. El se numea Jan Taillard. Fiu al unui învăţător afrikaander, după ce petrecuse şaisprezece ani în poliţia sud-africană, ajungând până la gradul de căpitan, Taillard îşi dăduse demisia.

Taillard îşi explicase „demisia” prin ostilitatea tot mai mare pe care, ca bun afrikaander, o nutrea faţă de politica guvernului Smuts. Totuşi, la opt zile după aceea, avusese o întrevedere secretă cu Louis Esselen, mâna dreaptă a lui Smuts. Adevărul era că, de multă vreme, primul ministru considera necesar ca forţele de poliţie să fie dublate de un serviciu de securitate absolut clandestin. Taillard acceptă să lucreze ca agent secret şrde aceea, după scandalul de la Brits, privirile lui Smuts şi Esselen se îndreptară în chipul cel mai firesc spre el.

— Trebuie să punem mâna pe Leibbrandt, sau, mai degrabă, dumneata să pui mâna pe el – îi spuse Esselen lui Taillard.

— Se pare, într-adevăr, că pe căi oficiale nu putem ajunge la niciun rezultat. Mii de poliţişti se află în căutarea lui, dar ştii ce s-a întâmplat.

Jucându-şi rolul de poliţist renegat, Taillard reuşise să se infiltreze într-o grupare ultranaţionalistă, mişcarea „Stormjaer”. Fără întârziere, servându-se de camarazii lui fără ca aceştia să-şi dea seama, începu să tatoneze terenul, pentru a afla unde se refugiase Leibbrandt după ce reuşise să scape de la Brits. Curând, toate informaţiile obţinute concordară; urmele duceau la ferma unei nemţoaice, d-na Alan Heinrich Eggert, cunoscută de mult ca o adeptă devotată a lui Adolf Hitler.

Ajutat de reputaţia sa de extremist, Taillard o vizită

pe d-na Eggert şi lăsă să se înţeleagă că ar dori să intre în contact cu Leibbrandt. După mai multe întrevederi, ea sfârşi prin a-i mărturisi că, după descinderea poliţiei de la Brits, Leibbrandt se refugiase într-adevăr la ferma ei. În timpul zilei se ascundea în munţi şi nu se întorcea la fermă decât după căderea nopţii. Dar după un timp, Leibbrandt plecase, mai întâi la Pretoria, unde fusese găzduit de o familie germană. De acolo fusese dus pe ascuns la o nemţoaică văduvă, în suburbia de nord a Johannesburgului. Încă de la început, Taillard adusese vorba, pe departe, despre o alianţă posibilă între „Rebelii naţional-socialişti" şi o fracţiune influentă din „Ossewa Brand wag" oare dezaproba politica lui Van Rensburg. Era o acţiune lentă de subminare, dar Leibbrandt, după ce se întâlni de câteva ori cu interpuşi, muşcă din momeală; după câteva zile, Taillard se întâlnea cu unul dintre locotenenţii săi la ferma d-nei Eggert. Omul spuse că îi va comunica lui Leibbrandt dorinţa de a se întâlni personal cu el şi, după opt zile, nemţoaica era în măsură să-l anunţe pe Taillard:

— Robey acceptă să se întâlnească cu dumneavoastră.

— În acest caz, vă rog să luaţi măsurile necesare – răspunse bătrânul vulpoi de Taillard.

— Ori mă duceţi la el, ori vine el aici; dar să nu-mi spuneţi nimic dinainte; nu se ştie niciodată, s-ar putea comite vreo indiscreţie.

Venise sfârşitul lunii noiembrie şi Smuts şi Esselen începură să se arate nerăbdători. Dar Taillard îl avertiză pe Esselen că, dacă încearcă să precipite lucrurile, totul va fi pierdut. Reuşise să-i câştige încrederea lui Leibbrandt, propunerile lui începeau să trezească ecou, iar Leibbrandt avea să sfârşească prin a se lăsa atras într-o capcană 5 era numai o chestiune de timp. Taillard ştia că Leibbrandt se găsea la Johannesburg, dar nu

cunoştea încă locul exact al refugiului său şi, atâta timp dt nu avea să-l cunoască, nu era nimic de făcut, îi spuse lui Esselen.

Între timp, în ciuda izolării sale forţate, Leibbrandt nu stătea inactiv; în ziua de 2 decembrie, în cutiile de scrisori sau sub uşile tuturor caselor din Transvaal şi din statul liber Orange fură strecurate manifeste semnate cu numele lui. Ele erau adresate „camarazilor mei din poliţia sud-africană" şi în ele era scris, pe un ton plângăcios: „de luni de zile mă fugăresc ca pe o fiară". El se deda, de asemenea, la un atac violent împotriva Organizaţiei „Ossewa Brandwag" şi împotriva lui Van Rehsburg, pe care îl provoca, cu răceală, la duel. În încheiere îi anunţa cu amabilitate pe poliţişti că-i va secera fără milă, „aşa cum retează secera orzul".

După opt zile exista dovada şi mai palpabilă că Leibbrandt îşi executa în continuare planurile iniţiale. În ziua de 14 decembrie săreau în aer linii de cale ferată şi macazuri în gara de triaj de la Denneboom, în apropiere de Pretoria, iar patruzeci şi opt de ore mai târziu erau găsite, nu departe de gară, cadavrele lui Karel Theron, primul locotenent al hti Leibbrandt, şi al altui om din banda* ambii ucişi de explozie. Între timp, Taillard îşi continuase liniştit negocierile în vederea unei întâlniri cu Leibbrandt.

La 10 decembrie, cu puţin înainte de miezul nopţii, cineva bătu la geamul camerei lui Taillard, care se înapoiase la ferma lui din apropiere de Pretoria. Fereastra era deschisă; Taillard se dădu jos din pat, în timp ce raza de lumină a unei lanterne mătura încăperea.

— Mai e cineva în casă? – întrebă o voce.

— Nu, răspunse Taillard, care desluşi silueta unui om înarmat cu un revolver care se postase lângă fereastră.

Puţin mai îndărăt o recunoscu pe d-na Eggert,

nemţoaica ce-i servise ca intermediară.

Se duse la uşa din faţă, unde îi găsi pe Leibbrandt şi pe femeie, apăraţi de patru oameni înarmaţi; alţi patru erau în grădină. Leibbrandt îi strânse cordial mâna lui Taillard şi, timp de o oră, făcură planuri de viitor. Boxerul îi mărturisi lui Taillard că „se înapoiase în ţară pentru a face puţină ordine”. El preciză că nu era câtuşi de puţin dispus să se lase dat deoparte de „Ossewa Brandwag” şi de şeful acesteia, Van Rensburg.

— Sunt pe cale să pun pe picioare o campanie de sabotaj pe scară mareurmă el.

— La 20 ianuarie vor avea loc sabotaje pe tot teritoriul ţării. Dacă totul are să se petreacă aşa cum s-a prevăzut, vom ajunge să dezmembrăm toate căile de comunicaţie ale Africii de Sud şi să aruncăm ţara în haos. Într-o asemenea situaţie, un om tare, susţinut de partizani bine antrenaţi, are o şansă foarte mare de a pune mâna pe putere.

Leibbrandt îi spuse că prietenii pe care-i avea în rândurile poliţiei îl informau zi de zi asupra cercetărilor întreprinse împotriva lui şi adăugă:

— Eşti un fost ofiţer de poliţie, dar eşti şi un bun afrikaander şi, cu siguranţă, poliţia te va urma. Când va veni ziua, mi-ar face. plăcere să lucrez mână în mină cu dumneata.

Taillard răspunse că, deşi era în totul de acord cu Leibbrandt, considera că nu poate să-şi asume riscul de a se încadra în mod deschis în r-îndul „Rebelilor naţional-socialişti”. El adăugă însă că dispunea de „relaţii suspuse la Pretoria”, oameni foarte doritori de a se întâlni cu Leibbrandt, şi făgădui să-l ţină la curent. Leibbrandt dorea în mod special să afle ce ştia exact guvernul sud-african despre sosirea sa în ţară; Taillard îi promise că va încerca să se informeze. Nu se hotărî nimic precis, dar, revenind la atac, Taillard îi mărturisi că se afla în

legătură permanentă cu „un ştab” care aproba în taină ţelurile lui Leibbrandt şi ţinea să aibă o întrevedere cu el. Leibbrandt răspunse că se va gândi. Apoi, făcând salutul hitlerist, îl părăsi pe Taillard. După trei zile, d-na Eggert îi spuse lui Taillard că Leibbrandt. era de acord să se întâlnească cu „ştabul” şi că le lăsa lor, ei şi lui Taillard, grija de a lua măsurile necesare.

A doua zi, Taillard îl anunţă discret pe Esselen şi, câteva ore mai târziu, după ce traversase veldul, se prezentă la ferma fiului lui Esselen. Acolo îl găsi pe colonelul Baston, şeful poliţiei sud-africane, şi pe colonelul Coetzee, directorul poliţiei judiciare pe întreaga ţară. Amândoi erau îmbrăcaţi în civil. Rămaseră stupefiaţi când îl recunoscură pe Taillard, a cărui demisie o acceptaseră fără să-i cerceteze cauzele. Esselen le explică mai pe ocolite care era funcţia reală a lui Taillard şi cei doi poliţişti se grăbiră să participe la elaborarea unui plan de acţiune.

A doua zi, Taillard se duse la d-na Eggert şi-o anunţă că prietenul său sus-pus era gata să se întâlnească cu Leibbrandt în ajun de Crăciun: în zilele de sărbătoare, supravegherea era mai slabă, astfel că aveau să fie mai în siguranţă. Taillard propuse ca Leibbrandt să vină la ferma d-nei Eggert, unde întâlnirea ar putea avea loc în dolină linişte. Se oferi chiar să-l ia pe Leibbrandt, fâhpreună cu gazda, în propria sa maşină.

Propunerea fu transmisă lui Leibbrandt, care-şi dădu consimtă Mntul. Îndată după aceea, Taillard avu o nouă întrevedere secretă cu cei doi şefi ai poliţiei. Se stabili ca, în ziua Z, un observator de poliţie să fie postat într-un garaj de pe Calea Louis-Botha, la Johannesburg, având misiunea de a semnala trecerea maşinii lui Taillard în drum spre Pretoria. Pentru ca Leibbrandt să se simtă în deplină siguranţă, Taillard avea să-şi pună numere de circulaţie false. Dacă totul mergea bine,

Taillard urma să atârne la maşină baloane şi serpentine într-un anumit fel, dinainte stabilit; observatorul poliţiei va şti atunci că s-a dat semnalul de intrare în acţiune şi, urcându-se într-o iiiaşină, avea să-l depăşească pe Taillard şi să gonească înainte pentru a anunţa să se organizeze un baraj. O primă încercare de a opri maşina lui Taillard va fi făcută în dreptul unui pod, aproximativ la jumătatea drumului dintre Johannesburg şi Pretoria. Dacă aceasta eşua, Taillard şi Leibbrandt aveau să fie opriţi la un al doilea pod, la ieşirea din Pretoria.

În dimineaţa zilei de 24 decembrie, Taillard se duse, conform înţelegerii, la ferma d-nei Eggert pentru a o lua; profitând de această oprire, îşi schimbă numerele de circulaţie. Plecară apoi la Pretoria, de unde soţia unuia dintre locotenenţii lui Leibbrandt telefonă la Johannesburg pentru a anunţa că maşina era pe tfrum. Întâlnirea era fixată într-un hotel de pe Market Street, unde d-na Eggert şi Taillard se amestecară cu un grup format mai cu seamă din germani, care începuseră deja să sărbătorească Crăciunul. După câtăva vreme, grupul; foarte vesel altminteri, hotărî să se ducă la casa în care se ascundea Leibbrandt. Acolo găsiră alţi germani şi puţini afrikaanderi, care îl aşteptau cu nerăbdare pe führer. După douăzeci de minute, Leibbrandt, îmbrăcat înţirp uniformă inspirată de cea a lui Hitler, îşi făcea intr Ştea cu pas marţial, adresând celor de faţă salutul hitlèrist. Toţi, inclusiv Taillard, îi răspunseră în acelaşi fel. Toată lumea părea terorizată de boxer; de altfel, un german îi mărturisi lui Taillard că Leibbrandt avea obiceiul să se năpustească cu pumnii asupra tuturor celor care aveau păreri diferite de ale lui.

Leibbrandt sporovăi amical, cu Taillard şi-i mărturisi că tocmai terminase în dimineaţa aceea cel de-al doilea pamflet al său. Apoi începu să-l citească cu voce tare, pentru edificarea onoratei adunări. fh aceeaşi clipă, d-na

Eggert se apropie de Taillard şi-i şopti ureche ca

Leibbrandt se răzgândise: nu avea să mai vină ou ei. În primul moment, Taillard nu ştiu ce să facă. Se hotărî însă imediat; sări în picioare şi, executând salutul fascist, se strădui să-i explice lui Leibbrandt cât de decepţionat va fi „ştabul”.

— De altfel, puţină odihnă nu are ce să-ţi stjrice, adăugă el.

Apoi, mizând pe vanitatea micului führer, aruncă în joc cartea cea mare:

— După părerea mea, nu ai de ce să te temi de poliţie în Ajunul Crăciunului – spuse el.

— Sunt convins că vom putea călători absolut nestingheriţi.

— Cine zice că mi-e frică? – urlă Leibbrandt, cu pieptul bombat şi măturând încăperea cu o privire ameninţătoare.

— Puţin îmi pasă de imbecilii ăştia de curcani. Bineînţeles, că te însoţesc – îl asigură el pe Taillard.

— Nici prin cap nu mi-a trecut să fac altfel.

Douăzeci de minute mai târziu, Leibbrandt anunţă că e gata şi ieşi însoţit de Taillard şi de d-na Eggert. Primul locotenent al lui Leibbrandt, împreună cu soţia, demară înainte, cu maşina lor, iar Taillard deschise portiera maşinii sale. Avu loc o scurtă discuţie, căci Leibbrandt voia să se aşeze în spate, pentru cazul în care ar fi fost urmăriţi, dar Taillard îl linişti. Îi demonstră că s-ar face mult mai puţin remarcat dacă s-ar aşeza pe bancheta din faţă a marii maşini americane, între d-na Eggert şi el. Taillard ţinea, înainte de toate, să-l plaseze pe Leibbrandt într-o poziţie în care să-i fie greu să-şi scoată revolverul din buzunar. În cele din urmă, fostul boxer de categorie grea se lăsă împins pe bancheta din faţă. Înainte de a porni, Taillard scoase din portbagaj un braţ de baloane şi serpentine, spuse râzând că Crăciunul

trebuie sărbătorit aşa cum se cuvine („la urma urmei, era primul Crăciun pe care Leibbrandt îl petrecea, după mulţi ani, în ţara lui!”) şi se apucă să împodobească maşina din belşug, aşa cum convenise cu poliţia.

Trecând prin faţa garajului de pe Calea Louis-Botha, Taillard văzu că observatorul poliţiei era la postul său… Trecuseră zece ore de tind aştepta. Puţin după aceea, Taillard reperă maşina poliţiei în oglinda retrovizor.

Dar omul se ţinea prea aproape de ei, ceea ce trezi bănuielile lui Leibbrandt.

— Maşina asta ne urmăreşte – spuse el. – încetineşte.

Taillard se execută şi, cu mâna, făcu semn şoferului celeilalte maşini să-l depăşească; acesta se conformă deîndată şi ţâşni înainte pentru a anunţa pe poliţiştii care aşteptau la baraj. Dar, din cauza circulaţiei intense din ajun de Crăciun, maşina poliţiei nu putea să înainteze prea repede. Taillard văzu că rămăsese blocată nu departe, în faţă, şi încetini şi mai mult.

Nervii îi erau încordaţi la maximum şi nu mai răspundea decât prin mormăieli la trăncăneala lui Leibbrandt. Maşina poliţiei continua să se afle la o oarecare distanţă înaintea lui; era clar că poliţistul nu va reuşi să ajungă la primul baraj la timp pentru a-i vesti pe poliţişti, astfel încât aceştia să închidă drumul. Apropiindu-se de primul pod, observă o mare concentrare de oameni în civil şi de maşini rânduite de-a lungul şoselei; acceleră în speranţa că Leibbrandt nu va remarca nimic anormal. Dar Leibbrandt observase harababura:

— Ce se petrece, Taillard? E ceva suspect aici.

Taillard se mulţumi să accelereze pentru a trece d/ şirul de maşini, mormăind o explicaţie vagă.

— Trebuie să fi fost un accident. De Crăciun sunt întotdeauna o grămadă de beţivi pe drumuri.

— Ai o mutră! – spuse Leibbrandt, izbucnind în râs.

— E Crăciun, băiete. Trebuie să fii – vesel, ce dracu'!

— Nu mă simt chiar aşa de bine, Robey. Te-ar deranja să treci la volan?

— Oh! Nici vorbă! Nu mi-a plăcut niciodată să conduc maşinile altora. Condu tu mai departe.

Taillard încetinise din nou pentru a îngădui maşinii poliţiei, care acum nu se mai vedea, să-i anunţe, de astă dată la timp, pe oamenii de la al doilea baraj. Dar, cu cât se apropiau de Pretoria, cu atât devenea mai nervos. Ieşind, cu viteză redusă, dintr-un viraj exact înainte de podul de la Wierda, la zece kilometri depărtare de Pretoria, lui Taillard îi căzură ochii pe ceva ce i se păru a fi un camion militar culcat pe o parte şi închizând drumul pe jumătate. Răsuci volanul pentru a-l ocoli şi văzu, la cincizeci de metri mai încolo, o maşină neagră oprită de-a curmezişul drumului, blocându-l cu totul.

— Atenţie! – urlă Leibbrandt.

— Un accident. Opreşte, pentru Dumnezeu, opreşte, băiatule!

Dar Taillard era deja cu piciorul pe pedală frânei, apăsând din răsputcii. Cauciucurile scrâşniră şi automobilul se imobiliză la câţiva metri de maşina neagră. Încă înainte de a se opri, câţiva oameni înarmaţi săriră pe scări şi deschiseră portierele din mers. Unul dintre ei îl înşfacă pe Taillard şi-l smulse de la volan… Pe partea cealaltă, un alt poliţist o trase din maşină pe d-na Eggert şi-o trimise jos fără să-i lase timp să-şi dea seama ce i se întâmplă. În aceeaşi clipă, doi vlăjgani, dintre care unul fusese mijlocaş la rugbi, deschiseră cele două portiere din spate şi îl imobilizară pe Leibbrandt, apucându-l de gât. Leibbrandt se zbătu cu furie pentru a încerca să-şi scoată revolverul, dar volanul îl jenaşi, în ciuda urletelor şi înjurăturilor sale, se văzu într-o clipită cu cătuşe la mini.

Între timp, Taillard, al cărui rol poliţiştii nu-l cunoşteau, se prefăcuse că se apără, dar o lovitură violentă cu minerul unui revolver îl trimise deîndată în lumea viselor. Leibbrandt, d-na Eggert şi Taillard, împreună cu o escortă de oameni înarmaţi până în dinţi, fură îndesaţi într-o dubă, care porni în goană spre închisoarea din Pretoria, Cea mai mare parte a drumului, Leibbrandt se zbătu şi răcni. El le descrise pe larg poliţiştilor ce avea să le facă după ce Germania va câştiga războiul, iar el va deveni führerul Africii de Sud. Dar, puţin câte puţin, ajunse să-şi dea seama că situaţia lui era desperată şi le spuse poliţiştilor cu lacrimi în ochi:

— Ce va spune führerul când va afla că m-am lăsat arestat fără să trag măcar un singur foc?

A doua zi, bietul Taillard, a cărui rană la cap fusese prinsă cu şase agrale, fu condamnat la şapte zile de închisoare pentru port ilegal de armă şi folosirea de numere de circulaţie false.

Mult timp după aceea, înşelaţi de condamnare şi de rana, ultranaţionaliştii nu avură habar de ŞSul pe care Taillard îl jucase în capturarea lui Leâbmandt, Dar, până la urmă, începu să transpire câte ceva, şi aceasta însemnă sfârşitul carierei sale de agent secret. Totuşi – Smuts şi Esselen nu uitară serviciile pe care Taillard le adusese Africii de Sud şi, atunci când reintră în rându –,rile poliţiei, fu numit şef de stat-major al directoruluipoliţiei din Johannesburg.

— De îndată ce Leibbrandt fu închis, poliţia făcu o descindere la casa din Johannesburg în care acesta stătuse ascuns; percheziţia dădu la iveală material de sabotaj şi instrucţiuni, ilustrate cu schiţe pentru fabricarea bombelor. Sub patul lui Leibbrandt se găsi, de asemenea, o cutie de metal care nu era altceva decât o mină improvizată. După interogatoriul şefului rebelilor nazişti, întreaga bandă se găsi curând după gratii, dar

întocmirea actului de acuzare a lui Leibbrandt şi a complicilor săi ceru foarte mult timp.

Legile sud-africane, aduse de olandezi, derivau din dreptul roman; afacerea fu deci încredinţată unui judecător de instrucţie şi ancheta dură şase luni, în timpul cărora fură audiaţi două sute de martori. Abia la un an după arestare, la 16 noiembrie 1942, Leibbrandt şi ceilalţi inculpaţi compărură în faţa Tribunalului extraordinar, la Palatul de justiţie din Pretoria.

Leibbrandt fu judecat de trei magistraţi de la înalta Curte şi, după un proces care avea să dureze patru luni, fu găsit vinovat de înaltă trădare şi condamnat la moarte. Făcu apel, dar la 19 decembrie 1943 Curtea de apel anunţa respingerea cererii sale. După patru zile, la aproape doi ani de la arestarea sa melodramatică pe şoseaua dintre Johannesburg şi Pretoria, pedeapsa îi fu, totuşi, comutată de guvernatorul general în închisoare pe viaţă.

Leibbrandt execută prima parte a pedepsei la închisoarea din Pretoria (în cea mai mare parte a timpului la carceră, ceea ce-l făcu să-şi piardă vocea). Apoi fu transferat într-o închisoare nouă, în afara capitalei şi făcu „greva foamei pentru a protesta împotriva acestei transferări. Când sfârşi greva, era la capătul puterilor, dar reuşise să obţină ceea ce dorea: fu readus la Pretoria, de astă dată la spitalul închisorii.

În mod normal, Leibbrandt ar fi rămas după gratii, dar la începutul primăverii anului 1948 avură loc primele alegeri legislative de după război în Africa de Sud; guvernul Smuts fu învins şi administraţia trecu în mâinile partidului naţionalist, condus de doctorul Daniel Malan. În cursul campaniei electorale, care fusese excepţional de înverşunată, conducătorii naţionalişti, şi în special dl. Strydom, care avea să devină prim-ministru, făcură jurământ că Leibbrandt va fi eliberat dacă naţionaliştii

vor ieşi învingători în alegeri. La cincisprezece zile după vot, noul guvern îşi onora făgăduiala făcuta fanaticilor. Într-unul din primele decrete promulgate de noua echipă, ministrul justiţiei, M.C.R. Swart, un alt extremist din Transvaal, anunţa că Leibbrandt şi alţi patru deţinuţi politici condamnaţi în timpul războiului aveau să fie puşi în libertate.

Vestea anulării sentinţei date de înalta Curte fu întâmpinată cu un val de proteste, care se răspândi în toată ţara, de la un ocean la altul. Pretutindeni, de la Rand şi până la Capetown, avură loc mitinguri cu participarea a mii de persoane, dar noul guvern nu se lăsă impresionat.

Leibbrandt fu, aşadar, eliberat şi se instala într-o fermă la Honeydew, nu departe de Johannesburg. Puţin mai târziu se căsători şi primul său fiu fu botezat… Adolf.

Din când în când colabora la diverse publicaţii afrikaander dintre cele mai extremiste, care se bucurau acum de sprijinul guvernului. Devenise însă ursuz, era decepţionat. Puţin câte puţin, fervoarea sa politică, ca şi a multor altora de teapa lui, luă un curs exclusiv anticomunist. Cu toate acestea, el nu-şi uită nicio clipă trecutul de nazist. În 1953, scriind unor prieteni din R.F.G., îşi manifesta bucuria de a afla că în patria-mamă. mai existau oameni care se interesau de cei ce „slujiseră şi rămăseseră credincioşi idealului lor”.

Şi, după formulele ele politeţe obişnuite, îşi încheia scrisoarea cu cuvintele: *Heil Hitler*!

Spionii care picau din cer

La cinci zile după prăbuşirea Franţei, în iunie 1940, Lahousen fu convocat de Canaris şi primi ordin să se pregătească pentru „război în Anglia”, Hitler continua să fie sceptic în privinţa şanselor de reuşită a unei invazii în Insulele britanice; cât despre înaltul Comandament german, luat cu totul pe nepregătite de repeziciunea

victoriei asupra Franţei, el nu făcea decât să cântărească posibilităţile de succes ale unei aventuri dincolo de Canalul Mânecii. Dar, oricare ar fi fost reticenţele lui Hitler şi ale statului său major, Canaris, în ceea ce-l privea, se hotărâse. El înţelesese că, cu sau fără invazie, principalul teatru de operaţii al Abwehrului deveneau, şi aveau să fie pentru o lungă perioadă, Insulele britanice. Aşadar, la 22 iunie, colonelul Lahousen şi omologul său însărcinat cu spionajul, Piekenbrock, se întâlneau în „vizuina vulpii", nume sub care era cunoscut de iniţiaţi biroul desuet al lui Canaris de pe Tirpitzufer.

— Acum două zile – comunică micul amiral celor doi şefi de secţie –, führerul a trecut în revistă, împreună cu Râeder, posibilităţile de invadare a Angliei. Dar Hitler nu este foarte, foarte hotărât să se lanseze în această acţiune.

Hitler îi spusese lui Raeder că este pe deplin conştient de dificultăţile excepţionale pe care le-ar prezenta o asemenea operaţie, dar nu voise să ia vreo hotărâre. Nu era, deci, nimic de f Scuti *

— Dar pentru noi, cei de la Abwehr, asta nu schimbă lucrurile. Fie că invazia va avea loc până în cele din urmă, fie că nu, noi avem datoria de a strecura în Anglia, în lunile care urmează, cât mai mulţi spioni şi sabotori cu putinţă.

În aceeaşi zi, Lahousen nota în jurnalul său că primise ordin de a trece. Anglia la „prioritatea nr. 1" şi de a pune imediat pe picioare operaţii în acest sector. Zece zile mai târziu, înaltul Comandament german difuza prima sa directivă privind organizarea invadării Marii Britanii, care era prezentată oficial ca „un eveniment posibil".

Cu toate acestea, abia la jumătatea lunii iulie Hitler dădu directiva de război nr. 16, privind această operaţie, care primi numele codificat „Seeloewe" („Leul de mare").

„Führerul a hotărât – glăsuia directiva → că, în cazul când vor fi întrunite anumite condiţii, între care cea mai importantă va fi cucerirea supremaţiei aeriene, va putea avea loc o debarcare în Anglia”.

Între timp, Canaris şi colaboratorii săi depăşiseră înaltul Comandament german în pregătirea acţiunilor de spionaj şi de sabotaj premergătoare invaziei. Totuşi, anumite operaţii pe care le-au organizat în vremea aceea prezentau toate simptomele unei improvizaţii pripite şi aveau să se sfârşească printr-un dezastru.

La 19 iulie 1940, Canaris îi spuse lui Lahousen că, începând din ziua aceea, toate operaţiile prevăzute a avea 3,00 în Anglia trebuiau pregătite „de extremă urgenţă. Şi Lahousen notă în jurnalul său că, în plus, Canaris dăduse ordin ca toate acţiunile de spionaj şi de sabotaj – în mod obişnuit complet izolate între ele, pentru evidente motive de securitate – să fie de astă dată coordonate şi integrate cât mai strâns cu putinţă. Lahousen fu, aşadar, chemat să intervină, direct nu numai în pregătirea misiunilor de sabotaj, dar şi în a celor de spionaj.

Datorită acestei noi politici de cooperare. Lahousen descoperi numaidecât că secţia de „spionaj” dispunea de doi paraşutişti al căror antrenament în vederea unei lansări în sudul Angliei era deja foarte avansat. S-a hotărî!? ca cei doi oameni să lucreze şi ca sabotori şi ca spioni şi în acest sens se dădură instrucţiuni biroului din Hamburg al Abwehrului, sub supravegherea căruia cei doi îşi desfăşurau antrenamentul…

Cu câteva luni în urmă, în cursul pregătirilor, întrucâtva febrile, în vederea invadării Danemarcei, în aprilie 1940, un ofiţer superior al Abwehrului fusese pus în legătură, prin intermediul unui spion german care lucrase mult timp la nord de frontiera daneză, cu doi tineri. Partizani fanatici ai lui Hitler, cei doi, deşi aveau

naţionalitatea daneză, erau de origine germană. Erau originari din sate din apropiere de Haderslev, în Iutlanda de Sud, care, în vremea când se născuseră ei, înainte de 1918, făcea parte din provincia germană Schleswigul de Nord. Amândoi lucraseră câtva timp la Hamburg şi-şi manifestaseră dorinţa de a se angaja în armata germană; chestiunea fiind însă foarte delicată, fură „pasaţi" Abwehrului.

Unul dintre cei doi danezi declarase că se numeşte Hans Schmidt. Slab, de statură mijlocie, avea aproximativ douăzeci şi şase de ani atunci când se prezentase pentru prima oară la sediul Abwehrului. Cu ochii săi cenuşii ca oţelul, cu nasul puternic şi trăsăturile bine conturate, era întruchiparea tipului nordic, aşa cum îl concepea Hitler. Tovarăşul său, Jorgen Björnson, era mai înalt decât Schmidt şi mai tânăr cu vreo doi, ani. Avea ochii albaştri ai scandinavilor, dar trăsăturile îi erau mărunte şi neregulate, ca şi când ar fi avut sânge celtic printre strămoşi. Şi, contrar lui Schmidt, care arbora o indiferenţă foarte prusacă, era reprezentantul acelei categorii de danezi pe care-i întâlneşti atât de des la Copenhaga, plini de exuberanţă, întotdeauna gata să se amestece în mulţime. Schmidt era mecanic, iar Björnson electrician, calităţi excelente pentru a deveni elevi ai şcolii de sabotaj. Amândoi vorbeau germana şi o engleză corectă, deşi marcată de un accent scandinav pronunţat.

După ce sosiră la Hamburg, fură puşi câtva timp sub observaţie, apoi fură întrebaţi discret dacă ar fi dispuşi să lupte pentru Germania pe teritoriul Angliei. Ca buni nazişti acceptară deîndată, dar le trebui câtăva vreme ca să înţeleagă că erau sortiţi să traverseze Canalul Mânecii nu ca soldaţi ai armatei regulate hitleriste, ci ca spioni.

La începutul lunii iunie, după ce trecură prin fazele preliminare ale încorporării, cei doi tineri danezi fură duşi la sucursala din Hamburg a unei companii maritime

– cel puţin aşa se pretindea –, unde fură prezentaţi directorului general, doctorul Randzau, care era în realitate maior în Abwehr. Randzau îi chestionă îndelung, vrând să ştie cărui fapt i se datora această râvnă de a îndeplini o misiune atât de periculoasă în Anglia şi îi avertiză în mod deschis asupra urmărilor posibile ale actului lor.

— Dacă sunteţi prinşi de Serviciul secret englez, asta are să vă coste cu siguranţă viaţa, le spuse el.

Ei continuau însă să jure că sunt gata să-l slujească pe führer oriunde ar fi trimişi. Randzau le spuse atunci că, după un antrenament de mai multe săptămâni, vor fi paraşutaţi în sudul Angliei.

Cei doi danezi fură cazaţi într-un mic hotel din vecinătatea gării Dammtor şi a doua zi dimineaţa fură duşi cu maşina la una din cele mai secrete instalaţii din Germania: imensa centrală radio a Abwehrului, situată la câţiva kilometri de oraş. Le fu predat mai întâi alfabetul Morse; amândoi făcură progrese rapide. La sfârşitul cursului erau în stare să transmită cu viteză mare.

Apoi fură învăţaţi să folosească codurile, să cifreze şi să descifreze. Cheia cifrului lor personal era bazată pe primele patru versuri dintr-un cântec popular german. În acelaşi timp, ei făcură cunoştinţă cu mecanismul complicat al materialului radio al spionului-tip al Abwehrului – un aparat de emisie-recepţie închis într-o cutie plată, camuflată ca valiză. Postul de radio fusese conceput de unul dintre cei mai mari specialişti germani şi putea să emită şi să recepţioneze semnale spre sau din cea mai mare parte a ţărilor Europei. Avea o construcţie foarte solidă, căci nimeni nu putea să prevadă cât de grele erau încercările la care putea fi supus în cursul peregrinărilor unui agent. Era, de asemenea, foarte uşor de întreţinut şi reparat lui Schmidt şi Björnson li se arătă cum să facă reparaţiile care ar fi fost necesare.

După această pregătire intensă, cei doi oameni fură trimişi la o şcoală a Forţelor aeriene din apropiere de Hamburg, unde le fură predate caracteristicile diferitelor tipuri de avioane englezeşti; în scurt timp ştiau cu precizie ce trebuiau să caute pe aerodromurile Marii Britanii. Fură învăţaţi, de asemenea, în mod sumar să întocmească rapoarte meteorologice.

Tocmai în perioada aceea se hotărî la Berlin ca cei doi să fie afectaţi şi unor misiuni de sabotaj. În acest scop li se arătă cum să fabrice exploziv folosind produse curente care puteau fi procurate cu uşurinţă în drogheriile şi farmaciile engleze. Învăţară, de asemenea, să folosească aceşti explozivi, utilizând diferite modele de detonatoare camuflate sub formă de stilouri şi lămpi de buzunar de fabricaţie britanică, pe care urmau să le aibă tot timpul asupra lor.

În timp ce acest antrenament foarte complet se desfăşura într-un ritm infernal, alte preparative erau în curs la sediul Abwehrului din Hamburg. Buletine de identitate engleze şi cartele de alimente pentru străini, imprimate în atelierele specializate ale Abwehrului, fură perfect completate cu numele reale ale celor doi oameni – cel puţin aşa cum erau cunoscute de germani –, precum şi cu o mulţime de detalii, toate autentice. Documentele. fură apoi întărite cu ştampile identice cu cele care ar fi fost puse pe documente eliberate unor tineri refugiaţi danezi recent sosiţi în Anglia. În sfârşit, Lahousen le trimise de la Berlin câte 400 de lire sterline.

Lui Schmidt şi Bjômson nu le rămase decât să-şi înveţe „povestea” pe dinafară. Ea era simplă: erau doi tineri danezi care fugiseră din ţara lor natală după invazia germană pentru că erau căutaţi de Gestapo. Ca măsură de precauţie, biroul din Danemarca al Abwehrului incluse numele lor pe lista angajaţilor unei uzine din Copenhaga. Registrele fură falsificate astfel,

încât să apară că cei doi oameni fugiseră în aprilie, la scurt timp după ocupaţia germană. La rândul lor, amândoi ştiau exact ce trebuiau să spună şi să facă în cazul când ar fi fost arestaţi de serviciile de securitate britanice.

Faza pregătitoare se încheie la începutul lunii august. Invadarea Angliei nu mai era – după toate aparenţele – decât o chestiune de săptămâni, astfel încât şefii Abwehrului dădură plecării lui Schmidt îşi Bjômson prioritate absolută. Într-o bună dimineaţă din prima săptămână a lunii august, doctorul Randzau îi convocă din nou pe cei doi tineri la „societatea de armatori" pe care conducea.

— Mâine – îi anunţă el – vom pleca din Hamburg, cu maşina, la Bruxelles... Acolo veţi lua contact cu ofiţerii din Forţele aeriene care au fost desemnaţi să vă ducă în Anglia.

A doua zi dimineaţa la ora şase, Randzau şi danezii, într-un „Opel Kapitän" al Abwehrului, treceau marele pod de peste Elba şi se îndreptau în viteză spre vest, aproximativ în direcţia... Angliei. Către amiază zăriră siluetele zvelte ale clopotniţelor germane ale catedralei din Köln; în apropierea Rinului, maşina se opri pe marginea autostrăzii şi cei doi paraşutişti făcură prima lor transmisie de probă.

După ce-şi scoaseră din rucsacurile lor mari emiţătoarele-valiză, îl chemară pe fostul lor instructor de la centrul radio al Abwehrului. Nu întâmpinară nicio dificultate în stabilirea contactului şi, după ce schimbară câteva mesaje amicale, se urcară din nou în maşină. În aceeaşi seară, după o ultimă etapă străbătută fără oprire, sosiră la Bruxelles, unde Randzau îşi cază oamenii într-o casă mobilată ţinută de Abwehr, nu departe de vechea Gară de nord. Randzau însuşi descinse la celebrul hotel „Metropolă, care devenise de

mult unul din locurile de întâlnire favorite ale agenţilor serviciilor secrete germane. A doua zi, Schmidt şi Björnson fură duşi în împrejurimile Bruxelles-ului, unde se afla o bază a aviaţiei germane; acolo făcură cunoştinţă cu un ofiţer de aviaţie care efectuase numeroase zboruri secrete deasupra Angliei; el urma să-i ducă la destinaţie.

Tânărul pilot german îşi făcuse studiile la Oxford şi profitase de acest prilej pentru a străbate, cu „Mercedesul" său sport, tot sudul Angliei. De aceea i se lăsă latitudinea să aleagă punctul exact în care avea să-i lanseze pe spioni. Cu ajutorul unor hărţi întocmite eu mai mult de doi ani înainte, Cei trei oameni se cufundară într-un studiu comparativ al zonelor de aterizare posibile; esenţialul era ca ele să se afle cât mai aproape cu putinţă de aerodromurile aviaţiei militare engleze pe care aveau misiunea să le spioneze.

Căpitanul de aviaţie nu dorea să se apropie prea mult de regiunea londoneză din cauza pericolului pe care îl reprezentau aviaţia de vânătoare de noapte şi artileria antiaeriană. De asemenea, nu voia nici să-şi asume riscul de à avea vreun amestec în operaţiile de bombardare a Londrei, care începuseră să ia o mare amploare. Pe de altă parte, înţelegea foarte bine că cei doi oameni nu trebuiau lansaţi prea departe de extremitatea sud-estică a Angliei, zona unde aveau să culeagă informaţii în vederea operaţiei de debarcare „Leul de mare", pe care germanii aflaţi la Bruxelles o prevedeau pentru luna următoare.

În cele din urmă se deciseră pentru regiunea Salisbury; spionii primiră hărţi de stat-major, cu ajutorul cărora făcură un studiu amănunţit al zonei în care urma să fie paraşutaţi. La sfârşit, pilotul le spuse că totul avea să depindă de starea vremii şi de lună. Trebuiau să aleagă o noapte întunecoasă, în care cerul să fie acoperit de un strat gros de nori; pentru a putea opera cu succes,

era nevoie ca plafonul de nori să nu fie prea coborât, astfel încât să poată vedea clar locul lansării.

Cei doi tineri agenţi crezuseră că vor pleca în misiune în orele imediat următoare sosirii lor la Bruxelles; când înţeleseră că aveau să treacă poate zile şi săptămâni înainte ca avionul lor să-şi ia zborul, avură o reacţie foarte firească pentru oameni care făcuseră săptămâni de-a rândul un antrenament intensiv: irascibili, cu nervii în tensiune maximă, aşteptară încordaţi în locuinţa mobilată din Bruxelles, în timp ce Randzau făcea tot ce putea ca să-i liniştească. Dar condiţiile continuau să fie neprielnice; zi de zi, aviaţia refuza să ia în consideraţie operaţia de paraşutare.

Randzau recomandase în repetate rânduri celor doi agenţi să nu, spună nimănui în ce scop se aflau în capitala belgiană; cu toate acestea, la cinci zile după sosirea lor în oraş, cineva bătu la uşa camerei pe care ofiţerul Abwehrului o ocupa la „Metropol”. Cei doi danezi ştiau că acesta locuia acolo, dar li se interzisese categoric să vină să-l caute la hotel. Randzau se temea ca hotelul să nu fie frecventat de agenţi ai Serviciului secret englez, care ar fi putut foarte bine să-i cunoască identitatea.

De aceea, ofiţerul german se înfurie rău când, deschizând uşa, dădu cu ochii de Schmidt, după toate aparenţele foarte agitat şi cu respiraţia întretăiată. Randzau îl trase fără menajamente în cameră, înainte ca vreun om de serviciu să-l poată vedea. Abia se închise uşa, că Schmidt începu să strige cu vocea întretăiată:

— Björnson a început să facă pe nebunul! S-a îndrăgostit lulea de o tânără belgiană. O femeie de serviciu de unde stăm noi.

Schmidt îi povesti cum frumosul danez îi căzuse cu tronc micuţei servante şi inevitabilul se produsese.

— Oare a putut să-i dezvăluie ceva? – întrebă

neliniştit Randzau, de îndată ce Schmidt se calmă puţin.

— Nu sunt sigur – răspunse Schmidt.

— Nu cred să-i fi spus numele noastre adevărate, dar îl ştiţi cum e, tot timpul se laudă. Fata, bineînţeles, ştie că toţi locatarii casei sunt, într-un fel sau altul, în legătură cu germanii, iar el face tot timpul aluzii serioase la asta. Fata îşi dă seama că suntem băgaţi într-o afacere nu tocmai curată.

Randzau chibzui în mare grabă.

— Bine – spuse el după un timp –, am să mă ocup de treaba asta. Am să fac în aşa fel încât să-i despart. Dumneata întoarce-te la pensiune, dar nu sufla nicio vorbă şi, mai ales, nu-l lăsa pe Björnson să bănuiască că mi-ai povestit totul.

Îndată după plecarea lui Schmidt, Randzau îl chemă la telefon pe şeful serviciului de contraspionaj de la Bruxelles al Abwehrului şi fixă o întâlnire cu el. În seara aceea, Björnson şi fermecătoarea brunetă, care se plimbau, ţinându-se de mână, pe bulevardul Adolphe-Max ca o tânără pereche în luna de miere, fură urmăriţi de doi oameni. A doua zi după-amiază, Björnson trebuia să se întâlnească cu fata într-o cafenea din piaţa Brouckère; aşteptă o oră, dar fata nu se arătă. Nedumerit, se înapoie acasă pentru a vedea dacă nu cumva fusese reţinută. Dar nu o găsi nici acolo. „Belgiencele astea sunt toate la fel”, îi spuse Björnson colegului său, făcând pe cinicul.

Serviciul german de contraspionaj intrase în acţiune în seara precedentă, puţin după ce cei doi îndrăgostiţi se despărţiseră. Dându-se drept agenţi ai Gestapoului, germanii îi ridicaseră pe fată şi pe tatăl acesteia de la domiciliul lor. După o „prelucrare” în toată regula, tatălui i se explică lămurit că fata se băgase în treburi germane care n-o priveau. Fu avertizat că vor fi împuşcaţi amândoi dacă el sau ea vor sufla vreo vorbă despre

faptul că fuseseră arestaţi; apoi tatăl fu rugat cu blânfleţe să-şi ducă fata acasă şi s-o închidă în camera ei pentru următoarele cincisprezece zile.

Mai târziu, Lahousen avea să se amuze copios aflând că oamenii săi folosiseră masca Gestapoului, dar Canaris se mulţumise să facă, sec, următorul comentariu:

— Vezi, ţi-am spus întotdeauna: ori de câte ori amesteci femei în treburi de spionaj, dai de necazuri.

Vremea şi luna plină – deşi prielnice aventurilor amoroase – rămâneau nefavorabile misiunii. Abwehrul decise că Bruxelles-ul devenise un loc prea primejdios. Cei doi agenţi căpătară bilete de tren până la Paris şi ordin „să plece să se distreze câteva zile”.

— Dar, fiţi atenţi – fi avertiză Randzau.

— Aţi şi atras atenţia Gestapoului. Dacă au să pună mâna pe voi, cu mare greutate o să vă putem scăpa.

Cei doi tineri ţinură scama de acest avertisment. Când, opt zile mai târziu, Randzau veni la ei pentru a le spune să fie pregătiţi de plecare în orice clipă, află, după ce întreprinse o anchetă, că aranjaseră în aşa fel încât să nu mai nimerească în situaţii delicate, cel puţin nu în situaţii delicate de genul celor care ar fi putut să-l neliniştească pe el, în calitate de ofiţer al serviciului de informaţii.

Luna devenise mai prielnică. Într-o noapte întunecoasă din a doua jumătate a lunii august, un „Citroën” negru cu numere de circulaţie franceze se opri în faţa hotelului lor din Paris, pentru a-i duce, împreună cu Randzau, la un aeroport din apropiere de Chartres. Pătrunzând în hangarul slab luminat, fură întâmpinaţi de vechea lor cunoştinţă, pilotul, şi de un locotenent care îi servea ca radiotelegrafist şi observator. În fundul hangarului se afla un „Heinkel III” vopsit complet în negru, lipsit de orice semn de recunoaştere şi eliberat de întregul aparataj de bombardament, pentru a i se asigura

viteza maximă. Aparatul fu împins de oameni până pe pistă. Pilotul şi radiooperatorul se urcară în avion, iar cele două enorme rucsacuri fură urcate în carlingă. Schmidt şi Björnson se întoarseră către Randzau, care le strânse în grabă mâna şi le făcu ultimele recomandări:

— Nu uitaţi. Stabiliţi legătura cu mine mâine, dacă puteţi.

Uşa avionului se închise, motoarele începură să zbir –, nâie şi bombardierul transformat se apropie încet de capătul pistei. Această pistă betonată nu era marcată decât de nişte lămpi foarte discrete, dar pilotul era specialist în astfel de decolări şi, după trei minute, avionul se afla pe cerul Franţei. Căpitanul de aviaţie nu avea decât o singură preocupare: să nu piardă nicio clipă şi le mărturisi pasagerilor săi că trebuia să se întoarcă înapoi şi să ajungă deasupra Canalului Mânecii înainte de orele cinci dimineaţa. Altfel ar deveni o pradă uşoară pentru avioanele „Spitfire" ale aviaţiei militare engleze, care-şi începeau patrulările odată cu răsăritul soarelui.

Pilotul luă înălţime deasupra văii Loarei, apoi se îndreptă spre nord-vest. Îşi propunea – le spuse el spionilor – să ajungă deasupra mării în dreptul coastei Bretaniei, apoi să se apropie de Anglia dinspre sud-vest. În momentul când „Heinkel"-ul părăsea coasta Franţei, căpitanul desfăşură o hartă a sudului Angliei, pe care era încercuit oraşul Salisbury.

— Iată – spuse el, arătând cu degetul un grup de sate situate la sud-est de acest oraş episcopal.

— Aici am să vă lansez. Cunosc bine regiunea. E o vale acoperită cu păşuni şi păduri… nu veţi avea nicio greutate să vă puneţi la adăpost.

Ajuns în mijlocul Canalului Mânecii, pilotul se îndreptă spre nord. Puţin după aceea le arătă pasagerilor săi Start Point, care se contura slab în întuneric, la stânga. Deodată, avionul începu să coboare în picaj, se

redresă la vreo treizeci de metri deasupra mării şi pătrunse deasupra coastei în apropiere de Lyme Regis în zbor razant, pentru a evita reperajul radar. Apoi pilotul redresă aparatul, luă din nou, cât putu de repede, altitudine şi se îndreptă rapid în direcţia. oraşului Salisbury.

După; ce avionul se înălţă până la aproximativ 3.000 de metri, intră: din nou în picaj. Ghemuiţi în ceea ce fusese înainte magazia de bombe, cei doi tineri erau convinşi că pilotul nu mai ştia unde se află. Totuşi, la revenirea din picaj, acesta1 ridică un deget, făcândti Ale semnsa se pregătească. Aproape imediat, bombardierul* ieşi din nori, al căror plafon se afla la circa; 300. de metri. Avionul viră pe o aripă. Redresându-l, pilotul le transmise prin radio:

— Am ajuns! Drept spre sud* e Salisbury. Disting chiar săgeata catedralei. E momentul să săriţi, domnilor.

Radiotelegrafistul se apropie de ei şi, răsucindu-se, îi ajută să-şi pună sacii pe spate şi să-şi încheie curelele paraşutelor. Pilotul reduse gazele atât de mult, încât foarte curând spionii nu mai auziră decât un murmur şi, în timp ce aparatul vira spre sudul oraşului, radiotelegrafistul deschise uşa avionului

— Gata? – strigă el.

— Unu, doi, trei, patru, cinci…

Schmidt dispăru în întuneric.

— Ţi-a venit rândul, îi spuse lui Bjômson radiotelegrafistul.

După câteva secunde, al doilea danez îl urma pe cel dintâi.

— Au sărit, spuse radiotelegrafistul pilotului.

Imediat după aceea, bombardierul se ridică în plină viteză. Avionul negru luă repede înălţime, îndreptându-se direct spre sud. După un sfert de oră zbura peste Poole Harbour, apoi peste Canalul Mânecii. Nu era timp de

pierdut. Accelerând la maximum, căpitanul se năpusti spre coasta franceză şi spre baza sa de la Chartres.

După ce părăsise aeroportul de la Chartres, doctorul Randzau călătorise toată noaptea cu maximum de viteză, traversând nordul Franţei, Belgiei şi Germaniei. Când, în după-amiaza zilei următoare, pătrunse în biroul său de la Cartierul general din Hamburg al Abwehrului, i se înmână deîndată o telegramă. Era – semnată de pilotul „Heinkel”-ului negru.: „Operaţia dusă la bun sfârşit. Agenţii; paraşutaţi în regiunea Salisbury, aproximativ ora 3 GMT” – Primii paraşutişti germani fuseseră lansaţi în Anglia.

Randzau petrecu restul după-amiezii, apoi toată seara aşteptând, cu nervii încordaţi, un mesaj de la cei doi danezi. Toate staţiile de ascultare ale Abwehrului fuseseră mobilizate pentru a recepţiona mesajul dorit. Ore de-a rândul ele fură bombardate cu telefoane. Dar, de fiecare dată, Lahousen la Berlin şi Randzau la Hamburg primeau acelaşi răspuns: „Ne pare rău, dar n-am primit nimic”.

Foarte decepţionaţi, ofiţerii sfârşiră prin a se duce la culcare. Dar, după numai câteva ore de somn, Randzau fu deşteptat de soneria telefonului, care se afla la căpătiiu-l său.

— Am recepţionat un semnal de la nr. 3 150, domnule, spuse o voce anonimă.

Fiind pe jumătate adormit, lui Randzau îi trebui puţin timp pentru a înţelege; apoi se dumeri: nr. 3 150… păi ăsta era Schmidt!

— Da? – făcu el impacientat.

— Ce spune mesajul?

— Vi-l citesc, domnule, răspunse vocea de la centrala radio a Abwehrului: „Sosit cu bine amândoi la locul prevăzut. Vă vom chema din nou mai târziu”.

— Transmisia a fost clară? – întrebă apoi Randzau

pe şeful operator de la centrala din Hamburg, care fusese instructorul lui Schmidt cu câteva săptămâni mai înainte.

— Da, domnule, absolut clară; şi pot să vă asigur că nu transmitea sub control. Cunosc bine stilul lui Schmidf! Era Schmidt de la un capăt la celălalt. Mi-a comunicat că va relua legătura după o oră.

Ora se scurse încet. Culcat în patul său, Randzau se întreba ce va conţine cel de-al doilea mesaj. Dar nu se primi nimic. Trei ore mai târziu, centrala radio anunţa că recepţionase indicativul nr. 3150, dar că, din cauza unor perturbări atmosferice sau a unor interferenţe de altă natură, fusese imposibilă recepţionarea mesajului trimis din Anglia.

Centrala din Hamburg stătu la pândă în tot cursul zilei următoare, dar nu putu recepţiona nimic. Abia seară târziu, Hamburgul capta indicativul lui Schmidt, urmat imediat de un text; „Amplasaţi 8 km sud-est Salisbury-Bjômson serios rănit piciorul stâng. Ascuns pădurice. Pericol de a fi descoperiţi. Trebuie să ne veniţi în ajutor, repet, veniţi în ajutor".

În ora ürmătoare avu loc un schimb frenetic de mesaje radiofonice şi telefonice între Hamburg şi şefii cei mari ai Abwehrului de la Berlin. Abwehrul dispunea, într-adevăr, de un spion experimentat în Marea Britanie – un locuitor din Ţara Galilor care lucra pentru Serviciul secret german de mai mult de doi ani –, dar nimeni nu îndrăznea să recurgă la el fără aprobarea personală a lui Canaris şi Lahousen.

Puseră toţi aceeaşi întrebare: „Credeţi că Schmidt emite sub control?" Şeful serviciului radio din Hamburg răspunse categoric:

— Sunt absolut sigur că Schmidt nu se află în mâinile englezilor. Îi cunosc stilul. Schmidt nu este prea rodat şi face tot timpul greşelile lui obişnuite. Mai mult,

foloseşte un cod pe care nimeni n-ar fi putut să-l descifreze într-un timp atât de scurt. În sfârşit, şi ăsta este lucrul cel mai important, limbajul pe care îl foloseşte este tipic al lui Schmidt şi nu transmite numai la orele stabilite. Dacă ar fi fost prins de M.I.5, ar fi fost obligat cu siguranţă să-şi respecte orarul.

Parţial convinşi, dar continuând să fie neliniştiţi, şefii de la Berlin cerură Hamburgului să pună corespondentului lor câteva întrebări de probă. Schmidt fu întrebat mai întâi: „Ţi s-a verificat buletinul de identitate?” Răspunsul urmă imediat: „Cine vreţi să-l fi verificat? Nu ne-am întâlnit până acum cu niciun englez”. A doua întrebare: „Aţi început să folosiţi cartela de alimente?”, „Sigur că nu, din acelaşi motiv”.

După câteva clipe, Schmidt întrebă: „Ce v-a apucat, pentru Dumnezeu?” Acest ultim mesaj alungă toate îndoielile şefilor berlinezi ai Abwehrului. „Johnny” trebuia trimis negreşit în ajutorul celor doi paraşutişti… Johnny era pseudonimul dat; cel mai adesea de Abwehr agentului său cheie de la Londra, Arthur George Owens, omul din

Ţara Galilor, a cărui ură împotriva englezilor ajunsese până la fanatism[3].

Randzau era însă neliniştit pentru cu totul alt motiv. Când, cu câteva săptămâni înainte, se întâlnise cu Owens la Lisabona, ajunsese să-l bănuiască serios pe Johnny că întreţine raporturi nu tocmai ortodoxe cu Serviciul secret englez. Dar ce se putea face? Owens era singurul om care ar fi putut să-l salveze pe Björnson.

Centrala radio de la Hamburg primi de îndată ordin să intre în contact cu Owens în apartamentul londonez în care acesta îşi ascundea postul de emisie-recepţie german, care-i permitea ca, la intervale regulate, să ia legătura cu Abwehrul. Dar tocmai atunci aviaţia germană

---

3 Vezi capitolul următor.

bombarda capitala engleză; de aceea, răspunsul lui Owens se făcu aşteptat un timp. Omul din Ţara Galilor se arătă foarte bănuitor şi cu atât mai puţin, dornic de a coopera. Aşa cum intuise Randzau, era deja supravegheat şi se temea să facă şi cea mai mică mişcare care ar fi putut să ducă la creşterea bănuielilor împotriva sa. Schimbul triunghiular de mesaje între Owens de la Londra şi Hamburg şi între Hamburg şi Schmidt în pădurea de la Salisbury continuă ore în şir. În cele din urmă, Owens acceptă în silă să-şi dea concursul. Abia după mai multe săptămâni, atunci când se întâlni cu Owens la Lisabona, Randzau putu să afle şi să raporteze în amănunţime la Berlin ceea ce se întâmplase cu primii săi paraşutişti după ce săriseră din avion.

Cei doi oameni trăseseră cordonul de deschidere la câteva secunde după ce părăsiseră avionul. Suspendaţi de paraşutele lor, începuseră să coboare spre pământul englez. Vântul sufla destul de tare şi Schmidt îşi dădu seama că se află în derivă. Execută o aterizare impecabilă într-un câmp deschis, judecând, cel puţin, după cât îi permitea penumbra să vadă. După ce îşi desfăcu paraşuta, ciuli urechile. Trezit probabil de zgomotul avionului, un câine începu să latre în depărtare. Dar, în afară de aceasta, nu se auzea nici cea mai mică mişcare. Era o noapte frumoasă de august. Schmidt respiră adânc; aerul englez era delicios. Schmidt se pregăti să şteargă urmele aterizării, îşi împături cu grijă paraşuta şi, după ce însemnă locul, o ascunse împreună cu rucsacul într-un desiş. Acum trebuia să-l găsească pe Bjômson. Traversă câmpul în direcţia în care socotea că tovarăşul lui fusese împins de vânt, dar nu găsi absolut nimic. La oarecare depărtare văzu un pâlc de stejari pe care vântul îi făcea să foşnească într-un chip ireal.

— Bjômson – strigă Schmidt cu o voce înăbuşită.

— Bjômson, unde eşti?

Niciun răspuns. Schmidt pătrunse în pădure, chemându-şi camaradul tot timpul şi pe cât putea de discret. Trecuse o jumătate de oră de când ajunsese pe pământ şi începea să-şi facă griji serioase. În sfârşit, i se păru că aude un zgomot care-l acoperea pe cel făcut de vânt. Îşi ciuli urechile şi putu distinge câteva cuvinte în daneză.

— Vino să mă ajuţi. Sunt imobilizat. Ajută-mă!

Schmidt se îndreptă spre locul de unde i se părea că auzise glasul.

— Unde eşti, Jorgen? – strigă el.

Vocea lui Bjômson răsună exact deasupra lui:

— Aici, în copac. Nu pot să mă mişc.

Schmidt înălţă capul şi zări o masă întunecoasă cocoţată sus de tot în stejar. Se căţără încet pe crăci şi, în timp ce urca, zări ceva ca un pachet inform. Abia când ajunse aproape de vârful copacului, îşi dădu seama că pachetul era însuşi Bjômson, aninat cu capul în jos, cu corzile paraşutei agăţate de cea mai înaltă cracă a copacului. Se sprijini de această cracă, declanşând, în acelaşi timp, un strigăt de durere:

— Piciorul, piciorul meu! – gemu Bjômson.

Schmidt se lăsă puţin mai jos şi reuşi, până în cele din urmă, să-şi degajeze camaradul. Mai rămânea să-l aducă jos, pe pământ. Cu precauţie, îl trase de-a lungul crăcii până la trunchiul arborelui. Apoi, încet şi cu greutate, îl ajută să coboare pe covorul de iarbă, unde Bjômson se prăbuşi, la capătul puterilor. Se vedea că nu poate să meargă. Ce-i de făcut? – se întrebă Schmidt.

Zorile începeau să se arate. Trebuiau să se pună la adăpost în cel mai scurt timp. Se găseau, fără îndoială, în plin câmp, dar într-o regiune relativ populată. De îndată ce se făcu ziuă, cei doi oameni îşi dădură seama ea stejarul în care se încurcase Björnson făcea parte dintr-o

pădurice. Schmidt exploră împrejurimile şi descoperi o poieniţă înconjurată de tufe şi arbori tineri, unde nu riscau să fie văzuţi. Cu multă răbdare îl ajută pe Björnson, care gemea de durere, să ajungă în poiană, apoi se întoarse să ia paraşuta şi rucsacul prietenului său. Le puse la adăpost, apoi traversă din nou pădurea şi câmpul, ducându-se la locul unde îşi lăsase propriul său echipament; îl luă şi-l aduse în poiană, unde Björnson, pe jumătate inconştient, stătea ascuns în tufiş. Schmidt improviză un cort, întinzând între arborii tineri şi tufişuri fâşii de mătase pe care le rupsese din paraşută. Soarele se înălţase pe cer; Schmidt hotărî să facă o recunoaştere în împrejurimi. Îl instală pe Björnson cât mai confortabil cu putinţă şi porni prin pădure în speranţa de a găsi un drum.

— Cu elegantul său costum de tweed de Scoţia (pradă sustrasă de Abwehr de la Consulatul britanic din Oslo), Schmidt nu prea risca să fie remarcat. Îşi începu recunoaşterea păşind, cu un pas plin de siguranţă, pe pajişte.

Dacă pilotul avionului nu comisese nicio eroare de navigaţie, imensa săgeată a catedralei din Salisbury trebuia să se înalţe undeva spre nord-est. Orientându-se după soare, Schmidt porni în această direcţie. Străbătu câmpul şi ajunse curând la marginea unui pârâu cu apă limpede. Se puse în patru labe ca să bea câteva sorbituri – prima sa „duşcă” pe pământ englez –, apoi, cedând tentaţiei, se dezbrăcă şi făcu la iuţeală o baie. împrospătat, îşi reluă drumul.

Zări în depărtare un grup de case şi privi pe harta de stat-major a Wiltshire-ului, pe care o luase cu el. Dacă pilotul într-adevăr nu greşise, iar propriile lui aprecieri erau exacte, trebuia să fie vorba de satul Stratford Toney. După vreo doi sau trei kilometri reperă un alt grup de clădiri, pe care le identifică ca fiind West Hamham. Dar îi

trebuia o confirmare, şi de aceea hotărî să se caţere într-un copac, de unde putu să zărească, la câţiva kilometri depărtare, frumoasa săgeată a catedralei din

Salisbury, care se înălţa deasupra arborilor. De la postul său de observaţie reperă, de asemenea, la o distanţă de circa 800 m un drum larg pe care trecea o mică maşină particulară; Schmidt recunoscu un „Austin 7”, din care mai văzuse în Danemarca. Era urmată de o camionetă de mărfuri. Schmidt cobori din copac. În momentul în care ajungea la marginea drumului, văzu venind un camion al aviaţiei militare engleze. Era înţesat de soldaţi, dar aceştia nu acordară nicio atenţie tânărului blonziu în costum de tweed.

După ce petrecu cea mai mare parte a dimineţii recunoscând terenul, ronţăind din timp în timp câte puţină ciocolată germană, Schmidt hotărî să se întoarcă la Bjômson şi să încerce să facă ceva pentru piciorul acestuia. Hotărât, Salisbury era prea departe, cel puţin pentru ziua aceea. Se decise să plece în oraş a doua zi dimineaţă, după ce avea să anunţe Hamburgul în ce loc se găseau. Dar Schmidt se depărtase mai mult decât îşi dăduse seama şi de aceea întoarcerea la Bjômson, care îl aştepta în poiană, dură destul de mult.

Bjômson stătea mereu culcat sub cortul improvizat, cu faţa foarte palidă şi trasă. Se vedea că suferă mult, dar îi spuse lui Schmidt că piciorul nu-l supără prea tare dacă nu-l mişcă. Îl rugă pe Schmidt să expedieze un mesaj la Hamburg, dar Schmidt n-avea poftă să ridice antena şi să emită în plină zi. Îi spuse că va începe să emită a doua zi dimineaţa la ora trei şi Bjômson sfârşi prin a cădea de acord. Schmidt începu apoi să pregătească masa din cutiile de conserve de peşte şi carne şi ciocolata pe care le aduseseră cu ei. Băură ceai rece din bidoanele pe care le aveau în rucsacuri, apoi, ajunşi la capătul puterilor, adormiră. Puţin după miezul

nopţii, Bjômson, pe care piciorul nu-l lăsase să doatmă decât la răstimpuri, îşi trezi tovarăşul şi Schmidt începu să ridice antena, dându-i cea mai bună poziţie posibilă, şi să verifice emiţătorul şi bateriile.

La ora trei fix începu să emită indicativul şi imediat după aceea anunţul că aterizaseră în locul prevăzut. Cu nervii încordaţi, cei doi danezi aşteptară. După un minut, Schmidt începu să zâmbească. Centrala radio răspundea.

Fostul lor instructor era cel care le comunica: „Primul mesaj bine recepţionat… terminât”.

— Vă chemăm din nou peste o oră, răspunse Schmidt, dornic să scurteze la maximum durata fiecărei transmisii pentru a evita orice posibilitate de a fi detectat.

— De acord, răspunse Hamburgul.

Schmidt şi Björnson scoaseră un suspin adânc de uşurare. Izolaţi şi vulnerabili cum erau, în plină ţară duşmană, schimbul scurt de mesaje îi ajutase să se simtă mai puţin singuri: camarazii lor de la Hamburg erau cu ei. O oră mai târziu, Schmidt făcu o nouă încercare, dar de data aceasta lungimea de undă stabilită era supusă unor interferenţe puternice. Schmidt se întrebă vag dacă nu cumva un post de ascultare al contraspionajului englez recepţionase primul său mesaj şi se străduia acum să bruieze frecvenţa. În mijlocul vacarmului auzi cu totul neclar Hamburgul, care încerca să ia contact cu ei. Dar nu era nimic de făcut, trebuia să aştepte până avea să se oprească vacarmul. Imediat după bucuria de adineauri, acest eşec îi cufundă pe cei doi tineri într-o stare de totală depresiune. Glezna lui Björnson se umflase rău; Schmidt îşi dădu seama că tovarăşul lui suferea ca un martir.

— Ascultă, Jorgen – îi spuse el.

— Nu putem să stabilim din nou legătura decât mâine dimineaţă. Până atunci mă duc să fac o plimbare

prin Salisbury, azi după-amiază. Nu poţi să rămâi aici. E nevoie de un doctor, să-ţi vadă glezna.

Cei doi spioni luară din nou masa, formată din conserve, şi, mai obosiţi ca oricând, adormiră din nou. Se deşteptară cu puţin înainte de amiază. Schmidt hotărî să profite de timpul frumos, însorit; îndată ce terminară masa, îşi părăsi prietenul şi porni spre Salisbury.

Urmă acelaşi drum ca în ajun şi se căţără în acelaşi copac pentru a examina cu grijă împrejurimile înainte de a o apuca pe şosea. După calculele lui, îi trebuiau două sau trei ore bune până în centrul oraşului, unde ar fi ajuns către sfârşitul după-amiezii, când animaţia avea să fie mai slabă.

Ajuns pe şosea, porni cu pas voinicesc. Către ora cinci se opri la marginea oraşului pentru a se odihni puţin.

Şoseaua începea să se umple de biciclete – probabil muncitori care se întorceau acasă de la lucru. Aşteptă puţin pentru ca circulaţia să devină mai puţin intensă. Aşezat la marginea drumului, ascultă cu atenţie pălăvrăgeala cicliştilor, dar engleza în care vorbeau i se păru greu de înţeles. Hotărât lucru, trebuia să fie foarte prudent dacă voia să nu se trădeze.

Şirul muncitorilor începea să se rărească. Schmidt îşi reluă drumul spre oraş şi curând zări catedrala. Nimeni nu părea să dea vreo atenţie tânărului îmbrăcat în tweed care îşi făcea plimbarea de seară. Dar Schmidt observă că prăvăliile începeau să se închidă şi trebuia neapărat să mănânce. Începu să caute o bodegă sau un bufet, când deodată. Se propti în faţa lui silueta impunătoare a unui poliţist.

O fracţiune de secundă, Schmidt fu pe punctul de a o lua la sănătoasa. Toate instinctele i se dezlănţuiră; era înspăimântat. În faţa lui se afla Autoritatea britanică, iar el era un spion. Dar în clipa următoare îşi dădu seama că

singura scăpare era o comportare cât se poate de naturală. Cu nervii încordaţi, gata să cedeze, se adresă poliţistului:

— Aţi putea să-mi spuneţi unde pot găsi ceva de mâncare la ora asta?

— Da’ de unde ai ieşit aşa, băiete? – întrebă poliţistul, un om în puterea vârstei, cu chipul stacojiu, vorbind cu accentul specific celor din regiunea de vest. (Accentul străin şi, fără îndoială, nordic al interlocutorului îi atrăsese atenţia.).

— Din Danemarca – răspunse Schmidt, care începuse să-şi repete în sinea lui cu repeziciune toată „povestea”.

— Nu e mult de când am sosit aici – urmă el –, sunt refugiat. Am traversat marca în primăvară, după invazia nazistă.

— Atunci trebuie să ai un buletin de identitate, se interesă poliţistul cu o voce prietenească.

Pe Schmidt, comportarea măsurată şi liniştită a poliţistului îl înspăimânta mai mult decât prezenţa unui vagmistru german, oricât de dur ar fi fost el.

— Da, da – răspunse el repezit.

— Uite, poftim, şi dădu să-şi scoată documentele pregătite cu grijă de Cartierul general din Berlin al Abwehrului.

Dar, pe când se pregătea să-şi scoată buletinul de identitate din portmoneu, poliţistul remarcă în despărţitura opusă cartela de alimente pentru străini înghesuită împreună cu două bancnote de o liră.

— Bine, e în regulă, peţi să pui înapoi asta – spuse el.

— Văd că ai tot ce-ţi trebuie. Şi acum, unde te duci aşa, băiete?

— La Bristol, dacă pot să găsesc un camion care să vrea să mă ia – răspunse Schmidt.

— Dar, până atunci, aş vrea să mănânc ceva. Nu ştiţi pe undeva un bufet?

— Ba da – răspunse poliţistul.

— N-ai decât să înconjuri catedrala; acolo o să găseşti câte ceva de ronţăit, deşi la ora asta şi cu raţionalizarea nu cred să fi rămas mare lucru.

— Mulţumesc foarte mult, răspunse Schmidt, făcând stângă-mprejur.

Se depărtă în direcţia pe care i-o indicase poliţistul; îi trebui multă stăpânire de sine pentru a păstra un mers normal. Nu avea decât o singură dorinţă: s-o ia la fugă cât mai repede, ca să pună între el şi poliţist o distanţă cât mai mare cu putinţă. Dăduse drept peste Legea britanică, dar nu se întâmplase nimic. Teama nu-l părăsise însă. De fapt, era mult mai neîncrezător decât ar fi fost un agent britanic aflat în condiţii asemănătoare în Europa ocupată. Căci Schmidt trăise în Germania nazistă şi această degajare atât de britanică nu-i prea plăcea. Mergând încet, ajunse la capătul străzii, dădu colţul… şi începu să fugă ca un bezmetic. Nu îndrăzni să intre în bufetul de care-i vorbise poliţistul, căci era aproape sigur că totul fusese o capcană şi că era urmărit. Ba fugind, ba mergând, Schmidt nu se opri decât afară din oraş, unde căzu mort de oboseală pe un câmp.

După câteva minute se gândi că se purtase ca un imbecil. Uitase tot ce-l învăţaseră profesorii de la Abwehr: singurul mijloc de a o scoate la capăt cu englezii era să dai dovadă de naturaleţe şi gentileţe; niciodată să nu uiţi spiritul rezervat al englezului şi repulsia lui de a manifesta vreun interes pentru ceea ce nu-l plivea personal. Schmidt înţelese că, începând să fugă pe stradă, ar fi putut să ajungă tocmai la rezultatul pe care dorea atât de mult să-l evite: să atragă atenţia asupra lui.

Se întunecase de-a binelea. În timp ce se întreba ce

avea să facă, Schmidt auzi sirenele dând alarma. Ar fi fost o prostie să-ncerce să descopere prin beznă ascunzătoarea din pădure. Până la urmă găsi o căpiţă de fin, se instală cât putu de confortabil şi dormi ca un prunc până la 8 dimineaţa, deranjat doar din când în când de zgomotul vreunui avion. După ce se pieptănă şi-şi netezi hainele cu palma, se înapoie în Salisbury.

Schmidt, care nu mai putea de foame, găsi în apropierea catedralei o cafenea unde i se oferi ceai, pâine prăjită şi chifteluţe de peşte; spre marea sa surprindere, chelnăriţa nu-i ceru bonul. Sătul, se hotărî să facă cumpărături într-un mic magazin din apropiere. Ceru o pâine, o jumătate de livră de unt şi o sută de grame de slănină. Bătrânul domn cu ochelari care-l servi ridică puţin din sprâncene când auzi de slănină, dar nu făcu niciun comentariu. Schmidt îşi prezentă cartela şi, în timp ce tăia bonurile, omul începu să-i pună întrebări. Pe un ton degajat îl întrebă pe Schmidt de cât timp se afla la Salisbury, unde locuia. Deşi îl trecea o sudoare rece, Schmidt dădu de bine de rău răspunsurile cerute. Era convins că acest bătrân, de o vârstă foarte înaintată, care-şi ridicase ochelarii pe frunte, nu era altceva decât un agent al Serviciului secret englez. Întrebările lui îl înspăimântară mai rău decât întâlnirea cu poliţistul. Bătrânul îi întinse pachetul şi, după ce-l mai reţinu câteva minute cu întrebări şi mai personale, îi ură vesel ziua-bună.

Îndată ce uşa se închise în urma lui, Schmidt fu cuprins din nou de o poftă nebună de a o lua la fugă. Dar, de la întâlnirea din ajun cu poliţistul, învăţase să-şi controleze mai bine nervii. Cu preţul unui mare efort de voinţă, porni în direcţia „apartamentului” său, mergând pe şosea cu un pas cât se poate de degajat. Abia parcurse câteva sute de metri, când o maşină se opri în dreptul lui. Schmidt deveni de îndată foarte atent. Fără

îndoială că fusese urmărit; bătrânul din prăvălie era, bineînţeles, un agent, Serviciul secret se afla pe urmele lui!

Maşina era condusă de o doamnă impunătoare, de o anumită vârstă, având doi câini pe bancheta din spate.

— Unde mergeţi? – întrebă ea.

— Pot să vă duc?

— La Stratford Toney, răspunse Schmidt, care nu ştia prea bine ce să facă.

— E în regulă. Urcaţi. Tot acolo merg şi eu? răspunse femeia.

Din nou Schmidt deveni neîncrezător. În timp ce conducea, femeia îl bombarda cu întrebări de tot felul* iar el se aştepta să vadă dintr-o clipă într-alta maşina intrând pe sub o poartă şi oprindu-se în faţa unei case, unde avea să fie imediat arestat. Dar maşina ajunse în câteva minute la Stratford Toney şi, după ce-i spuse – veselă la revedere, femeia îl lăsă la celălalt capăt al sătucului.

De îndată ce maşina dispăru, Schmidt porni peste câmp în direcţia locului în care-l lăsase pe Björnson cu aproximativ 20 de ore mai înainte. Apropiindu-se de ascunzătoare, începu să fluiere o melodic daneză ca semn de recunoaştere, dar nu primi niciun răspuns. „Björnson!” – urlă el. Din nou nimic. În culmea neliniştii, îşi făcu furios drum prin tufăriş până la poiana unde-l zări pe Björnson întins pe pământ, părând că doarme. În clipa următoare îşi dădu seama că Björnson îşi pierduse cunoştinţa. Era roşu la faţă şi respira sacadat. Schmidt îi pipăi pulsul: bătea nebuneşte. Îi desfăcu pansamentul de pe glezna rănită: piciorul se umflase peste măsură şi chiar un profan putea să-şi dea seama că infecţia era gravă.

Schmidt scoase bidonul, pe care-l umpluse la pârâu, şi reuşi să-i strecoare rănitului puţină apă între buze.

Apoi muie în apă o bucată de paraşută şi-i umezi fruntea lui Björnson. Acesta deschise încet ochii şi începu să geamă: „Piciorul, piciorul meu”. Păru, totuşi, că-şi revine puţin după ce mai bău o înghiţitură de apă rece.

— Cred c-am leşinat peste noapte din cauza durerii – spuse el.

— Nu ştiu cât timp am stat aşa fără cunoştinţă, dar nu-mi aduc aminte ca de ieri să fi văzut lumina zilei. *

— Haide, linişteşt-te – îi spuse Schmidt. Am dat o raită prin Salisbury. N-avem niciun motiv să ne temem de englezi. Nu ne caută. Dar trebuie să te duc la un doctor;

— Nu, nu – răspunse Bjômson.

— Ni s-a încredinţat o misiune. Datoria ta este să mă laşi şi să pleci la treabă.

— N-ai decât să mă laşi aici şi să trimiţi o scrisoare la poliţie ca săle. spui unde să mă găsească.

— Stai liniştit şi nu vorbi prostii. La Berlin, doctorul Randzau are să găsească un mijloc de a ne veni în ajutor. Am să-i trimit imediat un mesaj.

— Dar nu e ora prevăzută, obiectă Björnsön.

— Nu-ţi face griji din cauza asta. E vorba de un caz urgent. Cunosc frecvenţele pe care le folosesc ei în cursul serii. Am să încerc să le transmit la Hamburg un mesaj de alarmă.

În grabă, Schmidt înălţă antena şi începu să emită indicativul. După câteva minute auzi Hamburgul confirmând recepţia, dar foarte slab. Fără să aştepte, Schmidt îşi transmise mesajul de urgenţă, precizând că Bjômson eră rănit şi că aveau nevoie de un ajutor imediat. Hamburgul le răspunse să rămână pe recepţie şi, după o jumătate de oră, primiră un mesaj din partea lui Randzau: „Nu vă neliniştiţi. Fac tot ce pot să vă trimit ajutor. Rămâneţi în continuare pe recepţie”. Se mai scurse o oră, apoi începu seria de întrebări stupide în legătură cu cartela de alimente, care îi înfurie pe

Schmidt şi pe bietul Bjômson, scuturat de frisoane din pricina febrei. În cursul orelor următoare, schimbul de mesaje continuă fără întrerupere: Schmidt aştepta cu înfrigurare ca Hamburgul să binevoiască să-i spună unde trebuia să se întâlnească cu omul care le va veni în ajutor.

Abia în dimineaţa următoare, Hamburgul le transmise, în sfârşit, instrucţiuni precise:

„Schmidt va pleca la Winchester pentru a ajunge la gară la ora două treizeci azi după-amiază. În hol va întâlni un bărbat scund, păr negru, costum maro, pălărie fetru moale maro. Va ţine *Manchester Guardian*. Schmidt i se va adresa, numindu-l dr… Roberts. Omul va spune că se numeşte Johnny”.

Schmidt pregăti o masă pentru Björnson, îl instală cât mai confortabil cu putinţă, apoi o porni din nou pe şosea spre Salisbury. Nu ştia prea bine cum să găsească drumul spre Winchester: îşi dăduse seama, spre marea sa consternare, că toate tabelele indicatoare de direcţii fuseseră înlăturate, lucru pe care Lahousen nu-l cunoştea. În cele din urmă găsi drumul şi, după câteva minute de mers, reuşi să se urce într-un camion care mergea spre Stockbridge. Acolo găsi o camionetă care-l lăsă în plin centrul oraşului Winchester. La orele paisprezece şi treizeci precis intră în holul gării şi începu să-l caute pe Johnny. Deodată încremeni, înspăimântat: în hol se aflau *doi* oameni mărunţi, amândoi îmbrăcaţi în maro, amândoi ţinând un ziar în mână; care din doi era cel căutat? îi privi atent câteva minute, apoi se îndreptă spre cel dintâi, pe care-l întrebă dacă este doctorul Roberts.

— Poftim? – întrebă omul, privindu-l cu un aer glacial.

— Oh! Scuzaţi-mă, bâigui Schmidt, retrăgându-se în grabă spre un stand cu cărţi.

Începu să-l examineze cu coada ochiului pe celălalt. Remarcând incidentul, acesta desfăşură grăbit ziarul pe care-l ţinea, astfel încât Schmidt să poată vedea cu, uşurinţă cuvintele *Manchester Guardian*. Schmidt se apropie de el şi pentru a doua oară întrebă dacă era doctorul Roberts.

— Da – răspunse scundul negricios –, domnul Lloyd, mi se pare…?

Îşi strânseră mâinile şi ieşiră imediat în stradă. Omul din Ţara Galilor rămase o vreme tăcut. Apoi, după ce se asigură că nu erau urmăriţi, reluă:

— Eu sunt Johnny. Unde e prietenul dumitale?

— Zace într-o pădure la câţiva kilometri de Salisbury, răspunse Schmidt.

— Bine. Am să găsesc la Salisbury oameni care să ne ajute, dar nu trebuie să ajungem acolo împreună. Am impresia că sunt supravegheat şi ar fi periculos pentru dumneata să fim văzuţi împreună.

Johnny scoase un pachet de ţigări şi i-l întinse lui Schmidt cu o mână ale cărei degete erau îngălbenite de nicotină.

— Ia o ţigară şi odată cu ea hârtiuţa pe care ai s-o găseşti alături – spuse el.

— Acolo este scrisă o adreşă din Sâlisbury. Du-te acolo după ce se întunecă. Ai face bine să mergi la Salisbury cu trenul. Eu am să mă deplasez cu mijloace proprii.

Îşi strânseră din nou mâinile şi se despărţiră. Schmidt se întoarse în gară.

Cercetând mersul trenurilor, află că următoarea garnitură spre Salisbury nu trecea decât peste câteva ore. Lunga aşteptare îi trezea teamă şi de aceea se hotărî să se înapoieze aşa cum venise, cu autostopul. De data aceasta însă fu mai puţin norocos decât la venire şi când ajunse la Salisbury era aproape opt seara. Căută drumul

către adresa indicată pe hârtia primită de la Johnny şi, după douăzeci de minute de mers, ajunse la o vilă impunătoare, care se înălţa la marginea Oraşului. Puţin temător, bătu la uşă; Johnny îi deschise îndată… *

— Intră repede, îi spuse el.

Înăuntru găsi un alt velş, care-l întâmpină strângându-i călduros mina. De bună seamă, Johnny îl informase despre danezi. Cei trei bărbaţi se aşezară la masă pentru a cina. Schmidt constată cu surprindere că, contrar afirmaţiilor propagandei lui Goebbels, englezii puteau să-şi ofere mese substanţiale. Se servi supă, un clapon gras la fel de fin ca păsările cele mai bune din Danemarca şi o brânză excelentă, totul stropit cu bere, pe care Schmidt o găsi infectă. Caldă şi siropoasă, nu semăna cu nimic din ceea ce băuse el până în ziua aceea. În timpul mesei, cei trei discutaseră despre ceea ce aveau să facă cu Bjômson. Johnny spusev că avea posibilitatea să-l arate unui doctor care nu le-ar pricinui niciun neajuns şi se hotărî ca Schmidt să petreacă noaptea în oraş şi să se înapoieze la Bjômson a doua zi dimineaţă.

Schmidt se deşteptă foarte devreme şi, mergând pe întuneric peste câmp, ajunse la ascunzătoarea unde-l aştepta tovarăşul său. Cu uşurare, îl auzi pe acesta întâmpinându-l cu un fluierat. „Totul are să meargă ca pe roate”, îi spuse el lui Bjômson, a cărui gleznă era mai puţin dureroasă, deşi foarte ţeapănă. În noaptea următoare, la ora trei, Schmidt fu în măsură să comunice centralei radio de la Hamburg: „Operat contact cu Johnny.

Björnson merge la doctor. Mă despart de el. Noul apel mâine dimineaţă la aceeaşi oră”. Avu mare grijă să nuri spună lui Björnson că aveau să se despartă, mulţumindu-se sări vorbească despre doctorul care – îl asigurase Johnny – nu va pune întrebări.

Începea să se lumineze de ziuă când Schmidt se sculă. Îngropă cu grijă fâşiile de paraşută, cutiile de conserve şi alte resturi ale şederii lor forţate în poiană. Apoi îl trezi pe Björnson şi-l ajută să se ridice pe piciorul sănătos. Mai mult purtându-l decât sprijinindu-l, Schmidt îl ajută să străbată pădurea în direcţia şoselei. Această excursie peste câmp, în bruma dimineţii, cu un om care nu avea de fapt decât un picior era istovitoare. Înaintau foarte încet, căci Björnson trebuia să se oprească foarte des pentru a se odihni. Trecând peste pârâul în care Schmidt se îmbăiase cu câteva zile mai înainte, rănitul alunecă şi căzu în apă. Această baie neaşteptată păru să-l învioreze şi îşi urmă drumul strângând din dinţi. Era aproape ora nouă când cei doi danezi ajunseră la hăţişul care mărginea şoseaua. Schmidt inspectă împrejurimile pentru a se asigura că nu fuseseră reperaţi. Şoseaua era pustie.

La ora nouă precis, Schmidt văzu sosind o maşină şiri spuse lui Björnson să fie pregătit. Aşteptă ca maşina să ajungă în dreptul lor, se ridică agitându-şi mâinile, dar aceasta îşi urmă drumul fără să încetinească. După un sfert de oră apăru o a doua maşină. De data aceasta era într-adevăr Johnny; când îl văzu pe Schmidt stând de partea cealaltă a hăţişului, frână brusc. Rapid, Schmidt îl ajută pe Björnson să treacă hăţişul şi-l urcă pe bancheta din spate.

— La revedere! – strigă Johnny.

— Pe curând, sper.

Portiera se închise cu zgomot şi maşina dispăru. Cei doi spioni se despărţiseră… definitiv. După cum fusese prevăzut, Björnson fu îngrijit de un doctor, dar avea să fie arestat puţin după aceea de englezi şi să-şi petreacă cea mai mare parte a războiului într-un lagăr de internare.

Schmidt era liber. Nemaifiind apăsat de răspunderea

care-i revenea pentru Björnson, putea să se înhame fără întârziere la îndeplinirea misiunii sale. Trecu în revistă ce avea de făcut. De două ori în 24 de ore trebuia să cheme Hamburgul pentru a comunica condiţiile atmosferice din sudul Angliei. De asemenea, primise ordin să facă un turneu pe la aerodromurile încercuite cu roşu pe harta sa de stat-major şi să ţină Abwehrul la curent cu distrugerile provocate pe fiecare câmp de aviaţie de bombardamentele aeriene, precum şi cu numărul şi caracteristicile avioanelor care se aflau acolo. Dacă avea prilejul, putea să execute şi operaţii de sabotaj. De îndată ce Johnny dispăru, porni din nou pe şosea.

Se îndreptă direct spre Southampton şi, în noaptea următoare, îşi instală emiţătorul într-o pădure din apropierea acestui oraş. Chemă de îndată Hamburgul şi anunţă: „Björnsön dus la doctor de Johnny. Început misiunea”. Părăsind Southamptonul, Schmidt urmă coasta sudică până în zona Brighton, unde nu întârzie să lege prietenie cu soldaţii englezi, puţin cam préa cordiali şi vorbăreţi, care se aflau în acel sector. Puţin după aceea era în măsură să raporteze şefilor săi că soldaţii se plângeau tot timpul de generalul care comanda divizia. Generalul acesta – spuneau soldaţii – era obsedat de condiţia fizică. Toată lumea, inclusiv ofiţerii cei mai în vârstă, trebuia să facă exerciţii interminabile de cros.

„Generalul ăsta e un scundac negricios, cu un nas ascuţit şi cu o limbă de viperă”, raportă Schmidt specialiştilor de la Abwehr, Aceştia n-avură nevoie de mult timp pentru a identifica pe micul general: era Montgomery; ultima oară când le fusese semnalată prezenţa lui, comanda Divizia a 3-a britanică în perimetrul Dunkerque, cu trei luni mai înainte. Dar, identificându-l pe Monty, Schmidt provocă, în acelaşi timp, panică la înaltul Comandament german, anunţând

că se părea că are loc o mare concentrare de trupe „cu multe blindate” în regiunea prevăzută pentru invazie.

Având cele patru sute de lire în buzunar, Schmidt începu să se plimbe din oraş în oraş, de la un aerodrom la altul, străbătând în special comitatele Kent şi Sussex, raportând tot ce putea afla, numărând şi descriind avioanele de modele felurite pe care le vedea aliniate la bazele aviaţiei de vânătoare.

De pe drumurile şi câmpiile Kentului, Schmidt asistă la aproape întreaga bătălie pentru Anglia. Dar rapoartele sale nocturne către Abwehr, ca şi cele ale altor – observatori, se dovediră înşelătoare. Tot timpul primelor faze ale războiului-fulger, Schmidt rămase Un inima zonelor de bombardament, cu excepţia celor câteva core? pe zi în care se retrăgea pe câmpiile din preajma Londrei pentru a-şi expedia mesajele prin radio.

Către jumătatea lunii octombrie, Lahousen începu’ să se teamă (pe bună dreptate, după cum avea să descopere cu mulţi ani mai târziu) că emisiunile regulate ale lui Schmidt vor sfârşi prin a atrage atenţia posturilor de ascultare ale Serviciului secret englez. La sfârşitul lunii octombrie, Schmidt primi ordin ca, pentru propria sa securitate, să plece în Ţara Galilor, unde trebuia să ia contact cu un naţionalist localnic, simpatizant al regimului nazist. Acesta îl ascunse timp de câteva săptămâni la o fermă izolată, cuibărită în fundul unei, văi.

Dar agricultura nu era pe placul lui Schmidt (cel puţin în acest stadiu al războiului) şi, în cele din urmă, ceru aprobarea să-şi reia activitatea de spionaj. La începutul lunii decembrie se afla din nou în regiunea Londrei. Ifi perioada aceea avu de rezolvat o problemă foarte serioasă. Călătoriile neîntrerupte, necesitatea de a locui la hoteluri sau pensiuni familiale îi epuizaseră aproape cu desăvârşire rezerva de bani. Puţin înainte de

Crăciun, Schmidt expedia următorul mesaj: „Banii aproape topiţi.

— Nevoie neapărată de bani pentru continuare operaţii”.

Nu era o problemă atât de simplă pe cât s-ar crede. Neavând altă soluţie, Canaris şi Lahousen îl puseră la curent cu situaţia pe ataşatul militar japonez la Londra. După conciliabule interminabile între Berlin şi Tokio, guvernul japonez sfârşi prin a accepta ca ataşatul său militar laz Londra să pună la dispoziţia lui Schmidt suma de o mie de lire. Hamburgul îi comunică lui Schmidt modalitatea de a se întâlni cu agentul japonez, încheindu-şi mesajul cu aceste cuvinte: „Să nu fii surprins de persoana agentului”.

Într-o zi umedă şi sinistră, exact înainte de Crăciun, Schmidt se postă, potrivit instrucţiunilor, într-o staţie de autobuz din Shepherd’s Bush. Ştia că trebuie să caute un bărbat scund, cu părul negru, care va ţine în chip vizibil ziarul *Times* din ziua respectivă. Bazându-se pe mesajul Hamburgului şi pe semnalmentele care-i fuseseră date, Schmidt se aştepta să vadă apărând un japonez. Dar, când omuleţul se prezentă, la orele trei precis, Schmidt constată cu uimire că avea o figură pronunţat israelită. Cei doi oameni evitară cu grijă să arate că s-au recunoscut. După cum primise ordin, Schmidt se urcă, în urma agentului, în autobuzul 49; aşezaţi la o oarecare distanţă unul de altul, cei doi făcură drumul până la Kensington High Street, unde omuleţul se ridică şi coborî din autobuz. Schmidt îl imită şi pătrunse, după el, în staţia de metrou din vecinătate. După ce-şi luă bilet, Schmidt ajunse pe peron, urmându-l pe agent, pe care-l văzu urcându-se într-o garnitură pe de linia Inner Circle \ Schmidt făcu acelaşi lucru şi, ca din întâmplare, se aşeză lângă el.

— Este ceva interesant astăzi în *Times*? «întrebă

Schmidt pe tonul unei conversaţii obişnuite.

— Oh, nimic deosebit – răspunse agentul.

— Dar, dacă vreţi, vă rog, opriţi-vă ziarul. Eu l-am citit şi cobor la prima.

Omul îi întinse lui Schmidt ziarul împăturit, îşi scoase politicos pălăria şi coborî la South Kensington. Schmidt îşi continuă drumul până la gara Victoria, unde se încuie în toaletă, desfăcu ziarul şi găsi în el o. mie de lire aranjate cu grijă în bancnote de cinci lire… acele frumoase bancnote de format mare, din hârtie şifon albă, acoperită cu caractere elegante 2.

De acum încolo era înzestrat pentru noi operaţii. Dar, la Berlin, Lahousen şi ceilalţi şefi ai Abwehrului începeau să-şi facă griji serioase în privinţa lui Schmidt. Pentru Lahousen era limpede că într-o bună zi, tot umblând de colo-colo şi muţindu-se de la un hotel la altul, agentul său va fi prins. De aceea îl sfătui să-şi găsească de lucru. Cum şi uncie, asta îl privea pe el, căci acum cunoştea condiţiile de viaţă din Anglia mai bine decât însuşi Canaris. Îi dădu, de asemenea, ordin să întrerupă complet emisiunile până ce nu-şi va fi făcut un rost.

t Linie circulară parcurgând centrul Londrei.

— *Nota* trad. 2 Ele au fost retrase din circulaţie.

— *Nota* trad.

Abia la începutul primăverii anului 1941, centrala radio din Hamburg recepţionă din nou indicativul lui Schmidt. Se confirmă recepţia, astfel încât Schmidt putu să-şi reia emisiunile. Primul său mesaj cifrat fu primit a doua zi în zori: „Găsit lucru fermă. Continuu operaţii, dar transmit mai rar. Trebuie să fac cincisprezece kilometri până la loc emisie sigur. Nu mă aşteptaţi des”.

Schmidt deveni unul dintre agenţii cei mai apreciaţi ai germanilor de pe teritoriul Angliei. El nu era folosit decât pentru misiuni speciale, care-i erau specificate la

ore stabilite dinainte. Nu emitea decât atunci când era absolut necesar şi cât mai rar cu putinţă.

Fermierul la care era angajat, un om foarte maleabil, îi permise să-şi ia liber ori de câte ori dorea. În 1942, la cererea comandamentului german, el fu în măsură să semnaleze, în timp util, o concentrare de trupe canadiene în regiunea Southampton, în ajunul raidului de la Dieppe, în anul următor semnala manevre importante în aceeaşi regiune; de altfel, nu era vorba decât de o operaţie simulată, pusă la cale de englezi pentru a-i face pe germani să creadă că cel de-al doilea front va fi deschis în 1943.

Dar, când operaţia reală deveni iminentă, în primăvara anului 1944, Schmidt reveni, la vechile sale vizuini favorite şi transmise rapoarte lungi asupra pregătirilor în vederea zilei Z. Se plimbă în voie, zile de-a rândul, în zona de coastă interzisă din sudul Angliei. Trecuse atâta timp de când trăia printre englezi, încât nimeni nu-l mai putea suspecta pe acest tânăr refugiat danez care colinda târgurile de vite.

În lunile care urmară debarcării primelor trupe aliate în Normandia, Schmidt transmise la Hamburg rapoarte lungi de o minuţioasă exactitate asupra diviziilor americane concentrate în sud-vestul Angliei. El comunică, de asemenea, informaţii cu privire la eficacitatea armelor V-1 şi confirmă căderea rachetelor V-2 în cursul verii şi toamnei aceluiaşi an. Dar, în perioada aceea, din Abwehr nu mai răpiăsese decât o umbră. Lahousen fusese transferat ca general pe frontul de răsărit, iar Canaris fusese arestat de Gestapo.

Oricum, încă de la finele anului işte” Schmidt începuse să găsească meseria de agricultor mai plăcută decât i se păruse în primele luni de şedere în Anglia. Într-o bună zi a anului 1942, Lahousen primea, înmărmurit, următorul mesaj: „Căsătorit, plec voiaj

nuntă. Suspendat contact cincisprezece zile”» După un an se primi un nou mesaj: „Devenit tată băiat 3, 5 kilograme”, tina din ultimele sarcini ale lui Lahousen înainte de a-şi părăsi postul de comandă din Berlin fu aceea de a trimite un mesaj de felicitare unicului agent al său care devenise – cel puţin oficial – cap de familie în cursul îndeplinirii uneia, din misiunile sale.

Schmidt trimise ultimul său mesaj la începutul lunii aprilie 1945, când Grupul 21 de armate, comandat de mareşalul Montgomery, îşi închidea cleştele în jurul zonei în care se afla centrala radio Hamburg.

Câţiva ani mai târziu, Lahousen a aflat că Schmidt continua să locuiască în regiunea Londrei împreună cu soţia şi copiii săi.

Uimitoarea aventură a agentului nr. 3054

Am menţionat, în capitolul precedent, existenţa unui velş fanatic, care era de multă vreme unul dintre principalii agenţi germani la Londra şi care, în – această calitate, fusese trimis în ajutorul lui Björnson, paraşutistul rănit Dar uimitoarea aventură a agentului nr. 3 054 al Abwehrului, agent cunoscut mai degrabă sub porecla de Johnny, începuse cu mult înainte de călătoria-fulger pe care o făcuse la sfârşitul lunii august 1940 la Winchester, unde urma să se întâlnească cu Schmidt.

Împrejurările în care a intrat pentru prima oară în relaţii cu germanii continuă să fie şi astăzi un subiect controversat. Este însă foarte probabil ca germanii să fi aflat despre extremismul său antibritanic prin intermediul anumitor agenţi trimişi de diverse organizaţii germane în Ţara Galilor în anii care au precedat războiul. La Berlin se considera, în vremea aceea, că, în cazul izbucnirii războiului între Germania şi Marea Britanie, cei mai fanatici dintre naţionaliştii din Ţara Galilor ar putea fi recrutaţi în vederea unei activităţi mai deosebite; de altfel, oamenii vizaţi au fost

obiectul unei supralicitări destul de active din partea diferitelor organizaţii germane, care doreau să-şi asigure serviciile lor.

Printre cei care au fost trimişi în anii aceia dinainte de război în Ţara Galilor pentru a lua contact cu extremiştii locali se afla şi un aşa-zis inginer, Hans Heinrich Kuenemann, un reprezentant deosebit de decorativ al uneia dintre organizaţiile clandestine ale lui Heydrich; el se prezenta sub masca de director al unei firme germane constructoare de maşini care avea o sucursală în Ţara Galilor. Acest om avea să dispară de la domiciliul său din Marlborough, Cardiff, cu numai douăzeci şi patru de ore înainte de începerea ostilităţilor, în septembrie 1939.

La fel, profesorul Friedrich Schoberth, care a fost câtva timp conferenţiar la Universitatea din Cardiff; de asemenea Franz Richter, care activase, începând din 1933, ca director al unei fabrici de emailuri din Barry şi care avea să fugă, împreună cu soţia lui, cu opt zile înainte de declanşarea războiului. Sau infirmiera aceea care se pretindea originară din insulele anglo-normande şi care-şi făcuse apariţia în Pembrokeshire în 1938; după un şir de aventuri cadavrul ci fu descoperit în 1943, în împrejurări foarte misterioase, în apropiere de Wantage. A mai fost şi consulul Germaniei la Liverpool, doctorul Walther Reinhard, care se consacră cu deosebire extremiştilor din nordul Ţării Galilor şi care fu expulzat din Marea Britanie pentru spionaj în primăvara anului 1939.

Astăzi este cu neputinţă să se ştie cu certitudine care dintre ei l-a descoperit pe micul şi înfocatul velş. Se ştie însă că Owens, care locuia în vremea aceea împreună cu soţia şi fiul său în cartierul londonez Hampstead, frecventa asiduu un club german din Bayswater, care devenise unul dintre principalele centre

ale activităţii de spionaj germane. Se pare că acolo a obţinut el adresa unui agent, al Abwehrului, cu care avea să se întâlnească ulterior, cu prilejul unei călătorii de afaceri, la hotelul „Metropol” din Bruxelles, despre care am mai vorbit; aceste fapte se petreceau în primăvara anului 1937. În vremea aceea, Owens vindea aparate electrice unor case belgiene, dar îl lăsă pe agentul german, cu care se împrietenise, să înţeleagă clar că avea urgentă nevoie de bani pentru motive strict personale. El se defini singur ca fiind „un naţionalist înfocat din Ţara Galilor care se opunea cu violenţă la tot ceea ce era englezesc”.

Agentul Abwehrului dădu dovadă de multă prudenţă, dar nu întârzie să capete convingerea că Owens putea deveni un „contact” preţios în Anglia. El îi sugeră cu discreţie că ar fi, poate, mai rentabil pentru el „dacă ar trata cu anumiţi prieteni de-ai lui din Hamburg”. Până la urmă îi furniză numele acestora şi Owens îşi notă cu grijă, între altele, numele şi adresa unui anume doctor Randzau, director general al unei firme de import-export. Agentul din Bruxelles trimise la Berlin informaţii amănunţite asupra lui Owens, inclusiv semnalmentele (scund, foarte brun, profil de pasăre răpitoare), bineînţeles, şi Randzau primi curând de la Berlin ordinul de a lua legătura cu el.

Randzau îi scrise, aşadar, lui Owens la adresa acestuia din Londra, sub identitatea sa de director general al companiei de import-export Reinhold & Co., Gerhoffstrasse, Hamburg. Owens era invitat să-i facă o vizită la Hamburg cu ocazia primei lui călătorii pe continent. În încheierea scrisorii, Randzau îl asigura că „nu se îndoieşte că vor ajunge să lucreze împreună, spre marele lor avantaj reciproc”.

După câteva săptămâni, Owens debarca la Hamburg şi se ducea direct în Gerhoffstrasse, unde fu primit cu

căldură de doctorul Randzau, care-l invită în aceeaşi seară la un dineu la luxosul hotel denumit „Patru anotimpuri”, pe Alster. După masă, cei doi se duseră la celebrul „Münchener Kindl”, care avea să devină, pentru multă vreme, vizuina favorită a micului velş. Golind pahar după pahar, domnul director îi sugeră, discret, lui Owens natura exactă a activităţilor sale. Owens începu prin a afişa un aer nedumerit, dar doctorul Randzau insistă atât de mult asupra simpatiei pe care o nutreşte pentru Ţara Galilor, încât, până la urmă, Owens acceptă ideea „posibilităţii de a câştiga bani şi în alt chip decât vânzând aparate electrice”.

Owens, care, fără îndoială, se aştepta de mult la propuneri de acest gen, îi mărturisi lui Randzau că avea dificultăţi financiare grave datorită unor probleme familiale şi adăugă că s-ar considera fericit ca în timpul liber să poată câştiga ceva bani „neimpozabili”. Randzau îi răspunse că, dacă ar accepta ca, îndată după înapoierea sa în Anglia, să-i furnizeze anumite informaţii, el, Randzau, era în măsură să-i dea bani imediat. Owens primi banii şi căpătă misiunea d: e a trimite un raport asupra anumitor activităţi ale Arsenalului din Woolwich. Era vorba, de fapt, despre o simplă încercare (Abwehrul era informat de mult despre arsenal) de a se estima valoarea lui Owens ca agent.

A doua zi după-amiază, Owens părăsea Hamburgul. După o lună se afla din nou în Germania, aducând toate informaţiile cerute de Randzau. Rezultatele probei fură comunicate la Berlin, care, foarte curând, îi dădu lui Randzau aprobarea de a-l folosi pe noul agent. Owens fu trimis din nou în Anglia, de astă dată misiunea lui fiind să se informeze în chip cât mai complet asupra anumitor terenuri de aviaţie despre care Forţele aeriene militare germane ştiau că se află în curs de construcţie de-a lungul drumului naţional Londra-Scoţia (Great North

Road); aceste baze făceau într-adevăr parte din noul program britanic de înarmare. Randzau precizase proaspătului său recrut că toate cheltuielile îi vor fi rambursate şi că, în afară de aceasta, va primi pentru fiecare misiune o sumă de nouăzeci până la o sută de lire, în funcţie de rezultatele obţinute. De asemenea, i se recomandă să-şi păstreze, ca acoperire, slujba de comis-voiajor şi să continue să facă cu regularitate drumuri la Bruxelles şi pretutindeni unde avea obiceiul să trateze afaceri. Tocmai cu prilejul unei astfel de deplasări făcu cunoştinţă cu un alt ofiţer al Abwehrului, căpitanul Dierks, şi cu prietena acestuia, Vera, care ulterior avea să devină binecunoscută Serviciului de securitate englez.

În cursul următorilor doi ani, Owens veni la Hamburg aproape în fiecare lună pentru a-şi face raportul, dovedindu-se a fi un spion valoros. Încă din perioada Acordului de la München, şefii de la Berlin ai Abwehrului, impresionaţi de succesele lui, îl considerau pe Owens ca „maestru-spion”. Johnny continua să nu aibă habar că Randzau era ofiţer al armatei germane, deşi cu ocazia repetatelor sale călătorii la Hamburg devenise prieten bun cu el şi cu soţia sa, care-l primeau adesea la ei acasă.

Când se afla la Hamburg, Johnny trecea aproape în fiecare seară câteva momente pe la „Münchener Kindl”; apoi, după ce-i spunea bună seara lui Randzau, se duceasingur la cel mai cunoscut local de noapte din marele oraş portuar, „Reeperbahn”. El deveni, de asemenea, client asiduu al altui cabaret, „Walhalla Club”: era. pur şi simplu fascinat de legătura telefonică de la masifela masă, care-i permitea să „sune” pe toate fetele drăguţe pe care le repera în sală. De altfel, aceasta avea să fie izvorul anumitor complicaţii.

Bineînţeles, în timpul acestor peregrinări nocturne, Abwehrul nu-l slăbea nicio clipă din ochi pe Owens.

Randzau fu foarte nemulţumit aflând, într-o zi, că micul agent se dovedise cam prea vorbăreţ în prezenţa unora dintre aceste fete. Una dintre ele, o blondă de care Owens se ataşase în mod deosebit, fu arestată în mod discret de Abwehr şi rugată să părăsească Hamburgul fără să pună întrebări. Pentru a o înlocui, Abwehrul scoase din rezervele sale pe o anume Ingrid, o altă blondă şi mai atrăgătoare decât cea dintâi.

Când se duse din nou la „Walhalla”, uşuraticul Johnny fu chemat la telefon de Ingrid, instalată cu câteva mese mai încolo. De acum încolo, riscul indiscreţiilor nu mai exista: Ingrid, noua sa prietenă, era unul dintre agenţii Cei mai apreciaţi ai Abwehrului. Bineînţeles că lui Owens nici prin cap nu-i trecea care este adevăratul ei rol; de fiecare dată când sosea la Hamburg, îi telefona imediat şi petrecea împreună cu ea cea mai mare parte a timpului liber de care dispunea.

După criza münchenează, şefii Abwehrului îşi dădură seama că războiul putea să izbucnească în orice moment, şi atunci se va sfârşi cu vizitele lunare ale lui Owens în Germania. Or, de la un timp, el era considerat agent al Abwehrului „cu normă întreagă”, de aceea Randzau primi ordin de la Berlin să-l treacă pe Johnny printr-un curs de operatori radio. Johnny fu înştiinţat că la viitoarea călătorie va rămâne la Hamburg mai multe săptămâni; Randzau îi propuse chiar să vină împreună cu soţia. Owens acceptă invitaţia şi soţia, care nu ştia ninhe despre activitatea lui clandestină, avu tot timpul să devină prietenă intimă cu d-na Randzau, în timp ce „Johnny”.

al ei urma, la centrala radio din Hamburg, un curs rapid de transmisiuni radio. Owens nu era un elev prea înzestrat; de fapt, tehnica sa de operator a lăsat întotdeauna de dorit. Avea î, însă destule cunoştinţe pentru ca mesajele pe care începu să le transmită cu

regularitate de la Londra. Încă de la deschiderea ostilităţilor, să poată fi descifratende specialiştii Abwehrului fără prea mare greutate.

În timpul acestei vizite în Germania, Owens nu se întâlni decât rar cu Ingrid. Cele mai multe seri le petrecea la soţii Randzau, unde Abwehrul avu revelaţia că, în afară de talentele sale de spion, el avea şi ceva din geniul muzical al compatrioţilor săi, fermecând societatea cu cântecele folclorice din Ţara Galilor, pe care le intona cu o voce frumoasă de tenor.

După terminarea cursului de radio, Owens îşi reluă călătoriile la Hamburg, aproximativ una la şase săptămâni. La începutul anului 1939, el îi mărturisi lui Randzau că necazurile sale familiale se agravaseră şi că trebuise să se despartă de soţia lui. La următorul voiaj sosi împreună cu, o prietenă, Lily; şi ea fu primită în casa soţilor Randzau.

Cu prilejul acestei călătorii, el aduse informaţii despre un nou procedeu englez de elaborare a oţelului pentru blindaje împreună cu ştirea senzaţională că un aerodrom britanic fusese înzestrat cu rezervoare de gaze toxice şi cu echipamentul necesar armării bombardierelor cu proiectile cu gaze toxice. Înaltul Comandament german se arătă sceptic. Spre marele necaz al lui Johnny, generalii de la Berlin tratară informaţiile aduse de el cu dispreţ.

Owens era bine răsplătit pentru eforturile lui. De fiecare dată când părăsea Hamburgul, ducea cu el o sumă importantă în devize engleze, astfel încât la începutul verii anului 1939 putea să conteze pe aproximativ două mii de lire venit anual… neimpozabil.

După ce Marea Britanie a intrat în război cu Germania, „excursiile”, la Hamburg deveniră, firește, imposibile. În octombrie 1939, Randzau fu nevoit să plece la Bruxelles pentru a se întâlni cu Owens. Acesta fu

ajutat să treacă „ilegal” frontiera germană şi, deşi era supus englez, avu toată libertatea să reînceapă a frecventa „Walhalla” şi „Münchener Kindl”. Owens cunoştea foarte puţin germana, dar printre cele câteva noţiuni pe care le poseda la perfecţie ei, au cuvintele, *ein Bier*. De aceea, Randzau i le dădu ca indicativ pentru emisiunile radio; la rândul său, Owens folosea în mesajele sale cifrate cuvântul Biermann pentru a-l desemna pe Randzau.

Transmisiunile prin radio se dovediră însă ineficiente atunci când era vorba de a preda planul unui aerodrom englez sau de a comunica detaliile unui nou procedeu industrial. În cercurile înalte, problema legăturilor fu luată din nou în discuţie. Până la urmă, Randzau propuse un sistem destul de extravagant. Spre sfârşitul anului 1939, Owens primi ordin să cumpere o barcă cu motor şi s-o ancoreze într-un port de agrement de pe coasta de est a Angliei. Planul era de o simplitate copilărească: Randzau sau un alt ofiţer al Abwehrului aveau să se întâlnească periodic cu Johnny chiar în mijlocul Mării Nordului, şi asta în plină iarnă!

Randzau contase că marina germană îi va pune la dispoziţie un submarin, dar statul-major al lui Doenitz nu întârzie să-i spulbere iluziile. Cu aviaţia avu mai mult noroc: după discuţii îndelungate, i se promise că pentru întâlnirile cu Johnny îi va fi pus la dispoziţie un hidroavion. Lui Owens i se trimise un mesaj urgent prin radio prin care i se comunica locul unde urma să vină avionul. Două zile mai târziu, un „Dornier” îşi lua zborul în direcţia Dogger Bank. Timp de două ore, în ceaţă şi burniţă, tot timpul la discreţia patrulelor aviaţiei militare engleze, aparatul german, încet şi greoi, descrise cercuri deasupra locului stabilit pentru întâlnire. Dar Johnny nu apăru. În cele din urmă, aparatul german, care reperase în preajmă-i avioane engleze, bătu grăbit în retragere. A

doua zi, Randzau primea următorul mesaj din partea lui Johnny: „Dezolat. Imposibil părăsesc coasta engleză, supraveghere permanentă”.

Totuşi, era absolut necesar ca Randzau să se întâlnească cu Johnny. Or, spre mijlocul lunii aprilie şefii Abwehrului aflară că, peste câteva săptămâni, trupele germane se vor afla în Belgia şi în Franţa, ceea ce însemna că încă un punct de contact devenea inutilizabil. Atunci.

Randzau; se hotărî să-i «ceară. lui f Owens /să vină; la Joi ihtâlnire: la „Lisabona. Timp de câteva săptămâni, Owens nu dădu niciun răspuns.

Mesajul său sosi, în sfârşit, la 1 iunie, adică în ziua în care ultimele unităţi engleze evacuau Dunkerqne-ul: „De acord întâlnire Lisabona. Luat toate măsurile. Contact, după cum s-a stabilit: între doisprezece şi şaptesprezece iunie”.

Acest mesaj îl tulbură pe Randzau, ca şi pe şefii berlinezi ai Abwehrului, singurii în drept să aprobe o asemenea deplasare. Canaris şi Lahousen erau conştienţi că unui obscur reprezentant al unei firme de aparate electrice i-ar fi fost aproape cu neputinţă să părăsească un stat aflat în război pentru a pleca într-o ţară neutră ca Portugalia. Cum ar putea, aşadar, Owens, un simplu civil, să plece din Anglia într-o asemenea etapă a războiului, atunci când englezii se aşteptau în orice moment la o invazie?

Numai că Owens devenise cel mai bun agent al Germaniei în Marea Britanie. Ori de câte ori i se ceruse să furnizeze informaţii importante, el se achitase de sarcină în chip magistral. Randzau primi, aşadar, ordin să plece la Lisabona şi să se întâlnească cu Owens, după cum era prevăzut. Dar, cum în vremëa aceea armatele germane nu terminaseră ocuparea Franţei, zona era încă prea periculoasă pentru ca un ofiţer al Abwehrului să se

plimbe pe acolo în maşină deschisă, fără ca aceasta să nu aibă urmări grave. Pe aceea, se hotărî ca Randzau să plece sub acoperirea temporară de curier diplomatic, ceea ce îi dădea dreptul să călătorească la bordul unui avion ultrasecret care făcea naveta între Stuttgart şi Barcelona.

transportând la ducere aur, iar la întoarcere preţiosul wolfram.

Cu cât se gândea mai mult la călătoria lui Johnny, Randzau se convingea mai mult că acesta n-ar fi putut niciodată să-şi părăsească ţara fără bunăvoinţa autorităţilor. Bănuielile sale nu făcură decât să crească atunci când, cu privirile pierdute în Mediterana, care defila dedesubtul avionului, îşi aminti deodată de o convorbire pe care o avuseseră înainte de război.

— Dacă vreodată o să ai necazuri în Anglia din cauza activităţii pe care o desfăşori în serviciul nostru – îi spusese Randzau lui Owens –, cel mai bine e să-ţi lepezi masca. Du-te la serviciul de contraspionaj şi povesteşte-le totul. În felul acesta vei avea o şansă să-ţi salvezi pielea.

Îşi amintise oare Johnny de acest sfat? Oare în acest fel căpătase aprobarea să plece la Lisabona? în curând avea să afle.

La 12 iunie, Randzau sosea la Lisabona, unde, încă de pe atunci, mişunau refugiaţi din Franţa, în timp ce armata germană se îndrepta spre Paris şi sud-vestul ţării. Capitala portugheză era, totodată, un furnicar de agenţi ai tuturor serviciilor de informaţii cunoscute; cei mai mulţi se introduseseră în Portugalia amestecându-se printre refugiaţi, în urma unor activităţi pe care le desfăşurase cu puţin timp înainte în Statele Unite, Randzau avea toate motivele să creadă că fotografia lui se află la loc de frunte în arhivele F.B.I.-ului. Pe de altă parte, nici nu îndrăznea să-şi asume riscul de a se întâlni

în public cu un supus britanic, care va fi, aproape cu siguranţă, supravegheat de Serviciul secret englez.

Pentru aceste motive acţionă prin intermediul unui spaniol supranumit El Don, care lucra pentru germani în Portugalia. EI Don comunica direct cu Canaris şi cu adjuncţii acestuia prin mijlocirea Ambasadei Germaniei de la Lisabona, unde un operator radio al Abwehrului, al cărui rol real nu era cunoscut decât de ambasador, îşi petrecea cea mai ţnare parte din zilele şi nopţile sale transmiţând numărul enorm de informaţii care circulau între Spania neutră şi Berlin. Înainte de a părăsi Hamburgul, Randzau îi ceru lui Johnny să intre în legătură cu El Don.

În fiecare dimineaţă între 12 şi 17 iunie. – îi comunicase el lui El Don –, un om foarte, slab, foarte negricios, cu un nas ascuţit ca o lamă de cuţit va veni să se aşeze pe terasa uncia dintre. marile cafenele ale Lisabonei. Owens urma să se înarmeze cu un exemplar al ziarului *Times* şi să comande up suc mare de lămâie. Când omul i se va adresa, Owens trebuia să-i răspundă: „Jack m-a însărcinat să vă spun că are nevoie de dumneavoastră”.

Sosind la Lisabona, Randzau nu găsi cu cale să pornească în căutarea lui Owens şi nici să ia contact cu El Don. Ştia că acest agent bine informat va afla foarte curând de sosirea sa. De aceea nu fu câtuşi de puţin surprins când, la 14 iunie, primi la hotel un mesaj prin care señorita Juanita îl invita a doua zi la ceai. „Bănuind că această nobilă doamnă spaniolă se afla în serviciul lui El Don, el se prezentă punctual la adresa care i se indicase. Dar, de îndată ce uşa se închise după el, fu destul de uluit de valul de expresii în cel mai curat dialect berlinez care-l întâmpină; femeia izbucni în râs şi-l pofti pe ofiţer în încăperea alăturată, unde-i ieşi înainte, salutându-l cu cordialitate, vechea sa cunoştinţă; EI Don

era un tip înalt, care aborda chipul supt al unui adevărat hidalgo. El îl informă deîndată pe Randzau că Owens sosise deja la Lisabona şi-i povesti amuzat cum se desfăşurase întâlnirea lor.

Urmând întocmai instrucţiunile Abwehrului, EI Don se instalase, în chip de „trândav nobil portughez", pe terasa cafenelei desemnate şi începu să caute în jurul lui un om scund şi negricios cufundat în lectura ziarului. La ora unsprezece, un om ale cărui semnalmente corespundeau cu cele ale lui Johnny se aşezase nu departe de el şi desfăşurase ziarul *Times*, după ce comandase un pahar mare cu suc de portocale. Pe El Don, această confuzie îl amuză, dar atenţia sa era trează: dacă omul era trimis, în locul lui Owens, de Serviciul secret englez şi făcuse o mică şi stupidă greşeală – portocală în loc de lămâie? Nu-i adresa niciun cuvânt şi aşteptă, dar nu se întâmplă nimic. La amiază se ridică şi părăsi cafeneaua.

A doua zi, agentul de legătură al Abwehrului luă din nou loc pe terasă. La ora unsprezece, bărbatul cel scund sosi, la rândul său, şi comandă un suc mare de portocale.

„De data asta e prea de tot", îşi spuse EL Don, fixându-l cu privirile pe omul care continua să citească *Times* fără să se atingă de pahar.

În cele din urmă, EI Don se aplecă spre el şi-l întrebă: – De ce nu beţi sucul de portocale, domnule? încă de ieri am remarcat că nu-l beţi. Poate preferaţi sucul de *lămue*?

Scundul izbucni în râs.

— Da, bineînţeles, aveţi dreptate. Prietenul meu Jack îmi recomandă întotdeauna să iau suc de lămâie, dar am uitat. Băiete! Un suc mare de lămâie!... Dar dumneavoastră, domnule, nu vreţi să luaţi ceva împreună cu mine?

El Don se mută la masa lui Johnny. Îşi fixară o nouă

întâlnire şi EL Don putu să-i strecoare lui Owens:

— Mi se pare că prietenul dumneavoastră, doctorul, a şi sosit

Se înţeleseră să se întâlnească din nou a doua zi după-amiază la o adresă care era, de fapt, cea a locuinţei Juanitei, situată discret pe una din străzile liniştite ale capitalei. Spaniolul îl preveni pe Owens că Lisabona era plină de agenţi englezi şi-i recomandă să ia măsuri excepţionale de precauţie spre a fi sigur că nu este urmărit până la locul întâlnirii.

Bucuros că-l revede pe Randzau, Owens se apropie de el zâmbind cu toată gura şi cu mâinile întinse. Strângându-i mâna, germanul îşi dădu seama că Owens tremură de emoţie. Flecăriră câtva timp în prezenţa Juanitei şi a spaniolului, apoi fixară o nouă întâlnire pentru a doua zi dimineaţa într-un loc discret, pe care Abwehrul îl rezerva exclusiv acestui gen de întrevederi.

A doua zi, când se văzu singur cu el, Randzau merse drept la ţintă:

— Spune-mi cum ai putut să ieşi din Anglia? E de la sine înţeles că n-ai putut veni aici ca simplu turist!

— Nu – răspunse Johnny –, dar mi-a fost al dracului de greu. La început am intrat în legătură cu un cetăţean din Ţara Galilor, comandantul unui vas din Swansea, care mi-a promis să mă ducă la Lisabona ca pasager clandestin. Dar, după invadarea Franţei, situaţia s-a înrăutăţit mult şi l-a cuprins frica. Până la urmă m-a refuzat sub pretext că riscul e prea mare.

— Şi atunci? – întrebă Randzau.

— Ai urmat sfatul pe care ţi l-am dat într-o zi la Hamburg?

Nu întru totul – răspunse Owens plouat – M-am hotărât să cer, pe căile obişnuite, o autorizaţie de export, spunând că vând aparate electrice în Portugalia. Am fost interogat de un căpitan care, cu siguranţă, făcea parte

din Securitatea teritoriului.

A ascultat povestea pe care i-am spus-o, dar mi-am dat seama, că nu crede decât pe jumătate. M-a întrebat dacă mai făcusem afaceri în străinătate, i-am răspuns că da, în Belgia. Atunci m-a întrebat dacă tratasem vreodată cu Germania; ştiam că nu e mare lucru să găsească urmele deplasărilor pe care le făcusem la Hamburg înainte de război; de aceea am recunoscut că avusesem legături cu o firmă germană de import-export din Hamburg.

Deodată a căpătat o înfăţişare bănuitoare. Mi-a spus că trebuie să mă prezint la colonelul său.

— I-ai dat numele şi adresa mea? – întrebă neliniştit Randzau, fără să-i lase timp lui Owens să continue.

Bineînţeles, Owens nu ştiuse niciodată adevăratul lui nume, nici gradul pe care-l avea în Abwehr, dar ceea ce îl neliniştea pe Randzau era dacă Owens dezvăluise numele lui de împrumut şi, mai rău, adresa de camuflaj din Hamburg a Abwehrului.

— Nu – răspunse Johnny –, mi-am dat seama că ar fi prea periculos. De aceea le-am dat un nume şi o adresă inventate.

— Şi pe urmă?

— A doua zi am fost interogat de un colonel de stat-major, care m-a făcut să vorbesc o oră întreagă.

Owens începu să asude, ca şi cum amintirea interogatoriului era mai mult decât putea el să suporte.

— Dar i-am răspuns la toate întrebările cum m-am priceput mai bine – urmă el.

— I-am spus că aveam legături de afaceri importante în Elveţia şi că, din cauza invaziei germane, eram obligat să mă întâlnesc cu corespondenţii mei la Lisabona, care se află, într-un fel, la jumătatea drumului.

— Continuă.

— După ce am vorbit până ce mi s-a lărgit gura până

la urechi, colonelul păru să creadă ce-i spusesem. La început făcuse pe zmeul, dar, puţin câte puţin, şi-a schimbat atitudinea, pentru ca, la sfârşit, să devină foarte politicos. Mi-a spus că politica guvernului britanic era să întreţină cât mai multe relaţii comerciale cu ţările neutre. De aceea era dispus să-mi acorde vizele de ieşire şi de înapoiere necesare.

Randzau îl privi pe Owens cu un4 aer perplex, de care Owens îşi dădu seama pe dată:

— Nu-i aşa că mă crezi, domnule doctor? – făcu el pe un ton rugător.

— Spune-mi că mă crezi. Ştii că v-am servit cu credinţă până acum… şi ştii cât îi urăsc pe englezi.

— Desigur, desigur, Johnny – spuse Randzau, dornic să vadă dispărând de pe chipul agentului expresia de jignire.

— Cred tot ce-mi spui, ştii bine. Îmi dau seama câtă bătaie de cap ai avut până când ai reuşit să ieşi din Anglia. Cunosc riscurile pe care ţi le-ai asumat din cauza noastră şi, crede-mă, le apreciez. Acum, că suntem împreună, totul e în regulă.

— Ştiam că ai să ai încredere în mine – răspunse Owens înseninat.

— Acum –, hai să vezi ce ţi-am adus.

Mai întâi, îi furniză informaţii despre noile aerodromuri amenajate în sud. Apoi scoase din buzunar un stilou plin cu exploziv din cele pe care aviaţia engleză începuse, încă de pe atunci, să le lanseze cu miile deasupra teritoriilor ocupate. La sfârşit scoase din geantă ceea ce, de bună seamă, considera a fi cel mai frumos trofeu: copia unui raport tehnic asupra unei noi instalaţii de radar de dimensiuni atât de reduse, încât putea fi instalată în carlinga unui avion de vânătoare de noapte biloc, dat de curând în folosinţă. Raportul era însoţit de desene. Randzau se întrebă de unde putuse să

pună mâna pe o piesă atât de senzaţională, dar agentul, fără să-i dea răgaz să-şi formuleze măcar întrebarea, se şi lansă într-o explicaţie năvalnică:

— Asta o am de la un nou contact – spuse el.

— Un tip cu adevărat grozav, care e dispus să lucreze pentru noi. E un om din Ţara Galilor pe care l-au pus pe liber din aviaţia militară pentru un motiv destul de nelămurit; Era ofiţer, însă în corpul tehnic, şi e dispus să comunice tot ce ştie contra bani peşin. L-am prelucrat puţin: în viitoarea călătorie e de acord să vină cu mine la Lisabona.

— Haide, haide – hohoti Randzau.

— Glumeşti... N-ai să mă faci totuşi să cred că aviaţia a dat afară un tehnician de valoare tocmai în acest stadiu al războiului!

Owens păli: se vedea că scepticismul germanului îl scotea din sărite. 4

— Dar e adevărul adevărat! – făcu el cu o voce care tremura de emoţie.

— Omul acesta e velş, ca şi mine, şi-i urăşte pe englezi. L-au dat afară de foarte puţină vreme, din motive politice, după câte am putut să înţeleg. Are o nevoie desperată de bani şi e gata să vă vândă tot, numai să plătiţi de ajuns.

Randzau era neîncrezător şi nici nu se strădui să-şi ascundă bănuielile:

— Şi zici, că omul acesta are să vină la Lisabona? Până şi dumitale ţi-a fost atât de greu să vii!

— M-am ocupat de asta – răspunse Johnny.

— Tipul se cunoaşte foarte bine cu căpitanul unui vas de provenienţă din Ţara Galilor care e de acord să-l ducă în Spania sau în Portugalia.

Randzau înainta cu grijă. Povestea nu i se părea convingătoare, dar, dacă renegatul din aviaţia engleză pe care Owens îl descoperise întâmplător era aşa cum îl

descrisese Johnny, atunci putea fi o adevărată comoară de informaţii. Rămase pe gânduri o vreme, apoi îşi spuse: „La urma urmei, poate sunt prea bănuitor”.

Randzau nu mai ezită:

— Foarte bine, Johnny – spuse el.

— Data viitoare, dacă se poate, adu-mi-l pe aviator. Dar, până atunci, vorbeşte-mi puţin dëspre el.

— L-am cunoscut pe tip – se numeşte Brown – într-o cârciumă din Bayswater frecventată de naţionalişti din Ţara Galilor, ca şi mine. Am pălăvrăgit puţin şi după aceea m-am întâlnit cu el în mai multe rânduri. După câtva timp mi-a spus păţania lui. Era maior în serviciul tehnic al aviaţiei militare specializat în radar şi aparataj secret. Dar, într-o bună zi, fusese convocat de un ofiţer cu grad foarte înalt, care-i ceruse să-şi dea imediat demisia din aviaţie. Şi asta fără nici cea mai mică explicaţie. Dar, după părerea lui, totul era din cauza părerilor sale politice.

M-a făcut foarte curând să înţeleg că are o nevoie desperată de bani. Şi-a găsit de lucru într-o uzină de armament, dar în afară de nevastă-sa mai întreţine o femeie cafe are un băieţel. I-am spus că, eventual, aş putea să-l ajut băneşte dacă acceptă să-mi facă anumite servicii. I-am dat a înţelege că am în străinătate legături de afaceri cu oameni, care se interesează de ultimele descoperiri tehnice englezeşti… radarul, de pildă! Pe scurt, dacă e în stare să-mi furnizeze informaţii la zi asupra unor treburi de acest fel, sunt gata să-i dau bani. Data următoare mi-a venit cu toată garnitura asta de raclar-miniatură cu desene cu tot. I-am vărsat douăzeci şi cinci de lire din banii pe care mi i-aţi trimis ultima dată.

Owens adăugă că îi mărturisise ofiţerului de aviaţie că urma să ducă documentele la Lisabona şi că, dacă corespondenţii lui de acolo vor fi mulţumiţi, aveau să-i

cumpere şi altele. Cum îi spusese de Lisabona, omul îl şi întrebase pe Owens dacă n-ar putea să meargă şi el acolo. Acesta îi explică însă că nu va putea obţine niciodată autorizaţia de a ieşi din Anglia, la care omul se lăudase că are un bun prieten, căpitanul unui cargou, care face naveta între Swansea şi porturile spaniole şi portugheze. Ar fi o nimica toată pentru căpitan să-l scoată chiar pe sub nasul autorităţilor.

Ajuns la acest punct al discuţiei, Randzau ar fi dorit să-l consulte pe Lahousen, la Berlin, înainte de a lua o hotărâre. Povestea asta îl făcea să fie din ce în ce mai circumspect; pe de altă parte, Johnny se arătase demn de încredere de când lucrau împreună.

— Bine – spuse în cele din urmă.

— Dacă reuşeşte să se descurce cu căpitanul lui de cargou, nu văd de ce n-ar veni şi el la următoarea dumitale călătorie; am să mă întâlnesc şi eu cu el. Uite, asta e pentru dumneata, adăugă Randzau, întinzându-i cinci sute de lire în bancnote ale „Băncii Angliei”… ieşite dirent din tiparniţele Abwehrului, de la Berlin.

Când, după câteva ore, cei doi bărbaţi se despărţiră, „Johnny sugeră ca următoarea întâlnire în capitala portugheză să aibă loc la începutul, lunii octombrie.

— Cred că acum n-am să mai am greutăţi cu obţinerea vizei de ieşire – spuse Owens.

— Motivele pe care le-am expus colonelului trebuie să-l fi, satisfăcut pe deplin. Qr să se obişnuiască – repede cu deplasările mele. Aşa că, dacă sunteţi de acord, ne întâlnim din nou aici peste două sau trei luni…

— Nu sunt chiar aşa de sigur! – râse Randzau, care tocmai aflase din ziarele portugheze că Franţa era pe punctul de a capitula.

— Şi să vezi: până atunci, armata 1 germană va fi la Londra, aşa că viitoarea noastră întâlnire va avea loc la Londra. Nu vei avea decât să vii să mă cauţi la Cartierul

general al Abwehrului şi poate că am să reuşesc să-ţi obţin un grad de ofiţer în armata germană pentru serviciile imense pe care le-ai adus Reichului.

A doua zi, Randzau se înapoia în Germania cu avionul, în timp ce Owens se pregătea să se înapoieze la Londra. La sosirea sa la Berlin, omul Abwehrului înmânã serviciilor tehnice ale aviaţiei militare raportul şi schiţele noului radar englez; de îndată fu năpădit de cereri de informaţii suplimentare.

Încă de la sfârşitul lunii iunie 1940, Owens, reîntors în capitala engleză, relua legăturile prin radio cu Randzau. Ajutat de „pensionarul" său din aviaţie, în curând fu în măsură să răspundă la cele mai multe dintre întrebările care-i erau puse. În septembrie, atunci când invadarea Marii Britanii părea iminentă, Randzau primi un mesaj în care Owens îşi exprima speranţa de a putea veni la Lisabona către sfârşitul. lunii împreună cu un prieten. Puţin după aceea, un al doilea mesaj fixa data întâlnirii pentru 1 octombrie, în acelaşi loc ca data trecută.

Randzau sosi în capitala Portugaliei la data stabilită, descinse la hotelul său obişnuit şi, fără întârziere, luă legătură cu El Don; dar până în momentul acela, nici Johnny, nici vreun alt străin misterios nu dăduseră vreun semn de viaţă, A doua zi, un vas englez îşi arunca ancora în Tajo: Owens nu se afla la bord. Alte două vase venind din porturile engleze erau aşteptate, dar autorităţile portugheze nu puteau preciza dacă fuseseră întârziate de furtunile echinocţiului sau făceau parte din vreun convoi care dăduse peste vreo grupare de submarine. Cele două vase sosiră în cele din urmă, dar fără Owens. Randzau începu să-şi facă griji.

Era gata să intre în panică în momentul în care primi, în sfârşit, un mesaj din partea lui El Don. Owens sosise într-adevăr, dar fusese atât de zguduit de un rău

de mare prelungit, încât trebuise să fie băgat în pat îndată după debarcare. De aceea, Randzau îl vizită în camera lui de la hotel în după-amiaza următoare

— Ei, Johnny, ce s-a întâmplat? – întrebă germanul.

După cum prevăzuse, de astă dată nu avusese nicio greutate în obţinerea vizei de ieşire, îi explică Owens. Dar, după ce fusese prins de o furtună puternică în largul coastelor Irlandei, convoiul din care făcea parte vasul lui fusese atacat de submarine germane: optsprezece nave fuseseră scufundate.

— Şi prietenul dumitale din aviaţie?

— L-am îmbarcat clandestin pe un vas din acelaşi convoi. Cred că n-a fost scufundat, dar n-aş putea să jur.

— Ei! Vom vedea… Ce mi-ai adus de astă dată?

— Pe hârtie nu. e mare lucru, domnule doctor – răspunse micul agent –, dar, dacă a scăpat de submarinele voastre, v-am adus omul care o să vă dezvăluie o grămadă de secrete. E din ce în ce mai greu să obţii informaţii. De la înfrângerea Franţei sunt obligat să-mi înzecesc precauţiile: sunt morţi de frica paraşutiştilor.

Owens îi povesti atunci în amănunţime păţania celor doi tineri danezi lansaţi în apropiere de Salisbury şi amândoi se amuzară copios.

Agentul îi descrise în linii generale condiţiile de viaţă, din Marea Britanie, dar acest gen de informaţii putea fi obţinut şi citind printre rânduri ziarele engleze care ajungeau la Berlin. Randzau nu-şi ascunse nemulţumirea; Owens îşi dădu seama, şi se transformă pe loc într-o paiaţă jalnică, încercând să se justifice şi jurând că făcuse tot ce-i stătuse în putinţă. Randzau nu se înşelă: Owens era în pragul isteriei. Era evident că în Anglia viaţa devenise insuportabilă pentru spionii germani. Owens îşi urmă pledoaria:

— Nu vă ajunge că v-am adus aici pe tipul din

aviaţie? Este în stare să vă spună lucruri pe care eu nu aş fi putut să le descopăr niciodată. Lucrurile merg din ce în ce mai rău. Aproape că nu ajung să mai aflu nimic. Nici nu puteţi să vă daţi seama cum stau lucrurile. De acum înainte va trebui să mă limitez la sabotaj. E prea riscant, zău, x să pescuieşti informaţii. Cumnatul, meu este şi el din Ţara Galilor şi e maistru într-o uzină de muniţii de lângă Londra. Dacă puteţi să ne furnizaţi explozivi, el o să mă ajute să arunc în aer toată şandramaua.

Randzau era din ce în ce mai uluit de tensiunea care pusese stăpânire pe agent. Un lucru era sigur: cariera lui de „maestru-spion” s-a încheiat. Randzau se hotărî pe loc să se debaraseze de Owens înainte ca acesta să devină periculos pentru Abwehr. Dar asta cerea timp şi multe menajamente. Până atunci de ce să nu-i procure material de sabotaj? Împreună se duseră la doctorul Rudolfs, şeful secţiei de sabotaj de la Lisabona. Rudolfs era informat de către Lahousen asupra lui Owens; el îi oferi un stoc de detonatoare camuflate în stilouri aşezate în truse.

Randzau şi Owens continuau însă cu nelinişte să aştepte pe fostul ofiţer al aviaţiei engleze. Abia după patruzeci şi opt de ore, vasul în care se ascunsese acesta sosi la Lisabona. Întâlnirea avu loc într-o ascunzătoare pe care El Don o rezerva oaspeţilor confidenţiali. Intrând în încăpere, Randzau îl găsi pe Owens împreună cu un bărbat cu părul negru care părea să se apropie de patruzeci de ani.

— Vă prezint pe domnul Brown, spuse Owens.

Englezul îi strânse mâna lui Randzau cu atâta moliciune, încât germanul se întrebă dacă se afla în prezenţa unui caracter anormal de slab sau dacă acest om îşi dezvăluia involuntar prin comportamentul său repulsia de a avea de-a face cu un german.

— Încântat, făcu Brown cu un uşor râs nervos.

Dar acest râs suna fals: Randzau observă că nu exista nicio umbră de bună dispoziţie în privirea dura, pătrunzătoare a interlocutorului său. Acesta avea, în mod vădit, un caracter mult mai complex decât Johnny, imaginea însăşi a extrovertitului.

— Bine – începu Randzau.

— Să ne apucăm de treabă. Dacă nu mă înşel, sunteţi suficient de bine plasat pentru a ne ajuta.

— Poate – răspunse domnul Brown –, dar cu condiţia să fiu bine plătit. După cum probabil ştiţi, am fost înlăturat din aviaţia militară, unde aveam gra aul de maior în serviciul tehnic al Ministerului Aerului. Inutil să lungim vorba despre motivele înlăturării mele. Ca să fiu sincer, am o nevoie grozavă, de bani. Tocmai de aceea mă aflu aici.

— Cât? – întrebă Randzau.

— Ei bine, dacă mi se cere să lucrez regulat pentru dumneavoastră, va trebui să-mi daţi 250 de lire pe lună. Poate că ar trebui să vă spun mai întâi tot ce ştiu... În felul acesta presupun că o să vă daţi seama că deţin informaţii asupra unor descoperiri tehnice dintre cele mai recente. Dacă-mi daţi, să spunem... 250 de lire în numerar, pe loc, sunt dispus să răspund la toate chestionarele specialiştilor dumneavoastră.

— Găsesc propunerea dumneavoastră interesantă – răspunse Randzau.

— Aş merge chiar mai departe... Ce-aţi zice de o mică călătorie în Germania? Mă tem că nu veţi putea să vă întâlniţi cu tehnicienii noştri chiar aici. La Lisabona există prea mulţi oameni care ard de dorinţa de a cunoaşte micile noastre secrete. Eu însumi sunt inginer, dar nu îndeajuns de calificat pentru a vă pune întrebări asupra unor chestiuni tehnice atât de specializate. Dacă sunteţi dispus să mergeţi în Germania, vă promit că vă voi trimite înapoi la Lisabona de îndată ce vă veţi

exprima această dorinţă.

— Dar e minunat! – interveni Johnny.

— Poţi conta pe cuvântul doctorului Randzau, Jack. Haide, să plecăm imediat!

— Îmi pare rău, Johnny – spuse Randzau –, dar îmi este cu neputinţă să te iau. Transporturile sunt extrem de dificile. Şi aşa vom avea destulă bătaie de cap să trecem un britanic peste toată Europa ocupată. Spre marele meu regret, sunt obligat să-ţi cer să ne aştepţi aer Dar El Don va avea grijă să te distreze!

Owens fu decepţionat... Străduindu-se, totuşi, să-şi ascundă simţămintele, se întoarse către Brown:

— Atunci, du-te, Jack.

A doua zi, Randzau se înapoia din nou pe calea aerului în Germania, după ce-l asigurase pe Brown că-i va trimite foarte curând pe cineva care să-l conducă până la Hamburg. Nici nu trecu o săptămână, şi Brown – numai sub acest nume avea să fie. cunoscut de germani – pleca, la rândul său, spre marele port de pe Elba sub protecţia doctorului Sessler, membru al biroului din Hamburg al Abwehrului.

La sosire fu găzduit într-unul din marile hoteluri ale oraşului, „Patru anotimpuri”, care avea să devină, cinci ani mai târziu, unul din cartierele generale ale Marinei militare engleze, apoi club pentru ofiţerii englezi. Randzau îl puse în legătură cu o echipă de tehnicieni, care-i dădu o listă lungă de întrebări, pregătită de Cartierul general din Berlin al aviaţiei militare. Brown trebuia să răspundă pe îndelete la acest chestionar.

Randzau consideră că este de datoria lui să-i facă lui Brown viaţa cât mai plăcută, îi conducea prin restaurante, şi uneori li se alătura şi d-na Randzau. Într-o seară, pe când luau toţi trei un pahar la barul hotelului r „Patru anotimpuri”, d-na Randzau aduse vorba despre marea camee pe care Brown o purta la mâna stângă.

După cât spunea ea, nu văzuse niciodată un asemenea inel.

— Poftiţi, uitaţi-vă, spuse Brown.

Declanşă un resort1 şi inelul se deschise, lăsând să se vadă portretul miniaturizat al unei fete.

— Soţia dumneavoastră? – întrebă doamna Randzau.

— Încă nu, râse Brown.

Randzau însă era înmărmurit. Remarcase cameea de zeci de ori, dar nu-i dăduse niciodată prin minte că acest inel ar putea să conţină cheia misterului lui. Brown.

— Vă rog să mă scuzaţi un minut, am de dat un telefon, spuse el.

Randzau chemă în grabă Cartierul general al Abwehrului. După un sfert de oră, un bărbat de o anumită vârstă îşi făcea intrarea în bar şi, după ce îl salută pe Randzau dând din cap, se instală într-un separeu izolat.

Puţin după aceea, d-na Randzau, căreia, soţul ei îi făcuse un semn discret, îşi ceru scuze şi plecă.

— Tipul care s-a aşezat în colţul ăla este un bun prieten de-al meu – îi spuse Randzau lui Brown de îndată ce soţia sa dispăru.

— E un omuleţ pasionant; Poate că te-ar amuza să faci cunoştinţă cu-2 el…

Cei doi se duseră la masa noului venit; Randzau făcu prezentările. Străinul adresă o privire insistentă chelnerului care venise să ia comanda. Aşa cum obişnuia, Brown rămase la whisky, în timp ce ceilalţi comandară coniac franţuzesc.

Cei trei comeseni ridicară paharele.

— Prozit! – strigă Brown, golindu-l pe al său dintr-o singură înghiţitură.

După câteva minute, mâinile îi căzdeau de-a lungul fotoliului şi ochii îi stăteau să se închidă. Părea că urmăreşte cu tot mai multă greutate conversaţia. Încercă

să se scuze, dar nu-şi putu opri capul să nu-i cadă pe piept. În clipa următoare dormea dus.

— E terminat – îi spuse Randzau complicelui său.

— Cittimp au efect aceste picături?

— Două ore, domnule, răspunse celălalt.

— Dă-i drumul, repede. Du portretul la reprodus. Şi fă în aşa fel încât să fii înapoi înainte de a se trezi»

A doua zi dimineaţă, în biroul său, Randzau putea să examineze în voie o copie mărită a fotografiei… Aceasta era în întregime acoperită de un şir de litere şi cifre, rezultate, probabil, dintr-un cod. Peste câteva săptămâni, Berlinul îi comunica lui Randzau că aceste semne cabalistice reprezentau, după toate aparenţele, o adresă dintr-o capitală neutră care, din câte ştia Abwehr-ul, fusese deja folosită drept „cutie de scrisori" de către unele servicii secrete… Întrucât Abwehrul considera că nu mai putea scoate mare lucru de la Brown, Randzau fu convocat la Berlin, unde Canaris îl interogă asupra întregii afaceri.

După cât se pare, micul amiral pusese la cale o contra-ofensivă foarte abilă, în care Brown ar fi fost chemat să îndeplinească un rol de primă importanţă. Dar mai mult decât atât nu-i spuse lui Randzau. Acesta îi comunică şefului său că-şi dăduse cuvântul că Brown va fi trimis înapoi la Lisabona. După un rămas bun cordial. Brown părăsi Hamburgul. Însoţit din nou de doctorul Sessler, sosi la Madrid şi, în timpul schimbării avionului… se risipi ca fumul. Abwehrul nu avea să-l revadă niciodată.

Când ştirea îi fu comunicată lui Johnny, care continua să aştepte răbdător la Lisabona, acesta se prăbuşi definitiv. Ultima sa sursă reală de informaţii dispăruse, începu să plângă şi să-l implore pe El Don, gata să facă o criză de isteric:

— Ajută-mă să plec în Germania… Lasă-mă să mă

duc la Hamburg.

Dar El Don primise ordine categorice. Sub niciun pretext Owens nu trebuia să fie autorizat să se ducă în Germania; el fu, aşadar, expediat înapoi în Anglia de îndată ce i se putu găsi un loc la avion. De acum înainte Abwehrul nu mai avea ce face cu un spion care devenise inutil.

Totuşi, câteva săptămâni mai târziu, incorigibilul Johnny reîncepu să trimită mesaje la Hamburg. Ele nu conţineau, de altfel, nicio informaţie importantă. Puţin înainte de Crăciun, el îi ceru lui Randzau bani, iar acesta, cu aprobarea întructiva reţinută a lui Lahousen şi Canaris, îi trimise, în cele din urmă, 500 de lire, care-i fură predate în ziua de Crăciun de către Ambasada Japoniei de la Londra.

Johnny continuă să emită până într-o bună zi din primăvara anului 1941, când un strigăt sfâşietor de desperare ţâşni în eter: „Ajutaţi-mă, viaţa mi-e în pericol!”

Abwehrul nu răspunse.

După câţiva ani, unul dintre şefii Abwehrului avea să afle din gura unui german repatriat că, spre sfârşitul războiului, făcuse cunoştinţă în închisoarea de la Dartmoor cu un deţinut despre care era sigur că era Owens. De curând, în R.F.G. s-a primit următorul mesaj: „Johnny locuieşte acum în Irlanda. El se numeşte domnul Brown…”

Vera

La începutul anului 1939, o spioană stabilă a Abwehrului în Anglia, născută în Germania şi văduvă a unui om de afaceri scandinav, înştiinţa Berlinul că descoperise o eventuală recrută. Într-un mic – hotel din Kensington, unde descinsese odinioară cu prilejul unei călătorii la Londra, făcuse cunoştinţă, după toate aparenţele întâmplător, cu o bătrână contesă italiană

calică şi antibritanică. Spioana, cunoscută la Abwehr sub numele de lady May, se făcea forte s-o „convingă” pe bătrâna doamnă să lucreze, pentru Serviciul secret german. Italianca tocmai moştenise o mică proprietate în Alpii Bavarezi, şi căuta pe toate căile s-o vândă şi să-şi aducă banii în Anglia. Din nefericire, regulile draconice stabilite de doctorul Schacht în materie de circulaţie a devizelor interziceau un asemenea transfer. Dacă s-ar putea găsi o filieră oarecare pentru ca banii să ajungă în Anglia, lady May garanta că va obţine din partea contesei un răspuns favorabil la propunerile de un gen puţin deosebit pe care i le făcuse.

Şeful secţiei engleze a Abwehrului, pentru care lucra lady May, îi scrise de îndată venerabilei aristocrate. El lăsă să se înţeleagă că aflase câte ceva despre dificultăţile ei de ordin financiar şi o invita să-i facă o vizită în Germania, asigurând-o că, la faţa locului, totul, va sfârşi prin a se aranja în cele mai bune condiţii. Întâlnirea dintre acest bărbat, care adoptase pentru circumstanţă pseudonimul de doctor Graff, şi contesă avu loc câtva timp după aceea la München, la hotelul „Bayerischer Hof”. Germanul nu întârzie să descopere că femeia era o admiratoare a lui Mussolini. Doctorul Graff nu pregetă să-i spună contesei – astfel avea s-o numească Abwehrul – că problemele ei valutare ar putea fi rezolvate fără nicio dificultate cu condiţia ca ea să binevoiască să-şi extindă, respectiv să-şi transfere în altă parte devotamentul pe care-l avea faţă de Mussolini. Contesa acceptă fără să se lase rugată. Doctorul Graff făcu astfel încât proprietatea să fie vândută în condiţii foarte avantajoase şi ca banii să fie vărsaţi fără întârziere unei bănci din Londra. El îi dădu din nou întâlnire bătrânei doamne şi „drept compensaţie pentru cheltuielile făcute”, îi remise 200 de lire sterline.

În vara anului 1939, toată lumea, la Abwehr, ştia că

războiul era iminent şi doctorul Graff primi ordin s-o scoată pe contesă de la „naftalină”. Îi fixă o întâlnire la hotelul „Doelen”, unul din marile hoteluri din Amsterdam. Odinioară, contesa ocupase un loc important în coteria diplomatică a Londrei, unde continua să aibă relaţii pe care doctorul Graff era hotărât să le exploateze cât mai bine. De aceea îi propuse să închirieze şi să mobileze un apartament în cartierul select Mayfair şi să reia legătura, de îndată ce va fi cu putinţă, cu vechii ei prieteni. * Ea avea instrucţiuni să facă primiri somptuoase şi să-şi creeze, în acest fel, o reputaţie de gazdă de prim rang. Doctorul Graff îi promise, totodată, să-i găsească o „nepoată fermecătoare”, care avea s-o ajute în activitatea sa mondenă.

La puţin timp după declararea războiului, doctorul Graff primi, prin Olanda încă neutră, un mesaj din partea contesei care-i făcea cunQScut că se instalase într-un apartament luxos din apropiere de Berkeley Square şi că saloanele sale începeau să fie frecventate de personalităţi ale vieţii publice engleze. Ea arăta, în acelaşi timp, că va fi nevoie de câteva luni pentru a-şi consolida poziţia: numai atunci va putea începe să lucreze în mod eficient pentru Abwehr. Rămânea, totuşi, ca doctorul Graff să-i găsească o „nepoata” convenabilă. Deşi Abwehrul avea în serviciu un număr mare de tinere foarte seducătoare, niciuna dintre ele nu părea, potrivită pentru a jucarolul unei rude atât de apropiate a contesei.

Soluţia, acestei probleme fu găsită cu totul întâmplător, în urma unei perturbări de ordin afectiv în viaţa unuia dintre colegii din Hamburg, ai doctorului Graff. La începutul lunii mai 1940, cu câteva zile înainte de năvala trupelorgermane în Olanda, doctorul Grafi se întâlnea pentru a doua oară cu contesa la Amsterdam.

— Scumpa mea contesă – îi spuse el –, o să fiţi, desigur, încântată când o să aflaţi că am descoperit-o pe

această, nepoată de care v-am vorbit: cea de care nu mai ştiaţi nimic de atâta vreme. Nu pot „să vă spun încă data exactă la care va veni la dumneavoastră, la Londra, dar o să v-o comunic în timp util. Ea va avea toate actele şi tot materialul necesar. Dar poate că n-ar fi rău ca de pe acum să lansaţi zvonul că speraţi ca nepoata dumneavoastră să poată evada din Danemarca pentru a veni lângă dumneavoastră, la Londra. Aţi putea adăuga că ea şi-a petrecut o bună parte din copilărie în Franţa, ceea ce va explica franceza excelentă pe care o vorbeşte.

Apoi, pe un ton mult mai oficial, Graff adăugă:

— Ea va fi, bineînţeles, şeful dumneavoastră direct pentru tot ceea ce priveşte munca pe care o veţi efectua pentru noi. Veţi executa ordinele ei fără să-i puneţi întrebări… în special în privinţa altor „membri ai familiei” pe care va dori să-i primească din când în când.

— Înţeleg foarte bine, răspunse contesa în engleza imposibilă pe care o foloseş ori de câte ori trebuia să discute cu doctorul Graff, care petrecuse mai mulţi ani în Statele Ünite.

Ea acceptă docil toate proiectele elaborate de doctorul Graff. Satisfăcut, acesta îi dădu un nou teanc de bancnote de 5 lire şi preciză că, ţinând seama de operaţiile. militare care urmau –, după toate probabilităţile, să re declanşeze, va lua măsuri pentru ca în viitor fondurile necesare să-i fie virate printr-o bancă din Lisabona.

— De fapt, contesă – adăugă Graff înainte de a o părăsi –, probabil c-o să-mi fie greu să comunic cu dumneavoastră în cursul lunilor următoare; de aceea vă sfătuiesc să nu vă neliniştiţi-dacă nu veţi avea ştiri de la mine înainte de sosirea nepoatei dumneavoastră. Ea se va prezenta sub numele de Vera şi vă va transmite salutări din partea mea. O veţi identifica fără nicio greutate. Este înaltă, brună şi frumoasă, în genul slav.

Vorbeşte franceza ca şi cum ar fi limba ei maternă, care, de fapt, este rusa. Vorbeşte, de asemenea, foarte bine germana, puţin daneza şi puţin engleza. Cred că e de ajuns ca semnalmente.

Graff nu-i dezvălui însă că Vera era, de asemenea, amanta unuia dintre colegii săi de la Abwehr şi nici faptul că legătura lor dăduse, săptămâni de-a rândul, multă bătaie de cap lui Canaris şi Lahousen.

Numele sub care Vera era cunoscută la Abwehr nu era al ei: îndărătul lui se ascundea cel al unei familii germano-baltice cunoscute. Se născuse la Petersburg. Tatăl ei, baron din ţările baltice, ocupase către sfârşitul vieţii un post înalt în administraţia ţaristă şi Vera îşi petrecuse prima parte a copilăriei în atmosfera de lux de la curtea Rusiei.

Dar această viaţă de abundenţă se sfârşise odată cu Revoluţia din Octombrie. După un timp, familia a căpătat paşapoarte, bilete de tren şi a ajuns la Paris.

În Rusia, mica Vera învăţase cu repeziciune cântecele de jale şi dansurile pline de vioiciune ale ţăranilor ruşi; le învăţase atât de bine, încât într-o bună zi proprietarul restaurantului rusesc din capitala Franţei la care lucra mama ei lăsase să se înţeleagă că familia ar putea să-şi mai sporească veniturile dacă Vera ar accepta să cânte şi să danseze serile. Suma oferită era atât de ispititoare, încât mama acceptase, în ciuda repulsiei pe care o avea de a-şi lansa fiica în viaţa boemă a Parisului nocturn. Ea nu se considera îndreptăţită să refuze o creştere atât de importantă a veniturilor micului său trib.

Timp de doi ani, Vera, care se dezvolta văzând cu ochii, dansă seară de seară sub privirile vigilente ale mamei sale. Dar, când împlini optsprezece ani, mama se hotărî brusc, dintr-un motiv rămas necunoscut, să părăsească Parisul şi să plece la Bruxelles, unde găsi o slujbă asemănătoare la un restaurant rusesc. O dată mai

mult, Vera se lăsă convinsă să danseze în public, dar frumoasa fată începea să nu mai vrea; să se simtă agăţată. mereu de fusta maică-sii.

Câţiva prieteni ruşi stabiliţi în Belgia o asiguraseră pe Vera că i-ar fi uşor să găsească un angajament de dansatoare în Anglia. De azi pe mâine, fără să-i spună nimic mamei sale, fermecătoarea tânără trecu de cealaltă parte a Canalului Mânecii. Ea lucră timp de câteva luni într-un local de noapte londonez, unde învăţă, între altele, câteva vorbe englezeşti.

La Londra – poate chiar înainte de plucarea ei din Bruxelles –, Vera se asociase cu un tânăr francez, ceea ce o făcu ca, într-o bună zi, să se înapoieze la Paris. Acolo găsi de lucru la muzic-holüri şi cabarete; pe la mijlocul deceniului al 4-lea, ca deveni vedeta feminină a unui număr în doi şi… amanta partenerului ci francez.

Într-unul din cabaretele în care-şi prezenta numărul de duet, ea intră pentru prima oară în contact cu Abwehrul.

Evoluând pe pista strâmtă împreună cu partenerul ei, remarcase în mai multe rânduri, în public, prezenţa unui bărbat blond, solid şi foarte urât. Seară de seară, bărbatul venea la cabaret, se instala la o masă de lângă ring şi începea s-o soarbă din priviri. Partenerul ei remarcă şi el interesul pe care i-l arăta acest străin şi fu cuprins de o gelozie care nu mai cunoscu margini în ziua în care clientul o invită pe Vera la masa lui; poate puţin din zăpăceală, tânără dansatoare acceptă de îndată invitaţia.

Spectatorul se prezentă ca fiind om de afaceri german, a cărui activitate consta în a vinde baterii electrice în Belgia, Olanda şi Franţa, ţări pe care le stră – bătea tot anul împreună cu doi colegi. Declară că se numeşte Müller.

În ciuda opoziţiei partenerului, care era amantul

Verei, această prietenie nu întârzie să se transforme în ceva mai tandru; francezul înţelese că avea să-şi piardă în acelaşi timp şi partenera şi amanta. Într-o seară, paharul s-a umplut. Pe când Vera bea şampanie la masa domnului Müller, partenerul năvăli în sală prin uşa rezervată artiştilor şi, cu un cuţit în mână, se năpusti asupra Verei, dar germanul, care îl văzuse venind, îi imobiliză mâna şi-l culcă la pământ. În clipa următoare, cei doi bărbaţi se aflau pe ring, bătându-se zdravăn. Directorul localului, muzicanţii, chelnerul şi portarul se aruncară asupra lor, reuşind, până la urmă, să-i despartă. Germanul scăpă destul de ieftin: nu avea decât tăieturi superficiale. În timp ce francezul, care se zbătea şi urla, fu luat, Müller o apucă pe Vera de mână şi o scoase din cabaret.

El chemă un taxi şi o conduse la un mic hotel ieftin din apropiere de „Folies-Bergère”: astfel luă sfârşit cariera de dansatoare a tinerei. Abia ajuns la hotel, unde descinsese împreună cu doi colegi, germanul îi mărturisi Verei că numele său adevărat era Hans Dierks; apoi se strădui s-o convingă să-l însoţească în Germania, unde era obligat să se înapoieze peste câteva zile. Vera n-avea niciun proiect şi niciun ban în buzunar. Două zile mai târziu, ea sfârşi prin a se decide să plece cu Dierks şi cu cei doi acoliţi. Dierks era, în realitate, căpitan şi lucra la biroul hamburghez al Abwehrului, iar cei „doi prieteni – Richard Druegge şi Robert Peter – făceau, de asemenea, parte din organizaţie. În perioada aceea, ei acţionau în scopul de a pune pe picioare o reţea de spionaj care să acopere Olanda, Belgia şi nordul Franţei.

La Hamburg, Dierks închirie un apartament, în care se mută împreună cu Vera. În cursul anilor următori, Vera avea să-l însoţească pe Dierks şi pe camarazii acestuia în toate turneele lor din ţările limitrofe şi nu întârzie să-şi dea seama de natura reală a ocupaţiilor

amantului său. Dierks era de fapt unul dintre conducătorii secţiei „marine” a sucursalei din Hamburg a Abwehrului şi în cursul uneia dintre călătoriile sale în Belgia îi prezentă Verei, în saloanele hotelului „Metropol”, un om originar din Ţara Galilor care, o asigură el, era unul dintre cei mai importanţi spioni ai Germaniei în Marea Britanie. Ulterior, Vera avea să facă cunoştinţă cu alţi membri ai statului-major al Abwehrului din Hamburg; mulţi ofiţeri o luau, de altfel, drept soţia legitimă a lui Dierks.

Într-o seară, la începutul lunii aprilie 1940, Dierks se înapoie în apartamentul situat în apropiere de Rothenbauen-Chaussee şi-i spuse Verei:

— Am veşti proaste: va trebui să te părăsesc.

Nu-i spuse nimic altceva decât că fusese desemnat pentru o misiune în cursul căreia va fi cu neputinţă ca ea să-l însoţească, Vera făcu o criză de nervi; de mult se aştepta la aşa ceva.

— Dar nu poţi să mă părăseşti – făcu ea plângând.

— Nu te mai am decât pe tine. Mama e la Copenhaga şi nu mă pot duce la ea. Din cauza ta mi-am părăsit toţi prietenii de la Paris.

Apoi îl învinovăţi că scornise această poveste cu misiunea pentru a putea s-o părăsească şi să se ducă la alta. Gata să facă orice pentru a o – linişti, Dierks se decise să nesocotească toate regulile de securitate ale Abwehrului:

— Risc să am o mulţime de necazuri dacă află cineva că ţi-am spus asta – zise el.

— Foarte curând urmează să fie lansată o ofensivă de mare anvergură în Vest şi sunt trimis în străinătate… într-o ţară în care este imposibil să mergi.

Vera nu păru de loc convinsă:

— În care ţară? – voi casă ştie.

— Îmi este categoric interzis să-ţi spun „dar, dacă-mi

promiţi să nu vorbeşti… sunt trimis în Anglia cu Richard şi Robert pentru a mă ocupa acolo de sabotaje. Ştii că sunt specialist în probleme maritime; am primit ordin să sabotez bazele navale din Marea Britanie.

Vera nu era încă decât în parte convinsă. t-Când trebuie să pleci? – întrebă ea.

— Nu ştiu exact când. Probabil peste o lună sau două. Nu e lucru curat, dar Berlinul n-a vrut să ne spună nimic mai mult.

Vera avu o nouă criză de nervi, refuză să asculte motivele pe care le invoca amantul ei şi sfârşi prin a declara că nu voia să mai vorbească cu el. A doua zi când el plecă spre birou, ea se afla în aceeaşi stare de spirit. Dierks nici nu se aşezase bine la masa de lucru că avu o presimţire, stranie. Se întoarse acasă, bătu, dar uşa era încuiată cu cheia. Ştiind că Vera era înăuntru, sparse uşa.

O găsi pe tânără femeie fără cunoştinţă în dormitor: înghiţise jumătate dintr-un tub de somnifere. O luă în braţe, o duse până la maşină şi o porni spre spitalul cel mai apropiat, unde după o luptă îndelungată, Vera fu salvată.

Abwehrul află de îndată despre încercarea de sinucidere a tinerei femei; cum nu încăpea nicio îndoială că Dierks îi mărturisise că urma s-o părăsească, se dovedi necesar ca toată afacerea să-i fie raportată lui Lahousen, la Berlin. Timp de câteva’ zile, Lahousen ezită asupra atitudinii pe care urma s-o ia. Era limpede că Dierks se făcuse vinovat de o gravă indiscreţie, dezvăluind amantei sale că avea să fie trimis ca spion în Anglia. De aceea ar fi perfect normal – îşi spuse Lahousen – ca Dierks să primească ordinul de a’s; e descotorosi, fără nicio discuţie, de fată şi de a pleca în Anglia, aşa cum fusese prevăzut. Dar, dacă ar fi ales o asemenea soluţie, el ştia că Dierks avea să plece în

Anglia amărât, ceea ce ar fi constituit pentru el o periculoasă stare de spirit, căci adesea ea aducea după sine la cel în cauză dezertarea, ba chiar trădarea.

Lahousen sfârşi prin ari expune şefului său problema, în timp ce căutau soluţia, doctorul Graff, care lucra împreună cu Dierks la Hamburg, avu o idee.

Era exact în perioada în care Graff căuta pe cineva care să joace la Londra rolul nepoatei contesei. Soluţia problemei fusese găsită. De aceea, la Berlin se luă hotărârea de a se amina plecarea lui Dierks şi a celor doi camarazi ai săi până când Vera avea să fie suficient de antrenată pentru ari însoţi. Graff o convocă de urgenţă pe Vera şi îi spuse că avea posibilitatea de a-l urma pe Dicrks la Londra. I se ceru să depună jurământul tradiţional al noilor agenţi ai Abwehrului şi fu trimisă să urmeze cursul de operatori la centrala radio din Hamburg. De-a lungul lunilor care urmară Vera nu numai că învăţă să utilizeze un post de emisie-recepţie, dar îşi însuşi şi microf otograf ia, cifrarea şi descifrarea unui text şi căpătă câteva cunoştinţe elementare în materie de sabotaj.

Când îşi termină stagiul, spre sfârşitul lunii iulie 1940, situaţia militară era atât de schimbată, încât operaţia trebui să fie total reconsiderată.

În cele din urmă, se hotărî ca operaţia să fie lansată din Norvegia şi primi, numele cifrat de „Hummer I

Nord” („Homar I Nord”). Se luă înţelegere cu Flota a V-a a aviaţiei militare germane, care avea baza în sudul Norvegiei, ca cei patru spioni să fie îmbarcaţi, la Stavanger pe un hidroavion şi duşi în apropierea coastei, de nord-est a Scoţiei, la care vor ajunge cu o barcă de cauciuc.

Se luă, de comun acord, hotărârea de a organiză o masă de adio.

Cei patru spioni urmau să plece în Norvegia la 3

septembrie; mica reuniune fu deci fixată pentru seara de 2 septembrie, la restaurantul „Loewenbrau”, una din vizuinile favorite ale Abwehrului. Fu o seară reuşită. Se ridicară toasturi după toasturi şi se scurseră valuri de bere. bavareză spumoasă cu un bogat adaos de ţuică. Şi, cum totul are un sfârşit, veni timpul ca cei patru spioni să se urce, cu mare greutate, în maşinuţa lui Dierks: Vera în faţă, alături de prietenul ei, Druegge şi Peter în spate. Dar curând se văzu că, după felul în care conducea, căpitanul este mai cherchent decât se părea.

— Fii atent, Hans, fii atent! – începu să răcnească Vera, văzând cum maşinuţa derapează îngrozitor pe pavajul stricat al străzilor Hamburgului, pe care o ploicică îl făcuse şi mai periculos.

În ciuda aerului tare al nopţii, Dierks începu să conducă şi mai nesigur, şi mai imprudent. Cei trei pasageri începură să-l roage în cor să – încentinească. Timp de câteva minute păru că-şi recapătă luciditatea, dar aceasta nu dură mult; începu să conducă şi mai periculos ca înainte. La un moment dat îşi dădu seama, puţin prea târziu, că ar fi trebuit să cotească la stânga şi suci cu violenţă volahul, astfel încât rămase pe două roţi, traversă strada cu toată viteza şi se lovi de bordura din partea opusă. Jumătate pe trotuar, jumătate pe caldarâm, maşina goni nebuneşte încă douăzeci de metri, apoi se răsturnă într-un vacarm de tablă smulsă, în timp ce capota de pânză se rupea, făcând un zgomot lugubru.

Timp de câteva clipe domni liniştea. Apoi, prin crăpătura capotei apăru o siluetă cu chipul livid, cu mâinile şi obrajii şiroind de sânge. Era Druegge, care, cu chiu, cu vai) reuşi să iasă în patru labe din maşina hărtănită şi să se îndrepte împleticindu-se. La capătul străzii se găsea o cabină telefonică; Druegge se târî cu greutate într-acolo.

— Repede! – strigă el după ce formase numărul

poliţiei. – S-a produs un accident în Sierichstrasse.

Curând se auziră din depărtare sirenele maşinilor poliţiei şi ale unei ambulanţe şi, după câteva minute, vehiculele sosiră la locul accidentului, unde găsiră o fată foarte brună, plină de sânge, aşezată pe trotuar, ţinând pe genunchi capul unui bărbat prăbuşit alături de ea. Unul din cei de pe ambulanţă se aplecă pentru a examina bărbatul. Apoi o luă pe Vera de mijloc şi o ridică.

— Plecaţi, domnişoară – îi spuse el.

— Prietenul dumneavoastră e mort.

Abia după câtva timp, cuvintele sanitarului ajunseră la înţelegerea fetei, destul de zguduită de lovitură. Infirmierii şi poliţiştii o priviră cu un aer ciudat. În clipa aceea, Druegge se trezi din amorţeală şi se adresă unuia dintre poliţişti:

— Mortul făcea parte din Abwehr – spuse el.

— Scoateţi-ne de aici rapid. Se numeşte Dierks, căpitanul Dierks… din Abwehr.

Între timp, Petter îşi recăpătase şi el cunoştinţa. Înţelegând că toţi aceşti inşi erau mai mult sau mai puţin legaţi de o organizaţe secretă, despre care poliţiştii obişnuiţi nu ştiau aproape nimic, echipa de ajutor se grăbi să-i urce pe cei trei supravieţuitori în ambulanţa care porni în viteză spre cel mai apropiat spital.

De îndată ce sosi la birou, în dimineaţa zilei de 3 septembrie, Lahousen fu informat de cele întâmplate cu agenţii operaţiei „Hummer I Nord”. Fu consternat, căci Dierks îndeplinea un rol foarte important la Abwehr şi el era cel care luase în mână întreaga organizare a operaţiei. Prima reacţie a lui Lahousen a fost de a anula pur şi simplu totul. Dar invadarea Angliei părea iminentă şi era absolut necesar să existe la faţa locului, în Insulele britanice, un cât mai mare număr de spioni şi. sabotori. Or, cei trei supravieţuitori fuseseră antrenaţi în mod special pentru acest gen de activitate. Pe de altă parte,

Hitler începuse deja să tune şi să fulgere împotriva incapacităţii spionilor lui Canaris de a-i zugravi o imagine exactă asupra a ceea ce se petrecea în Anglia.

Timp de câteva zile, Lahousen examină situaţia pe toate feţele. Apoi, după ce luă o hotărâre, trimise prin teleimprimator un mesaj la Hamburg: „Operaţia «Hummer I Nord» va avea loc după cum s-a prevăzut. Ieşi trei agenţi vor pleca în Norvegia de îndată ce se vor fi restabilit". La 21 septembrie, Vera, Druegge şi Petţer, cu feţele şi mâinile acoperite încă cu fâşii de plasture, se îmbarcau la bordul unui avion de transport al aviaţiei militare, cu destinaţia Stavanger. Acolo, reprezentantul din Oslo al Abwehrului îi informă că vor pleca în Scoţia de îndată ce vor fi învăţat să folosească o barcă de cauciuc.

A doua zi, cei trei spioni făcură cunoştinţă cu pilotul şi cu echipajul hidroavionului care avea să-i transporte. Fură duşi într-un fiord aflat la o oarecare distanţă, unde fură iniţiaţi în dificila manevră a lansării unei bărci mari de cauciuc de pe un aparat clătinat de valuri, O problemă şi mai grea le fu pusă de debarcarea celor trei biciclete – găsite într-o pivniţă a Consulatului din Bergen al Marii Britanii –, pe care trebuiau să le folosească pentru a străbate distanţa de vreo mie de kilometri care despărţea coasta nor d-esti că a Scoţiei de Londra.

— E cu neputinţă, n-are să meargă niciodată. Bicicletele astea sunt prea grele pentru a fi manipulate în asemenea condiţii, îi spuse Vera lui Andersen, agentul norvegian în serviciul germanilor, care fusese trimis de la Oslo pentru a leservi ca „dispecer".

— Nu mă interesează; va trebui să vă descurcaţi cum veţi şti – replică norvegianul.

— Cei din Berlin sunt categorici: trebuie să luaţi bicicletele englezeşti cu voi. Vă este absolut interzis să călătoriţi cu trenul: vorbiţi prea prost englezeşte şi cu

siguranţă veţi da de bănuit.

Andersen le dădu „bani englezeşti”, fiecăruia câte 200 de lire, cele mai multe imprimate la Berlin. De asemenea, le dădu haine englezeşti găsite la Ambasada din Oslo a Marii Britanii după plecarea puţin cam precipitată a misiunii diplomatice, în luna aprilie a aceluiaşi an.

Li se încredinţară posturi de radio de tip Abwehr, lămpi, baterii, piese de schimb pentru aparatele de radio, liste cu obiectivele care trebuiau sabotate şi adresele contactelor germane în Anglia. Fiecare spion primi, în afară de aceasta, un buletin de identitate englez şi o cartelă de alimente confecţionată după ultimele informaţii primite în Norvegia la acea dată.

Datorită acestor hârtii, Vera devenea d-na Vera Erikson, cetăţeană daneză. Druegge era François de Deeker, refugiat originar din Flandra belgiană, iar Petter, care se născuse în Elveţia, se numea acum Werner Heinrich Waciti, supus elveţian, domiciliat în Sussex Gardens 23, Paddington, Londra.

Li se ceru să-şi înveţe bine „povestea”, potrivit căreia erau toţi trei refugiaţi din Norvegia, unde fuseseră surprinşi, în timpul unei călătorii turistice, de invazia trupelor germane. În schimbul unor bijuterii de valoare ei reuşiseră să convingă un pescar norvegian – care, ca din întâmplare, se numea Andersen – să-i treacă peste Marea Nordului. Dar, de fapt, „povestea” nu fusese pregătită cu destulă grijă: nimeni nu se preocupă să stabilească amănuntele care ar fi putut-o face să reziste la o eventuală ahelictă a numeroşilor agenţi englezi rămaşi în Norvegia. „Biografiile” stabilite pentru Vera şi tovarăşii ei, în comparaţie cu cele ale agenţilor britanici lansaţi în Europa ocupată, erau mai mult decât rudimentare, pentru a nu spune complet puerile. După trei zile petrecute la Stavanger, ultimele preparative, se

încheiară. Dar vremea nu era potrivită pentru amerizarea unui hidroavion în largul coastelor Scoţiei.

Abia în zorii zilei de 26 septembrie, Vera şi cei doi bărbaţi fură treziţi pe neaşteptate în micul hotel în care locuiau la Stavanger.de la sosirea lor în Norvegia:

— Veţi pleca imediat, li se spuse.

Abia avură timp să se îmbrace şi să-şi adune lucrurile – când o maşină se şi opri la intrare. O jumătate de oră mai târziu soseau la baza aeriană, unde aflară că vremea se ameliorase brusc deasupra Scoţiei, făcând posibilă amerizarea aparatului. Decolară aproape imediat, îndreptându-se spre sud-vest pe deasupra Mării Nordului. În aceeaşi zi, Lahousen nota în jurnalul său că, potrivit rapoartelor primite din Oslo, operaţia „Hummer.

I Nord” începuse sub auspicii bune. Cei trei agenţi fuseseră transportaţi cu avionul „în apropierea coastei de nord à Marii Britanii şi depuşi pe mare la bordul unei bărci de cauciuc”.

Cartierul general din Oslo al Abwehrului se cam grăbise, aşa cum avea s-o facă, de altfel, şi cu un alt prilej; pe scurt, comunicatul victorios era puţin prematur. Într-adevăr, când hidroavionul, după trei ore de zbor, atinsese presupusul punct de destinaţie, în zona – coastei scoţiene, pilotul nu putu să vadă nimic. Timpul se schimbase din nou şi nori groşi de ploaie cioborâseră plafonul aproape la nivelul mării. Nu le rămânea altceva de făcut decât să se întoarcă. La ora micului dejun, Vera şi tovarăşii ei se găseau la hotelul din care plecaseră, picând de somn şi foarte dezamăgiţi. Vremea continuă să fie nefavorabilă timp de câteva zile, dar în seara de 29 septembrie, o duminică, meteorologii germani prevăzură pentru începutul dimineţii următoare condiţii ameliorate. Aşadar, la 30 septembrie, ora unu dimineaţa, cei trei spioni fură deşteptaţi din nou; li se dădu o jumătate de oră pentru pregătire. La ora două dimineaţa, spionii, încă

mahmuri, soseau iarăşi la baza aeriană, unde înghiţiră bucuroşi mai multe cafele negre foarte fierbinţi. Îşi îngăduiră să formuleze câteva îndoieli în legătură cu plecarea, dar ofiţerul meteorolog îi linişti:

— Cerul e complet senin de aici şi până în Scoţia. Chiar acum s-a întors unul din avioanele noastre meteorologice.

Decolară, către ora două şi jumătate. În timpul drumului, pilotul îi arătă Verei locul unde primise ordin să-i depună: un sector bine adăpostit al coastei, nu departe de vestitul port al pescarilor de scrumbii: Buckie. Cerul deveni treptat violet, apoi albastru şi, exact în clipa în care apăreau zorile, pilotul întinse braţul şi strigă: „Pământ!”, ca să-l audă Vera.

Departe, în faţa lor, o fâşie cenuşie, cu o nuanţă mai închisă decât cenuşiul mării, în aşa fel JEncât să poată fi deosebită, se întindea de-a curmezişul orizontului. O

dată cu apariţia soarelui, vizibilitatea deveni mai bună şi cei trei spioni putură să-şi dea seama că se îndreptau spre un golf larg, mult intrat în interiorul ţărmului. După câteva minute, pilotul identifica Rattray Head, în apropiere de Fraserburgh; după ce îşi stabili poziţia, vină pe o aripă şi urmă malul sudic al golfului Moray.

După un sfert de oră, un „Coborâm”! tunător îi înştiinţă pe spioni că trebuiau să se pregătească să părăsească avionul dintr-o clipă în alta. Hidroavionul mai urmă puţin coasta, apoi începu să descrie cercuri deasupra zonei de amerizare. Pilotul se plasă cu faţa spre vânt, apoi îşi puse aparatul pe apă între două jerbe de spumă. Marea era mult mai agitată decât apele fiordului în care îşi făcuseră antrenamentul. Pilotul lăsase motoarele să meargă uşurel pentru cazul în care ar fi fost obligat să decoleze în grabă. Barca fu repede pusă pe apă; Driiegge şi Petter căzură ca nişte pietroaie,

urmaţi de bagaje. Vera rămăsese în avion pentru a ajuta echipajul, să transbordeze bicicletele. Prima fu coborâtă încet de-a lungul carcasei, dar aparatul era zguduit din pricina hulei, iar barca de cauciuc, deşi legată de hidroavion printr-un odgon, începuse să se îndepărteze.

Bicicleta fu aruncată; cei doi spioni încercară s-o prindă, dar în aceeaşi clipă barca se răsuci şi bicicleta dispăru în fundul Mării Nordului. Pilotul începea să se enerveze. Druegge şi Petter strigară către membrii echipajului să aştepte cu celelalte două biciclete până vor reuşi să apropie barca de aparat. Dar aceştia nu nutreau niciun fel de entuziasm pentru toată bălăceala în apa sărată, la mai puţin de o milă de coasta scoţiană, şi încă în plină zi. Ei grăbiră, aşadar, operaţiile şi celelalte două biciclete luară drumul celei dintâi.

— Nu putem să rămânem aici toată ziua! – răcni pilotul către Vera.

— Grăbiţi-vă, săriţi repede în barcă. Nu vă daţi seama că sunt o. Ţintă perfectă?

Hidroavionul se clătina în toate sensurile din ce în ce mai tare. Vera sări cum putu şi ateriză jumătate în barcă, jumătate în apele golfului Moray, de uiide cei doi bărbaţi o scoaseră cum putură. Spionii începură să vâslească în direcţia coastei, în timp ce pilotul ambală motoarele şi se plasă cu faţa în direcţia vântului. Cinci minute mai târziu, după un ultim semn cu mâna, pilotul îşi luă zborul spre Stavanger. Încă o dată, dar cu mai multă exactitate decât ultima oară, Lahousen nota, după câteva ore, în jurnalul său că debarcarea celor trei sabolori avusese loc „în apropiere de micul orăşel scoţian Banff”.

Cei trei sabotori, uzi leoarcă, chinuiţi de răul de mare şi supăraţi că-şi pierduseră bicicletele, continuau între timp să vâslească spre coastă, care părea foarte aproape. Barca grea de cauciuc era foarte dificil de

mânuit pe valuri, dar, după trei sferturi de oră de eforturi supraomeneşti, spionii ajunseră, în sfârşit, la ţărm cu puţin înainte de ora şase dimineaţa, Nu departe de plajă se găsea o casă; în depărtare se desprindeau siluetele câtorva sate sau orăşele. Îngropând, fără multă convingere, barca de cauciuc, Druegge şi Petter făcură bilanţul situaţiei.

Acum, «dând bicicletele se aflau în fundul apei, trebuiau să găsească o nouă soluţie pentru a ajunge la destinaţia ultimă, în sudul Angliei. Aveau toţi banii de trebuinţă: se părea că cel mai bine ar fi fost să călătorească cu trenul. Hotărâră să se despartă, astfel încât să micşoreze riscurile: Petter, care vorbea cel mai bine englezeşte, va călători singur, în timp ce Vera şi Druegge vor pleca împreună. După ce consultară hărţile pe care le aduseseră cu ei, Vera şi Druegge se deciseră să ajungă la gara cea mai apropiată, în direcţia vest, şi să se ducă la Forres urmând linia coastei. Acolo aveau de gând să ia un tren care să-i ducă până la Perth, traversând regiunea muntoasă a Scoţiei, apoi să ia un tren direct spre Londra. Petter însă preferase să pornească spre est, încercând să ajungă la Aberdeen, unde conta să găsească uh rapid care să se îndrepte spre capitală.

Străbătură şontâc-şontâc fâşia de nisip moale şi, după o ultimă strângere de mână, Petter îşi luă valiza şi taşca şi porni în direcţia unui sat care nu părea de loc departe, Vera şi Druegge se îndepărtară în direcţia opusă cu o valiză şi două tăşti. Ajungând la primul sat – era aproape şapte şi jumătate –, găsiră de îndată mica gară. Intrară în sala principală sub privirile curioase ale. şefului gării, John Donald, şi ale hamalului Geddes. Vera îl întrebă pe acesta din: urmă, într-o englezească aproximativă, cum se numeşte gara.

— Vă aflaţi la Port Gordon, doamna mea, răspunse

hamalul.

— Apoi se apropie de şeful său, căruia îi spuse cu voce scăzută:

— Par suspecţi ăştia doi.

În acest timp, Druegge se oprise în faţa tabelului cu mersul trenurilor, afişat pe peretele din fund. Îi făcu semn şefului gării să se apropie şi, urmând cu degetul şirul numelor de gări, se opri la Forres.

— Oh! Vreţi să mergeţi la Forres? – întrebă şeful gării.

— Geddes, dă-le două bilete de clasa a III-a pentru Forres.

Vera confirmă că, într-adevăr, acolo doreau să meargă şi, în timp ce Geddes se îndrepta spre ghişeu pentru a le da biletele, Druegge scoase din buzunar un portmoneu care – remarcară şeful gării şi hamalul – era doldora de bancnote; cei doi schimbară o privire perplexă. Cine era oare această pereche stranie care se arăta într-o luni, la şapte şi jumătate de dimineaţă, într-o mică gară din zona golfului Moray?

Şeful gării se gândi mai întâi că făceau parte dintr-unul din acele grupuri de refugiaţi norvegieni care-şi făcuseră apariţia pe coastă în cursul ultimelor luni… dar niciunul dintre aceştia nu avusese asemenea teancuri de bancnote de o liră. Geddes perforă biletele şi le întinse lui Druegge, care îi dădu ca plată bilete noi-nouţe ce fâşâiau între degete.

În aceeaşi clipă, şeful gării observă că pantalonii bărbatului erau uzi până la genunchi, ca şi cum tocmai s-ar fi bălăcit în mare. Pantofii şi ciorapii femeii erau şi ei uzi, iar pe umeri avea pete albicioase care puteau foarte bine să fie urme de sare. Donald, şeful gării, văzuse de ajuns.

— Stai de vorbă cu ei şi ţine-i până telefonez la poliţie, îi spuse el hamalului»

El se grăbi să sune la poliţia locală pe ofiţerul de poliţie Grieve. Grieve – înfulecă restul micului dejun, sări pe bicicletă şi în mai puţin de zece minute sosi la gară.

Grieve, care locuieşte astăzi la Rhynie, în Aberdeenshire, era un om foarte ager ca spirit. O privire rapidă asupra perechii îl lămuri: aceşti inşi erau nişte spioni. Le ceru actele; Druegge prezentă buletinul de identitate şi pe loc o anomalie îi sări în ochi poliţistului: i-ul din cuvântul François – ne amintim că Druegge trebuia să se numească François de Decker – fusese scris cu o codiţă aproape ca un de tipar. El remarcă, de asemenea, că, deşi bărbatul şi femeia pretindeau că sunt refugiaţi, niciunul din buletinele de identitate nu avea ştampila obligatorie de imigrare… un mic detaliu pe care agentul Abwehrului de la Oslo nu-l cunoştea (ceea ce nu se întâmpla cu serviciile Abwehrului din Berlin, unde, cam în aceeaşi perioadă, buletinele completate pentru alţi agenţi erau în perfectă regulă). Grieve îi întrebă pe cei doi spioni de ce naţionalitate sunt.

— El este belgian, iar eu sunt daneză, răspunse Vera, conştientă de faptul că poliţistul era departe de a fi satisfăcut de explicaţiile lor.

Bănuielile lui Grieve se confirmau din plin. El îi rugă pe cei doi străini să-l însoţească până la postul de poliţie din Port Gordon, ceea ce ei făcură fără a ridica obiecţii. După ce îi închise într-o celulă (deşi nu se aflau încă în stare de arest). Grieve îl sună la Buckie pe superiorul său, inspectorul John Simpson, care sosi îndată cu maşina la Port Gordon.

Iată cum se desfăşurară faptele, potrivit raportului inspectorului Simpson, care, după şaptesprezece ani de la aceste evenimente, continua să-şi ocupe postul de la Buckie:

„În dimineaţa zilei de 30 septembrie 1940 am primit un mesaj telefonic din partea ofiţerului de poliţie Grieve

din Port Gordon; ca urmare m-am deplasat la postul de poliţie din Port Gordon, unde am găsit un bărbat şi o femeie.

L-am întrebat pe bărbat cine e şi femeia a răspuns: «Nu vorbeşte engleza!» Având bănuieli, l-am percheziţionat pe bărbat pentru a vedea dacă nu posedă arme de foc şi am găsit asupra lui o cutie conţinând 19 cartuşe de revolver.

Femeia. a declarat că se numeşte Vera Erikson, că are 27 de ani şi că e văduvă şi fără profesie. Ea mi-a declarat, de asemenea, că era supusă daneză, născută în Siberia. I-am cerut să-mi arate actele i mi-a prezentat un buletin de identitate purtând numărul C.N.F. XV 14V2. Bărbatul poseda buletinul de identitate numărul C.N.F.Q./141/L Cele două legitimaţii erau întocmite folosind caractere asemănătoare celor utilizate pe continent.

Ajutat de ofiţerul de poliţie Grieve, i-am transferat pe bărbat şi pe femeie la postul de poliţie din Buckie, unde am procedat la o examinare minuţioasă a obiectelor aflate în posesiunea lor, căci ne convinsesem că ne aflăm în prezenţa unor agenţi inamici.

Ca răspuns la întrebarea mea privind felul în care ajunseseră la Port Gordon, femeia mi-a declarat că veniseră de la Bergen la bordul unei mici ambarcaţii numite «Norstar», al cărei patron s-ar numi Andersen, Ea mi-a spus, de asemenea, că petrecuseră noaptea precedentă într-un hotel din Banff, că luaseră un taxi care-i lăsase la un kilometru de Port Gordon şi că restul drumului până la gară îl făcuseră pe jos.

Bărbatul avea asupra sa următoarele obiecte: o lanternă electrică prevăzută cu bec albastru şi purtând următoarele inscripţii: «Have» şi «Made in Bohemia»; un ceas având gravate iniţialele H.W.D.; un briceag, lame de ras, un creion automat, un portmoneu de piele, o cartelă

de alimente pentru străini (necompletată) *purtând* numărul CA 568263, o bucată de material flexibil cusută-pe o bucată de ţesătură albastră, un bilet de clasa a III-a de la Port Gordon la Forres cu data de 30 septefnbrie. 1940 şi 327 de lire sterline în bancnote plus 10 şilingi şi 3 pence în monedă măruntă. Am găsit, de asemenea, o bucată de cârnat nemţesc şi diverse alte produse alimentare.

După ce am forţat închizătoarea valizei pe care o transporta, am găsit în interiorul acesteia un mic pistol automat Mauser, al cărui încărcător conţinea şase gloanţe. Am găsit, de asemenea, două discuri de carton rotunde ataşate unul de altul la centru printr-o agrafă de cupru (material de cifrare), o foaie de hârtie purtând un anumit număr de denumiri geografice, o foaie de hârtie cu pătrăţele, un post de radio emisie-recepţie, cinci baterii: trei mici şi două mari, două lămpi învelite în staniol, un voltmetru, o cheie Morse, căşti, o fişă de conectare cu trei contacte şi bandă izolatoare.

În taşca femeii am găsit: un bilet de tren de clasa a III-a de la Port Gordon la Forres cu data de 30 septembrie 1940. Ea poseda, de asemenea, 72 de lire în bancnote şi 4 şilingi şi 10 pence în monedă măruntă. Avea, de asemenea, articole de machiaj, medicamente şi obiecte de toaletă. Ancheta a stabilit că bărbatul şi femeia fuseseră văzuţi către ora şapte şi jumătate la gara din Port Gordon de către hamalul Geddes şi şeful gării, Donald...

Un raport asupra întâmplării a fost transmis superiorilor. mei. la comisariatul din Banff, unde au fost întreprinse de îndată cercetări pentru cazul în care alţi agenţi ar fi fost debarcaţi în acelaşi timp. Plaja a fost cercetată şi în locul numit Gollachy Burn a fost găsită o pereche de cizme de cauciuc purtând în scobitura tălpii denumirea unei mărci străine.

Au fost găsite, de asemenea, resturi de alimente şi s-a stabilit că, la singura casă din vecinătate, elinele de pază lătrase cu furie în zori. Din acest moment am fost convinşi că spionii debarcaseră în acest punct al coastei şi, întrucât cizmele nu i se potriveau bărbatului pe care-l reţinusem, am conchis că cel puţin încă un spion se mai găsea în libertate.

Am aflat apoi că, spre ora şase şi cincizeci de minute, un bărbat se prezentase la ghişeul casei de bilete a gării din Buckpool, la est de Port Gordon, şi întrebase dacă trenul de Aberdeen trecuse. I s-a răspuns că trecuse cu aproximativ zece minute mai înainte. El a întrebat atunci la ce oră trece trenul următor şi i s-a spus că trenul următor nu opreşte la Buckpool. A fost sfătuit să se ducă la gara din Buckie – la aproximativ doi kilometri de Buckpool – unde putea să ia un tren spre Aberdeen la ora nouă şi cincizeci şi opt.

Bărbatul purta o taşcă maro închis şi o valiză şi, văzând greutatea cu care o ridica pe aceasta din urmă, hamalul din Blackpool, Smith, a tras concluzia că trebuie să fie foarte grea. Hamalul Smith a ieşit din gară pentru a-i arăta bărbat ului drumul către Buckie.

Se ştie că străinul întrebase mai multe persoane care este drumul, oferind fiecăreia câte o ţigară.

El a sosit la gara din Buckie spre ora şapte şi patruzeci şi cinci şi a cerut un bilet dus pentru Edinburgh. Apoi a fost văzut urcându-se în trenul de ora zece spre Aberdeen. Această informaţie a fost de urgenţă transmisă telefonic poliţiei municipale din Aberdeen, care a putut să descopere că un om ale cărui semnalmente corespundeau cu cele furnizate de noi se urcase într-un tren în direcţia Edinburgh.

Către ora unsprezece şi patruzeci şi cinci, un om din paza coastei a zărit un obiect care plutea pe mare la aproximativ patru sute cfe metri de ţărm. Paznicul

Addison a pornit pe mare însoţit de căpitanul portului Buckie şi a descoperit plutind în derivă două burdufuri şi puţin mai departe o barcă de cauciuc rulată. Barca a fost derulată şi în interiorul ei a fost găsită o pătură cafenie, o mică ancoră marină şi o butelie cu aer comprimat. Burdufurile şi butelia se adaptau perfect bărcii.

În momentul în care aceşti spioni au debarcat în apropiere de Buckie, în zonă se găsea un mare număr de norvegieni, danezi şi suedezi. De aceea nu era surprinzătoare prezenţa unor oameni care vorbeau engleza destul de prost sau n-o vorbeau de loc. Unii dintre aceşti oameni călătoreau des între Buckie şi Londra, ceea ce explică poate, în parte, faptul că spionii au fost debarcaţi în această regiune a coastei”.

Când luase trenul de nouă şi cincizeci şi opt din Buckie spre Aberdeen, Petter scăpase ele urmăritori la o diferenţă de numai câteva minute. Fără să-şi dea seama că era urmărit, el coborî liniştit la gara centrală din Aberdeen. Trebui să aştepte câtva timp primul tren spre sud, dar şi de data aceasta avu noroc, reuşind să scape, tot la o diferenţă de câteva. minute: când sosi poliţia, trenul de ora treisprezece spre Edinburgh tocmai plecase. Petter nu mâncase nimic de cinci înghiţise în grabă o felie de pâine eu unt pe plajă, exact în prima clipă după ce debarcase, De aceea se duse la vagonul-restaurant, unde luă dejunul. Trenul sosi în gara Waverley din Edinburgh spre ora cinci după-amiază, Petter, care se chinuia pe peron cu bagajele, fu acostat de un hamal.

— Pot să vă ajut, domnule? – întrebă hamalul, un anume Cameron.

— Da, vreau să merg la Londra.

— Nu este niciun tren spre Londra înaintea celui de noapte, care pleacă la ora zece – răspunse hamalul.

— Dar în locui dumneavoastră mi-aş lăsa bagajele la

remiză; nu v-ar mai rămâne decât să reveniţi spre ora nouă şi am să am grijă să vă găsesc un Iote. Trenurile sunt arhipline acum din cauza acestor oameni care se deplasează fără încetare. De aceea e bine să veniţi cu o oră înainte. Dar, fiţi fără grijă, am să vă găsesc cu un loc.

— Mulţumesc foarte mult – răspunse Petter.

— Am să-ţi urmez sfatul. Ne întâlnim în faţa remizei la ora nouă punct.

Petter îi dădu lui Cameron doi şilingi şi, absolut convins că nu fusese reperat „se îndreptă spre Princes Street, unde, după ce se bărbieri şi luă masa, petrecu două ore într-un cinematograf.

Dar, de îndată ce Petter părăsise gara, comisarul Merrilees (astăzi şeful poliţiei din Lothians) şi detectivul-inspector Sutherland de la poliţia municipală din Edinburgh luară urma hamalului Cameron şi îl interogară cu privire la călătorul ale cărui bagaje le dusese. Cameron îi informă pe poliţişti că omul se va întoarce la ora nouă şi le arătă valizele pe care acesta-le depusese. Bizuindu-i-se pe informaţiile furnizate de inspectorul Simpson, cei doi poliţişti hotărâră să deschidă bagajele lui Petter. Găsiră în ele un post de radio, lămpi eu cuarţ, o cască de ascultare, un carnet cu adrese în «are erau trecute numele mai multor corespondenţi ai Abwehrului în Anglia. Merrilees şi Sutherland luară apoi măsurile* necesare pentru a pune mâna pe Petter.

În aceeaşi seară, la ora nouă fără cinci, când misteriosul străin îşi făcu apariţia, un grup impresionant de bărbaţi înalţi, purtând pălării moi şi îmbrăcaţi cu impermeabile se înghesuiau în jurul remizei de bagaje. După cum primise ordin, hamalul Cameron îşi aştepta clientul; văzându-l pe Petter că se îndreaptă spre remiză, îi făcu comisarului Merrilees un semn discret cu capul.

În timp ce Peşter se apropia, hamalul înaintă spre el

şi îi spuse:

— Sunt aici, domnule. Aţi sosit la timp. Aveţi recipisa pentru bagaje?

— Imediat... Şi nu uita că mi-ai promis să-mi găseşti un loc bun, „răspunse Petter, scotocindu-se în buzunare în căutarea recipisei.

Nici n-apucă să o găsească, că doi poliţişti se şi apropiară de el. Petter înţelese imediat că nimerise într-o capcană. Îşi strecură mâna în buzunarul pardesiului şi scoase de acolo un Mauser. În timp ce ridica pistolul pentru a trage, unul dintre poliţişti îl apucă de braţ şi, cu o figură de jiu-jitsu, îl făcu să-i dea drumul-pë peron. Înainte ca Petter să se dezmeticească, vreo doisprezece agenţi – se aruncară asupra lui. Când pistolul fu ridicat, se găsiră în încărcător cinci gloanţe, iar pe ţeavă un altul.

Zbătându-se, strigând că este cetăţean elveţian şi deci neutru, Petter fu târât până la maşina poliţiei şi dus la poliţia din Edinburgh... El continuă să protesteze cu vehemenţă până în clipa în care comisarul Merrilees îl avertiză că risca să fie foarte grav inculpat şi că tot* ce-ar putea să spună va fi consemnat în scris. Petter se refugie de îndată într-o tăcere posomorâtă. Fu percheziţionat şi se găsi în posesiunea lui un buletin de identitate cu numele de Werner Waelti, domiciliat în Sussex Gardens, Paddington. Şi de „astă dată se dovedi că persoana din serviciul Abwehrului din Oslo care-i completase – buletinul fusese vreun zăbăuc, fiindcă scrisese i-ul din numele său ca un j.

Cei trei spioni fură transferaţi la Londra. Druegge, care vorbea curent franceza şi flamanda, aşa cum o cerca camuflajul său de cetăţean belgian, deşi născut în Germania în martie 1906, pretinse că misiunea sa consta pur şi simplu în a se duce la Londra pentru a preda acolo postul de radio unei terţe persoane. El preciză că avea

apoi intenţia de a se înscrie ca refugiat belgian şi de a rămâne la Londra pentru a-şi „perfecţiona” engleza.

Petter, alias Waelti, născut într-adevăr la Zürich în decembrie 1915, se lăudă că după prăbuşirea Belgiei ar fi ajutat un număr de evrei să scape de Gestapo şi să ajungă în zona liberă a Franţei. El preciză că, revenind în Belgia, fusese arestat de Gestapo, care îl ameninţase că îl va trimite într-un lagăr de concentrare pentru că-i ajutase pe evrei. El pretinse că fusese bătut în mai multe rânduri la Cartierul general din Bruxelles al Gestapoului… în cele din urmă, ca să scape de deportare la Dachau, acceptase să plece în Anglia pentru a preda o valiză unui om ce avea să se prezinte la el. În acest scop fusese dus cu avionul la Stavanger, unde făcuse cunoştinţă cu un bărbat şi o femeie pe care nu-i mai văzuse înainte. Au fost conduşi cu toţii la o bază aeriană, de unde un avion i-a adus în Scoţia. Se despărţise de bărbatul şi femeia aceea pe plajă şi nu mai ştia nimic despre ei.

Petter relată că primise ordin să se ducă la gara Victoria din Londra la o dată precisă şi să aştepte să fit acostat de un bărbat îmbrăcat într-un costum gri cu dungi roşii. Acest bărbat trebuia să-i spună: „Sosesc din Glasgow”, după care Petter trebuia să-i predea valiza. Inutil de precizat că nimeni nu crezu niciun cuvânt din această poveste. În cele din urmă, cei doi bărbaţi compărură în faţa Curţii centrale cu juri într-un proces judecat cu uşile închise, după cum prevedeau regulamentele în timp de război, şi fură acuzaţi de spionaj în favoarea Germaniei. Fură amândoi condamnaţi, căci, cum avea să spună mai târziu lordul Jowitt, procurorul general însărcinat cu acuzarea, „sistemul lor de apărare nu stătea în picioare”.

Se anunţă oficial că fuseseră executaţi, dar, în ceea ce priveşte soarta lui Druegge, unii din foştii membri ai

Abwehrului au şi astăzi anumite îndoieli.

Ce s-a întâmplat însă cu Vera? Răspunsul ni-l dă tot lordul Jowitt, care, după zece ani, avea să declare: „Se hotărî ca urmărirea doamnei Erikson să fie întreruptă. Cred că ea a fost deţinută câtva timp aici (în Marea Britanie) şi nu este imposibil să fi fost pusă în situaţia de a aduce anumite servicii autorităţilor britanice”.

Între timp, la Berlin, Lahousen nu bănuia nicidecum ce se întâmplase cu spionii săi din operaţia „Hummer I Nord”. Abia după câteva luni, luânti cunoştinţă dintr-o notiţă apărută într-un ziar elveţian că un supus elveţian fusese arestat în Scoţia sub acuzaţia de spionaj în favoarea Germaniei, începu să-şi dea seama de soarta lor. Dar numai după cinei ani, pe când se afla internat, împreună cu alţi conducători ai Abwehrului, în lagărul englez de la Bad Nenndorf, lângă Hanovra, descoperi întregul adevăr.

Într-o bună zi, un colonel englez care petrecuse cea mai mare parte a războiului ocupându-se tic spionii germani scoase un teanc de fotografii pentru a le arăta deţinu’ţilor.

— Îl cunoaşteţi pe ăsta… şi pe ăla?? întrebă ofiţerul englez.

— Toţi sunt agenţi ai serviciilor voastre pe care i-am capturat.

Fără a manifesta cea mai mică reacţie, Lahousen începu să umble prin teancul de fotografii. Ajunse curând la cea a lui Druegge, apoi la cea a lui Petter. Colonelul englez nu spuse nimic în privinţa lui Druegge» dar vorbi despre Petter.

— Da, am fost nevoiţi să-l executăm – spuse el.

— Vedeţi, a încercat să tragă în poliţişti în momentul arestării. Şi ăsta e un gen de sport care nu se iartă în Marea Britanie.

Dar printre fotografii nu era nici urmă de Vera.

— N-aţi capturat niciodată spioane? – întrebă pe un ton nepăsător germanul, vorbind astfel încât colonelul să nu-şi poată da seama unde voia să ajungă.

Dar aceasta – însemna să nu ţină seama de perspicacitatea ofiţerului, care izbucni în râs:

— Vă întrebaţi ce s-a întâmplat cu Vera, „fermecătoarea spioană", cum am supranumit-o noi?... Ei bine, lui v-aţi înşelat. Ea s-a lăsat „atrasă" de noi. Dacă veţi avea vreodată chef s-o revedeţi, vă sfătuiesc să faceţi o plimbare prin părţile insulei Wight. Veţi avea foarte mari şanse s-o găsiţi acolo... sub alt nume, fireşte; de altfel, nimeni din zona aceea nu are nici cea mai mică idee despre ceea ce a putut ea să facă în timpul războiului.

După câtva timp, bătrâna mamă a Verei primea, Ia Copenhaga, un telefon. La celălalt capăt al firului se auzi o voce foarte aspră de femeie:

— Doamna von S... – spuse ea –, ţineam pur şi simplu să vă aduc* la cunoştinţă că Vera este în viaţă şi că o veţi revedea poate în curând.

Dar contesa, bătrâna italiancă, căreia Abwehrul îi atribuise rolul de mătuşă a Verei?

După zece ani de la încheierea războiului, atunci când relaţiile între foştii membri ai serviciilor de informaţii engleze şi omologii lor vest-germani deveniseră mai sincere şi mai cordiale, doctorul Graff descoperi că bătrâna contesă fusese tot timpul un agent britanic. Aşa că misiunea spionilor operaţiei „Hummer I Nord" ar fi fost, în orice caz, sortită eşecului.

„Dezertorii".

În cursul toamnei anului 1939, cu câteva săptămâni după începerea ostilităţilor, Lahousen desemnase pentru o misiune de sabotaj împotriva Angliei pe unul dintre agenţii cei mai remarcabili din serviciul său. El mai avusese prilejul să aprecieze pe acest german din nord,

cunoscut la Abwehr sub numele de Hans Sørensen, deşi nu acesta era numele care figura pe certificatul său de naştere eliberat de oficiul stării civile din Hamburg. Într-adevăr, cu câteva săptămâni înainte de agresiunea Germaniei hitleriste împotriva Poloniei, Sørensen, deghizat, se infiltrase în zona coridorului Danzig şi reuşise să zădărnicească toate eforturile polonezilor menite să distrugă imensul pod de la Dirschau, pe Vistula, care, pentru înaintarea armatelor germane, trebuia păstrat intact cu orice preţ.

Cu mult timp înainte, când se angajase la Abwehr, Lahousen auzise vorbindu-se despre acest fost negustor de articole de fierărie din Hamburg devenit maestru al spionajului german şi ale cărui isprăvi săvârşite înainte de război deveniseră legendare în rândul serviciilor secrete germane. Acest omuleţ blond, în vârstă de aproximativ 35 de ani, dusese la bun sfârşit, în birourile Consulatului general francez din Hamburg, ceea ce ar putea fi numit pe bună dreptate prima „operaţie Cicero”, încă cu şase ani înainte ca valetului ambasadorului Marii Britanii în Turcia să-i vină aceeaşi idee.

În 1936, Sørensen, care poseda cunoştinţe destul de temeinice asupra metodelor de a deschide casele de fier, primise din partea Cartierului general din Berlin al Abwehrului ordinul de a solicita un post de portar la Consulatul general al Franţei. Abwehrul aranjase cu un birou de plasare din Hamburg ca postul să fie obţinut de Sørensen. Isteţului Sørensen nu-i trebui mult până să descopere că stăpânul său, consulul general, era un catolic fervent, care se ducea la slujbă în fiecare duminică la aceeaşi oră. Negustorul de fierărie, înzestrat cu numeroase talente, se grăbi să fabrice un şperaclu care intra cu uşurinţă în broasca seifului secret al consulului.

În fiecare duminică dimineaţa se repeta aceeaşi

manevră. De îndată ce consulul pleca la slujbă, Sørensen se strecura în camera lui de la etaj şi îi deschidea casa de fier. Tria rapid toate documentele purtând menţiunea „ultrasecret” şi altele care păreau să prezinte un interes oarecare. Apoi se arunca pe motocicleta care-i fusese pusă la dispoziţie în acest scop şi gonea pe străzile deşarte până la biroul din Sophienstrasse al Abwehrului. Fotografi specializaţi ai Serviciului secret îl aşteptau acolo, gata să se pună pe treabă. În câteva minute, toate documentele erau fotografiate. Timp de aproape doi ani, săptămână de săptămână, Sørensen avea să-i furnizeze astfel lui Canaris şi subordonaţilor săi o colecţie de documente secrete franceze de primă calitate.

Uneori informaţiile erau de o valoare considerabilă. Alteori, ele erau de mică însemnătate, însă, cu toate acestea, Sørensen fu încurajat să-şi continue activitatea. Veni anul 1938 şi criza sudetă. Când această perioadă agitată atinsese apogeul, se întâmplă ca ambasadorul Franţei la Berlin, celebrul André François-Poncet, să facă o vizită la Consulatul său general din Hamburg. Cu acest prilej, în seiful secret fură depuse documente mai confidenţiale ca oricând. Din nou Sørensen se puse pe treabă.

Operaţia se dovedi a fi mai delicată decât de obicei. Totuşi, la un moment dat, ambasadorul şi consulul trebuiau să participe la o serată oficială: nici nu se urcaseră bine în maşină, că Sørensen se şi apucă să deschidă casa de fier, septând de acolo tot ce putu să găsească.

Ca de obicei, documentele fură fotografiate în birourile Abwehrului şi Sørensen se înapoie la consulat. Tocmai pe când punea hârtiile la loc în seif, auzi o maşină oprindu-se în faţa casei: ambasadorul şi consulul se întorseseră. Sørensen trânti în grabă uşa casei de fier şi coborî treptele câte patru, făcându-se nevăzut. Era

însă convins că nâi pusese la loc hârtiile în ordinea în care le găsise.

Dacă consulul avea să examineze conţinutul seifului, avea să-şi dea seama cu siguranţă că se umblase înăuntru. În tot cursul nopţii următoare, Sørensen aşteptă să se dezlănţuie furtuna. Dar nu se întâmplă nimic. Oare se descoperise că cineva deschisese casa de fier şi francezii tăceau acum chitic în speranţa că vinovatul se va demasca? Până la urmă luă hotărârea să încurce iţele. Fiind un agent foarte inventiv, Sørensen întocmi în grabă tin plan de acţiune îndrăzneţ, menit să acopere adevărul. De îndată ce avu prilejul, se strecură la primul etaj, deschise seiful şi puse mâna pe 10.000 de mărci pe care le observase atunci când pusese documentele la locul lor. Apoi răvăşi conţinutul casei de fier şi avu grijă să lase urme care să atragă bănuielile asupra lui.

Furtul fu de îndată descoperit. Kripo – poliţia judiciară germană – fu chemată şi nu întârzie să-l identifice pe vinovat, care fu arestat şi băgat la puşcărie. Fu judecat pentru furt şi condamnat cu severitate. A doua zi, cu ajutorul Abwehrului, care se ocupase de el de la arestare, lucrurile fură astfel aranjate încât el să poată evada liniştit din închisoare şi să ajungă la Cartierul general din Berlin al Abwehrului.

Toţi îl priveau ca pe mesia! Documentele pe care le „împrumutase” de la consulat se dovediseră a fi cu totul senzaţionale. Unul dintre ele nu era nici mai mult, nici mai puţin decât lista completă a agenţilor Biroului 2 care operau în Germania hitleristă.

Canaris se mulţumi să păstreze lista pentru a o folosi mai târziu; în aşteptare, posturile telefonice ale tuturor agenţilor fură puse sub supraveghere, iar corespondenţa lor deschisă sistematic. În cursul lunilor următoare, această supraveghere strânsă se dovedi a fi

deosebit de fructuoasă, Dar, abia cu un an mai târziu, atunci când izbucni războiul, listafu scoasă, iar *agentelor* francezi li se plăti definitiv poliţa.

Iată de ce, atunci când Lahousen se gândi la lansarea operaţiilor de sabotaj împotriva Angliei, operaţii care cereau îndrăzneală şi spirit inventiv, se gândi în primul rând la Sørensen.

În cele dintâi săptămâni ale războiului, acţiunile de sabotaj împotriva Angliei urmau să se rezume la două obiective principale: 1) trimiterea de explozivi simpatizanţilor irlandezi şi celor din Ţara Galilor care locuiau în Marea Britanie, pentru a le da posibilitatea să saboteze uzinele de aviaţie, întreprinderile militare şi alte obiective esenţiale; 2) sabotarea vaselor britanice în por«t urile neutre.

Pentru aceste două tipuri de operaţii, marile porturi ale Belgiei şi Olandei, încă neutre, ca Anvers şi Rotterdam, formau bazele de acţiune cele mai comode şi cele mai sigure. Dar un examen preliminar dusese la concluzia că exista riscul ca autorităţile olandeze să se arate la înălţimea reputaţiei lor de clienţi incomozi şi chiţibuşari. De aceea Rotterdam fu eliminat şi efortul principal dirijat asupra portului Anvers, unde autorităţile responsabile se arătau poate ceva mai puţin curioase şi mai puţin înclinate să examineze în amănunt ceea ce se petrecea sub nasul lor.

Sørensen primi, aşadar, misiunea de a duce la Anvers explozivi într-un dublu scop: 1) pentru a-i încărca pe vase care plecau spre porturile britanice – de preţ’erinţă Cardiff, Swansea sau Liverpool –, unde se putea aranja ca ei să fie descărcaţi de docheri din Ţara Galilor sau irlandezi, după cum era cazul; 2) pentru a-i ascunde la bordul unor vase britanice sau din ţări ale Commonwealthului care făceau escală la Anvers, reglând mecanismul de ceasornic astfel încât încărcăturile să

explodeze atunci când vasele ajungeau în largul mării.

Transportul explozivilor din Germania beligerantă până în Belgia neutră ridica probleme foarte complicate. În cele din urmă, tehnicienii de la laboratorul din.

Tegel al Abwehrulùi, periferie a Berlinului, avură o idee strălucită… Ei convinseră o întreprindere foarte cunoscută, specializată în producţia de acumulatori, să conceapă un nou tip de baterie formată din douăzeci de mici celule. Nouăsprezece dintre acestea erau exact ceea ce trebuiau să fie, dar cea de-a douăzecea era – înţesată, prin grija Abwehrului, cu un exploziv extrem de puternic şi foarte concentrat.

Sørensen îşi făcu rost de un mare şlep fluvial având baza în portul Duisburg-Ruhrort, pe Rin; fură completate, în bună regulă, hârtiile necesare livrării de acumulatori către o firmă din xAnvers. Avându-l la bord pe Sørensen deghizat în marinar, şlepul începu să coboare fluviul în direcţia frontierei olandeze, în apropiere de Wesel. Pentru a ajunge la Scheldt şi Anvers, vasul trebuia să treacă prin canalele olandeze. Vameşii olandezi se arătară la fel de exigent! ca de obicei. Ei controlară cu grijă şlepul şi încărcătura de acumulatori. Pentru a le uşura sarcina, Sørensen avusese precauţia să aşeze pe deasupra numai baterii autentice. Făcându-şi pe deplin datoria, olandezii încercară una dintre baterii cu un bec: bateria funcţiona perfect. Hotărât, această Jmcărcătură nu avea nimic suspect, şi olandezii, cu conştiinţa împăcată, /permiseră şlepului să-şi continue drumul în Belgia. Cu timpul, Sørensen ajunse să-i cunoască bine pe funcţionarii olandezi şi aceştia nu părură să bănuiască vreodată existenţa unei încărcături mai speciale ascunse în interiorul acumulatorilor.

O dată ajunşi la Anvers, nu mai era nicio greutate ca explozivii să le parvină sabotorilor irlandezi şi celor din Ţara Galilor. Unul dintre faimoasele birouri de import-

export ale Abwehrului furniza ambalaje belgiene pentru bateriile explozive, ca şi documente belgiene autentice necesare exportului lor în Marea Britanie.

În ceea ce priveşte plasarea încărcăturilor explozive la bordul vaselor engleze, aceasta prezenta mai multe dificultăţi până în ziua în care Sørensen descoperi un recrut preţios, care rezolvă toate problemele. Era vorba de un negustor ambulant care de ani de zile urca la bordul vaselor pentru a vinde marinarilor suveniruri.

Cu explozivi scoşi din acumulatori, folosind detonatoare şi mecanisme de ceasornic, Sørensen confecţionă bombe din care negustorul ambulant, ori de câte ori îşi făcea turul pe vase, avea câte una ascunsă printre mărfurile sale. Negustorul era un tip stăruitor şi marinarii se obişnuiseră de mult să-l vadă pătrunzând în camera maşinilor, ba chiar şi la postul brigăzii de stingere a incendiilor, în căutarea cumpărătorilor. Un observator ceva mai curios ar fi putut să-şi dea seama că, de câtva timp, negustorul îşi căuta clienţi numai pe vasele aflate sub pavilion britanic…

Abwehrul nu dispunea de niciun mijloc sigur pentru a stabili eficacitatea acestor operaţii. Este, totuşi, sigur că uncie dintre exploziile care s-au produs la bordul vaselor britanice în primele luni de război – explozii atribuite în vremea aceea ciocnirii cu mine magnetice – trebuie trecute la activul lui Sørensen şi al negustorului său ambulant.

Această campanie activă avea, totuşi, să ia sfârşit în luna mai 1940, odată cu ocuparea Belgiei. Sabotajele executate împotriva vaselor britanice urmau să fie transferate în porturi neutre mai îndepărtate, în special în cele din Spania, unde, după cum se putuse observa, Abwehrul era în măsură să opereze ca şi când ar fi fost o organizaţie spaniolă. Dar Sørensen nu luă parte la aceste operaţii. El fusese transferat între timp în alte ţări ale

Europei şi avea să participe, între altele, la pregătirea ofensivei germane în Balcani.

În 1941, Lahousen se află în faţa necesităţii de a monta o operaţie de acelaşi fel, care punea de luni de zile probleme foarte jenante şefilor Abwehrului. Şi de astă dată îl desemnă pe Sørensen pentru treaba care era de făcut.

De câteva luni, pe Hitler îl înfuria la culme faptul că, în ciuda ocupării Norvegiei şi Danemarcei de către germani, englezii continuau să asigure o legătură aeriană regulată de câteva ori pe săptămână între Leuchars (Scoţia) şi Stockholm. Avionul transporta nu numai valiză diplomatică a Ambasadei Marii Britanii de la Stockholm, dus-întors, dar era folosit şi pentru transportul materialului de propagandă englez – filme, reviste şi ziare –, destinat combaterii propagandei germane în Suedia în ceea ce-l privea, Abwehrul era departe de a se opune primirii de ziare la Stockholm, căci aceste publicaţii constituiau una dintre cele mai preţioase surse de informaţii asupra condiţiilor de viaţă din Marea Britanie în timp de război. Mai mult chiar, se ştia că Serviciul secret englez folosea avionul pentru un trafic similar în sens invers: la fiecare călătorie el transporta în Anglia principalele publicaţii germane. Ca orice profesionist al Serviciului secret, Canaris respecta cu sfinţenie principiul potrivit căruia „corb la corb nu-şi scoate ochii”. Şi apoi, Canaris şi Lahousen considerau, pe bună dreptate, că, dacă Hitler era sătul de curierul aerian, n-avea decât să ceară aviaţiei militare, atât de lăudată de cumătrul Göring, să se ocupe de această mică problemă deasupra Skagerrak-ului. Aviaţia militară germană făcea într-adevăr eforturi desperate pentru a intercepta avionul englez, pornind de la bazele sale din Norvegia şi Danemarca, dar aceste şforturi rămâneau fără rezultat. De aceea, Hitler deveni foarte stăruitor.

După cum reiese din jurnalul lui Lahousen, în acest stadiu al lucrurilor fură luate în consideraţie mai multe proiecte de sabotare a avionului britanic. În cele din urmă, în dorinţa de a-l linişti pe führer, li se transmise corespondenţilor din, Stockholm ai Abwehrului ohdinul categoric de a lansa un atac împotriva avionului de legătură în timpul cât acesta era garat pe aerodromul din capitala suedeză. În timp ce instrucţiunile erau transmise pe calea obişnuită, Canaris trimise, în secret, pe unul dintre aghiotanţii săi La Stockholm cu misiunea de a comunica corespondenţilor locali că ordinul dat nu trebuia să fie executat.

Acest demers al lui Canaris se dovedi mai puţin eficace decât în alte împrejurări, căci acel du-te-vino stăruitor al curierului aerian devenise una dintre marile obsesii ale führerului şi nu era bine să te împotriveşti voinţei acestuia. În cele din urmă, Lahousen, ca şef al secţiei de sabotaj, fu obligat să acţioneze şi începu să pună pe picioare un nou plan. De vreme ce era vorba despre o operaţie care implica folosirea unui om versat în plasarea unei încărcături explozive, el nu putu să facă altceva decât să-l aleagă pe Sørensen pentru a o duce le, bun sfârşit.

Sørensen primi un paşaport olandez fals, în care i se atribuia profesiunea de marinar. I se dădu, de asemenea, un adjunct, un german născut în Brazilia, în vârstă de vreo douăzeci de ani, pe care îl vom numi în cele ce urmează Pedro Kupferhagen. Venit în Germania în 1933 pentru a studia agronomia, fusese mobilizat. Tinereţea petrecută în America Latină şi cunoştinţele sale lingvistice îl desemnau de la sine pentru o carieră în munca de informaţii: nu trecu mult timp şi fu repartizat la Abwehr.

Sørensen şi Pedro primiră ordin să ia legătură cu doi finlandezi în aparenţă neutri, un căpitan de cursă lungă

şi secundul acestuia, care fuseseră recrutaţi pentru adransporta explozivii până la Stockholm. Ultimele preparative avură loc într-un bar din portul Hamburg, „Metropol Bodega”. Puţin după aceea, Sørensen şi Pedro fură înscrişi cu forme în regulă pe rolul echipajului şi cabotierul finlandez străbătu Canalul Kiel pentru a ieşi în Baltica.

Vasul se îndreptă întâi spre Finlanda, căci Sørensen era convins că va avea mai multe şanse de reuşită – nu trebuiau decât să introducă explozivi în mod clandestin – venind dintr-un port neutru la bordul unui vas-meutru. După ce făcură acest ocol, cabotierul sosi în poţtul Stockholm, unde patronul anunţă de îndată autorităţile portuare că suferise o avarie la maşini. El făcu chiar, precizarea că vor fi necesare zece zile pentru reparaţii, ceea ce avea să lase sabotorilor timp suficient pentru a-şi executa misiunea.

După două zile, agenţi ai Abwehrului îl înştiinţau pe Sørensen că avionul britanic sosise. Făcând o recunoaştere a aerodromului, descoperiră avionul aliniat pe pista de îmbarcare, protejat de o centură deasă de sârmă ghimpată. Greutatea de a te apropia de avion era, după cum se vedea, foarte mare. Reflectând asupra situaţiei, Sørensen îşi spuse că Pedro şi tânărul secund al cabotierului ar fi mai în măsură decât el să străbată târâş câmpul de aviaţie şi apoi gardul de sârmă ghimpată. În seara zilei următoare, cei doi tineri, îmbrăcaţi în haine de culoare închisă, înarmaţi cu Mausere şi înzestraţi cu cleşti – în afara bombei cu explozie întârziată –, fură duşi în preajma aeroportului. Hotărâră să se apropie de pistă prin spate, făcându-şi adăpost din clădirea unui hangar. După câtva timp reuşiră, cu eforturi, să-şi facă drum prin gardul exterior de sârmă ghimpată şi să pătrundă, în sfârşit, pe terenul de aviaţie propriu-zis. Cu precauţie, începură să ocolească hangarul îndărătul căruia ştiau că

se află avionul. Cu Pedro în frunte urmară 1 attira clădirii; ajunşi la colţ, Pedro privi cu prudenţă de partea cealaltă. Avionul era într-adevăr acolo, la mai puţin de 50 de metri, cu însemnele sale britanice, dar asupra lui erau concentrate razele orbitoare a douăsprezece reflectoare şi, în această baie de lumină, Pedro văzu un cordon de santinele suedeze înarmate până-n dinţi. O privire îi fu de ajuns pentru a cântări situaţia. Pedro şi camaradul său finlandez porniră tăcuţi înapoi.

În dimineaţa următoare, ca prin minune, maşinile cabotierului finlandez erau reparate şi vasul porni spre Hamburg. După aceea, nicio nouă încercare nu mai fu făcută – cel puţin de către Abwehr – pentru a pune capăt activităţii curierului aerian britanic, care avea să-şi continue plecările şi sosirile fără nicio piedică până la sfârşitul războiului.

La puţin timp după aceea, Sørensen şi Pedro erau repartizaţi la biroul din Oslo al Abwehrului în vederea unor operaţii de altă natură; din primăvara anului 1941, în centrul atenţiei se aflau acţiunile de sabotaj îndreptate împotriva Angliei înseşi, în acest scop fiind montate mai multe acţiuni. Dar, către sfârşitul verii, Lahousen socoti că cei câţiva agenţi care operau deja în Insulele britanice nu mai erau de ajuns şi că era necesar să fie înmulţite sabotajele de mare anvergură. Încă de pe atunci era evident că războiul avea să dureze mult timp, iar producţia aeronautică britanică, aflată în plin avânt, începea să-şi facă simţite efectele asupra întregului teritoriu ai faimoasei „fortăreţe Europa” a lui Hitler.

În vremea aceea, Hitler nu lăsa să treacă niciuna din şedinţele sale cu conducătorii Abwehrului fără a nu cere zgomotos să fie lansată o campanie de sabotaj intens împotriva uzinelor engleze de aviaţie din regiunile centrale ale Angliei şi din jurul Londrei. Ţinându-se cont de aptitudinile sale tehnice şi de personalitatea sa,

Sørensen era cel mai indicat pentru a conduce o asemenea operaţie. Lahousen hotărî să-l trimită în Anglia cât mai curând cu putinţă. Dar exista o piedică mare: faptul că Sørensen nu cunoştea aproape de loc limba engleză. De aceea trebuia găsită o metodă care să permită reducerea la minimum a consecinţelor ignoranţei sale în materie de limbă şi exploatarea cât mai largă a tuturor prilejurilor de a întreprinde sistematic acte de sabotaj.

În timp ce ofiţerii din statul-major al Abwehrului se luptau cu această problemă, Sørensen fu trimis la laboratoarele de la Tegel pentru a urma acolo un curs de perfecţionare în domeniul celor mai noi metode de distrugere. El fu instruit în special în direcţia fabricării explozivilor, căci era evident că nu va putea duce cu el un stoc. Chimiştii Abwehrului îi arătară cum ar putea produce el însuşi explozivi puternici cu ajutorul unor substanţe curente care se mai găseau încă destul de uşor în magazinele engleze – apă oxigenată, zahăr, ca şi un medicament folosit în mod obişnuit în tratamentul afecţiunilor urinare. Când a venit toamna anului 1941, experţii lui Lahousen aveau deja înjghebat un plan îndrăzneţ pentru a-l trimite pe Sørensen în Anglia şi a-i fixa obiective interesante pentru acţiunile lui de sabotaj.

În cursul săptămânilor precedente, agenţi ai Abwehrului fixaţi în Marea Britanie (între care paraşutistul Schmidt) comunicaseră ştirea că existau „germani în armata engleză”. Agenţii germani, ciulind bine urechile prin localuri şi prin trenuri, descoperiseră existenţa unor companii speciale de geniu. După părerea lor, aceste companii erau formate din evrei şi din socialişti germani şi austrieci refugiaţi în Anglia.

Spionii nu se înşelau, cel puţin într-o anumită măsură. În fapt, aceste unităţi de geniu erau recrutate exclusiv din rândurile refugiaţilor germani şi austrieci

care se aflau în Marea Britanie în momentul declarării războiului – amănunt care scăpase agenţilor germani. unii dintre ei aveau să devină mai târziu strălucitori ofiţeri de stat-major englezi.

Oricum, „trustul creierului" de la Abwehr imaginase un plan spectaculos, potrivit căruia Sørensen şi alţi câţiva inşi aveau „să dezerteze din armata germană din Norvegia". „Dezertorii", aveau să fure un vas la bordul căruia să traverseze Marea Nordului. Ajunşi în Anglia, ci trebuiau să intre ca voluntari în trupele de geniu. Statul-major al Abwehrului era convins că existenţa săptămânii engleze, menţinută – după cum aflaseră – chiar şi în timpul războiului, avea să lase lui Sørensen şi acoliţilor săi tot timpul necesar unor acte de sabotaj repetate. Se hotărî ca lui Sørensen să i se alăture Pedro şi un danez nazist cunoscut la Abwehr sub numele de Hansen.

Pregătirile începură de îndată. Sørensen căpătă un livret militar din care reieşea că este soldat în Regimentul 338 Landesschutz, staţionat în Norvegia; Pedro primi acte de marinar german servind pe o navă-frigorifer ancorată în fiordul Oslo; cât despre danez, care era deja în armată, el fu transferat la Oslo, unde se prezentă la biroul Abwehrului.

Aşa cum se întâmplase şi cu prilejul altor operaţii asemănătoare, Abwehrul nu se îngriji să pregătească agenţilor săi camuflaje sigure: Sørensen nu avu nici cel mai mic contact cu regimentul din care, chipurile, dezertase, în timp ce legăturile lui Pedro cu marina germană erau tot atât de şubrede. Eforturile fură îndreptate toate spre pregătirea, tehnică a aventurii, ceea ce era cu\ totul în spirit german. Instalat cu domiciliul la baza operaţională a Abwehrului (ca de obicei, o firmă de importexport condusă de omniprezentul Andersen), Sørensen îi învăţă pe Pedro şi pe Hansen să mânuiască emiţătorul pe care aveau să-l ia

cu ei şi le explică în amănunt tehnica sabotajului.

Instrucţia preliminară fu încheiată către mijlocul lunii noiembrie. Sørensen şi cei doi însoţitori ai lui plecară cu trenul la Stavanger, unde ajunseseră deja. Andersen şi Koblischke, unul din oamenii Abwehrului din Norvegia. Avangarda reperase un mic vas norvegian de pescuit într-un port din vecinătatea Stavangerului; cei trei spioni puseră mina pe ambaroaţie în cursul unei nopţi ia

lunecoase, în – plină furtună. O vedetă a marinei germane oare avea.la bord /marinari îmbrăcaţi în civil era ancorată puţin mai încolo. După ce vasul de pescuit fu alimentat cu destul carburant pentru a putea traversa Marea Nordului, vedeta îl remorcă şi, odată ajunşi în largul mării, parâma fu dezlegată. Sørensen şi cei doi tovarăşi ai lui plecară „ţ să se angajeze în armata engleză.

După câteva ore se lumină de ziuă. Dar, fără să aştepte prea mult, Marea Nordului începu să arate de ce este în stare la sfârşitul lunii noiembrie. Din nord-vest se ridică un vânt puternic. Printre nori, valuri şi trâmbe de apă, cei trei spioni nu mai vedeau nimic. Cu toate acestea, îşi urmară cu încăpăţânare drumul, aşteptându-se în fiecare clipă ca valurile uriaşe să-i răstoarne. Nici nu se punea problema să se odihnească, şi cu atât mai puţin să doarmă: unul dintre oameni stătea la cârmă, al doilea se ocupa de motoare, în timp ce al treilea se crampona cum putea de cuşetă unde era lăsat din timp în timp ca să tragă un pui de somn. Cei trei se schimbau din oră în oră la cârmă, la motoare sau la odihnă, dar niciunul din aceste posturi nu era mai plăcut decât celelalte, căci vasul ora zgâlţâit de valuri în asemenea hal, încât singura, preocupare a echipajului era să se agaţe de tot ce se nimerea. Traversarea aceasta de coşmar continuă timp de patru zile nesfârşite, apoi

vântul se decise să se oprească şi marea se linişti puţin. Acesta fu momentul pe care îl alese o ceaţă foarte deasă pentru a se lăsa asupra ambarcaţiei. Douăzeci şi patru de ore în şir, Sørensen navigă în apele calme fără să aibă nici cea mai mică idee despre jocul unde se află.

Curând valurile 5*e ridicară iarăşi puternice şi în cea de-a şasea zi Sørensen şi danezul ajunseră la concluzia vă având o viteză medie de opt noduri, chiar şi pe timp de furtună, ar fi trebuit să ajungă de mult pe coastele Scoţiei. Aşadar, se rătăciseră. În desperare de cauză, Sørensen dădu ordin de întoarcere în direcţia coastei norvegiene.

O nouă furtună de iarnă se stârni şi abia în cea de-a douăsprezecea zi, printr-o spărtură a norilor, Sørensen văzu pământul. Era coasta Norvegiei, dar care punct de pe această coastă?... Niciunul dintre ei nu avea nici cea mai vagă idee. De altfel, se aflau într-o asemenea stare, încât nu le mai păsa tic nimic. De îndată ce vasul de pescuit se opri la adăpostul coastei, cei trei spioni, complet epuizaţi, adormiră buştean. După câteva ore, Sørensen se trezi auzind cum vasul scrâşneşte frëcându-se de stâncile unui mic golf. După câteva clipe văzu un alt vas de pescuit care traversa intrarea golfului în direcţia sud.

Sørensen trase concluzia că trebuie să existe un port prin preajmă şi se luă după celălalt vas. Ambarcaţia spionilor ajunse până la urmă într-un mic port de pe insula Blomeoc; exact în clipa când acostau la chei, motoarele se opriră, rezervoarele de carburanţi fiind goale. Sørensen se grăbi să ascundă numărul de înregistrare al vasului furat; ştia, într-adevăr, că Rezistenţa norvegiană dispunea de oameni în toate porturile şi nu avea niciun chef ca vasul să fie identificat. îmbrăcat în aceleaşi haine civile cu care „dezertase”, el coborî pe ţărm, unde găsi un căpitan de port german

care, după multe discuţii, îi aprobă sa transmită prin fonie un mesaj biroului din Oslo al Abwehrului. După câteva ore, Koblischke, însoţit de soldaţi germani înarmaţi, debarca în micul port, unde, după ce îi făcu un semn cu ochiul lui Sørensen, îi arestă pe cei trei spioni ca „dezertori din forţele armate germane din Norvegia”.

Lui Sørensen şi celorlalţi doi li se puseră cătuşe; apoi, înconjuraţi de garda înarmată, fură duşi în chip solemn la bordul unui cabotier norvegian care avea să-i transporte înapoi la Stavanger. Fură închişi într-o cabină de clasa întâi, unde o fermecătoare blondină norvegiană, care făcea oficiul de steward, le aduse curând un ppânz de la cambuza vasului. Sørensen, care avea un simţ al umorului foarte dezvoltat, nu putu să reziste tentaţiei de a-i povesti pe larg dezertarea şi încercarea zadarnică de a ajunge pe coasta Scoţiei.

— Şi uite aşa – încheie el pe un ton lugubru –, acum ne duc la Oslo ca să ne împuşte!

Foarte impresionată, biata fată părăsi cabina cu lacrimi în ochi. Ea reapăru după câteva minute cu ţigări, ciocolată şi alte dulciuri. „Un dar din partea Rezistenţei norvegiene”, preciză ea.

Vasul norvegian sosi la Stavanger după câteva ore. Supravegheaţi cu străşnicie, spionii debarcară şi fură urcaţi în trenul de Oslo. La sosirea în capitală fură duşi sub escortă la cartierul general german; de îndată ce escorta plecă, Koblischke le scoase, râzând, cătuşele. Sørensen se apucă de îndată să întocmească un raport asupra încercării nereuşite, raport care fu imediat transmis la Berlin. Pentru germani nu încăpea nicio îndoială că spionii nu atinseseră de loc coasta scoţiană. Înţelegând că asemenea excursii în Marea Nordului pe un vas de pescuit în plină iarnă nu erau, în mod hotărât, rentabile, Lahousen ordonă ca operaţia să fie amânată pentru începutul primăverii.

Odată cu venirea anului 1942, Lahousen reexamină situaţia. El rămânea convins că misiunea lui Sørensen oferea posibilităţi foarte largi cu condiţia să fie bine executată; luă personal în mână supravegherea operaţiei, fiind încredinţat că succesul şi amploarea sabotajelor care puteau fi săvârşite depindeau, în ultimă instanţă, de rezultatul luptei subtile care opunea Abwehrul Intelligence Service-ului. Totul era să ştii dacă agenţii vor reuşi să determine Serviciul secret englez să accepte versiunea potrivit căreia ei erau într-adevăr, aşa cum pretindeau, dezertori. De asemenea, lui Lahousen i se păru absolut necesar să includă în echipă un om care să fie nu numai capabil să vorbească o engleză perfectă, dar care să aibă şi suficiente cunoştinţe şi experienţă pentru a povesti basmul dezertării într-un asemenea fel, încât să ponvingă autorităţile britanice, pe care urmau să le înfrunte de îndată ce aveau să pună piciorul pe pământul scoţian.

Hansen, danezul, nu-i făcuse lui Sørensen o impresie prea bună în cursul expediţiei lor din noiembrie de aceea fu eliminat. Lahousen desemnă în locul lui un hamburghez uriaş, foarte jovial, care avea în urma sa o carieră impresionantă de agent secret şi pe care îl vom numi aici Hans Braun.

În vârstă de aproape 40 de ani, Braun era de profesiune contabil şi petrecuseani îndelungaţi în America de Sud în serviciul unor companii miniere scoţiene; de altfel, acolo se şi căsătorise cu o englezoaică. Mai târziu, în

1938, deschisese la Londra un magazin filatelic, nu departe de Tottenham Court Road. După ocuparea insulelor anglo-normande, el devenise şeful serviciului de informaţii german din Guernesey. Grupul fu completat cu alţi doi hamburghezi gata la orice, Mewe şi Koch.

De îndată ce membrii «echipei fură aleşi, se trecu la

crearea detaliilor „camuflajului 4, care trebuiau să fie pe cât de verosimile, pe atât de inatacabile. În fapt, operaţia „Hummer V Nord” trebuia să fie una dintre operaţiile cel mai îngrijit pregătite dintre cele lansate vreodată de Abwehr.

Sørensen, care, după cum ne amintim, fusese „detaşat” la Regimentul 338 Landesschutz, fu trimis într-adevăr în această unitate, care, în vremea aceea, era însărcinată cu apărarea unei insule din fiordul Oslo. În cursul săptămânilor petrecute în regiment avu tot timpul să înveţe numele multor ofiţeri care fuseseră sau erau în unitate, precum şi amănunte foarte precise în legătură cu Magdeburgul, oraşul garnizoanei de origine a unităţii… începând cu numele localurilor favorite ale soldaţilor. Pentru a nu lăsa nimic la voia întâmplării, i se dădu un echipament militar complet, ciorapi, lenjerie, într-un cuvânt tot tacâmul, inclusiv setul de perii reglementar, ceea ce avea să se dovedească a fi o iniţiativă excelentă. În sfârşit, după mai multe săptămâni de instrucţie de infanterie, micul şi veselul spion se înapoie fără regrete la biroul Abwehrului: viaţa militară într-o unitate regulată, hotărât lucru, nu era pentru el.

Pedro fu trimis la bordul vasului-frigorifer din fiordul Oslo de care, chipurile, depindea. El asimila acolo rapid tainele vieţii de marinar, aşa cum făcuse Sørensen în armata terestră. În cursul stagiului, tânărul german din Brazilia lăsă să se înţeleagă faţă de camarazii săi de bord că era sătul de regimul lui Hitler, chiar şi în marină, şi că singura sa ambiţie era să evadeze şi să ajungă din nou sub soarele Braziliei.

Hans Braun, care tocmai fusese transferat de la birourile Abwehrului din Franţa, deveni peste noapte un contabil civil repartizat pe lângă serviciile comandantului pieţei din Oslo «Urmând cu stricteţe instrucţiunile primite de la Berlin, distinsul contabil – aşa cum avea să

pa.

vestească amuzat ebinsuşi cincisprezece ani mai târziu – începu numaidecât să moşmondească registrele. Cu o artă desăvârşită, el deturnă zi de zi bunurile armatei germane atât de bine, încât atunci când sosi ziua Z colegii săi de birou descoperiră că avusese un motiv justificat să părăsească atât de grăbit slujba din armată.

Mewe şi Koch, care până atunci făcuseră parte din echipele de salvare aeronavale de pe coasta Manecii, fură transferaţi în sud-vestul Norvegiei-Ei nu se lăsară prea mult rugaţi atunci când li se sugeră să înceapă să şterpelească ţigări, ţuică şi batoane de ciocolată de la cantină, ceea ce le-ar fi putut oferi şi lor un bun motiv de a dezerta pe tăcute. După câteva săptămâni fură transferaţi discret la Oslo, unde Sørensen se însărcină să-i pregătească în transmisiunile prin radio în pivniţele firmei de import-export a numitului Andersen.

Către mijlocul lunii aprilie 1942, agenţii erau, în sfârşit, gata. Nu le lipseau decât hainele de călătorie; Lahousen insistase ca cei cinci oameni să fie îmbrăcaţi în haine norvegiene. Nu era bine ca dezertorii să fie văzuţi plimbându-se în uniforme germane... Cu banii primiţi de la Sørensen, Pedro îşi procură la un preţ ridicat de la bursa neagră din Oslo cinci costume complete din cele pe care lU poartă muncitorii şi pescarii norvegieni. Sørensen avu mare grijă să nu adune niciodată întreaga echipă la Oslo, deoarece ştia că Rezistenţa norvegiană, care întreţinea legături strânse cu Serviciul secret englez, avea dârei de a fi prezentă pretutindeni. De aceea, dădu lui Mewe şi lui Koch hainele într-un local din port, în timp ce Braun îşi primi pachetul după o masă luată împreună eu Sørensen într-unul din cele mai bune restaurante ale capitalei.

La 20 aprilie, Koblischke şi Andersen plecară la Bergen pentru a lua contact cu autorităţile portuare

germane, care primiseră misiunea de a depista o ambarcaţie corespunzătoare nevoilor operaţiei. Căpitanul de fregată Bartels din marina militară îi duse să vadă vasul de pescuit „Luna”, o ambarcaţie tipic norvegiană, care acosta în fiecare seară la dana nr. 2.

Vasul, proprietate a unui pescar şi a fiului său, nu pescuia decât în imediata apropiere a localităţii. După părerea marinarilor germani, cei doi oameni îşi umpleau în fiecare seară rezervoarele cu carburantul pe care-l primeau în raţii zilnice, în vederea pescuitului din ziua următoare. În urma unei anchete discrete, Andersen descoperi că „Luna”, contrar vasului pe care-l folosise mai înainte Sørensen, putea să încarce destul carburant pentru a ajunge în Scoţia fără greutate. Era deci ideal pentru excursia prevăzută. Între timp, Braun, care nu era la primul său gest lipsit de delicateţe, şterpelea calm cinci bilete de transport pe calea ferată pentru ruta Oslo-Bergen din birourile comandantului pieţei. Acum nu mai lipsea nimic; cei cinci spioni hotărâră să se reunească la o serată de bun rămas la Cartierul general al Abwehrului, în Klingenberg-gate; fără îndoială, Lahousen nu prevăzuse această mică petrecere, care avea să joace un anumit rol în evenimentele următoare.

Dimineaţa, foarte devreme, cei cinci agenţi se urcară în trenul de Bergen şi, ajunşi la destinaţie, la ieşirea din gară se împrăştiară. Într-adevăr, era de o importanţă capitală să nu fie văzuţi împreună, nici în compania lui Koblischke sau a lui Andersen, despre care se bănuia că erau cunoscuţi de Rezistenţa norvegiană. După ce primiră instrucţiuni de la Sørensen, Koch şi Mewe plecară împreună. Braun porni în altă direcţie, în timp ce Sørensen şi Pedro se duseră la întâlnirea fixată dinainte de Koblischke.

Orologiile din Bergen sunau amiaza în ziua de 26 aprilie, când doi oameni, unul mic şi slab, celălalt brun,

de tip latin, se opriră în faţa vitrinei unui magazin de pe una din străzile principale ale oraşului Bergen. Era destul de greu să-i identifici pe Sørensen şi pe Pedro în ţinuta lor de marinari norvegieni, dar Koblischke, care-i pândea de pe partea cealaltă a străzii, nu întârzie să-i repereze. El se apropie discret de cei doi şi, fără să dea semne că i-ar recunoaşte, îi şopti lui Şorensen:

— Vasul se numeşte „Luna”. E ancorat la dana nr. 2. Aşteptaţi ora zece seara. Totul e pregătit. Bartels are să vă trimită un om care să pornească motorul, adăugă el înainte de a se îndepărta.

Koblischke şi Andersen examinaseră problema sub toate unghiurile; nu se ivise decât o singură greutate: motorul diesel al vasului era de tip vechi şi chiulasa lui trebuia încinsă la roşu înainte de a se decide să pornească. De aceea trebuia să se recurgă la un aparat de sudură şi, pentru a evita orice întârziere neprevăzută, se stabili ca un artificier al marinei militare să stea la dispoziţia spionilor în vederea demarajului.

Către sfârşitul după-amiezii, cei cinci agenţi se adu* nară într-un interval de câteva secunde, apoi se despărţiră din nou, de data aceasta în două grupuri. Sørensen şi Braun se urcară într-o maşină civilă care-i aştepta la colţul străzii şi îi duse la Cartierul general al marinei germane. Cât despre Pedro, care ştia perfect cum să-şi petreacă scara, acesta dispăru însoţit de Mewe şi de Koch. Cei trei oameni aşteptară asfinţitul pentru a se îndrepta, mergând pe străzi lăturalnice, spre dana nr. 2. Apropiindu-se de destinaţie, se strecurară îndărătul unui şir de hangare pentru a examina terenul: se părea că nu-i urmărise nimeni. Merseră apoi pe furiş de-a lungul unui antrepozit paralel cu cheiul şi după câteva clipe Pedro se opri, arătând cu degetul spre un vas:

— Uite-l – spuse el.

— E „Luna”.

Planul de acţiune elaborat de Berlin fu de îndată pus în aplicare: cei trei oameni începură să traverseze cheiul bălăbănindu-se ca şi cum ar fi fost beţi. După câteva clipe, Pedro scoase din buzunar un pistol şi trase de două ori în aer. Apoi Mewe şi Koch făcură acelaşi lucru. „Trustul creierului” de la Abwehr considerase că cel mai bun mijloc de a se asigura, în acele zile grele, că toţi norvegienii cumsecade vor fugi să se adăpostească şi că furtul „Lunii” va trece astfel neobservat ar fi simularea unei încăierări cu revolvere. O clipă, Pedro avu impresia că vede o lumină aprinzându-se şi stingându-se imediat la unul din etajele superioare ale unui, mare imobilcare avea faţada îndreptată spre dana nr. 2, dar nu acorda acestui fapt nicio atenţie.

După schimbul de focuri, cei trei spioni aşteptară o clipă, apoi, convinşi că nu fuseseră observaţi, se îndreptară repede spre marginea cheiului. Nu mai aveau de parcurs decât câţiva. metri, când o siluetă se repezi în fugă spre ei. Era mecanicul din marină care fusese trimis pentru pornirea motorului. \.

— E o încui cătură mare – spuse el cu respiraţia întretăiată.

— Nu puteţi să vă urcaţi pe vas: sunt doi oameni la bord. Trebuie să fie patronul şi fiu-său. De o oră îi supraveghez de dindărătul hangarului.

Pedro se gândi o clipă. Planul conceput la Berlin era gata să eşueze. Ordinele pe care le primise nu prevedeau nicio soluţie de rezervă în cazul unui eveniment neprevăzut ca cel care se ivise, însă tânărul brazilian era un om ingenios. El hotărî să încerce o ieşire cu ajutorul unui truc. Făcând semn lui Koch, Mewe şi mecanicului să rămână pe chei, el sări fără zgomot pe puntea „Lunii”. Cu mâna pe pistol se îndreptă spre cabină şi începu să bată cu pumnul în uşă. Uşa se deschise făcând loc unui cap cărunt.

— Ce doriţi? – întrebă omul.

— Îl caut pe prietenul meu Christiansen – răspunse Pedro.

— Mi-a spus c-am să-l găsesc aici.

— Da’ de unde – răspunse bătrânul norvegian, care era, într-adevăr, patronul vasului.

— Aţi greşit. Uitaţi-vă – adăugă el, deschizând larg uşa.

— N-am decât pe fiul meu cu mine.

Pedro reuşise, împingând puţin, să treacă de pragul cabinei. Făcând pe beatul, el continuă să susţină, într-o norvegiană stricată, că prietenul său se afla la bord. Discuţia începea să ia o întorsătură urâtă, când Pedro scoase din buzunar o sticlă pe care o avea întotdeauna la îndemână în caz de neplăceri.

— Haide, nu face nimic – spuse el cu o voce de beţiv.

— Hai să beţi o înghiţitură în sănătatea mea.

Zicând acestea, el întinse spre cei doi oameni o sticlă cu rachiu bine dres cu morfină.

Patronul norvegian bău o înghiţitură lungă. Fiul lui îl imită cu plăcere, căci era un rachiu excelent, de o calitate care se găsea cu greu în timp de război. Cei doi marinari continuară să înghită cu lăcomie alcoolul, în timp ce Pedro, pentru a nu avea aerul că face opinie separată, se mulţumea, la fiecare rând, să-şi moaie doar buzele. Morfina nu întârzie să-şi facă efectul asupra bătrânului, dar fiul avea o rezistenţă fenomenală. Totuşi, începură să-i sticlească ochii, când, deodată, se auzi din sala maşinilor un zgomot» de motor care încerca să pornească.

Nu ştiu ce se petrece în partea aia, dar mi se pare ceva tare suspect, spuse fiul şi se ridică dintr-un salt pentru a ieşi din cabină; se trezi însă cu pistolul lui Pedro în piept.

— Stai aşa, ştiu cine se ocupă de motor, spuse sec

tânărul spion.

Mecanicul din marină fusese cuprins de panică de bună seamă şi voia să încerce, în ciuda consemnului, să scoată cu orice preţ „Luna” din port.

— Păi, eu nu ştiu cine e, dar ce ştiu e că n-o să reuşească să pornească motorul ăsta. E o râşniţă. Numai eu sunt în stare să-l fac să meargă.

Lucrurile erau evidente: strădania omului din marina militară rămânea cu totul zadarnică. O dată mai mult, Pedro trebui să reflecteze repede. Privirea-i căzu asupra patronului, care acuma era aproape inconştient. Pedro îşi agită pistolul:

— Bine, atunci vino cu mine – îi spuse el fiului.

— Fă cum ştii ca să pornească motorul.

El înfipse ţeava armei în spatele tânărului norvegian şi-l împinse spre sala maşinilor. Străbătând puntea, Pedro observă că Mewe şi Koch, alarmaţi de mecanic, tocmai se urcaseră şi ei pe vas. Norvegianul luă în primire motorul, pe care-l cunoştea atât de bine, şi după câteva clipe maşina huruia sacadat. „Luna” începu să trepideze; Mewe şi Koch desfăcură parâmele şi vasul se urni în direcţia ieşirii din port.

Operaţia se desfăşura potrivit planului stabilit, numai că la bordul „Lunii” se aflau doi pasageri nedoriţi… un mic element neprevăzut care nu intrase de loc în calculele creierelor berlineze. – z

Pedro încercă să-i convingă pe cei doi norvegieni să traverseze Marea Nordului împreună cu ei.

— Suntem dezertori germani – îi spuse el fiului (tatăl nu mai era în stare să-şi facă niciun fel de griji).

— Plecăm în Anglia. Haideţi cu noi.

Dar tânărul norvegian, deşi puternic afectat de cocteilul cu rachiu şi morfină, nu-şi pierduse de loc perspicacitatea naturală.

— O, nu – răspunse el.

— Puteţi să luaţi vasul dacă. vreţi, dar pe noi să ne lăsaţi pe ţărm. Avem remorcată o/barcă şi o să ne întoarcem cu ea vâslind.

— De acord, spuse Pedro.

Îl ridică pe tată, care era aproape inconştient, şi-l aşează ca pe un pachet în barca ce se legăna în urma vasului. Fiul încercă, la rândul lui, să sară, dar acum era atât de beat, încât căzu în apă; încercă să se agaţe de barcă, dar aceasta nu rezistă şi-n clipa următoare se răsturnă cu graţie... Cei doi beţivi fără voie se treziră în apa sărată.

Pedro era spion, dar nu asasin.

— Înapoi! – îi strigă el lui Mewe, care stătea la cârmă.

După cinci minute şi multă spaimă, cei doi norvegieni, mai mult morţi decât vii, erau urcaţi la bordul vasului cu ajutorul căngilor.

Pedro nu mai avea de ales: trebuia să-i părăsească într-un loc liniştit. „Luna” naviga în acest timp printr-un fel de fiord către largul mării. După zece minute, brazilianul reperă o mică insulă care se afla cam la patru sute de metri de ţărm.

Pedro lăsă vasul să se apropie cât mai mult cu putinţă de stâncă. Cu preţul unor eforturi imense, spionii reuşiră să-i depună pe cei doi oameni pe pământ; norvegienii fură lăsaţi beţi morţi, culcaţi pe stânca foarte vizibilă în timpul zilei de pe mal. Pedro era încredinţat că, îndată ce se va lumina de ziuă, ei vor fi salvaţi şi se vor reface după beţie.

„Luna” îşi reluă drumul către ieşirea din fiord şi curând Marea Nordului îşi făcu simţită prezenţa pentru, navigatori: vasul. Începu să se clatine cu putere. Pedro zări în depărtare o lumină slabă; când se mai apropiară, putu să identifice semnalul: „S... B” repetat la intervale regulate. Altfel spus. „Sørensen şi Braun”. Pedro

confirmă recepţionarea mesajului; după zece minute, o vedetă camuflată a marinei de război germane aborda „Luna”. Sørensen şi Braun trecură cum putură de pe un vas pe celălalt. Mecanicul din marină, care lucrase atât de prost în momentul demarajului motorului, fu transbordat în sens invers. Apoi cele două vase se separară şi, în întuneric, „Luna” porni spre marea ei aventură.

— Direcţia Scoţia! – strigă Sørensen.

Vesel că porniseră în sfârşit, Braun trecuse la cârmă. El îndreptă prova „Lunii” în direcţia vest-sud-vest. Scoţia se găsea la aproximativ 400 de mile depărtare.

În tot restul nopţii, apoi sub soarele de primăvară care străluci în cursul zilei următoare, vasul de pescuit cu două catarge înaintă constant în Marea Nordului, în ritmul surd al vechiului său motor. „Luna” plutea cu viteza sa de şase până la şapte noduri în chip susţinut. Şi, în afară de menţinerea direcţiei, nu era mare lucru de făcut. Oamenii aveau alimente din abundenţă şi nu trebuiau să-şi facă griji.

— Ai crede că suntem în croazieră de primăvară, repeta Sørensen, care avea deplin răgaz să compare cerul limpede şi marea ca untdelemnul cu condiţiile îngrozitoare în care se desfăşurase precedenta încercare de a ajunge în Scoţia.

În cursul primei – zile de călătorie pe mare avea să fie semnalat un singur incident. Pe neaşteptate se auzi zumzetul unui motor de avion şi puţin după aceea în câmpul vizual al spionilor apăru un hidroavion. În prima clipă crezură că este un aparat al aviaţiei militare engleze şi se pregătiră în grabă să înalţe drapelul norvegian şi să se deghizeze în pescari. Dar, în realitate, era vorba de un hidroavion al aviaţiei militare germane aflat în căutarea adevăraţilor pescari norvegieni care ar

fi încercat să fugă în Marea Britanie. Sørensen cunoştea semnalul optic de oprire a navelor pentru inspecţie; el transmise de îndată răspunsul prevăzut; aparatul îşi schimbă direcţia şi, curând, dispăru pe cer, zburând către nord. Traversarea se desfăşură, aşadar, în linişte timp de patruzeci şi opt de ore. Vremea se menţinea ideală şi nu se vedea nimic; „Luna" părea să lunece la suprafaţa Mării Nordului. În zorii zilei de 29 aprilie, Sørensen calculă şi ajunse la concluzia că.se aflau într-un punct situat undeva, la est de insulele Orkney. Soarele începea să apară la orizont „când, brusc, motorul începu să tuşească. Se opri, tuşi din nou, apoi se opri cu totul.

— *Der verdammte Motor*! – înjură Pedro, care se pricepea la motoarele diesel tot atât de bine ca şi camarazii săi.

— Şi nici măcar nu ştim cum să-l facem să pornească!

În tot cursul zilei, Pedro, ajutat de ceilalţi pe măsura slabelor lor posibilităţi, asudă din greu pentru a face faţă capriciilor anticului diesel. Îi curăţă filtrele, suflă aer în conductele de admisie până simţi că-d plesnesc venele, încercă toate trucurile de care auzise vorbindu-se. Dar motorul, încăpăţânat, refuza să efectueze fie şi un sfert de turaţie. Odată cu venirea serii, situaţia începea să devină îngrijorătoare; deasupra, mării se lăsă întunericul şi cei cinci spioni începură să discute despre cele ce aveau de făcut.

— Până la urmă are să ne agaţe un vas de război din Scapa Flow – spuse Braun.

— Sunt convins că nu suntem departe de zona de patrulare engleză.

— Doamne păzeşte! – răspunse Sørensen.

— N-am nicio poftă să cad în mâinile marinei engleze... Canaris spune mereu că ăştia sunt cei mai neînduplecaţi dintre toţi.

În timp ce discutau diversele posibilităţi, din sala maşinilor se auzi un zgomot. Se văzu *o* trâmbă de fum de păcură arzând, apoi un pufăit regulat începu să le gâdile. plăcut auzul. Perseverentul Pedro încercase o mică experienţă cu ajutorul unui aparat de sudură şi reuşise, Dumnezeu ştie cum, să pornească din nou motorul. În tot cursul nopţii, motorul împinse „Luna” către ţelul călătoriei ei şi atunci când zorii se înălţau, în ziua de 30, Braun reperă deodată o umbră cenuşie departe către vest.

— Pământ! – urlă el.

— Acolo!

După câteva minute, Sørensen descoperea un pro montoriu întunecat care se înălţa din apă. Braun, care avea câteva cunoştinţe rudimentare de geografie a Scoţiei de la scoţienii cu care lucrase odinioară în America de Sud, avea toate motivele să creadă că se aflau faţă în faţă cu litoralul scoţian, fără însă să-şi poată da seama cu certitudine în care punct al coastei se găseau.

„Luna” îşi urmă drumul fără să se depărteze de ţărm; dimineaţa devreme, pământul deveni vizibil de ia ambele borduri ale vasului... Se găseau, probabil, la intrarea unui estuar important; după ce consultară hărţile marine, Sørensen ajunse la concluzia că sosiseră un golful Moray.

La Berlin, Sørensen primise ordin să acosteze, dacă era posibil, pe ţărmul Sutherlandshire-ului, ceea ce – gândeau cei de la Abwehr – ar permite spionilor să debarce fără a risca să fie văzuţi. Ei ar avea astfel timp să procedeze la o rapidă observare a condiţiilor de viaţă din Marea Britanie înainte de a informa autorităţile engleze că erau dezertori germani.

Sørensen se îndreptă deci spre vest, direct către coasta îndărătul căreia se înălţau în depărtare munţi de

un cenuşiu-albăstrui. La începutul după-amiezii, „Luna” ajunse la o jumătate de milă de ţărm. Braun căută cu privirea o plajă pustie pe care vasul să eşueze, dar, sondând fundul, îşi dădură seama că apa era prea puţin adâncă pentru a se putea apropia îndeajuns chiar cu o ambarcaţie relativ mică cum. era vasul lor norvegian de pescuit. Fluxul părea să scadă; Sørensen renunţă, de aceea, la orice încercare de debarcare clandestină. Singura soluţie era să ajungă într-un port. Ca măsură de siguranţă (de altfel, nimic nu-i mai silea să se grăbească), el hotărî să întârzie acostarea până la fluxul următor, care, socotea el, va veni la miezul nopţii.

„Luna” petrecu toată după-amiaza şi seara plutind nepăsătoare în lung şi-n lat, între golful Donoch şi Ord of Caithness la nord. După cât se părea, încă nu se ocupa nimeni de ei, ceea ce avea să-l facă pe Sørensen să spună cincisprezece ani mai târziu: „Având în vedere atenţia mică pe care ne-o acordau englezii, am fi putut să debarcăm cu acelaşi succes o divizie de 15.000 de oameni”. Dar se înşela. Cu multe ore înainte, „Luna” apăruse ca un punct minuscul pe ecranul radar care supraveghea golful Moray. Dar în largul coastei scoţiene apăreau în vremea aceea multe vase. de pescuit, aşa încât anumite personalităţi – după cum se va vedea mai departe – ar fi putut să nu fie surorinse de raportul staţiei radar» şi, cel puţin în acest stadiu al lucrurilor, nu fu luată nicio măsură deosebită.

Asfinţitul vine întotdeauna târziu în nordul Scoţiei, chiar la sfârşitul lunii aprilie, şi Sørensen aşteptă să se întunece de-a binelea şi fluxul să se ridice complet sau aproape pentru a îndrepta „Luna” spre ţărm. El porni spre unul din micile porturi de pescuit pe care le studiase cu binoclul în cursul activităţii de după-amiază. Puţin înainte de miezul nopţii, pândarii postaţi pe cheiul micului port Helmsdale zăriră nava neidentificată care se

apropia de intrarea portului. Nava străină, care păru celor de pe ţărm a fi norvegiană, trecu de jetelă şi, după câteva minute, se auzi zdrăngănitul unei ancore aruncate.

De îndată ce vasul fusese văzut apropiindu-se, reprezentantul local al jandarmeriei din Sutherlandshire fusese anunţat; cum se opri vasul, poliţistul se hotărî să întreprindă câteva investigaţii preliminare. Sosirile de nave de pescuit norvegiene pe ţărmurile golfului Moray erau atât de frecvente în perioada aceea, încât fusese instituită în acest scop o procedură de urgenţă foarte bine concepută. În timp ce poliţistul se pregătea să stabilească identitatea ambarcaţiei, la detaşamentul cel mai apropiat al securităţii teritoriului fu dată alarma şi o echipă a acestuia plecă imediat spre Helmsdale.

În acest timp, pescarii pregătiseră o barcă pentru poliţist şi, câteva minute mai târziu, flegmaticul highlander înainta, vâslind energic, în direcţia noului sosit. Curând putu să citească pe cocă literele „BN” urmate de un număr. Ghici că literele corespundeau cu Bergen, ceea ce-i confirmă impresia că era vorba de un vas de pescuit norvegian. Apoi, pe puntea vasului zări siluete întunecate, care se profilau în lumina slabă ce venea din cabină. Când ajunse destul de aproape, unul din oameni îi aruncă un odgon şi alţi doi îl ajutară să se urce la bord»

— Bună seara, domnilor – spuse poliţistul în engleza sa cu un onctuos accent galic.

— Cine sunteţi şi de unde veniţi?

Nu se poate spune că se aştepta la răspunsul pe care? primi într-o engleză perfectă din partea unui bărbat bine clădit, cu Ochelari cu lentile groase pe ochi, care părea a fi purtătorul de cuvânt al grupului.

— Suntem germani – spuse colosul.

— Venim din Norvegia, de unde am furat vasul ăsta.

Suntem cu toţii dezertori din Wehrmacht... armata germană, dacă preferaţi aşa.

Prea puţin emotivul reprezentant al jandarmeriei comitatului rămase perplex, dar nicio clipă nu-şi dădu în vileag sentimentele.

— Germani! – făcu el.

— Cred că sunteţi primii pe care-i Vedem în aceste locuri. Spuneţi-mi, vă rog, ce intenţionaţi să faceţi pe aici, domnilor germani?

Era evident, ofiţerul de poliţie încerca să câştige timp pentru a putea să reflecteze. Cu o curtenie cu totul englezească, scoase încet din buzunar un pachet de ţigări. Oferindu-le tuturor, îi privi îndelung pe fiecare dintre cei cinci germani şi reluă:

— Bine, acum începeţi să-mi spuneţi cum vă cheamă.

Obişnuita rutină reintrase în drepturi, o rutină între* ţinută cu grijă o viaţă întreagă. Îşi descheie nasturele de argint al buzunarului de la piept şi scoase de acolo un carnet cu însemnări cu coperte negre.

Răspunse cel care ştia engleza:

— Eu, domnule agent, mă numesc Hans Braun. Până în ultimele zile eram angajat civil la comandatura din Oslo. Acesta – urmă el arătând către Sørensen, care, cu chipul tăbăcit de intemperii şi cu părul blond, putea fi luat foarte bine drept un fiu al Scoţiei de nord – se numeşte Hans Sørensen. A dezertat dintr-un regiment staţionat în apropiere de Oslo.

Apoi îl identifică pe tânărul cu alură mediteraneană ca fiind Pedro Kupferhagen. Ceilalţi – spuse el – sunt Hans Mewe şi Fritz Koch din serviciul de salvare al aviaţiei navale.

Poliţistul, care lua notă conştiincios de tot ce i se spunea, nu văzu când Pedro se strecură o clipă la timonerie şi trecu la celălalt bord al „Lunii”. Se auzi de

două ori un uşor plescăit şi ceilalţi patru germani simţiră o mare uşurare. Pedro se debarasase discret de cele două pistoale care „fuseseră uitate din greşeală pe masă. hărţilor în momentul în care „Luna” intra în portul Helmsdale. Poliţistul continua să caligrafieze cu încetineală numele exotice, când se simţi un şoc surd. Încocă. Patru siluete în kaki cu revolverele în mână trecură peste balustradă... Securitatea teritoriului intra în acţiune.

— Mă bucur că vă văd, băieţi – spuse ofiţerul de poliţie, care nu se simţise chiar atât de la largul lui aflându-se la bordul unui vas străin, înconjurat de cinci germani.

— E ceva treabă pentru voi în seara asta. Aceşti domni sunt germani.

Timp de o secundă, spionii, sergentul şi cei trei caporali din poliţia teritorială se priviră cu egală suspiciune. Dar curând înclinaţia spre camaraderie a soldatului britanic învinse şi, în timp ce Braun îşi urma povestirea în engleza sa impecabilă, primele bănuieli ale soldaţilor fură adormite. Raţiile de ţigări de la cantină începură să circule şi, pentru a nu se lăsa mai prejos, germanii scoaseră şi ei ţigări primite de la Wehrmacht. Dar soldaţii englezi se strâmbară după ce traseră câteva fumuri din greţosul tutun german şi se întoarseră la marca lor favorită. Ei gustară, de asemenea, plinea negricioasă a armatei germane, *Kommissbrot*, pe care spionii înşişi erau. departe de a o găsi pe gustul lor.

În timpul acestui schimb de amabilităţi, începu brusc refluxul; o scuturătură urmată de o vibraţie a întregii nave îi anunţă pe toţi că „Luna” eşuase în portul Helmsdale. Ea se propti dreaptă, cu chila înfiptă în nămol. Puţin după aceea, cei cinci spioni fură conduşi spre chei de escorta lor mixtă. Apoi, bine încadraţi de paznicii lor, dar schimbând tot felul de glume cu ei, fură

duşi cu pas marţial spre un hangar de scindări şi introduşi într-o încăpere mare care puţea a peşte uscat. După ce li se dădură sandvişuri stropite cu inevitabilul ceai, li se împărţiră păturile reglementare şi li se ură noapte bună. Apoi uşa fu încuiată cu cheia. Celor patru care nu vorbeau engleza nu le trebui mult până să adoarmă. Dar lui Braun nu i se făcu somn, căci auzea tot ce se petrecea în încăperea învecinată, unde avea loc un şir neîntrerupt de convorbiri telefonice. Curând îşi dădu seama că în discuţie interveniseră voci noi. După cât putu să înţeleagă, poliţia susţinea că cei cinci oameni erau refugiaţi a căror situaţie trebuia rezolvată potrivit procedurii stabilite, în timp ce ofiţerii Serviciului secret păreau să aibă în această problemă vederi cu totul opuse. Ei cereau ca cei „interesaţi" să le fie predaţi de îndată, iar Braun începu să se întrebe de ce Serviciul secret englez intervenea cu atâta vehemenţă într-un stadiu atât de puţin avansat al afacerii. Foarte îngrijorat, Hans Braun sfârşi prin a adormi târziu, către zorii zilei de 1 mai 1942.

După câteva ore, uşa hangarului se deschidea din nou, făcând loc unui soldat care aducea de mâncare şi, bineînţeles… decalitri de ceai. În timpul micului dejun, Braun se abţinu să dezvăluie tovarăşilor săi ceea ce auzise. Totuşi, îi avertiză că jocul de-a şoarecele şi pisica nu va întârzia să înceapă. Ei nu trebuiau să se îndepărteze nicio clipă de la acoperirea care le fusese fixată. Puţin după aceea, un soldat le aducea căldări cu apă şi, în timp ce se spălau şi se bărbiereau, Braun le aminti că nu trebuiau să abandoneze cu niciun preţ basmul dezertării. El îi puse în gardă împotriva faptului că urmau să fie, rând pe rând, ameninţaţi şi momiţi; nu trebuiau să se lase impresionaţi de niciunul din aceste argumente şi să recunoască că făceau parte din Abwehr.

Curând după aceea fură duşi, sub soarele de

primăvară, spre cinci maşini negre identice, care îi aşteptau aşezate în şir. Pentru ultima oară înainte de a fi despărţiţi, Braun le şopti: „Nu renunţaţi la acoperire”. În fiecare maşină se găseau un şofer şi doi oameni în civil. Spionii fjură repartizaţi în cele cinci maşini şi convoiul porni de îndată cu viteză în direcţia sud.

Către sfârşitul după-amiezii, după o călătorie interminabilă, convoiul traversă un râu şi pătrunse într-un oraş mare. În ciuda lipsei tabelelor indicatoare, Braun ghici fără greutate că ajunseseră la Inverness. Maşinile se duseră direct la gară, apoi la depozitul de mărfuri. O escortă de soldaţi cu baioneta la armă îi conduse la un tren care era gata de plecare. O parte dintr-un vagon fusese rezervată exclusiv pentru grup. Fiecare german fu introdus de cei doi îngeri păzitori ai săi într-un compartiment separat. Trenul se urni de îndată. La sfârşitul serii, în timp ce garnitura se chinuia să urce defileuri sau înainta cu toată presiunea pe fundul văilor, germanii fură invitaţi cu curtoazie:

— Poftiţi la masă. Probabil că sunteţi morţi de foame.

Trenul sosi la Perth abia seara târziu. Epuizaţi de lunga călătorie pe mare şi de emoţiile primei întâlniri cu englezii, germanii îşi manifestară dorinţa de a dormi. Se produse însă o schimbare de tactică.

— Cum vă numiţi? – întrebă deodată într-o germană impecabilă unul dintre paznicii, până atunci. tăcuţi, ai lui Sørensen.

Acesta, care cu ani de zile mai târziu avea să recunoască că folosise cel puţin zece identităţi diferite în cursul carierei sale la Abwehr, fu luat pe nepregătite de bruscheţea întrebării. Dar îşi regăsi de îndată cumpătul.

— V-am spus – răspunse el.

— Sunt Hans Sørensen, dezertor din armata germană. Mi-am pregătit evadarea împreună cu cei patru

camarazi ai mei. Eram sătul de Hitler şi de nazişti. De aceea ne-am dus la Bergen, unde am furat un vas şi am pornit spre Scoţia. Cunoaşteţi urmarea.

— Eşti un mincinos – răspunse unul dintre paznici.

— Ştim totul despre dumneata. Eşti un spion german. Toţi sunteţi spioni germani, toţi câţi sunteţi – bandă de nemernici!

Sørensen respinse cu înverşunare acuzaţia, dar se întrebă cu nelinişte ce însemna afirmaţia agentului: „Ştim totul despre dumneata”. Interogatoriul continuă toată noaptea, în timp ce rapidul alerga huruind către sud. Din timp în timp, cei doi agenţi secreţi îl lăsau pe Sørensen să aţipească într-un colţ al compartimentului de clasa I. Apoi âl trezeau cu brutalitate şi, profitând de faptul că era pe jumătate adormit, îl bombardau cu alte întrebări. Ba chiar îl zgâlţâiau fără menajamente, răcnindu-i în faţă:

— Gata, sfârşeşte cu comedia, spion infect. Aşază-te la masă. Dacă nu vorbeşti, are să fie şi măi rău pentru tine. Ştim că sunteţi cu toţii nişte spioni. Dacă te crezi şmecher, îţi dai singur la cap.

În compartimentele vecine, ceilalţi patru erau supuşi la aceeaşi încercare. Erau scuturaţi puţin, erau treziţi brusc, dar nu au fost niciodată loviţi – englezii erau prea chibzuiţi pentru a încerca să obţină mărturisiri prin violenţă. Dintre toţi, Braun se dovedi cel mai puţin impresionat de tactica Serviciului secret englez:

— Bine, bine – răspundea el invariabil.

— De vreme ce Spuneţi că ştiţi totul, de ce mă mai necăjiţi? Mulţumiţi-vă cu ce ştiţi şi lăsaţi-mă să dorm. N-aveţi decât să mă treziţi din când în când: am să vă spun dacă supoziţiile voastre sunt valabile sau nu.

Dar, în ciuda acestei aroganţe de faţadă, Braun era foarte furios. În timpul şederii sale în Insulele anglonormandë auzise vag vorbindu-se de procedeul

folosit cu refugiaţii francezi care debarcau în sudul Angliei. Se vorbea de o anumită şcoală de la sud de Londra, unde erau duşi pentru interogatoriu. Ceea ce se petrecea nu-i prezicea nimic bun.

Până la urmă se iviră zorile. Perdelele negre de camuflaj fură ridicate şi. Braun avu certitudinea că rapidul alerga spre Londra. El se întrebă ce-ar zice soacra lui, care locuia în apropiere de Bournemouth, dacă ar afla-ca, la urma-urmei, nu era chiar atât de departe de ea. După o oră, trenul se opri într-o gară imensă, foarte murdară, pe care Braun, care ţinuse în 1938 un magazin de filatelie în cartier, o recunoscu de îndată: era gara Euston. Prin fereastră, spionii zăriră pe peron o impunătoare gardă înarmată. În clipa următoare erau duşi prin gară sub escortă puternică şi pătrundeau într-o încăpere mare, probabil o sală de aşteptare. Acolo au fost întâmpinaţi de un comitet de primire care îl consternă pe Braun, dacă nu şi pe ceilalţi, care nu înţelegeau mare lucru din tot ce se petrecea.

În mijlocul grupului se afla un ofiţer care purta un chipiu cu bandă roşie şi avea pe epoleţi insignele roşii şi aurii de general de infanterie. De o parte şi de alta stăteau ofiţeri de stat-major, dintre care unul purta însemnele gradului de colonel şi două stele. El îi privea pe germani cu un aer feroce. Braun înţelese prea bine că aceasta nu era o primire la care se puţea aştepta un grup de cinci refugiaţi. Numai informaţii foarte precise puteau explica prezenţa unui asemenea areopag de mari şefi militari. Şi aceste informaţii nu-l puteau privi decât pe el şi pe cei patru tovarăşi ai săi. Îşi scormonea mintea să găsească ceva, când colonelul înaintă şi latră pe un ton agresiv:

— Ei, aţi venit? Aţi întârziat, voinicilor. Unde aţi fost până acum? De două zile vă aşteptăm. Nu vă e ruşine să lăsaţi pe toţi aceşti ofiţeri superiori să înţepenească

aşteptându-vă?

Braun se prefăcu a nu înţelege, dar era complet năucit. Aşadar, englezii îi aşteptau!

Colonelul se întoarse către general. Braun nu putu să audă tot ce-i spunea, dar prinse câteva cuvinte care-i fură de ajuns: 7

— Atunci, domnule general, ce credeţi? S-ar părea că sunt ei. Dar ceva nu e în regulă.

Braun fu zguduit. Era evident că Serviciul secret englez ştia ceva. Îi bănuia, pe el şi pe tovarăşii lui, de a fi spioni germani, *dar nu era absolut sigur de aceasta*. Atunci îşi aminti de proprietarul „Lunii" şi de fiul acestuia. Oare după ce fuseseră salvaţi comunicaseră Rezistenţei norvegiene ciudatul, furt al vasului lor?

Nu se înşela: proprietarul „Lunii" şi fiul său fuseseră într-adevăr găsiţi în zori şi, după câteva ore, păţania lor ajunsese la urechile Rezistenţei norvegiene din Bergen. Aproape în acelaşi timp, contraspionajul german făcuse o descindere în marele imobil din portul Bergen unde lui Pedro i se păruse că vede lumină. (La etajul de sus, oficial neocupat, oamenii Abwehrului descoperiseră ascunzătoarea unui agent englez în mod evident evacuat foarte de curând.)

Braun şi tovarăşii săi nu cunoşteau toate acestea pe când se găseau în sala de aşteptare a gării Euston. Gândindu-se bine, Braun începu să se întrebe dacă această recepţie regizată cu grijă nu era pur şi simplu o imensă păcăleală. Ştia destul de multe despre Serviciul secret englez pentru a-l crede în stare să monteze o comedie spectaculoasă, în speranţa că germanii, cuprinşi de panică, aveau să treacă la mărturisiri. Păreau că nutresc bănuieli grave, dar de fapt ce ştiau? Ceilalţi patru germani erau şi ei alarmaţi de prezenţa atâtor ofiţeri superiori, dar n-aveau altceva de făcut decât să schimbe priviri intrigate. Generalul şi colonelul îşi

continuară dialogul timp de câteva minute, apoi colonelul lansă un ordin:

— Legaţi-i şi puneţi-le căluşuri!

Câte doi soldaţi încadrară pe fiecare dintre cei cinci spioni, care fură legaţi cu cătuşe de paznicii lor. În acelaşi timp, pe ochi şi pe gură le fură aplicate benzi de leucoplast. Muţi şi orbi, reduşi, la neputinţă, germanii simţiră că sunt scoşi din gară, apoi urcaţi în maşini. După câtva timp, acestea se opriră. Prizonierii au fost, duşi într-o clădire, unde au aşteptat aproximativ un sfert de oră, Apoi au fost din nou urcaţi în maşini şi au parcurs un drum de treizeci de minute. Din nou maşinile se opriră şi de data aceasta cei cinci au fost coborâţi pe o scară de piatră în josul căreia au fost împinşi fără menajamente în ceea ce au putut identifica, de îndată ce li s-au descoperit ochii, ca fiind nişte celule individuale. Abia mult timp după aceea au aflat »că deveniseră pensionarii unuia dintre stabilimentele cele mai secrete ale Marii Britanii aflate în război. Ei aveau să-şi petreacă toată ziua, o săptămână întreagă după plecarea lor din Norvegia, în celulele respective, fără să vadă pe nimeni. A doua zi dimineaţă, după micul dejun au fost duşi pe rând în camerele de interogatoriu de la primul etaj. Acolo au fost primiţi din nou de colonelul pe care-l văzuseră în gara Euston. Şi de astă dată, ofiţerul fu departe de a se arăta cordial.

— Ei, domnule spion – ţipă el către Sørensen, aşa cum avea s-o facă, rând pe rând, şi cu cei patru tovarăşi ai acestuia.

— Ştii ce te aşteaptă, hai?

Şi bravul colonel îşi trecu palma de-a curmezişul griului pentru a mima spânzurătoarea. Dar nu era decât o introducere. EL începu să pună o avalanşă de întrebări, apoi interogatoriul fu încredinţat unui maior, şeful sec—ţiei însărcinate cu acest gen de sport, sau unuia dintre

adjuncţii săi. Unii dintre aceştia erau refugiaţi germani sau austrieci care fugiseră de ocupaţia nazistă între anii 1933 şi 1939.

Spionii începură să-şi depene poveştile de camuflaj. Urmară contraint ei ogator iile, moderate, în general politicoase, dar în mod inevitabil distrugătoare. Adesea, ofiţerul anchetator oferea o ţigară germanului, dar, oricât de curtenitoare i-ar fi fost atitudinea, nu-i lăsa niciodată o secundă de răgaz. După două sau trei şedinţe foarte strânse, Sørensen şi Braun începură să înţeleagă ceea ce voise Lahousen să spună atunci când vorbise despre un „război al inteligenţelor". Bătălia era începută, şi încă bine. Dacă o câştigau, puteau să se angajeze în trupele de geniu. Dacă o pierdeau, aveau să fie spânzuraţi; Interogatoriile se succedau. Dimineaţă de dimineaţă. În general, întrebările erau scoase dintr-un volum de mai multe sute de pagini. Ele păreau adesea inofensive, dar spionilor nu le trebui mult să descopere cu câtă viclenie era condus interogatoriul.

Într-o bună zi, un ofiţer englez îl întrebă pe Sørensen:

— Sunteţi membru al partidului nazist?

— Nu, răspunse Sørensen, care odinioară făcuse parte din SD-ul lui Himmler.

Sg scurseră mai multe zile, apoi, ca din întâmplare, acelaşi ofiţer îl întrebă:

Unde purtaţi decoraţiile?

Membrii SD-ului şi ai celorlalte formaţiuni naziste nu purtau distincţiile în acelaşi fel ca şi soldaţii obişnuiţi ai Wehrmachtului. Dar Sørensen îşi aminti la timp de aceasta şi dădu răspunsul care putea fi aşteptat de la un soldat de clasa a doua din Regimentul 338.

În altă zi, un ofiţer aşează pe masă lenjeria de corp reglementară a lui Sørensen.

— Unde aţi primit aceste izmene lungi… şi când…

dar ciorapii?

Sørensen răspunse cât putu de bine. El avea să descopere după aceea că aceste întrebări constituiau teste reale, căci M.I. 5 cunoştea perfect unde şi când fuseseră distribuite Forţelor armate germane diferitele modele de lenjerie şi ciorapi.

În altă zi, ofiţerul puse aceeaşi întrebare pentru a cine ştie cita oară:

— Unde serveaţi când aţi dezertat?

— Pe insula Hoved Oeen, aproape de Oslo, răspunse germanul.

— Foarte interesant. Bine, iată o fotografie aeriană a insulei. Arătaţi-mi unde era tabăra. Veţi recunoaşte cu siguranţă locul.

— Sørensen înghiţi în sec şi mulţumi cerului că Lahousen insistase să petreacă câteva săptămâni pe această insulă. În sfârşit, ofiţerul îi arătă o altă fotografie.

— Ar fi trebuit, zău, să vă arătaţi mai prudent, îi spuse el lui Sørensen, întinzându-i fotografia.

Era o fotografie a lui Sørensen în haine civile, făcută la câţiva metri de Cartierul general din Oslo al Abwehrului, în Klingenberg-gate. Fără îndoială că fusese făcută de Rezistenţa norvegiană. Pe Sørensen îl trecu o sudoare rece, dar, într-o fracţiune de secundă, îşi dădu seama că nu prea seamănă cu cel din fotografie.

— Sunt dezolat, domnule căpitan – răspunse el, râzând.

— Nu sunt eu. Spionii dumneavoastră norvegieni s-au înşelat.

Ofiţerul englez zâmbi, dar nu insistă. Şi lupta continuă în încăperea capitonată.

Pe neaşteptate, după trei săptămâni de interogatoriu, Sørensen fu transferat într-o celulă mare, în care se găsea şi Pedro. Abia se închise uşa, când Pedro

îi arătă cu degetul, cu un gest semnificativ, becul electric care. – atârna deasupra capetelor lor. Sørensen înţelese de îndată că tovarăşul său bănuia prezenţa unui microfon camuflat, Dar era absolut necesar să stea de vorbă cu Pedro. Începuse să fie interogat asupra furtului „Lunii”.

— La care el nu asistase – şi trebuia să dea răspunsuri precise. Pedro şi Sørensen începură un dialog scriind întrebările şi răspunsurile cu săpun pe tăblia uşii.

— Cum s-a depărtat „Luna” de chei, cu prova sau cu pupa înainte? – scrise Sørensen.

— Prova, mâzgăli Pedro.

Până la urmă, cu preţul unui consum considerabil din săpunul reglementar al armatei britanice, cei doi ajun* seră să-şi potrivească perfect versiunile.

Pentru Braun, interogatoriul zilnic era şi mai greu, căci şi ta multe despre metodele folosite de M.I. 5. Şi astăzi i se întâmplă să se trezească scăldat într-o sudoare rece, după ce visează că se află în boxa acuzaţilor.

— Eram foarte conştient – avea să povestească el cincisprezece ani mai târziu, într-un docal din Hamburg

— De faptul că englezii ştiau tot ce făcusem până aproximativ în 1939… America de Sud, magazinul de fila* telle din Londra, soţia mea, soacra mea rămasă în Anglia… de altfel, locuieşte şi astăzi acolo. Am răspuns cu o precizie meticuloasă la toate întrebările privind această perioadă. Dar nu ştiam exact ce cunoşteau despre activitatea mea din timpul războiului. Ceea ce mă neliniştea cel mai mult era şederea mea în Insulele anglo-normande în 1940. Pe când mă aflam acolo, întreţinusem legături cordiale cu un insular asupra căruia planau bănuieli serioase că ar fi agent englez. Dar nu-mi dădeam seama nicidecum ce-ar fi putut spune pe socoteala mea. Acum pot să afirm că acest gentleman, care a decedat între timp, a avut gentileţea să trimită soţiei şi familiei mele la Hamburg colete cu alimente în

cursul anilor de privaţiuni imediat următori războiului, în timp ce eu mă aflam în Germania într-un lagăr de internare englez.

Într-o seară, un paznic englez deschise uşa celulei lui Braun sub un pretext oarecare şi, ştiind că acesta cunoaşte perfect engleza, începu să sporovăiască cu el. Îi oferi lui Braun o ţigară, o aprinse, apoi luă. şi el una. Braun găsi că ţigara are un gust ciudat şi îndată ce soldatul ieşi o stinse. A doua zi, la câţiva metri de celula lui remarcă pe jos un capăt de ţigară abia fumat: de aici trase concluzia că M.I. 5 încercase să utilizeze un drog pentru a-l face să vorbească.

Cât despre Koch şi Mewe, punctele slabe ale echipei, ceilalţi trei nu au aflat niciodată cu precizie ce au declarat aceştia la M.I. 5. Dar, în mai multe rânduri, anumite întrebări puse în mod ciudat le dădură de bănuit că cei doi spioni hamburghezi fuseseră mai puţin discreţi decât ei.

Bătălia creierelor se prelungi timp de şapte luni. Braun şi Sørensen nu-şi pierdură nicio clipă speranţa că, dacă vor rezista destul, într-o zi vor fi puşi în libertate şi fi se va permite să se angajeze în trupele de geniu, potrivit planului conceput de Lahousen. Dar, cu cât durau interogatoriile mai mult, cu atâta devenea mai clar că colonelul şi ofiţerii săi îi bănuiau de-a binelea, cel puţin pe unii dintre cei cinci oameni, de a fi spioni sau sabotori. Era tot atât de clar însă că M.I.5 nu avea nicio certitudine asupra acestui punct şi încă mai puţin» probe incontestabile – oare să-i permită «să trimită pe vreunul dintre ei înaintea unui tribunal pentru a fi condamnat şi executat.

Se ajunsese la un impas. Până la urmă, într-o bună zi din luna decembrie 1942, exact înainte de Crăciun, Sørensen, Braun, Koch şi Mewe fură urcaţi într-o dubă şi, după o oră de drum, se regăsiră într-un alt lagăr. M.L5

hotărâse să declare meci nul. Sørensen şi Braun fură repartizaţi la o minunată bucătărie, în întregime electrificată, unde, timp de doi ani şi jumătate, desfăşurară, cu soldaţii englezi care-i păzeau, un foarte profitabil trafic de bursă neagră. În fiecare săptămână, după distribuirea raţiilor, Sørensen, conştiincios, vindea cu preţ redus surplusurile – ceai, cafea, zahăr, margarină etc. – în schimbul tuturor ţigărilor, cărţilor şi ciocolatei de care el şi tovarăşul său aveau poftă.

La câteva săptămâni după încetarea ostilităţilor, cei patru spioni fură transferaţi peste noapte în zona de ocupaţie engleză a Germaniei. Despre soarta lui Mewe şi a lui Koch se ştie foarte puţin. Braun a fost internat un timp în lagărul de la Bad Nenndorf, lângă Hanovra, de unde a fost eliberat în 1947 şi s-a înapoiat acasă, la Hamburg. Dar aventurile lui Sørensen nu luaseră încă sfârşit. La înapoierea în Germania a fost trimis în lagărul de internase internaţional Sennelager, unde printre ceilalţi deţinuţi se afla Alfried Krupp, care avea să fie după aceea condamnat pentru crime de război la Nürnberg şi care a redevenit ulterior unul dintre cei mai mari miliardari.

Acolo, în Sennelager, îşi dădu Sørensen seama de faptul că englezii nu i-au descoperit niciodată identitatea adevărată şi că, dacă într-o zi ar fi eliberat sub numele de Sørensen, i-ar fi cu neputinţă să reintre în drepturile pe care le avea asupra conturilor sale la bancă şi asupra altor bunuri pe care le poseda la Hamburg. De aceea luă o hotărâre foarte îndrăzneaţă. Ca mulţi alţi deţinuţi din Sennelager – englezii n-aveau decât o idee foarte vagă despre ceea ce se petrecea în interiorul lagărului –, într-o noapte fără lună trecu prin gardul de sârmă ghimpată. Ajuns la Hamburg, făcu o cercetare discretă asupra sorţii prietenilor şi posesiunilor sale, apoi, după ce ajunse cu autostopul în sudul ţării, trecu clandestin frontiera

austriacă. Imediat fu arestat pentru că circula fără acte şi condamnat la şase luni închisoare pentru trecerea ilegală a frontierei. Austriecilor avu însă grijă să le dea adevăratul său nume, astfel încât, atunci când, cu şase luni mai târziu, era eliberat din închisoarea austriacă, se afla în posesiunea unor acte care îi dădeau din nou adevărata sa identitate legală. Se întoarse în Germania şi se stabili după aceea în Ruhr.

Ce s-a întâmplat însă cu Pedro? El mi avea să împărtăşească soarta celorlalţi. Fără ştirea tovarăşilor săi, voinicul german din Brazilia, cu faţa ca o lamă de cuţit, avea să devină în scurt timp problema numărul unu pentru M.I.5. Pentru englezi, biografia sa de fost student înrolat cu forţa în Wehrmacht din cauza originii sale germane era verosimilă. Prezenţa sa în echipă constituise poate lovitura de maestru a lui Lahousen. Căci Pedro făcuse să planeze exact atâta dubiu asupra întregii afaceri cât era necesar ca englezii să rămână nedecişi şi în privinţa celorlalţi. Câteva ore după ce ceilalţi patru dispăruseră din lagărul secret, un ofiţer englez trimise după Pedro şi îl anunţă că avea să fie trimis acasă, în Brazilia.

Toate dispoziţiile fuseseră luate pentru ca el să fie repatriat – era cetăţean brazilian – şi englezii merseră până acolo încât îi plătiră biletul de întoarcere. I se dădură haine civile şi fu găzduit la un centru de triere londonez, unde aşteptă să se găsească un loc liber spre Lisabona. Era mai mult sau mai puţin supravegheat, dar reuşi să se strecoare afară timp de o oră, de care profită pentru a însera într-unul din cele mai mari ziare engleze un „anunţ mortuar”. Anunţul era întocmit potrivit codului pe care cei cinci spioni îl învăţaseră cu şapte luni înainte la Oslo. Când, opt zile după aceea, ziarele de la Londra soseau în Tirpitzufer, prin curierul aerian de la Stockholm, Lahousen desluşi, citind printre rândurile

anunţului, atât cât îi trebuia pentru a afla că cei cinci spioni ai săi fuseseră făcuţi inofensivi.

„Refugiaţii”.

Am amintit mai sus situaţia în care se afla Abwehrul în cursul verii anului 1940: cea mai mare parte a Europei occidentale şi septentrionale se afla în mâinile germanilor; de aceea se punea problema de a trece imediat la extinderea Serviciului secret german în toate ţările recent ocupate.

În cursul săptămânilor care au urmat prăbuşirii Franţei s-au făcut multe improvizaţii, dar, de îndată ce avu răgazul necesar, Lahousen începu un turneu de inspectare a organizaţiilor implantate de Abwehr în diverse capitale – turneu ale cărui faze le consemna în jurnalul său. O mulţime de probleme urgente îşi aşteptau rezolvarea; unele dintre ele erau în legătură cu operaţiile care, fără doar şi poate, aveau să fie lansate foarte curând împotriva Angliei; era vorba „în special, de recrutarea unor noi spioni şi sabotori care să fie trimişi în Marea Britanie.

Pentru austriacul cosmopolit care era Lahousen, germanii, în marea lor majoritate, erau departe de a fi cei mai buni spioni care s-ar fi putut găsi. Existau, bineînţeles, şi excepţii, dar ca regulă generală imaginaţia, supleţea şi darul improvizaţiei imediate, fără de care nu există spion de înaltă clasă, erau rareori calităţi dominante ale germanilor. Iată de ce Lahousen prefera să folosească, ori de câte ori acest lucru era posibil, agenţi de naţionalitate, străină.

Ca urmare, în fiecare capitală pe care o vizita, Lahousen explica şefilor locali ai Abwehrului necesitatea de a depista noi recruţi în rândurile populaţiei din teritoriile ocupate; el insista îndeosebi asupra căutării de străini filogermani care puteau vorbi engleza în mod curent şi, mai bine chiar, care aveau rude în Marea

Britanie sau locuiseră ei înşişi câtva timp acolo.

În Norvegia, unde cunoaşterea limbii engleze este foarte răspândită, cercetările fură începute imediat. Căpitanul Müller, care comanda pe atunci organizaţia din Klingerberg, îşi dădu seama repede că serviciul german de cenzură poştală ar putea constitui un excelent teren de recrutare. Într-adevăr, în vremea aceea, corespondenţa între Norvegia ocupată şi Statele Unite încă neutre era foarte intensă, în timp ce un anumit număr de scrisori erau schimbate cu Marea Britanie prin Suedia, ţară neutră. Pentru a asigura cenzura acestei corespondenţe, fuseseră angajaţi norvegieni cunoscători ai limbii engleze, pe care acest fapt nu-i împiedica să primească bani nemţeşti; o scurtă anchetă îi fu de ajuns lui Müller pentru a întocmi o listă de recruţi posibili pentru serviciile sale.

Curând, atenţia îi fu reţinută de doi tineri care, în urma invaziei germane din aprilie, îşi pierduseră posturile şi care, eu toate acestea, nu pregetaseră – ceea ce în ochii Abwehrului era un lucru important – să primească slujbe bine plătite în serviciul cotropitorului. Era vorba despre Jack Berg, frizer, în vârstă de aproximativ 25 de ani, şi de prietenul acestuia, Olaf Klausen, de aceeaşi vârstă, fost sergent în armata norvegiană.

Jack Berg era un băiat bine clădit, înalt de un metru şaptezeci şi şapte; de la nenumăraţii celţi care eşuaseră în Norvegia moştenise un păr negru, ondulat şi ochi căprui-închis. Angajat la un atelier de frizerie dintr-un hotel din Oslo, el îşi pierduse postul în momentul în care hotelul fusese rechiziţionat de germani. Locuia singur, împreună cu mama lui, într-o suburbie a capitalei şi, pe lângă noţiunile de limbă germană, la nivel şcolar, pe care le poseda, vorbea o engleză aproape perfectă. După cum îşi dădu seama căpitanul Müller examinându-i dosarul,

aceasta se explica prin faptul că unul dintre bunici băiatului locuia la Londra, iar acesta îl vizitase în mai multe rânduri.

Spre deosebire de prietenul său, Olaf Klausen ar fi putut foarte bine să servească drept model pentru portretul unuia dintre eroii nordici atât de scumpi lui Hitler. Zdravăn, foarte blond, era înalt de un metru optzeci şi cinci şi făcea ravagii printre drăgălaşele cuconiţe din Oslo. Până la invazia germană servise într-un regiment de geniu cantonat pe o insulă din fiordul Oslo… chiar în tabăra în care Sørensen, maestrul-sabotor, avea să petreacă ceva mai târziu câteva săptămâni pentru a-şi pune la punct acoperirea. Olaf Klausen vorbea şi el o engleză excelentă, iar fişa sa arăta că avea prieteni în Marea Britanie.

Faptul că cei doi tineri acceptaseră să lucreze pentru germani încă de la începutul ocupaţiei lăsa să se prevadă că, chiar dacă nu erau filogermani, erau dispuşi să se lase convinşi cu argumente sunătoare şi grele. Principalul agent de legătură al lui Müller, Andersen, a cărui activitate a fost descrisă parţial în capitolul precedent, primi ordin „să lege prietenie” cu cei doi băieţi. Întreprinzătorul Andersen descoperi fără greutate că, în timpul lor liber, cei doi tineri frecventau în mod asiduu un fel de cafenea destul de amărâtă care avea la etaj mese şi un bar. Fiind bine cunoscut în local, Andersen făcu repede cunoştinţă cu cei doi flăcăi; după o săptămână sau două el le câştigă încrederea. După multe rânduri de băutură, el îi făcu –, treptat, pe noii săi prieteni să înţeleagă că ar putea să-şi facă rost de mai mulţi bani decât li se dădea la cenzura germană dacă acceptau să lucreze pentru Germania într-o branşă puţin diferită.

Jack Berg şi Olaf Klausen erau prudenţi ca orice norvegian care se respectă. La început nici nu vrură să

audă vorbindu-se despre o asemenea eventualitate. Puţin câte puţin, ajunseră să admită că Aventura îi ispitise întotdeauna, dar insistară asupra faptului că nu aveau să întreprindă niciodată nimic împotriva propriei lor ţări.

Andersen îi asigură în această privinţă, dar ei rămaseră reticenţi. Atunci, Müller hotărî să intervină personal: petrecu o seară la o masă vecină cu cea pe care o ocupau cei trei bărbaţi, urmărind cu atenţie conversaţia. A doua zi îi mărturisi lui Andersen că cei doi băieţi îi păreau potriviţi pentru o misiune de spionaj şi-şi exprimă dorinţa de a face cunoştinţă cu ei. Andersen îi anunţă pe Berg şi Klausen că sosise de la Berlin un bun prieten de-al lui, înalt funcţionar german, care avea o poziţie destul de bună pentru a le putea astâmpăra setea de bani şi de aventură.

La sfârşitul săptămânii următoare, Andersen propuse celor doi norvegieni să-l însoţească la celebra trambulină de la Holmenkollen, la oarecare depărtare de Oslo. La cafeneaua de acolo, de unde putea fi urmărită evoluţia schiorilor, el îi prezentă pe cei doi lui Müller. După câteva rânduri de băutură trase repede pe gât, Müller îi întrebă neglijent dacă cunosc Londra.

— Da, foarte bine – răspunse Berg.

— Am un bunic care locuieşte acolo şi am fost de mai multe ori la., el.

— Atunci poate că eşti omul pe care îl caut – spuse Müller.

— Lucrez la Ministerul Propagandei, la Berlin, ştiţi, serviciul doctorului Goebbels. De la începutul războiului avem mari dificultăţi în a obţine pentru ziarele noastre ştiri din Anglia. Vă daţi seama că nu putem să trimitem acolo corespondenţi de naţionalitate germană. De aceea ne-am gândit să trimitem persoane din ţările neutre – oameni ca dumneavoastră –, care să devină corespondenţii noştri permanenţi. Ce-aţi spune de un

serviciu de acest fel? Aţi fi bine plătiţi şi toate cheltuielile v-ar fi decontate. Bineînţeles, ar trebui să luaţi cu dumneavoastră un post de emisie, cu ajutorul căruia să transmiteţi relatările.

Müller se feri să le dezvăluie faptul pe care poate că nici nu-l cunoştea – că ministerul lui Goebbels recepţiona cu regularitate telegramele transmise prin radio de serviciul european al agenţiei Reuter, aşa cum o făcea şi înainte de începerea războiului… Singura diferenţă era că Reuter nu mai primea nicio plată!

Nu se va şti niciodată dacă cei doi norvegieni au avut naivitatea de a crede în basmul lui Müller. Oricum, ei se declarară interesaţi de perspectiva de a deveni corespondenţi ai agenţiei germane de presă (D.N.B.) în Anglia, întrebând însă, încă o dată, dacă eventuala lor misiune nu urma să aducă prejudicii propriei lor ţări. Müller îi asigură că Norvegia nu era în cauză; se înţeleseră să se întâlnească câteva zile mai târziu în aceeaşi cafenea.

În realitate avură loc mai multe întrevederi. Într-o bună zi, Müller îşi exprimă dorinţa de a le oferi un avans care să le acopere micile cheltuieli. Fiecare primi echivalentul a 50 de lire sterline; acum, după ce acceptaseră banii Abwehrului, intrară fără scăpare sub stăpânirea lui Müller. În cursul întâlnirii următoare, acesta începu să dea cărţile pe faţă: în chip de încurajare îi făcu să înţeleagă că, dacă vreodată s-ar răzgândi în ceea ce priveşte angajamentul luat faţă de el, i-ar fi foarte lesne să aducă la cunoştinţa Rezistentei norvegiene, aflată în plin avânt, că erau nişte trădători. Povestea eu corespondenţii de presă fu treptat dată uitării şi, într-o bună zi „Müller îi anunţă că vor trebui să înceapă antrenamentul în vederea misiunii lor în Anglia.

Între timp, Müller pusese pe urmele lor secţia de contraspionaj – Abwehr III –, care confirmă curând că cei

doi tineri nu păreau să aibă contact cu Rezistenţa norvegiană. Începând din noiembrie 1940, când se încheie faza preliminară, Jack Berg şi Olaf Klausen fură încredinţaţi lui Koblischke – menţionat şi el în capitolul precedent –, însărcinat cu antrenamentul lor ca agenţi secreţi.

Ca toţi ceilalţi agenţi germani, ei făcură de îndată cunoştinţă cu aşa-zisa firmă de import-export a lui Andersen din Johansgate, care era adevăratul cartier general operaţional al Abwehrului la Oslo, în timp ce biroul din Klingenberg-gate nu era decât reşedinţa oficială a organizaţiei. Folosind intrarea din dos, care făcea posibile venirile şi plecările discrete, fără vreun amestec cu foarte oficialul negoţ cu heringi al lui Andersen, cei doi norvegieni se prezentau aproape în fiecare zi la biroul din Johansgate. Antrenamentul lor propriu-zis, era, dimpotrivă, rezervat serilor şi sfârşitului de săptămână; Müller socotea, într-adevăr, că autenticitatea acoperirii lor cerea ca ei să-şi continue activitatea la cenzura poştală germană.

De la o vreme, ei începură să dea de înţeles colegilor de birou că se făceau încercări de a-i obliga să plece la lucru în Germania. Începând de la Crăciunul anului 1940, ei afişară chiar păreri cu totul antigermane. Jack Berg merse până acolo încât mărturisi prietenei sale, care lucra, de asemenea, la cenzură, că se pregăteau să fugă în Anglia. Nu s-a putut şti niciodată până la ce punct a dezvăluit Berg fetei adevărul, dar este sigur că ea a sporovăit de ajuns cu colegele ei pentru ca, după dispariţia spionilor, Müller să se considere obligat s-o ridice şi, prin intermediul poliţiei militare germane, s-o îndepărteze din Oslo.

În timp ce cei doi norvegieni făceau tot ce puteau pentru a împrăştia zvonul cu privire la apropiata lor plecare în Anglia, Müller reuşi să aranjeze, prin

intermediul unuia dintre informatorii săi, ca acelaşi zvon, să ajungă la urechile şefilor Rezistenţei norvegiene, care – în această privinţă, germanii nu aveau nicio îndoială – erau în legătură cu şefii serviciului britanic de operaţii speciale.

Între timp, viitorii spioni învăţau să se servească de materialul de radio-comunicaţii al Abwehrului, de coduri – în general bazate pe cuvintele unor cântece germane – şi de cerneluri invizibile. Ei făcură, de asemenea, un antrenament de sabotaj, cu toate că, în ceea ce-l privea pe Klausen, se văzu că el ştia tot atât de mult ca şi profesorii săi. Într-adevăr, în calitate de sergent în trupele norvegiene de geniu, el învăţase toate chiţibuşurile tehnice care permiteau să fie aruncate în aer poduri cu mici încărcături plasate în punctele nevralgice sau să fie scoasă din funcţiune o uzină. Între timp, la Berlin se hotărâse ca cei doi oameni să fie utilizaţi atât ca sabotori cât şi ca agenţi informatori; de aceea, ei fură instruiţi şi asupra metodelor de identificare a diferitelor tipuri de vase britanice – vase de război sau nave comerciale – pe care ar fi putut să le repereze eventual în vastele locuri de ancorare ale fluviilor Clyde şi Mersey.

Acest antrenament cu jumătate de normă se prelungi, bineînţeles, mai mult decât un antrenament normal şi, de aceea, abia la începutul lunii martie 1941 Koblischke şi specialistul său în probleme de radio, locotenentul Huenke, putură, în sfârşit, să-i comunice lui Müller că Jack Berg şi Olaf Klausen erau pregătiţi pentru misiunea lor.

În cursul acestor luni de antrenament, şefii Abwehrului, atât la Berlin cât şi la Oslo, chibzuiseră îndelung la problema transportului şi a acoperirilor.

La început se luase în «consideraţie lansarea celor doi norvegieni cu paraşuta deasupra regiunii muntoase a

Scoţiei. Dar, de la accidentul pe care-l suferise tânărul danez care fusese lansat în toamna precedentă în apropiere de Salisbury, Lahousen devenise sceptic cu privire la eficacitatea acestui gen de „livrare a produselor”. Dacă cei interesaţi erau supuşi unui antrenament de paraşutism corespunzător, ei trebuiau să fie cunoscuţi de prea multă lume. Pe de altă parte, dacă erau lansaţi fără a fi antrenaţi, însemna să se asume riscul unui accident care ar avea drept consecinţă, în general, pierderea unui spion preţios. De aceea, Berlinul hotărî să repete – de îndată ce timpul avea să se îmbunătăţească – operaţia din luna Septembrie a anului precedent: odiseea – Verei şi a celor doi însoţitori ai ei.

Din nou se făcu apel la Cartierul general al Flotei a V-a a aviaţiei militare germane, care hotărî să utilizeze un hidroavion „Bloehm şi Voss”, aparat lent, dar foarte sigur. Cei doi norvegieni aveau să fie debarcaţi în largul coastei nordice a Scoţiei.

Fură luate în consideraţie mai multe acoperiri. Până la urmă, Lahousen hotărî că povestea cea mai simplă ar fi, probabil, cea mai bună. Cei doi norvegieni aveau să sosească în Scoţia sub adevăratele lor nume, dându-se drept refugiaţi. Berlinul era foarte dornic să obţină informaţii asupra metodelor de securitate utilizate de englezi pentru a filtra pe refugiaţi, norvegieni sau de altă, naţionalitate. Oare trecerea celor doi spioni prin aparatul pentru suspecţi nu era cel mai bun mijloc de a obţine aceste informaţii?

Către jumătatea lunii martie, Berg şi Klausen primiră ordin să fie gata de plecare în orice clipă. Müller le reaminti că trebuiau să spună din timp familiilor şi prietenilor intimi că, aflându-se pe punctul de a fi trimişi în Germania, hotărâseră ca mai degrabă să fugă în Anglia. Nu. se ştie ce a spus Klausen prietenilor săi, dar este incontestabil că Jack Berg i-a mărturisit mamei sale

tot adevărul. Mult timp după plecarea agentului, Koblischke avea să se strecoare noaptea, în taină, până la locuinţa bătrânei doamne pentru a-i introduce în cutia de scrisori teancuri de bancnote.

Într-o bună zi, Jack Berg şi Olaf Klausen nu se prezentară la lucru la serviciul cenzurii. La început, absenţa lor nu îngrijoră pe nimeni. Amândoi erau cunoscuţi ca nişte cheflii clasa întâi şi toată lumea crezu că făcuseră un chef mai zdravăn decât de obicei. Nici a doua zi nu se prezentară la birou, iar şefii germani ai cenzurii, care nu ştiau nimic despre activitatea lui Müller, fură informaţi oficial despre situaţia existentă. Fu chemat Gestapoul, ceea ce provocă o agitaţie nemaipomenită. Zvonul dispariţiei lor se răspândi, ajunse la urechile Rezistenţei norvegiene, care raportă incidentul la Londra prin intermediul unuia dintre emiţătoarele clandestine răspândite prin pădurile din jurul oraşului Oslo.

În realitate, cei doi tineri fuseseră îmbrăcaţi cu uniforme germane şi, pierduţi într-un grup de soldaţi şi de aviatori care se înapoiau din permisie, se suiseră într-un autobuz care-i dusese la Stavanger. Dar înainte de a părăsi Oslo, ei primiseră din partea lui Müller ultimele consemne.

Din punctul de vedere al sabotajului, le spusese el, trebuiau să atace toate obiectivele pe care întâmplarea le scotea în calea lor, insistând însă, în mod deosebit, asupra à tot ceea ce era esenţial pentru industria aeronautică britanică. Ei trebuiau să acţioneze, de asemenea, asupra liniilor de cale ferată, uzinelor de armament, magaziilor ele aprovizionare sau rezervoarelor de benzină; succesele repurtate de submarine nu încetau să crească, şi tot ceea ce ar fi realizat sabotorii ar fi strâns şi mai mult laţul în jurul Marii Britanii.

Pe linia spionajului, ci aveau misiunea să descopere cât mai repede cu putinţă şi cât mai amănunţit tot ceea ce avea legătură cu actele de identitate, cartelele de alimente şi alte acte destinate refugiaţilor din Europa ocupată; Li se încredinţă, de asemenea, o misiune care pune într-o lumină curioasă ignoranţa aproape totală a germanilor asupra condiţiilor de viaţă din Marea Britanie în această perioadă a războiului. Berlinul culesese dintr-o sursă precisă zvonul că populaţia Londrei fusese evacuată în Scoţia, întrucât s-ar fi prevăzut o invazie germană, încă posibilă în acel început de primăvară a anului 194L. Li se ceru. celor doi tineri să se informeze amănunţit asupra acestei chestiuni.

Într-o perspectivă mai îndepărtată, cei doi norvegieni erau chemaţi să comunice despre mişcările de trupe şi, pe măsura posibilului, să opereze în împrejurimile fluviilor Clyde şi Mersey, de unde ar fi putut semnala prin radio plecarea unor convoaie importante. De asemenea, ei trebuiau să localizeze cât mai mulţi refugiaţi norvegieni şi să descopere adresele familiilor lor din Norvegia.

La Stavanger, cei doi tineri fură găzduiţi la hotelul „Viktoria”, rechiziţionat de germani. Koblischke avu grij să nu se stabilească niciun fel de contact între ei şi populaţia norvegiană. Spre marele lor necaz, îi trimitea la culcare în fiecare seară la ora nouă fix, aşa fel încât într-o zi Klausen izbucni:

— Aşteaptă numai să ajungem la Londra – îi spuse el lui Koblischke.

— Cum ai să ne mai dădăceşti acolo?

În aşteptarea plecării fură luaţi în primire, ca şi predecesorii lor, de Flota a V-a a aviaţiei militare germane. Pe un mic lac din apropiere de Stavanger se antrenară în vederea trecerii dintr-un hidroavion „Bloehm şi Voss” într-o mică barcă de cauciuc. O dată

mai mult avură de rezolvat inevitabila bătaie de cap impusă de Abwehr… transbordarea faimoaselor biciclete englezeşti, provenind dintr-o pradă, aparent inepuizabilă, capturată în anul precedent de la diverse consulate şi ambasade britanice. Li se procură, ele asemenea, echipamentul tradiţional al refugiatului desăvârşit: hanorace şi bocanci de munte, în ale căror tălpi groase specialiştii Abwehrului de la laboratoarele din Tegel ascunseseră cu iscusinţă 500 de lire sterline pentru fiecare din cei doi oameni. Profitând de experienţa precedentă, şefii interziseră categoric celor doi spioni să ia cu ei vreo armă.

Către sfârşitul lunii „martie, totul fu definitiv terminat. Cei doi cheflii hotărâră să sărbătorească evenimentul printr-o petrecere mostră. Comandară, aşadar, la hotelul „Viktoria" un banchet somptuos pentru colegii lor de la Abwehr: homari, somon afumat, icre negre, pateu de ficat şi alte delicatese provenind din toată Europa ocupată, inclusiv zeci de sticle mari de şampanie în vremea aceea, Norvegia era o oază plăcută, în care germanii ce aveau fericirea să fie detaşaţi trăiau ca-n sânul lui Avraam.

Toată lumea se distră grozav şi declară că recepţia de adio a lui Jack şi O.K. – aşa erau numiţi – fusese formidabilă. Abia după câteva săptămâni, pe când cei doi norvegieni se găseau departe de controlul germanilor, căpitanul Müller primi la Oslo o notă de plată fantastică. Olaf Klausen îi spusese pur şi simplu directorului hotelului rechiziţionat „să trimită nota la Oslo". Numai cu preţul unor acrobaţii de necrezut, grangurii Abwehrului din Berlin reuşiră să-i convingă pe ortodocşii contabili ai armatei să treacă homarii şi şampania la rubrica profit şi pierderi!

A doua zi seara, cei doi spioni fură duşi în mare secret la baza de hidroavioane, de unde îşi luară zborul

către Scoţia. Ştirea plecării fu transmisă la Oslo, de unde Müller o comunică la Berlin, aşa cum procedase şi cu alt prilej. Şi, o dată mai mult, fu cât pe-aci să se sufoce când a doua zi dimineaţă, la micul dejun, i se aduse la cunoştinţă că în cursul nopţii vremea fusese atât de rea şi ceaţa atât de deasă deasupra coastei scoţiene, încât debarcarea fusese imposibilă. Jack şi Olaf se treziră în paturile lor cu mult înainte de ora micului dejun şi, dacă anumiţi germani care locuiau în hotel avură motiv să se plângă de vacarmul din timpul nopţii, totul fu pus din nou pe socoteala „acestor norvegieni smintiţi”.

Câteva zile în şir, aviaţia avea să comunice că o debarcare în apele scoţiene era cu neputinţă din cauza ceţei. Dar, într-o bună dimineaţă din prima săptămână a lunii aprilie, Koblischke veni să-i anunţe pe cei doi spioni:

— În seara asta plecaţi. Băieţii de la aviaţie spun că timpul o să fie frumos.

În cursul după-amiezii, pe când treceau încă o dată în revistă cele mai mici amănunte ale operaţiei împreună cu Koblischke, acesta fu deodată chemat la telefon. Era colegul său de la Abwehr III din Stavanger – locotenentul Grothe, responsabilul contraspionajului –, care îl ruga să vină la el de urgenţă. Koblischke dispăru, făgăduind să se întoarcă în câteva minute. Dar cele câteva minute se transformară în multe ore. Când, în? sfârşit, se întoarse, seara târziu, le spuse celor doi norvegieni:

— S-a petrecut ceva senzaţional. Plecarea voastră a fost amânată cu câteva zile. Chiar acum am primit, direct din Anglia, informaţii foarte importante, care răstoarnă complet operaţia.

Şi se apucă să le explice despre ce era vorba.

Venind în cursul după-amiezii la biroul serviciului de contraspionaj, fusese întâmpinat de locotenentul Grothe, care îl dusese să arunce o privire într-o celulă printr-o mică vizetă. Omul închis era un tânăr cu părul negru şi

faţa rotundă, abia ieşit din adolescenţă; şedea pe pat şi părea copleşit.

— Un grănicer l-a agăţat în zori pe o plajă – îi spusese Grothe lui Koblischke.

— Foarte aproape de Stavanger, spre sud. Tocmai debarcase de pe un mic vas de agrement pe care observatorii noştri îl reperaseră de câtva timp. Când a fost interpelat, a răspuns în germană. S-a prezentat drept prizonier de război german evadat dintr-un lagăr englez de undeva din Scoţia. Pe vas au fost găsite semne care indicau Aberdeenul. Pretinde că l-a furat dintr-un loc numit Nigg, cu patru sau cinci zile în urmă, şi că a evadat la adăpostul unei ceţe groase.

— Şi ce-a mai spus? – întrebase Koblischke, care, în cursul activităţii de instructor specializat în organizarea de operaţii în Marea Britanie, căpătase cunoştinţe destul de precise despre viaţa din această ţară.

— Pretinde că se numeşte Werner Meyer – urmaşe Grothe.

— Ar fi originar din Frankfurt pe Main şi ar fi condus cândva o organizaţie a Tineretului hitlerist. Tot după spusele lui, a fost ridicat de poliţie în 1937 pentru furt de maşini în apropiere de Frankfurt şi, după câteva luni la pârnaie, a fost eliberat cu condiţia să servească pe un vas meteorologic german. Chiar la începutul războiului, vasul lui ar fi fost reţinut la nordul insulelor Shetland, cred că de un vas de război britanic. De atunci ar fi stat în mai multe lagăre de prizonieri şi, după cum v-am spus, ar fi reuşit să scape săptămâna trecută dintr-unul din aceste lagăre, situat în apropiere de Aberdeen.

— Nu cred o iotă – spusese Koblischke, izbit, pe drept cuvânt, de asemănarea care exista între povestea fostului conducător din Tineretul hitlerist şi cea pe care o pregătise el pentru Jack Berg şi Olaf Klausen.

— Nu cred că e cu putinţă să furi un asemenea vas,

nici să te depărtezi de coasta scoţiană, chiar şi prin ceaţă. Englezii au prea multe vase şi avioane care patrulează de-a lungul acestei coaste. L-ar fi prins imediat după darea alarmei. Mai ia-l puţin la întrebări.

Grothe intrase în celulă, în timp ce Koblischke aştepta afară. Dar tânărul se menţinea la prima versiune. Continua să fie nazist şi voia să-şi servească führerul. De aceea a evadat, pentru a se întoarce în Germania.

— Lasă-mă să-mi încerc norocul – spusese atunci Koblischke.

— Sunt convins că nu e decât un nemernic de spion. Ştiu destule ca să mă pricep la asemenea afaceri!

Uşurel, Koblischke intrase în celula în care susţinătorul în devenire al führerului rămăsese ţintuit la marginea patului, foarte palid şi cu nervii încordaţi. Koblischke se aşezase pe scaun, dar fără să scoată un cuvânt. Timp de douăzeci de minute se mulţumise să-l ţintuiască cu privirea pe tânăr. La început, acesta, care, după cum băgase de seamă Koblischke, era foarte saşiu, se prefăcuse că nu-şi dă seama de prezenţa lui. Apoi începuse să se foiască. Îi aruncase lui Koblischke o privire neliniştită, apoi întoarse privirea. Era din ce în ce mai stânjenit. Nervozitatea lui creştea văzând cu ochii.

În cele din urmă se întorsese către Koblischke şi, cu sughiţuri de plâns în glas, îi strigase, în pragul unei crize de isterie:

— Haide, spune!… Spune de ce mă priveşti aşa… Ce vrei de la mine?… Spune-mi o dată!

— Ascultă-mă bine – îi răspunsese Koblischke pe un ton foarte tăios.

— Mie să nu-mi faci mutre de-astea… Povestea ta cu evadarea dintr-un, lagăr englez de prizonieri de război şi cu furtul vasului ţine-o pentru tine. Englezii nu sunt chiar atât de fraieri. Eşti spion… Nimic altceva decât un trădător infect. Haide, mărturiseşte că ai trecut de

partea englezilor.

— Nu… nu… Nu-i adevărat! – uriaşe tânărul.

— Sunt un bun nazist. Am evadat ca să mă întorc în Germania… să-l slujesc pe führer!

— Apoi, făcând pe lăudărosul, adăugase: Şi care-i mulţumirea?… Numai insultele unui nemernic ca tine!

Koblischke se făcuse că nici nu observă lăudăroşenia.

— Ascultă aici – urmase el.

— Ştiu totul despre tine. Ştiu ce ai făcut în lagăr.

Apoi, folosind cu îndemânare informaţiile pe care le primise Abwehrul din diferite lagăre de internare engleze, făcuse în aşa fel încât să-i dea impresia că vorbeşte numai despre acest faimos lagăr situat în apropiere „de Aberdeen. Cu cât dădea mai multe amănunte, cu atât băiatul se făcea mai palid, devenind curând pământiu. Nu mai era în stare nici măcar să-şi dea seama că Koblischke nu-i debita de fapt decât generalităţi. Până la urmă, agentul Abwehrului îşi privise victima drept în ochi. Încet – îşi scoase ochelarii.

— Acum, priveşte-mă – îi spusese cu o voce aspră.

— Priveşte-mă bine; Imaginează-mă fără mustaţă. Nu m-ai văzut niciodată la Aberdeen?

Tânărul hitlerist îl privise insistent timp de câteva clipe. Scosese un urlet, apoi se prăbuşise, vărsându-şi şi maţele pe podeaua celulei.

— Gata, gata – spusese el cu o voce de muribund.

— Am să vă spun tot. Sunt trimis de englezi.

Koblischke chemase în grabă un infirmier, căruia i-l dăduse în primire pe deţinut. După o jumătate de oră era îndărăt. De astă dată îi oferise tânărului o ţigară.

— Haide, băiete – îi spusese.

— Nu e cazul să te dai de ceasul morţii. Acum mă crezi. Bine, nu trebuie decât să-mi spui ce te-au obligat englezii să faci.

Îndată după aceea, mărturisirea începuse să curgă ca un şuvoi.

După ce fusese deţinut câtva timp într-un lagăr de prizonieri obişnuit, tânărul şef hitlerist din Frankfurt avusese o convorbire cu un civil englez foarte prietenos. I se spusese că englezii cunoşteau cât se poate de bine povestea lui şi ştiau, între altele, că fusese într-un lagăr de concentrare. Civilul îl întrebase atunci de ce era atât de prost să stea într-un lagăr de prizonieri, câtă vreme - la urma-urmei, toată nenorocirea pornea de la nazişti.

După câteva vizite succesive, englezul îl lăsase să înţeleagă că situaţia lui s-ar îmbunătăţi. dacă ar primi să lupte împotriva naziştilor. Până la urmă", tânărul german se lăsase convins, de voie de nevoie – să devină, spion englez. Îndată după aceea –, începuse un antrenament" intens. Ca şi Jack Berg şi Olaf Klausen, fusese trimis pentru un stagiu în cursul căruia trebuia să înveţe elementele de bază ale noii sale îndeletniciri.

Mai întâi fusese trimis într-o casă mare din Midlands, unde găsise viitori spioni de diverse naţionalităţi. Acolo urmase cursuri de radio, de cifrare, de mânuire a cernelurilor simpatice etc. Apoi plecase într-un lagăr situat undeva în nord-vestul Scoţiei, unde se specializase în tehnicile sabotajului. În cele din urmă se trezise într-un al treilea stabiliment, din regiunea Aberdeen, aparţinând, după toate aparenţele, unei secţii a serviciilor de securitate britanice, unde fuseseră făcute ultimele pregătiri ale plecării lui. Cu opt zile înainte fusese trimis în portul Aberdeen, unde nişte marinari din marina militară engleză îi arătaseră cum să conducă un mic vas de agrement. O vedetă îl remorcase până în larg, apoi, după ce îi indicase direcţia pe care trebuia să o urmeze pentru a ajunge în Norvegia, îl lăsase în voia sorţii.

Avea instrucţiuni ca, îndată după sosire, să se

predea autorităţilor germane şi să se dea drept prizonier de război evadat. Cum starea sănătăţii lui era departe de a fi satisfăcătoare, medicii englezi erau aproape siguri că nu va mai fi mobilizat; de îndată ce avea să fie liber, trebuia să se ducă la Hamburg şi să dea un anunţ în *Hamburger Fremdenblatt*. Era un citat din Biblie: „Veniţi la mine, voi, cei trudiţi”, urmat de adresa lui din Hamburg. Atunci urma să fie contactat, la termenul stabilit, de un spion britanic fixat în marele port, care dispunea de un post de radio.

În cursul antrenamentului făcut în Marea Britanie, el petrecuse câtva timp la unul din marile şantiere navale de pe Clyde, astfel încât să poată solicita un post la instalaţiile unuia dintre cei mai mari rivali ai constructorilor din Clyde, şantierul Bloehm şi Voss. Trebuia să culeagă cât mai multe informaţii despre construcţiile de submarine şi să încerce cât mai multe operaţii de sabotaj cu putinţă.

Toate acestea fuseseră debitate claie peste grămada. Multe amănunte lipseau, dar în linii mari tabloul astfel zugrăvit era foarte edificator. Cum tânărul se oprise pentru a-şi trage răsuflarea, Koblischke se îndreptase dintr-odată, ca şi cum ar fi fost întins de un arc:

— Mi-ai spus că ai urmat o şcoală unde se găseau şi alţi spioni? – întrebase el.

— Da – răspunse tânărul din Frankfurt.

— Undeva în. Midlands.

Şi că acolo se găseau inşi de alte naţionalităţi?

— Da.

— Inclusiv norvegieni care au fugit pentru a ajunge în AnglM?

— Da.

— Ţi-au vorbit despre ce li s-a întâmplat când au debarcat în Anglia?

— Da, mi-au vorbit chiar mult. După cât se pare, au fost trimişi toţi în acelaşi loc, la Londra. O hardughie care se numea „Patriotic School” sau cam aşa ceva.

— Şi după aceea te-ai trezit într-un lagăr de filtrare la Aberdeen. Ţi s-a lăsat puţină libertate?

— Oh! Da, spre sfârşit mă lăsau să ies puţin. Erau toţi foarte drăguţi acolo.

— *Mein Gott* – murmurase Koblischke printre dinţi.

— Ce descoperire!… Şi exact în clipa când era nevoie.

Îl informase pe tânărul şef hitlerist că urmau să mai stea de vorbă, apoi alergase la Berg şi Klausen pentru a-i anunţa că plecarea lor era amânată. Întregul succes al operaţiei lor – „Hummer III Nord”, potrivit documentelor oficiale ale Abwehrului – avea să depindă acum de ceea ce va putea să smulgă de la tânărul care tocmai debarcase… în sfârşit, aveau o şansă să afle exact cum. Întâmpina Serviciul secret englez pe refugiaţii norvegieni; ar putea eventual să afle şi câte ceva cu privire la măsurile de securitate luate de-a lungul coastei nord-estice a Scoţiei, în regiunea Aberdeen.

După câteva zile, Koblischke începu să obţină informaţiile pe care le dorea şi fără de care nu mai înţelegea să-i lase pe cei doi spioni norvegieni să plece în Scoţia. Din interogatoriu rezulta că refugiaţii din Norvegia erau în primul moment duşi într-un lagăr apropiat de punctul de debarcare, unde erau izolaţi şi supravegheaţi. Apoi erau transferaţi sub escortă sigură la Londra, unde erau cantonaţi într-o clădire mare care părea să fie o fostă şcoală. Potrivit spuselor tânărului german, ea era numită când „Patriotic School”, când „Victoria School”. Era vorba în fapt despre fosta Şcoală patriotică regală pentru tinere fete de la Battersea. Acolo, refugiaţilor li se luau toate hainele şi obiectele personale pentru a fi minuţios examinate. Atunci începea

operaţia de filtrării? foarte intensă şi executată în general de anchetatori (te aceeaşi naţionalitate cu refugiaţii. Toţi cei care trecuseia; prin filiera de la „Patriotic School” lăudăseră minuţiozitatea cu care era executată această operaţie.

Hotărât lucru, Koblischke avea în mână secretul succesului operaţiei „Hummer III Nord”. Ore în şir, chiar dacă l-a văzut pe tânăr leşinând de oboseală sub ochii lui, smulse de la el, bucăţică cu bucăţică, tot ceea ce profesorii acestuia îl învăţaseră la şcoala Me spionaj.

În treacăt, Koblischke află, de asemenea, că prizonierul învăţase să se servească de mine magnetice şi de bombe termice. Tânărul german avea chiar în raniţă ultimul model de detonator englezesc conceput special pentru sabotaj; acest detonator funcţiona datorită unui acid special, care, atacând metalul, ajungea să stabilească contactul care ducea la aprinderea explozivului.»

(Acest tip de detonator de fabricaţie britanică avea să servească mai târziu ofiţerilor Abwehrului care au încercat să-l asasineze pe Hitler cu ajutorul unei sticle de coniac încărcate cu exploziv. Ea fu oferită unuia dintre aghiotanţii lui Hitler la plecarea lui cu avionul de la Berlin spre frontul rusesc. Însă atunci bomba nu a explodat.

Coincidenţă destul de tulburătoare: detonatorul care se afla în servieta plasată de Stauffenberg sub masa lui Hitler, în Prusia orientală, la 20 iulie 1944, era exact de acelaşi model. Mai mult încă, explozivii şi detonatorul utilizaţi în complotul pentru asasinarea führerului ar fi fost furnizaţi – potrivit anumitor membri ai Rezistenţei germane – de către un ofiţer care servea pe frontul rusesc… un anume general de divizie Erwin von Lahousen.)

Dar aceste fapte nu aveau să… explodeze decât

după câţiva ani. În acest început de primăvară a anului 1941, pe Koblischke nu-l interesa decât prezentul şi, mai cu seamă, măsurile de securitate luate în Scoţia.

Fostul şef al Tineretului hitlerist – care avea să fie trimis fără întârziere într-un lagăr de concentrare german – nu putu să-i furnizeze decât informaţii disparate, din care reieşi, totuşi, că ansamblul coastei scoţiene, de la: Insulele Shetland până la Aberdeen, forma obiectul unei supravegheri permanente. De aici Koblischke deduse că cel mai bun mijloc de a-i debarca pe Berg şi Klausen fără a risca întâlniri neplăcute era de a-i depune undeva la sud de Aberdeen. Specialiştii aviaţiei formulară anumite dubii cu privire la posibilitatea de a face un hidroavion mare să amerizeze într-un loc descoperit în largul coastei de sud-est a Scoţiei şi să mai şi transbordeze într-o barcă de cauciuc doi spioni. Până la urmă însă acceptară să încerce o amerizare pe timp ele noapte, exact înaintea ivirii zorilor, de îndată ce timpul va fi prielnic.

Împreună cu spionii norvegieni, Koblischke începu atunci să revizuiască planurile operaţiei în lumina noilor informaţii pe care le obţinuse. Era evident că agenţii trebuiau să evite prin toate mijloacele să cadă chiar de la sosire în mâinile securităţii britanice. Materialul radio şi de cifrare, fără a pune la socoteală banii ascunşi în pantofi, care ar fi cu siguranţă descoperiţi, i-ar trăda de îndată. De aceea, ei trebuiau să debarce în cel mai mare secret, să îngroape toate obiectele care ar fi putut să-i demaşte şi abia după aceea să se prezinte la autorităţile norvegiene de la Londra.

Bănuielile; serviciului britanic de securitate aveau să fie cu siguranţă trezite de intervalul dintre debarcarea spionilor şi apariţia lor la cartierul general norvegian, dar Koblischke era tentat să creadă că cei doi cheflii vor şti să dea din gură ca să iasă din această încurcătură. Cu

atât mai mult cu cât Serviciul secret englez avea să fie anunţat cu siguranţă de dispariţia lor din Oslo şi să se aştepte să-i vadă debarcând ca refugiaţi.

Ca să le confecţioneze agenţilor săi o acoperire, Koblischke luă toate măsurile ca un vas vechi, de pescuit, care lua apă, să fie furat dintr-un mic port din apropiere de Stavanger şi scufundat de marina germană în largul Mării Nordului, foarte departe de coastă, astfel încât să nu fie găsit. Era aproape sigur că acest furt va fi şi el semnalat cartierului general al Serviciului secret. În sfârşit, el le reaminti spionilor că, orice s-ar întâmpla, barca lor de cauciuc şi sistemul pneumatic trebuiau să fie scufundate cu grijă şi că era necesar să facă tot posibilul pentru a debarca pe stânci…”

Pregătirile fură, în sfârşit, terminate, după: repetatele întârzieri, în cursul celei de-a doua săptămâni a lunii aprilie. Aviaţia militară comunică că condiţiile atmosferice păreau favorabile pentru manevra prevăzută. O dată mai mult, Jack Berg şi Olaf Klausen dispărură, cu puţin înainte de miezul nopţii, de la hotelul „Viktoria” din Stavanger.

Punându-şi în spinare rucsacurile, înţesate cu lucruri personale, cu material radio şi cu explozivi, se îmbarcară pe o mică vedetă. La o oarecare distanţă de ţărm, se ridicară la bordul unui mare hidroavion, foarte urât, care îi aştepta cu motoarele încetinite, şi îşi luară zborul tic îndată către Scoţia.

Programul operaţiei fusese foarte minuţios pus la punct de şefii forţelor aeriene: pilotul avea instrucţiuni să încerce să amerizeze în clar-obscurul care precede zorile, astfel încât spionii să aibă o şansă de a ajunge la ţărm fără să fie observaţi. I se lăsase întreaga libertate să aleagă el însuşi locul exact al debarcării, potrivit condiţiilor pe care le va avea în largul coastelor Scoţiei, dar era bine stabilit că totul trebuia să se petreacă mult

la sud de Aberdeen, probabil în dreptul estuarului fluviului Tay.

În cursul orelor întunecoase care rămâneau, hidroavionul, ale cărui motoare erau aşezate foarte sus pe aripi, zbura cu zgomot deasupra Mării Nordului. În momentul în care culoarea cerului devenea violet închis, pilotul începu să apropie aparatul cel greu de suprafaţa mării. Dacă măsurătorile de navigaţie făcute fuseseră exacte, era aproape sigur că se găsea undeva între Aberdeen şi Bell Rock, care se înalţă departe în mare, în dreptul vărsării fluviului Tay. După cinci minute, falezele înalte se conturară deodată în penumbră, iar avionul trebui să se cabreze violent ca să nu se ciocnească de stânci.

— Nu ştiu unde ne găsim exact – anunţă pilotul, executând un viraj pentru a se îndepărta puţin de coastă.

— Dar pregătiţi-vă să treceţi barca peste bord. Încep să ebner. Marea pare puţin agitată, dar cred că o să reuşim.

După câteva secunde, hidroavionul se lăsa pe apă cu un zgomot infernal, sărea în sus, se lăsa din nou pe apă şi, după o lunecare prelungă, se opri. Barca de cauciuc, gata umflată, fu aruncată peste bord. Olaf Klausen sări în barcă şi, imediat după el, Jack Berg. Echipajul le ajută să treacă bicicletele şi rucsacurile, apoi spionii începură, să se depărteze. Nu era timp de pierdut, căci cerul începea să se lumineze. îl văzură pe pilot cum le face un gest de bun rămas, apoi greoiul aparat decolă şi dispăru în direcţia zorilor.

Aceasta fu ultima dată când un german îi văzu pe Berg şi pe Klausen.

Începând din această clipă, singurele ştiri pe care Abwehrul avea să le primească cu privire la activitatea color doi spioni norvegieni aveau să-i parvină prin intermediul mesajelor radio recepţionate la Oslo. Dar, de

bucurie că reuşiseră din plin îndrăzneaţă lor debarcare, cei doi agenţi aveau să furnizeze o atât de mare abundenţă de amănunte, încât Müller şi Koblischke nu avură nicio greutate să reconstituie această odisee. Pilotul îşi îndeplinise sarcina cu foarte mare îndemânare: cei doi oameni fuseseră lăsaţi la mai puţin de o milă de una din zonele stâncoase ale coastei scoţiene. Dar locul exact, Abwehrul nu avea să-l cunoască niciodată.

În zorii care se înălţau, cei doi tineri vâsliră cu toată viteza spre ţărm. Amândoi erau marinari desăvârşiţi şi, cu toate că ambarcaţia incomodă de cauciuc nu constituia, desigur, în ochii lor mijlocul de navigaţie ideal pentru o plimbare de plăcere în Marea Nordului, acostară fără prea multă greutate pe o plajă cu prundiş. Deasupra ei se afla o faleză înaltă, care, fără îndoială, nu avea să le uşureze căratul bicicletelor.

Prima lor sarcină consta în a distruge orice urmă a bărcii; înarmaţi cu cuţite, începură să taie anvelopa de cauciuc; apoi, intrând în apă cât mai departe cu putinţă, împrăştiară metodic şi pe îndelete resturile, astfel încât să nu apară la suprafaţă toate în acelaşi loc. După aceea sfărâmară vâslele şi aruncară bucăţile departe.

Apoi cei doi spioni hotărâră să efectueze o mică recunoaştere. După ce îşi ascunseră bicicletele şi rucsacurile printre stânci, începură să escaladeze faleza. Amândoi aveau noţiuni de alpinism. După ce se asigurară că nu-i vede nimeni, cu preţul a două ceasuri de eforturi, se căţărară până la marginea peretelui stâncos. Nu departe zăriră un şir de stâlpi de telegraf care păreau să urmeze linia unui drum destul de important; dar, în afară de o maşină care apărea ici-colo, circulaţia nu părea să fie intensă.

După toate probabilităţile, aveau să fie nevoiţi să ajungă la acest drum. Dar cum să-şi care bicicletele şi tot bagajul până la înălţimea falezei? În imediata apropiere

nu se afla nicio casă; la doi sau trei kilometri depărtare se putea distinge o clădire cu pereţii văruiţi şi acoperişul cenuşiu închis, probabil una din acele ferme izolate tipice pentru Scoţia. Ascunzându-se cât mai bine, urmară marginea falezei până ce descoperiră o cărare stâncoasă care, după toate aparenţele, ducea ia plajă. Se repeziră de îndată pe cărare şi îşi dădură seama, spre marea lor uşurare, că ajungea la nivelul mării, cam la 200 de metri de locul în care îşi lăsaseră echipamentul.

Cea mai mare parte a zilei o petrecură cărându-şi bicicletele şi bagajul din stâncă în stâncă, până în josul cărării. Către seară, când erau gata să înceapă ascensiunea, îşi oferiră luxul unei mese la botul calului Era încă ziuă când sfârşiră de urcat toate obiectele, după un du-te-vino epuizant prin iarba care împodobea faleza. Acolo rămaseră ascunşi până în amurg. Apoi, cu rucsacurile în spate, îşi împinseră bicicletele până la celălalt capăt al câmpului şi ajunseră, în sfârşit, la marginea drumului. N-aveau nici cea mai vagă idee unde se găseau, dar, întrucât drumul părea să se îndrepte în linii generale dinspre nord spre sud, o porniră, fireşte, în direcţia sud.

Circulaţia continua să fie aproape inexistentă, deşi din timp în timp erau depăşiţi de câte o maşină sau un camion al armatei cu farurile camuflate. Totuşi, doi ciclişti cu rucsacuri în spate nu riscau nicidecum să trezească bănuieli; ci continuare deci să pedaleze până către miezul nopţii. Cei doi spioni erau epuizaţi de tensiunea pe care le-o provocaseră nesfârşitul zbor cu hidroavionul, debarcarea, apoi eforturile pe care fuseseră siliţi să le facă pentru a-şi. aduce echipamentul sus, pe faleză. În plus, nu trimiseseră încă niciun fel de raport la Oslo. Atunci, zărind o pădurice care părea să le ofere protecţia necesară, făcură popas pentru noapte… şi începură să monteze antena

Aşteptară până la trei dimineaţa, ora stabilită pentru emisiuni. Jack Berg transmise indicativul, apoi mişcă cheia. În clipa următoare, ca şi cum Oslo nu s-ar fi aflat decât la câţiva kilometri depărtare, îl auziră pe Huenke, instructorul lor, confirmând recepţionarea mesajului şi rugându-l să continue. Cu grijă, Jack Berg transmise în alfabetul Morse literele Era semnalul stabilit pentru a anunţa: „Ajunşi cu bine. Transmitem fără intervenţie din afară”.

Dacă ar fi fost capturaţi şi obligaţi să emită sub controlul Serviciului secret englez, ar fi transmis, după cum se convenise, un semnal special compus din literele „Y.E.V”.

Încă o dată, Berg transmise „X... Y... Z” şi de îndată Huenke îi rugă să-i comunice amănunte în legătură cu debarcarea. Timp de două ore pe ceas, Berg continuă să emită, până ce toată lumea la Oslo află cele mai mici amănunte despre sosirea în Scoţia şi primele lor aventuri. Îndată după terminarea emisiei adormiră buştean şi când se deşteptară soarele era de mult pe cer.

Din pădurea în care se aflau, spionii descoperiră un peisaj brăzdat de văi; la est, marea, care era încă foarte apropiată; la vest, dealuri şi munţi cât vezi cu ochii. În depărtare se înălţau clopotniţele cenuşii ale unui oraş de mărime mijlocie. După ce se sfătuiră, hotărâră să se depărteze de coastă cât mai repede cu putinţă. Jack propuse s-o şteargă spre sud-vest, aproximativ în direcţia oraşului Glasgow.

— Dintr-o cercetare atentă a hărţii de stat-major înţeleseră că regiunea muntoasă care se întinde la nord de Glasgow avea să constituie un amplasament ideal pentru a-şi îngropa explozivii şi a-şi ascunde bicicletele. De acolo, cu buzunarele doldora de bani, puteau să ia trenul spre Londra. Timp de trei zile pedalară leneş peste câmpia scoţiană. Nu putură să identifice cu

certitudine niciunul dintre oraşele pe care le străbătură. Şi, în ciuda faptului că Berg avea să raporteze ulterior că, dând dovadă de o îndrăzneală nebună, se aventuraseră în mai. multe cârciumi scoţiene, unde descoperiseră „spre marca lor bucurie, că se găsea încă destul whisky, nu îndrăzniră niciodată să întrebe pe vreun consumator locul exact în care se aflau.

Müller le ceruse să nu mai dea niciun semn de viaţă atâta timp cât nu vor fi ajuns la Londra. Făcând pe refugiaţii norvegieni aflaţi în vacanţă, îşi continuară liniştiţi deplasarea indirecţia Glasgow. Spre sfârşitul lunii aprilie ajunseră la dealurile care domină nordul oraşului. Acolo îşi îngropară explozivii şi-şi ascunseră bicicletele în apropierea unui lac. Ofiţerii Abwehrului din Norvegia nu reuşiră niciodată să identifice acest lac, dar la Berlin se considera, în general, că trebuia să fie vorba de Loch Lomond.

După ce se descotorosiră provizoriu de bagaje, cei doi ajunseră la Glasgow cu o căruţă ţărănească. Acolo se echipară la un telal din centrul oraşului, făcură să dispară hainele lor norvegiene, apoi luară un tren având ca destinaţie gara Euston. Ajunşi la Londra, se duseră în suburbia nordică, pe care Jack Berg reuşise s-o cunoască încă de când era băiat şi venea să stea la bunicul său. El n-a precizat niciodată în rapoartele pe care le-a făcut dacă a luat sau nu legătura cu familia. La data de 1 mai 1941, Lahousen nota în jurnalul său:

„Cei doi agenţi trimişi în Anglia în cadrul operaţiei «Hummer III Nord» au ajuns teferi la destinaţie. Ne-au trimis un mesaj prin radio de la Londra”.

La Oslo şi, mai mult încă, la Cartierul general din Berlim al Abwehrului de pe Tirpitzufer se ştia perfect că pentru cei doi cheflii se apropia ora H: ora la care trebuiau, în sfârşit, să se prezinte la serviciul pentru refugiaţi al guvernului norvegian în exil de la Londra.

Din ordinul Berlinului, a doua zi dimineaţa la ora trei li se transmise „un mesaj de maximă urgenţă, care le cerea, în interesul propriei lor securităţi, să păstreze o tăcere radiofonică, totală. „Nu emiteţi nimic înainte de 1 iunie – li se ordonă; – Dacă nici la acea dată nu puteţi, reluaţi emisiunile îndată ce va fi posibil, dar nu mai devreme”.

În timpul acestei lungi aşteptări, cercurile înalte de la Abwehr avură tot timpul să cântărească cu îngrijorare şansele de supravieţuire ale celor doi spioni. Dar Abwehrul nu a reuşit niciodată să stabilească cu certitudine *crea* ce s-a petrecut la Londra în cursul acestor săptămâni ale lunii mai 1941. Niciodată Jack şi O.K. nu au dezvăluit în chip precis dacă au trecut prin filiera de la „Patriotic School” sau dacă au fost filtraţi în altă parte. Fapt este că la 1 iunie, exact la ora trei dimineaţa, locotenentul Huenke, care era de Serviciu la staţia de ascultare din Oslo capta indicativul lor.

El confirmă de îndată recepţia şi după câteva minute primea următorul mesaj: „Totul bine. Pentru viitor liberi. Emitem apropiere Londra. Continuaţi recepţia conform program. Salutări tuturor. Jack şi O. K”.

La 10 iunie, Lahousen scria: „Cei doi agenţi ai operaţiei «Hümmer III Nord» au trimis un raport amănunţit la Oslo”. Acest raport furniza toate precizările asupra buletinelor de identitate, cartelelor de alimente, pe scurt asupra a tot ceea ce-i privea pe refugiaţii norvegieni în Marea Britanie. Lahousen îşi încheia însemnarea cu aceste cuvinte: „Agenţii au primit instrucţiuni să treacă la executarea programului de sabotaj”.

Cei doi spioni se înapoiară deîndată în Scoţia, unde-şi dezgropară explozivii şi-şi scoaseră bicicletele. Începând de la finele lunii iunie anunţară că provocaseră incendii într-un depozit de muniţii, o magazie de

alimente şi un antrepozit de lemn special utilizat la fabricarea avioanelor[4]. Câtva timp mai târziu, Lahousen fu în măsură să verifice unele dintre afirmaţiile lor datorită ziarelor care Soseau la Berlin prin capitalele neutre. Căci, deşi notiţele respective, cenzurate cu severitate, nu menţionau decât fapte petrecute în „sudul Angliei”, nu era greu să atribui unele incendii celor doi norvegieni.

În vremea aceea, ei luau legătura cu Oslo la fiecare două-trei zile. Precizară că locuiau într-un cartier popular din nordul Londrei, nu departe de locuinţa bunicului lui Jack; de asemenea, ei îi avertizară pe operatorii din Oslo că, dacă se întâmpla să nu fie prezenţi la întâlnirea pe unde, aceasta se datora faptului că erau obligaţi să ajungă cu bicicleta într-un bolţ de ţară destul de îndepărtat pentru a putea face transmisiile. Şi, mai mult decât atât, din ordinul lui Müller, ei se deplasau tot timpul, căci era evident că staţiile de ascultare ale M.I. 5 nu puteau să nu le recepţioneze emisiile, lucru care, de altfel, a fost confirmat după război.

În cursul uneia dintre emisiuni, spionii anunţară că Jack şi-a găsit o slujbă de frizer într-un magazin elegant din West End, la Londra, ceea ce le-a permis să furnizeze informaţii tic tot felul culese chiar din gura personalităţilor care frecventau acest stabiliment. Datorită pregătirii sale de tehnician, Klausen găsi cu uşurinţă un loc într-o uzină de armament din nordul Londrei, Cei doi agenţi anunţară, de asemenea, că, potrivit instrucţiunilor, se împrieteniseră cu alţi refugiaţi norvegieni; le puţin timp după aceea, ei fură în măsură să transmită informaţii asupra constituirii unui anumit număr de Unităţi norvegiene în tabere situate şi ele în nordul Londrei.

---

4 între altele, celebrele bombardiere”, „Mosquito” erau construite aproape în întregime din placaj. — *Nota red*.

În cursul toamnei anului 1941, spionii elaborară o metodă de război bacteriologic. Ei cerură chimiştilor din laboratorul de la Tegel al Abwehrului să le comunice cu precizie mijloacele de a fabrica o substanţă capabilă să contamineze caii şi vitele trimise la păşunat. Dar, în vremea aceea, declanşarea unui război bacteriologic în Marea Britanie nu era luată în consideraţie de către serviciile de sabotaj ale Abwehrului, astfel încât cererea fu transmisă lui Lahousen personal. Acesta o respinse. Totul părea să meargă strună, chiar şi în ochii celor mai pretenţioşi „maeştri" ai Abwehrului, când, într-o bună zi din toamna anului 1941, se primi din partea lui Jack Berg un mesaj urgent: „O. K. mobilizat de armata norvegiană din Marea Britanie şi trimis în Islanda".

După cum s-a arătat, Klausen fusese sergent în trupele norvegiene de geniu; fu deci mobilizat automat. I se comunică lui Berg să-i transmită să se abţină de la orice operaţie de sabotaj în Islanda.

Dacă Klausen avea posibilitatea să-i transmită lui Berg informaţii utile, nu trebuia să stea la îndoială. Dar eu niciun preţ să nu încerce să intre în legătură cu agenţii Abwehrului aflaţi în insulă. I se recomandă, totuşi, să încurajeze simţămintele defetiste oriunde putea.

Mobilizarea lui Klausen păru să-l descumpănească pe Jack Berg, care-şi părăsi în chip discret slujba de la Londra şi plecă spre nord, unde începu să se dedea unei activităţi complexe de spionaj asupra convoaielor care porneau, de pe Clyde şi Mersey spre America.

Uneori, informaţiile transmise de el erau preţioase. Câteodată, mesajele lui provocau panică la înaltul Comandament german… De pildă, cel în care semnala că un mare convoi, incluzând unităţi norvegiene, tocmai ridicase ancora. Hitler, care în această privinţă împărtăşea opinia primului ministru britanic,, considera

că aliaţii aveau să lanseze un atac asupra Narvikului şi fu convins că acest convoi se îndrepta spre nordul Norvegiei. Toate trupele aflate în Norvegia fură puse de urgenţă în stare de alarmă şi se desfăşurară spre a fi gata pentru orice eventualitate. Şi atunci, Berg semnală, calm, că convoiul se înapoiase în Scoţia: „Probabil că nu a fost decât un exerciţiu", explică el.

În octombrie 1942, Berg reperă de pe malurile fluviului Clyde una dintre cele mai puternice concentrări de nave pe care o văzuse vreodată. Se găseau acolo – anunţă el de la postul de observaţie care domina Tail o? the Bank –, un mare număr de pacheboturi camuflate cu gri, dintre care multe aveau două sau trei coşuri, plus cel puţin un cuirasat, portavioane care se deplasaie tot timpul, un mare număr de crucişătoare, precurprişi nave de tonaj mai mic. Către jumătatea lunii octombrie, el anunţă că pe malurile, lacurilor din Argyllshiraveau loc exerciţii de debarcare. Trupele erau consemnate bordul vaselor de transport, dar aflase din gura câtorva marinari pe care putea să-i întâlnească în cârciumile de pe malurile estuarului că toţi oamenii primiseră echipament de model arctic.

În acelaşi timp, alte mesaje sosite la Cartierul general al Abwehrului păreau să facă previzibilă o operaţie aliată de mare anvergură care s-ar fi pregătit în Mediterana occidentală. Dar unii dintre ofiţerii statului-major al lui Hitler erau în asemenea măsură convinşi de – o invadare a Norvegiei, încât fură siguri că aceasta dip. Urmă era iminentă, Canaris şi Lahousen manifestară oarecare scepticism în privinţa unei expediţii britanice în Arctica în plină lună noiembrie… – în ultima săptămână a lunii octombrie, Berg anunţă că amintitul convoi ridicase; ancora în cursul nopţii. Înaltul Comandament german aşteptă cu nelinişte primele rapoarte de reperare. Dar avioanele de recunoaştere ale aviaţiei

germane cu bâza în Norvegia nu găseau nici cea mai mică urmă a convoiului. Fu nevoie de cincisprezece zile până când un spion al Abwehrului, pradă insomniei şi înzestrat eu un binoclu excelent, semnală de la Algesiras că, la adăpostul întunericului, un convoi format din mai mult de patruzeci de vase pentru transportul trupelor şi escortat de o jumătate de duzină de portavioane şi cuirasate trecuse prin strâmtoarea Gibraltar în direcţia est. El furnizase după aceea precizări obţinute de la unul din agenţii săi spanioli: agentul se aflase în noaptea aceea la bordul unui feribot care făcea naveta, cu toate luminile aprinse, între Spania şi Africa şi mica navă străbătuse din întâmplare convoiul în toată lăţimea sa. Abia după – alte două zile, Cartierul general al lui Hitler înţelese, în sfârşit, care era adevărata destinaţie a „convoiului lui Jack Berg" – aşa cum ajunseseră să-l supranumească cei de la biroul din Oslo al Abwehrului. În acel moment, trupele britanice şi americane începuseră din plin debarcarea la Alger şi Oran, realizând prima fază a operaţiei „Torţa" 1.

Cu puţin timp înainte de această realizare a lui Jack Berg, colegul său Olaf Klausen se înapoiase în Anglia într-o permisie de opt zile. Cei doi îşi sărbătoriseră revederea provocând. noi sabotaje. De altfel, Klausen, avea să revină definitiv în Anglia la începutul anului 1943 şi, de atunci, cei" doi spioni începură din nou să lucreze împreunăm Şefii din Oslo care controlau operaţiile executate de norvegieni nu putură şti niciodată dacă Klausen fusese eliberat din armata norvegiană pentru un motiv sau altul, ori dacă pur şi simplu dezertase.

Berlinul şi Oslo-ul bombardau cu regularitate pe cei doi cu întrebări privind detalii de acest gen, dar în cea mai mare parte a timpului întrebările rămâneau fără răspuns. De îndată ce apucară să se stabilească solid în Marea Britanie, cei doi norvegieni adoptară ca regulă să

nu transmită Abwehrului decât ceea ce* considerau ei că trebuie să ştie Serviciul secret german. Aveau, totodată, tendinţa de a nu ţine socoteală de loc de întrebările cu caracter personal. Puţin după înapoierea lui Klausen în –
1 Despre rolul serviciilor speciale în pregătirea debarcării aliate în Africa de Nord, vezi *O.S.S. America şi spionajul* de Stewart Alsop şi Thomas Braden.

Anglia, ei anunţară că, dacă cei de sus doreau ca activitatea de sabotaj să continue, trebuiau să le trimită alţi bani, precum şi explozivi şi detonatoare: cu timpul 4 e-i venise imposibil să găseşti în comerţ produsele necesare; fabricării bombelor improvizate.

Lahousen nu ezită să ridice problema apr o vizionării spionilor chiar în faţa mareşalului Keitel, şeful O.K.W.-ului. Keitel era pasionat de acţiunile celor doi tineri şi, datorită acestui interes manifestat în cereurî înalte, Lahousen obţinu cooperarea aviaţiei. Un bombardier căruia i se scosese tot echipamentul de prisos fu pus la dispoziţia sa. Lungi mesaje prin radio fură schimbate între Scoţia şi Oslo, până când se stabili ca paraşutârea să se facă în regiunea în care cei doi agenţi îşi ascunseseră echipamentul în 1941, la sosirea lor în Marpa Britanic.

Pilotul care a îndeplinit această misiune specială a supravieţuit, dar ofiţerii Abwehrului. Însărcinaţi cu realizarea operaţiei au primit rapoartele lui. Biroul din Oslo a pregătit un mare container din nuiele înţepat de Sticle de termos conţinând explozivi de mare putere şi detonatoare. În el fură puse, de asemenea ambalate cu grijă în apărători de cauciuc, lămpi şi piese de schimb pentru postul de radio al Abwehrului, care funcţionase fără defect timp de aproape doi ani. Coşul conţinea, de asemenea, patru portmoneuri mari de piele cu câte 500 de lire sterline. Lansarea fusese fixată pentru noaptea de 20 februarie 1943.

Cu puţin după căderea nopţii, bombardierul decola de pe un aerodrom din sud-vestul Norvegiei.

Prin radio se convenise cu cei doi norvegieni ca ei să emită, cu ajutorul unei lămpi electrice, litera drept semnal de recunoaştere. Pilotul începu, să planeze cu viteză redusă spre malurile lacului „unde urma să efectueze operaţia: nici urmă de lumină de niciun fel. Stingând motoarele, el coborî cât putu de aproape de suprafaţa apei şi deodată zări o mică pată de lumină care se aprindea şi se stingea alternativ. Dar semnalul emis în Morse nu. era eu siguranţă litera „K”.

Neştiind ce să facă» repuse în funcţiune motoarele şi execută un viraj pe o aripă. Punctul luminos continua să clipească în acelaşi ritm. O clipă se gândi să se înapoieze direct în Norvegia, Apoi, gândind că trebuie să se fi produs o schimbare de ultim minut, lansă coşul ataşat de o paraşută. La întoarcerea la Oslo, el află, spre marea sa uşurare, că, cu câteva ore mai înainte, Abwehrul recepţionase un mesaj care anunţa: „Paraşutarea reuşită. Coş sosit cu bine. Mulţumim mult”.

Dar avionul curier nu fusese singurul aparat care participase la această operaţie. Pentru a acoperi avionul dezarmat, aviaţia germană organizase un raid de diversiune asupra unor oraşe învecinate. Câteva zile mai târziu, cei doi spioni comunicară că, în cursul acestui raid, Jpsese lovit un cinematograf şi că fuseseră mai multe victime. Dar o anchetă întreprinsă după război nu fu în măsură să identifice oraşul în care s-ar fi produs acest grav incident.

La 16 martie, Lahousen, care în noaptea operaţiei fusese absent, nota în jurnalul său că întocmise un raport detaliat adresat lui Keitel, în care califica operaţia drept „un succes desăvârşit”.

Cu buzunarele doldora de bani şi aprovizionaţi cu explozivi, cei doi tineri anunţară curând că porniseră o

nouă campanie de sabotaje, îndreptată în special împotriva uzinelor de aviaţie şi altor instalaţii de importanţă vitală, în care bombele cu explozie întârziată, plasate cu meşteşug, dădeau rezultate mult mai mari decât ar fi permis mijloacele limitate puse în mişcare.

În plină această campanie, Berlinul trimise agenţilor Săi un mesaj urgent prin care le cerea să descopere cu orice preţ secretele noilor dispozitive radar aeropurtate de care se servea aviaţia britanică de apărare a coastei pentru a repera şi distruge submarinele germane. Distrugerea submarinelor lua amploare cu asemenea rapiditate, încât celor doi norvegieni li se făgădui suma de 10.000 de lire depusă la o bancă elveţiană dacă reuşeau să obţină planurile acestui dispozitiv. Dar de multă vreme, cei doi agenţi nu mai îndeplineau decât misiunile care îi interesau pe ei: mesajul privitor la radar nu primi niciodată răspuns. Dimpotrivă, în aceeaşi zi, veselii cheflii îi trimiseră lui Müller un mesaj prin care îi urau: „La mulţi ani”… Cu doi ani înainte îi sărbătoriseră la Oslo ziua de naştere şi acum îşi aduseseră aminte!

Către sfârşitul primăverii anului 1943, ei anunţară că întreaga cantitate de explozivi paraşutată în februarie se epuizase. Se organiză o nouă paraşutare. Misiunea fu îndeplinită de acelaşi pilot, în aceeaşi regiune. Dar de astă dată nu zări nicio lumină şi, până la urmă, îşi lansă încărcătura la voia întâmplării. După două zile – spionii explicară că fuseseră prezenţi la întâlnire şi că auziseră avionul. Dar la ora fixată pentru paraşutare văzuseră venind câteva maşini pe un drum din apropiere şi, temându-se ca M.I. 5 să nu fi aflat despre cele ce se petreceau, hotărâseră să lase totul baltă. Auziseră, totuşi –, un zgomot puternic de obiect căzut în apă şi erau siguri că coşul conţinând bani şi explozivi picase în lacul din apropiere.

Jurnalul lui Lahousen la data de 18 iunie arăta: „În

urma ultimului eşec, o nouă încercare va fi întreprinsă pe la mijlocul lunii iulie”.

Această ultimă operaţie avea să fie încununată de succes; primirea fără dificultate, a 2000 de lire suplimentare şi a unui nou stoc de explozivi fu confirmată de către spioni.

La puţină vreme după aceea, Lahousen părăsi Cartierul general al Abwehrului pentru a prelua un post de comandă pe frontul de răsărit. Dar, înainte de a pleca, el avea să noteze că cei doi norvegieni trimiseseră mai mult de şaizeci de mesaje de valoare în cursul celor doi ani petrecuţi pe teritoriul Marii Britanii.

Totuşi, după plecarea lui, germanii, într-un acces de teamă, începură să-şi pună întrebări cu privire fa uimitoarele succese ale celor doi spioni. Anumiţi conducători ai Abwehrului deosebit de neîncrezători găsiră că e din ce în ce mai greu de crezut că cei doi se puteau deplasa cu atâta uşurinţă pe teritoriul Angliei aflate în război fără a fi capturaţi de M.I. 5. Pe scurt, reuşita lor părea prea strălucită pentru a fi adevărată şi respectivii ofiţeri începură să aibă bănuiala că la un moment dat cei doi norvegieni fuseseră capturaţi de Serviciul secret englez şi „prelucraţi”.

Alţi conducători ai Abwehrului, dimpotrivă, conchideau că nu ar fi existat niciun avantaj de a-i prelucra, de vreme ce spionii nu deţineau nicio informaţie confidenţială despre Germania; pe scurt, nu ştiau decât prea puţine lucruri pe care… englezii să nu le poată descoperi prin mijloace proprii. Pentru a-şi susţine teza, aceşti conducători se refereau la raidul de diversiune executat de aviaţia germană asupra celor două oraşe scoţiene cu prilejul primei paraşutări de bani şi explozivi. După părerea lor, dacă cei doi spioni ar fi fost „prelucraţi”, autorităţile engleze ar fi fost la curent cu acest raid înainte ca el să fie executat şi nu ar fi lăsat

în niciun caz ca două oraşe să fie bombardate numai cu scopul de a-i convinge pe germani că cei doi agenţi aveau toată libertatea de acţiune. *

Această discuţie a luat asemenea proporţii, încât la începutul anului 1944, câţiva psihiatri şi un grup de specialişti del la Abwehr începură să treacă prin ciur şi prin dârmon fiecare mesaj trimis de Jack şi O.K. pentru a stabili dada operau sub control sau nu. Le fură trimise mesaje-capcană, dar aceştia trecură cu bine prin toate încercările; Comisia însărcinată cu cercetarea afacerii sfârşi prin a întocmi un raport din care rezulta că nu părea să existe niciun motiv de bănuială că cei doi norvegieni şi-ar fi îndeplinit misiunea sub controlul Serviciului secret englez.

Totuşi, mai planau anumite îndoieli; până la urmă, ceea ce rămăsese în vremea aceea din Abwehr – trecut sub controlul SD-ului – hotărî să încerce o lovitură senzaţională pentru a descoperi adevărul: „Trimiterea unui spion care să-i spioneze pe spioni”. Pentru această misiune fu selecţionat un miner norvegian nazist şi se întocmi un plan amănunţit.

Nazistul norvegian urma să fie paraşutat în regiunea. muntoasă a Scoţiei, nu departe de locul în care operau Jack şi O.K. Odată ajuns, el trebuia să-şi îngroape aparatul de radio şi să pornească pe urmele celorlalţi doi spioni, bineînţeles, fără a-şi dezvălui adevărata identitate. După ce avea să-i supravegheze destul timp pentru a-şi face o idee asupra situaţiei lor reale, el trebuia să se întoarcă în locul unde avea să-şi lase aparatul de radio ca să trimită la Oslo un raport amănunţit. Dar proiectul fu mult tărăgănat: lansat pe terenul accidentat din regiunea muntoasă, norvegianul îşi frânse un picior. Fu arestat de poliţie şi băgat la secret într-un lagăr de internare. Până la urmă, Abwehrul avea să ia cunoştinţă de eşecul operaţiei

printr-un mesaj, pe cât de furios, pe atât de grosolan, trimis cincisprezece zile mai târziu chiar de cei doi cumetri:

Ce i-a apucat pe cei ele la Abwehr – întrebau cei doi spioni în cuvinte insultătoare – ca să paraşuteze în acest fel un agent în sectorul lor fără ca măcar să-i prevină? Aceşti imbecili de la Berlin nu-şi dădeau oare seama că o asemenea tâmpenie ar fi putut să ducă cu uşurinţă la arestarea lor de către Serviciul secret englezi „Dacă se mai organizează vreo operaţie de acest fel – încheiau cei doi norvegieni –, întrerupem imediat orice contact cu Abwehrul".

Acest mesaj provocă o zăpăceală nemaipomenită la Oslo… şi, mai rău încă, La Berlin, unde creierul alert al gruppenführerului Schellenberg conducea de la un timp operaţiile.

Cum reuşiseră Jack şi O.K. să descopere existenţa celuilalt spion? – se întrebară de îndată cei de la Abwehr.

Detractorii celor doi afirmau că aceştia nu ar fi putut să cunoască incidentul decât prin intermediul Serviciului secret englez. Ceilalţi conchideau că M.I.5 era un tactician mult prea fin pentru a informa pe cei doi norvegieni despre capturarea unui alt spion, chiar dacă aceştia ar fi fost „prelucraţi". Şi, în orice caz, date fiind condiţiile, englezii nu le-ar fi permis lui Jack şi lui O.K. să se plângă la Abwehr.

După o matură chibzuinţă, succesorii lui Canaris şi Lahousen ajunseră la concluzia că cei doi spioni trebuie. să fi aflat ştirea accidentului prin cârciumi sau din trăncăneala sătenilor.

Dar fie că se îndoiau de ei, fie că nu, cei doi spioni au continuat să transmită informaţii importante despre mişcările de trupe din Marea Britanie; la începutul anului 1945, ci se aflau încă în legătură cu biroul din

Oslo al Abwehrului. Ultimul lor mesaj a sosit în

Norvegia în momentul în care agenţii locali ai Abwehrului se întrebau cât timp le mai rămânea lor înşile de trăit în afara gardului de sârmă ghimpată al vreunui lagăr de internare englez...

Astfel a luat sfârşit contactul între Abwehr şi cei doi tineri norvegieni. Dar. În lunile care urmară capitulării germane din mai 1945, anumiţi ofiţeri ai Abwehrului aveau să afle în închisoare, chiar din gura ofiţerilor Serviciului secret englez, că M.I. 5 bănuise tot timpul existenţa a doi spioni care operau în nordul Angliei şi în Scoţia.

Foştii membri ăi Abwehrului nu erau însă singurele persoane care căutau să afle adevărul în legătură cu Jack şi O.K. La câţiva ani după terminarea războiului sosi la Hamburg o comisie norvegiană de anchetă. Câţiva foşti membri ai Abwehrului care lucraseră la Oslo şi în alte părţi au fost aduşi la Consulatul Norvegiei şi interogaţi minuţios asupra celor ce ştiau despre cei doi spioni. Dar în vremea aceea nimic nu-i mai obliga pe germani să răspundă la întrebările norvegienilor în frumosul oraş Hamburg, ocupat de englezi; aşa că ei comunicară, cu politeţe, anchetatorilor norvegieni numai ceea ce considerau că aceştia trebuie să afle, şi nu era mare lucru.

Cade cortina

Toate operaţiile Abwehrului descrise în cursul capitolelor precedente au fost pregătite şi lansate în perioada în care invadarea Insulelor britanice continua să fie o posibilitate incontestabilă şi în care Germania păstra iniţiativa pe aproape toate teatrele de operaţii. Dar, odată cu venirea verii anului 1942, situaţia a început. Să se schimbe. Iniţiativa trecea în mâinile aliaţilor.

Întrucât Germania adopta treptat o strategie defensivă, amploarea şi numărul operaţiilor Abwehrului

în exterior – şi mai cu seamă pe teritoriul Marii Britanii – descrescură în chip simţitor. În cursul ultimului său an de serviciu la Cartierul general al Abwehrului de pe Tirpitzufer, cu alte cuvinte până la începutul lunii august 1943, Lahousen nu avea să adauge în jurnalul său decât puţine însemnări privitoare la operaţiile executate în Anglia. Şi cea mai mare parte dintre ele îi priveau pe spionii care, ca şi cei doi norvegieni, sosiseră în Marea Britanie cu multă vreme în urmă.

În timp ce balanţa începu să se încline în favoarea puterilor aliate, atacurile aviaţiei britanice asupra „fortăreţe! Europa" căpătară un ritm accelerat şi Hitler îşi înmulţi, cu o voce mai stridentă ca oricând, somaţiile la adresa Abwehrului: industria aeronautică britanică trebuia atacată cu orice preţ. Tocmai pentru a răspunde acestor cerinţe fu elaborat un plan foarte minuţios întocmit menit să lovească în punctele nevralgice ale producţiei aeronautice, şi anume în cele două mari uzine de aluminiu din Scoţia, la Kinlochleven şi la Fort William.

În vederea acestei operaţii, căreia i se dădu numele cifrat de „Pescăruş 1", un irlandez care locuise la Glasgow fu instructat foarte intens de specialiştii industriali ai Abwehrului la Tegel, lângă Berlin. Către mijlocul verii anului 1942, Lahousen nota că îşi dăduse aprobarea finală pentru paraşutarea irlandezului „în regiunea care se întinde la sud de Glasgow", aceeaşi zonă în care Rudolf Hess, adjunctul führerului, aterizase cu un an înainte. Îndată după sosire, nota Lahousen, paraşutistul va aduna pe unii dintre prietenii săi irlandezi din Glasgow şi, cu sprijinul lor, se va strădui să formeze o echipă de sabotaj de trei oameni. Obiectivul operaţiei era definii după cum urmează: „Acţiuni de sabotaj menite să scoată din funcţiune uzinele de aluminiu de la Kinlochleyen şi Fort William, ca şi instalaţiile hidroelectrice care le alimentează"; era

vorba, fără îndoială, de tunelul săpat pe sub Ben Nevis. Se pare că, pentru un motiv necunoscut, operaţia nu a avut loc. Lahousen – însuşi nu şi-a amintit de urmările afacerii, iar directorii celor două uzine n-au descoperit nicio urmă de sabotaj.

După cum a scris directorul uzinei „North British Aluminium" de la Fort William: „Au avut loc, bineînţeles, mai multe raiduri aeriene deasupra uzinei, dar, chiar dacă au fost puse la cale, se pare că nicio paraşutare şi nicio încercare de sabotaj nu au fost aduse ia îndeplinire".

Cu toate acestea, puţin timp după aceea, un spion desemnat sub numele codificat de Fritzchen şi paraşutat în sudul Angliei avea să obţină mai mult succes într-o încercare de a împiedica producţia de bombardiere britanice. Acest om nu era decât un mărunt delincvent englez, dar destul de priceput în mânuirea explozivilor cu mare putere de distrugere. El fusese „eliberat" în 1940 de germani, când aceştia puseseră mâna pe Insulele anglo-normande, după prăbuşirea Franţei; el ispăşea pe atunci o pedeapsă în închisoarea din Guernesey. După o scurtă campanie de „prelucrare", Fritzchen se lăsase convins să lucreze pentru Abwehr; fusese transferat? la biroul din Paris, însărcinat cu antrenarea lui ca spion. După paraşutare, spre mijlocul anului 1942, cu echipamentul obişnuit în materie de radio şi explozivi, el anunţase o serie de succese, obţinute în special pe seama uzinelor din regiunea Londrei, care produceau piese pentru avioane. Dar, la începutul anului următor, Lahousen nota că Fritzchen trimisese cu totul un singur mesaj, care anunţa că, în urma unui atac al aviaţiei germane efectuat la 17 ianuarie, metroul fusese scos din funcţiune pe o mare parte din nordul Londrei.

Cam în vremea aceea, Fritzchen aminti de

succesele, lui personale pentru a cere aprobarea de a se înapoia în Europa ocupată, cerere pe care Lahousen o aprobă. Cu ajutorul unei ambasade neutre şi cu acte false, se obţinu pentru el o cabină pe un vas care pleca în Spania. Dar, potrivit rapoartelor biroului din Paris al Abwehrului, vasul avea să fie torpilat în largul coastelor, spaniole de un submarin german. Când Fritzchen se prezentă, în sfârşit, la biroul din Paris, jalnic şi furios, nu făcu decât să dea frâu liber părerilor lui despre „conţopiştii" nemţi care au lăsat un submarin german să torpileze pe unul dintre cei mai buni spioni ai lor. Fritzchen se lăsă, totuşi, convins să facă o a doua plimbare cu paraşuta pe deasupra Angliei. El mai trimise un număr de rapoarte, apoi se aşternu liniştea. Abwehrul. nu avea să mai audă niciodată vorbindu-se despre el. Poate că, după incidentul cu submarinul, considerase că a lucra pentru Serviciul secret german implica prea mult risc şi se întorsese liniştit la locuinţa sa din Anglia! Poate că fusese prins de M.I.5... Dacă nu cumva fusese pur şi simplu un agent al Intelligence Service-ului „implantat" cu amabilitate în închisoarea din Guernesey pentru a fi recrutat de germani... Fapt este că după război, Fritzchen îi informa personal pe foştii săi colegi germani că ţara sa nu găsise niciun motiv pentru a-l condamna...

În cursul acestei perioade „unul dintre puţinii germani oare au fost trimişi în Anglia, un anume căpitan Huebner, avea să opereze şi el cu oarecare succes.

La începutul anului 1943* serviciul lui Lahousen obţinu unul dintre cele mai mari succese operaţionale: un agent german avea să reuşească să ajungă în Anglia la „bordul unui „Lysander" al aviaţiei militare engleze!

Cu puţin înainte, unul dintre principalii agenţi din Bruxelles ai Abwehrului, un belgian identificat doar ca agentul nr. 10 015, luase contact la Paris cu un supus

britanic naturalizat. Curând, agentul german află că omul în chestiune era operator radio al Serviciului secret englez, aflat în legătură permanentă cu şeful S.O.E. din Baker Street. Englezul lucra cu un post de emisie-recepţie rezervat exclusiv mesajelor foarte urgente schimbate între Londra şi reţelele engleze din Franţa, ca şi dirijării avioanelor militare engleze destinate transportului unor înalte personalităţi franceze şi al altor pasageri importanţi.

Spionul nr. 10 015 reuşi în scurt timp să câştige încrederea englezului şi, prin intermediul lui, putu să se infiltreze într-o reţea de spionaj britanică din nordul Franţer ai cărei conducători îi încredinţară curând o misiune de legătură. Odată intrat, el reuşi să introducă în reţea un alt agent german, pe nr. 10 012. Fu nevoie pentru aceasta de manevre prudente, care durară luni de zile. Dar, până la urmă, la 3 februarie 1943, Lahousen era în măsură să consemneze triumfător în jurnalul său succesul obţinut de biroul său din Bruxelles în cursul operaţiei „Torero”, numele de cod dat de germani acestei acţiuni.

Potrivit unui raport primit din Bruxelles – nota el -, agentul nr. 10 012, însoţit de un mecanic belgian aflat în serviciul englezilor, fusese luat de un avion al aviaţiei militare engleze pe un câmp din apropiere de Fleurine, în regiunea Senlis, şi transportat în Anglia; aceasta se petrecuse în noaptea de 31 ianuarie către orele unu şi patruzeci de minute. Lahousen nota, de asemenea, că dăduse instrucţiuni categorice secţiei de contraspionaj – Abwehr III – pentru ca terenul de aterizare să nu formeze obiectul vreunei acţiuni de poliţie din partea organizaţiilor germane; într-adevăr, şi alţi agenţi ar fi putut fi expediaţi în Anglia prin acest canal.

Această infiltrare a unor agenţi ai lui Lahousen într-una din reţelele britanice avea să aibă repercusiuni care

au depăşit cu mult cadrul acţiunilor de spionaj şi sabotaj împotriva Marii Britanii şi să ducă, în cele din urmă, în iunie 1943, la arestări masive de agenţi britanici la Paris şi în nordul Franţei.

Totuşi, Lahousen nu află niciodată enigma acestei poveşti, căci la sfârşitul verii el fu înlocuit la conducerea secţiei de sabotaj de colonelul Freytag-Loringhoven şi, după o ultimă misiune îndeplinită la Veneţia împreună cu Canaris, în cursul căreia avea să-i avertizeze pe italieni că Gestapoul întocmise proiectul de a-l răpi pe Papă, Lahousen plecă pe frontul de răsărit, unde preluă comanda unei brigăzi cu gradul de general de divizie.

Plecarea nu-l nemulţumi, căci ştia prea bine, la şi Canaris, că sfârşitul Abwehrului era aproape. Cu mult înainte ca Lahousen să părăsească Tirpitzufer, Gestapoul mirosise ca „era ceva putred” în anturajul lui Canaris. Convorbirile telefonice erau ascultate, scrisorile deschise, iar ofiţerii Abwehrului şi persoanele cu care erau în relaţii puse sub supraveghere. Dar oamenilor lui Himmler le era. frică să dea lovitura cea mare.

Totuşi, cu câteva luni înainte de plecarea lui Lahousen, unul dintre oamenii de încredere ai lui Canaris, Dohnanyi, care era amestecat până în gât în complotul împotriva lui Hitler, a fost arestat. Din ziua aceea, presiunea Gestapoului se înteţi şi, odată cu venirea verii, anului 1943, Canaris nu mai era decât un pachet de nervi. Puţin după transferarea lui Lahousen în Rusia, principalul agent. de legătură al lui Canaris cu generalii antihitlerişti, generalul de divizie Hans Oster, fu suspendat din funcţiile sale, după ce în cursul anilor precedenţi scăpase, ca prin urechile. acului, de la moarte. Apoi focul se concentră, în sfârşit, asupra lui Canaris însuşi.

La începutul anului 1944, zbirii nazişti găsiră pretextul de care aveau nevoie. Câţiva funcţionari din

Turcia ai Abwehrului dezertară şi, cu prilejul scandalului care urmă, Hitler îl înlătură pe Canaris de la comanda Abwehrului. Abwehrul fu dizolvat şi personalul integrat în serviciile de informaţii ale SS-ului. Amiralul fu numit la puţină vreme după aceea în postul relativ minor de şef al Statului-major special al războiului comercial şi economic. El avea să rămână în această funcţie până la 20 iulie, zi în după-amiaza căreia primi un telefon misterios. Interlocutorul nu-şi spuse numele, dar lui Canaris nu-i fu de loc greu să recunoască vocea lui Stauffenberg, care, cu câteva ore mai devreme, plasase o bombă sub masa la care se aşezase Hitler, apoi fugise de la Cartierul general al acestuia.

— Hitler a murit. Führerul nu mai există, îi comunică lui Canaris vocea.

— Ce? A murit? Cine l-a omorât? Ruşii? – strigă Canaris, părând înmărmurit.

Amiralul era mult prea şiret ca să dea vreo indicaţie Gestapoului, care supraveghea telefonul, dar de astă dată viclenia nu-i servi la nimic. După câteva zile era arestat. Amiralul avea să fie spânzurat în lagărul de concentrare de la Flossenburg cu câteva săptămâni înainte de sfârşitul războiului. Cei mai mulţi dintre colaboratorii săi direcţi fuseseră ucişi înaintea lui, ca urmare a eşecului loviturii de la 20 iulie 1944.

Deşi pe îndepărtatul front rus, Lahousen jucase şi el un rol în vestita conjuraţie. Cu toate că era separat de Canaris şi de principalii conspiratori rămaşi la Berlin, el se afla, în calitate de şef al serviciului de informaţii al unui grup de armate, în relaţii strânse cu ofiţerii armatelor din est care făceau parte din complot. Şi, trebuie s-o amintim, bomba pe care Stauffenberg a pus-o într-o servietă la picioarele lui Hitler în acea istorică zi de 20 iulie era încărcată cu explozivi britanici paraşutaţi rezistenţilor europeni şi procuraţi de Lahousen pentru

Abwehr. Succesorul lui Lahousen la conducerea secţiei de sabotaj, colonelul von Freytag-Loringhoven, a preferat să se sinucidă, la 26 iulie 1944, decât să răspundă la întrebările Gestapoului în această afacere…

Lahousen s-a dovedit, poate, mai discret decât colegii săi; el a supravieţuit pentru a fi arestat, în cele din urmă, de către ofiţerii contraspionajului aliat după capitularea Germaniei, în mai 1945. El a fost transferat la

Centrul de securitate interarme, instalat în mica localitate balneară Bad Nenndorf, lângă Hanovra.

Lahousen i-a informat pe ofiţerii Serviciului secret din lagăr că socotea ca fiind de datoria sa să depună în procesul de la Nürnberg intentat lui Göring şi celorlalţi conducători nazişti care supravieţuiseră.

Judecătorul Robert H. Jackson, care conducea secţiunea americană „a acuzării generale în cursul procesului, fu informat de îndată, iar Lahousen fu transportat cu avionul la Nürnberg. Acolo, în primele zile ale lunii decembrie 1945, Lahousen se prezentă la bară… ca primul martor important al acuzării citat de tribunalul aliat.

Depoziţia lui Lahousen provocă senzaţie în lumea5 întreagă. Istoricul celui de-al III-lea Reich, William Shirer, nota în cartea sa *Sfârşitul unui jurnal berlinez.*

„În sfârşit, un german – şi pe deasupra general (ştiu, e austriac, dar să nu facem această distincţie) a avut curajul să se ridice în public, în faţa lumii întregi, şi să stigmatizeze Germania nazistă şi pe naziştii înşişi aşa cum meritau!

Göring, Ribbentrop şi mai cu seamă ultimul şef al Gestapoului, Kaltenbrunner – austriac şi el – fură cât pe ce să sară de pe locurile lor, pentru a-l gâtui pe lunganul pleşuv care dezvăluia lumii, în chip solemn, crimele lor cele mai secrete. În repetate rânduri, şefii nazişti au fost

reţinuţi cu forţa pe locurile lor de către paznicii americani, căci păreau într-adevăr hotărâţi să se arunce asupra lui Lahousen pentru a-l sugruma cu propriile lor mâini.

În chip de concluzie să reamintim cuvintele pe care Hermann Göring le-a rostit cu acel prilej, cu vocea sa răguşită:

— Ai văzut, Ribbentrop!... încă unul pe care am uitat să-l spânzurăm!

Cuprins

Prefaţă 5
Însemnările secrete ale generalului Lahousen 17
Vizorul Norden traversează Atlanticul 22
Operaţia Pastorius 15
Sabotorul olimpic 88
Spionii care picau din cer – 122
Uimitoarea aventură a agentului nr. 3054 158
Vera; 175
„Dezertorii” 2*10
„Refugiaţii” 237
Cade cortina 270

Coperta: LUIZA BENTU-BONDAR

Apărut – ianuarie 1971.
Format 16/54X84.
Coli de tipar 17, 50.
Coli de editură 15, 08
Tiparul executat sub comanda nr. 7070/943 la Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii”.
Piaţa Scânteii nr. 1, Bucureşti»
Republica Socialistă România